

2023

RAPORT

O STANIE GMINY
KOWALEWO
POMORSKIE

***Szanowny Panie Przewodniczący, Wysoka Rado,
Drodzy Mieszkańcy Gminy Kowalewo Pomorskie,***

Raport o stanie gminy za 2023 rok jest już szóstym tego typu dokumentem, który przedkładał Radzie Miejskiej w Kowalewie Pomorskim oraz mieszkańcom.

Znajdą tu Państwo informacje o najważniejszych podejmowanych działaniach, zrealizowanych inwestycjach i programach oraz wydarzeniach ubiegłego roku.

Po wcześniejszych burzliwych latach wywołanych m.in. globalną pandemią i wojną na Ukrainie, rok 2023 był początkiem wkraczania w „normalność”. Oczywiście nadal odczuwaliśmy skutki kryzysu na rynku paliw i energii, rosnącej inflacji czy pogorszenia stosunków na arenie międzynarodowej, a ponadto realizowaliśmy w dalszym ciągu zadania na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy, niemniej jednak kluczowym celem było dążenie do realizacji zadań ujętych w uchwale budżetowej.

Przed nami kolejne lata pracy, więc zapraszam wszystkich do dalszej owocnej i efektywnej współpracy na rzecz rozwoju naszej Gminy.

Zachęcam do zapoznania się z niniejszą publikacją i do udziału w debacie na temat Raportu o stanie Gminy Kowalewo Pomorskie za 2023 rok.

Z wyrazami szacunku

Burmistrz Miasta

Jacek Żurawski

Spis treści

Wykaz skrótów.....	15
Rozdział I. Charakterystyka Gminy Kowalewo Pomorskie.....	18
1.1. Władze Gminy.....	18
1.2. Dane statystyczne z zakresu ewidencji ludności.....	19
1.2.1. Ludność.....	19
1.2.2. Sprawy meldunkowe i ewidencyjne.....	21
1.2.3. Dowody osobiste.....	21
1.2.4. Nadawanie numeru PESEL dla obywateli Ukrainy.....	22
1.3. Rejestr stanu cywilnego.....	23
1.3.1. Zmiana imion i nazwisk.....	23
1.3.2. Wydawanie odpisów aktów.....	23
1.4. Uroczystość wręczenia medali za Długoletnie Pożycie Małżeńskie.....	24
1.5. Sprawy wojskowe.....	27
1.6. Pozostała działalność Urzędu Stanu Cywilnego.....	28
1.6.1. Wybory do Sejmu i Senatu.....	28
1.7. Podsumowanie.....	29
Rozdział II. Budżet Gminy Kowalewo Pomorskie.....	30
2.1. Wprowadzenie.....	30
2.2. Wykonanie budżetu Gminy Kowalewo Pomorskie.....	30
2.2.1. Wykonanie dochodów bieżących i majątkowych w stosunku do dochodów ogółem.....	32
2.2.2. Wykonanie dochodów według ważniejszych źródeł.....	33
2.2.3. Wykonanie wydatków bieżących i majątkowych w stosunku do wydatków ogółem.....	34
2.2.4. Wykonanie wydatków według działów klasyfikacji budżetowej wraz z obrazem graficznym.....	35
2.2.5. Wykonanie wydatków majątkowych według działów klasyfikacji budżetowej wraz z obrazem graficznym.....	36
2.2.6. Wynik budżetu i zadłużenia gminy w latach 2014-2023 oraz ich zależność od wydatków majątkowych.....	37
2.3. Fundusz sołecki.....	39
2.4. Podsumowanie.....	50
Rozdział III. Infrastruktura komunalna.....	51
3.1. Wprowadzenie.....	51
3.2. Bieżące utrzymanie dróg.....	51
3.3. Gospodarka komunalna.....	54
3.4. Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy.....	55
3.5. Gospodarka wodno-ściekowa.....	58
3.5.1. Ujęcia wody i sieć wodociągowa.....	59
3.5.2. Sieć kanalizacji sanitarnej, deszczowej oraz oczyszczalnie ścieków.....	59
3.6. Oświetlenie dróg i ulic.....	60
3.7. Ciepłownictwo.....	61
3.7.1. Sprzedaż ciepła przez ZGKiM Sp. z o.o. w Kowalewie Pomorskim.....	61
3.7.2. Wsparcie dla gospodarstw domowych i podmiotów wrażliwych.....	62

3.8. Nadzór właścicielski.....	63
3.9. Podsumowanie.....	64
Rozdział IV. Inwestycje.....	65
4.1. Wprowadzenie.....	65
4.2. Inwestycje na obiektach kubaturowych.....	65
4.2.1. Modernizacja i przebudowa świetlicy wiejskiej w Chełmoniu.....	65
4.2.2. Budowa Centrum kultury i integracji społecznej w Wielkiej Łące.....	67
4.2.3. Budowa świetlicy wiejskiej w Bielsku.....	68
4.2.4. Termomodernizacja hali sportowej i łącznika w zakresie ocieplenia dachu oraz wykonanie fundamentów wzmacniających w hali sportowej – realizacja w etapach.....	69
4.2.5. Adaptacja byłego budynku Urzędu Miejskiego na obiekt pełniący funkcje kulturalne (biblioteka, centrum aktywizacji społecznej, Iza Pamięci).....	70
4.2.6. Budowa zewnętrznej i wewnętrznej instalacji gazowej dla istniejącego budynku użyteczności publicznej.....	71
4.2.7. Modernizacja i przebudowa WDK Sierakowo.....	72
4.3. Inwestycje drogowe.....	72
4.3.1. Budowa drogi gminnej w miejscowości Bielsk.....	72
4.3.2. Przebudowa drogi gminnej nr 110167C w m. Bielsk, gmina Kowalewo Pomorskie.....	73
4.3.3. Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Chełmonie.....	74
4.3.4. Przebudowa drogi gminnej Nr 110169C w m. Kowalewo Pomorskie.....	75
4.3.5. Wykonanie pieszo-jezdni na ul. Murnej i drodze publicznej nr 110747C w Kowalewie Pomorskim.....	76
4.3.6. Wybudowanie drogi dla rowerów Nawra – Kończewice – Chełmża – Zalesie - Kiełbasin - Mlewo – Mlewiec – Srebrniki - Sierakowo w ciągu drogi wojewódzkiej 551, 649, 554.....	77
4.4. Inwestycje wodno – kanalizacyjne.....	77
4.4.1. Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Podborek i Frydrychowo.....	77
4.4.2. Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Nowy Dwór.....	78
4.4.3. Przebudowa (modernizacja) stacji uzdatniania wody we wsi Piątkowo.....	78
4.4.4. Przebudowa stacji uzdatniania wody we wsi Mariany.....	79
4.4.5. Budowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie.....	79
4.4.6. Modernizacja gospodarki osadowej III etap.....	80
4.5. Inwestycje w przestrzeni publicznej.....	81
4.5.1. Wykonanie oświetlenia na ulicy Konwaliowej i Narcyzowej w Kowalewie Pomorskim.....	81
4.5.2. Modernizacja istniejącego oświetlenia na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie.....	81
4.5.3. Wykonanie prac konserwatorskich i restauratorskich przy murach miejskich w Kowalewie Pomorskim.....	82
4.5.4. Budowa kompleksu rekreacji i aktywności międzypokoleniowej w miejscowości Kowalewo Pomorskie.....	82
4.6. Dotacje na prace konserwatorsko-restauratorskie na zabytkach nienależących do Gminy Kowalewo Pomorskie.....	83
4.7. Budowa obwodnicy Kowalewa Pomorskiego.....	84
4.8. Centralny Port Komunikacyjny (CPK).....	85

4.9. Podsumowanie.....	85
Rozdział V. Zarządzanie przestrzenią.....	86
5.1. Wprowadzenie.....	86
5.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kowalewo Pomorskie.....	86
5.3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.....	86
5.3.1. Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz ustaleniu inwestycji celu publicznego.....	93
5.4. Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie.....	94
5.5. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie.....	95
5.6. Budżet Obywatelski.....	95
5.6.1. Kowalewski Budżet Obywatelski na 2023 rok.....	96
5.6.2. Kowalewski Budżet Obywatelski na 2024 rok.....	97
5.7. Podsumowanie.....	97
Rozdział VI. Mienie Gminy Kowalewo Pomorskie.....	99
6.1. Wprowadzenie.....	99
6.2. Powierzchnia ewidencyjna Gminy Kowalewo Pomorskie.....	99
6.3. Zabytki.....	105
6.4. Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa.....	107
6.5. Podsumowanie.....	109
Rozdział VII. Edukacja.....	110
7.1. Wprowadzenie.....	110
7.2. Placówki oświatowe na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie.....	110
7.3. Kształcenie, wychowanie i opieka nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy.....	111
7.4. Finansowanie placówek oświatowych.....	112
7.5. Wydatki placówek oświatowych.....	114
7.6. Zatrudnienie w placówkach oświatowych w roku szkolnym 2022/2023 wg stanu na dzień 30 września 2022 roku.....	114
7.6.1. Liczba nauczycieli wg stopnia awansu zawodowego w roku szkolnym 2022/2023 wg stanu na dzień 30 września 2022 roku.....	115
7.6.2. Wynagrodzenie nauczycieli wg stopnia awansu zawodowego w roku szkolnym 2022/2023.....	116
7.6.3. Nagrody dla dyrektorów szkół i nauczycieli.....	116
7.7. Wybitne osiągnięcia uczniów w roku szkolnym 2022/2023.....	117
7.8. Pomoc materialna o charakterze socjalnym – stypendium i zasiłek szkolny.....	119
7.9. Dowóz uczniów.....	119
7.10. Zajęcia dodatkowe realizowane w placówkach oświatowych.....	121
7.11. Działania ekologiczne realizowane w placówkach oświatowych.....	122
7.12. Doposażenie placówek oświatowych.....	124
7.13. Remonty i modernizacje przeprowadzone w placówkach oświatowych.....	125
7.14. Udział placówek oświatowych w projektach.....	126
7.15. Strategia rozwoju oświaty na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2019-2023.....	126
7.16. Podsumowanie.....	127
Rozdział VIII. Ochrona środowiska.....	129

8.1. Wprowadzenie.....	129
8.2. Ochrona powietrza.....	129
8.3. Inne zagadnienia z zakresu ochrony środowiska.....	131
8.4. Melioracje wodne.....	132
8.5. Program opieki nad bezdomnymi zwierzętami.....	132
8.6. Gospodarowanie odpadami komunalnymi.....	134
8.7. Podsumowanie.....	140
Rozdział IX. Działalność gospodarcza.....	141
9.1. Wprowadzenie.....	141
9.2. Wpisy do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz licencje na wykonywanie transportu drogowego taksówką.....	141
9.3. Podsumowanie.....	142
Rozdział X. Utrzymanie gotowości bojowej jednostek OSP.....	143
10.1. Wprowadzenie.....	143
10.2. Zapewnienie gotowości bojowej OSP.....	143
10.3. Uroczystości strażackie oraz przeprowadzanie zebrań sprawozdawczych OSP.....	144
10.4. Działania ratowniczo-gaśnicze.....	145
10.5. Podsumowanie.....	147
Rozdział XI. Działalność Rady Miejskiej w 2023 roku.....	149
11.1. Wprowadzenie.....	149
11.2. Działalność Rady Miejskiej w 2023 roku.....	149
11.3. Realizacja Uchwał Rady Miejskiej.....	152
Rozdział XII. Sport i Ochrona Zdrowia.....	171
12.1. Wprowadzenie.....	171
12.2. Centrum Rekreacji i Sportu.....	171
12.3. Zdrowie.....	176
12.4. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025.....	177
12.5. Podsumowanie.....	178
Rozdział XIII. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.....	179
13.1. Wprowadzenie.....	179
13.2. Dotacja dla klubów i stowarzyszeń.....	180
13.3. Dotacje dla organizacji.....	181
13.4. Dotacje dla Kół Gospodyń Wiejskich.....	181
13.5. Podsumowanie.....	182
Rozdział XIV. Polityka Społeczna.....	183
14.1. Wprowadzenie.....	183
14.2. Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej z zakresu pomocy społecznej.....	183
14.3. Formy pomocy.....	184
14.4. Pomoc niepieniężna.....	185
14.4.1. Praca socjalna.....	185
14.4.2. Kontrakt socjalny.....	189
14.4.3. Asystent rodziny.....	190
14.4.4. Piecza zastępcza.....	191
14.4.5. Zespół Interdyscyplinarny.....	191
14.5. Pomoc uchodźcom z Ukrainy.....	194

14.6. Ogólne dane liczbowe.....	195
14.6.1. Typy rodzin objętych pomocą społeczną.....	195
14.6.2. Przyczyny udzielania pomocy.....	196
14.6.3. Szczegółowy podział budżetu na zadania realizowane przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim.....	197
14.7. Programy i projekty realizowane przez MGOPS w 2023 roku.....	198
14.7.1. Program „Opieka 75+”.....	198
14.7.2. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” edycja 2023.....	199
14.7.3. Program „Opieka wytchnieniowa” edycja 2023.....	199
14.7.4. Program „Korpus Wsparcia Seniorów”.....	199
14.7.5. Projekt „Kujawsko-Pomorska Teleopieka”.....	200
14.7.6. „Gminny Program Wspierania Rodziny” na lata 2021-2023.....	200
14.7.7. „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2021-2026”.....	200
14.7.8. „Program asystent rodziny w 2023 r.”.....	201
14.7.9. „Program czyste powietrze”.....	201
14.7.10. „Program Karta Dużej Rodziny”.....	201
14.7.11. „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2021-2030”.....	202
14.7.12. „Program posiłek w szkole i w domu”.....	202
14.7.13. „Program operacyjny pomoc żywnościowa”.....	203
14.7.14. Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła.....	203
14.7.15. Dodatek elektryczny.....	204
14.7.16. Dodatek węglowy.....	204
14.7.17. Dodatek mieszkaniowy.....	205
14.7.18. Dodatek gazowy. Refundacja podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych w 2023 roku.....	205
14.8. Zadania realizowane przez MGOPS wynikające z innych ustaw.....	206
14.8.1. Świadczenia rodzinne.....	206
14.8.2. Fundusz alimentacyjny.....	210
14.8.3. Świadczenia wychowawcze.....	213
14.8.4. Rozliczenie zadań zleconych gminie wynikających z innych ustaw za rok 2023.....	213
14.9. Świetlica socjoterapeutyczna.....	215
14.9.1. Realizacja programów: profilaktycznego, rozwojowego, sportowego.....	215
14.9.2. Organizacja czasu wolnego - zajęcia zimowe.....	217
14.9.3. Codzienna działalność placówki.....	219
14.9.4. Współpraca z rodzinami wychowanków.....	224
14.9.5. Organizacja czasu wolnego – zajęcia letnie.....	226
14.9.6. Posiedzenie Społecznej Komisji.....	229
14.9.7. Spotkania z psychologiem.....	229
14.9.8. Akcje społeczne i charytatywne.....	229
14.9.9. Spotkanie wigilijne.....	230
14.9.10. Współpraca ze Stowarzyszeniem na Rzecz Ochrony Zdrowia w Kowalewie Pomorskim.....	231

14.10. Dzienny Dom Pobytu.....	231
14.10.1. Główne zadania Dziennego Domu Pobytu.....	231
14.10.2. Codzienne zajęcia prowadzone w Dziennym Domu Pobytu w 2023 roku....	232
14.11. Podsumowanie.....	238
Rozdział XV. Kultura i sztuka.....	240
15.1. Wprowadzenie.....	240
15.2. Działalność kulturalna i edukacyjna.....	240
15.2.1. Imprezy, konkursy i spotkania autorskie organizowane lub współorganizowane przez M-GOK.....	240
15.3. Organizacje i koła zainteresowań działające w M-GOK.....	250
15.4. Działalność usługowa.....	250
15.4.1. Usługi nieodpłatne świadczone w M-GOK.....	250
15.4.2. Oferty i usługi płatne świadczone w M-GOK.....	251
15.5. Miejska Biblioteka Publiczna i Filie Biblioteczne.....	251
15.6. Pozyskane dofinansowane.....	252
15.7. Doposażenie M-GOK.....	252
15.8. Podsumowanie.....	252
Rozdział XVI. Działania promocyjne.....	254
16.1. Wprowadzenie.....	254
16.2. Promocja Gminy w serwisach internetowych.....	254
16.3. Publikacje własne i współpraca z partnerami zewnętrznymi.....	254
16.4. Akcje promocyjne.....	255
16.5. Działania wewnętrzne ukierunkowane na rozwój promocji Gminy Kowalewo Pomorskie.....	258
16.6. Wsparcie finansowe i rzeczowe w 2023 roku.....	258
16.7. Organizacja imprez promujących Gminę.....	259
16.7.1. Gminny Dzień Dziecka.....	259
16.7.2. Dożynki Gminno – Parafialne.....	261
16.7.3. Jarmark Bożonarodzeniowy.....	262
16.7.4. Sołecki Turniej Piłki Nożnej o Puchar Burmistrza Miasta Kowalewo Pomorskie.....	263
16.7.5. Turniej Sołecki.....	264
16.8. Podsumowanie.....	265
Rozdział XVII. Podsumowanie udziału w projektach.....	266
17.1. Wprowadzenie.....	266
Rozdział XVIII. Przegląd wydarzeń minionego roku.....	273
18.1. Wprowadzenie.....	273
18.2. Podsumowanie.....	304

Spis tabel

Tabela 1: Wykonanie budżetu Gminy za 2023 rok.....	30
Tabela 2: Dochody bieżące i majątkowe w stosunku do dochodów ogółem.....	32
Tabela 3: Dochody według ważniejszych źródeł.....	33
Tabela 4: Wydatki bieżące i majątkowe w stosunku do wydatków ogółem.....	34
Tabela 5: Wykonanie wydatków z podziałem na działy.....	35
Tabela 6: Wykonanie wydatków majątkowych z podziałem na działy.....	36
Tabela 7: Wynik finansowy budżetu i zadłużenie.....	38
Tabela 8: Informacja o wysokości środków przypadających na dane sołectwo w 2023 roku.	39
Tabela 9: Plan i wykonanie funduszu sołectkiego w podziale na przedsięwzięcia.....	40
Tabela 10: Liczba wniosków z zebrań wiejskich w 2023 roku w podziale na sołectwa.....	48
Tabela 11: Frekwencja mieszkańców sołectw na zebraniach wiejskich w 2023 roku.....	49
Tabela 12: Zestawienie lokali mieszkalnych i użytkowych.....	56
Tabela 13: Wykaz przeprowadzonych remontów w mieszkaniowym zasobie Gminy.....	57
Tabela 14: Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta i gminy Kowalewo Pomorskie.....	86
Tabela 15: Decyzje urbanistyczne wydane przez Burmistrza Miasta Kowalewo Pomorskie w 2023 roku.....	93
Tabela 16: Liczba wydanych innych dokumentów z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego.....	94
Tabela 17: Cele strategiczne i operacyjne określone w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2022-2030.....	95
Tabela 18: Wyniki głosowania - Kowalewski Budżet Obywatelski na 2024 rok.....	97
Tabela 19: Zestawienie powierzchni gminnego zasobu nieruchomości oraz nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste na dzień 31 grudnia 2023 rok.....	99
Tabela 20: Powierzchnia gruntów oddanych w dzierżawę na cele upraw rolnych (z wyłączeniem gruntów zarządzanych przez ZGKiM Sp. z o.o.).....	100
Tabela 21: Powierzchnia gruntów nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste.....	100
Tabela 22: Nieruchomości, w których Gmina posiada udział.....	100
Tabela 23: Obrót mieniem komunalnym w roku 2023 – sprzedaż prawa użytkowania wieczystego na rzecz użytkownika wieczystego.....	104
Tabela 24: Obrót mieniem komunalnym w roku 2023 – nabycie przez Gminę na własność – przeniesienie prawa własności.....	104
Tabela 25: Liczba uczniów w szkołach podstawowych i przedszkolu, dla których Gmina Kowalewo Pomorskie jest organem prowadzącym (wg danych zawartych w Systemie Informacji Oświatowej na dzień 30 września danego roku).....	111
Tabela 26: Udzielone dotacje w 2023 roku dla niesamorządowych placówek oświatowych.....	113
Tabela 27: Wydatki placówek oświatowych za 2023 rok.....	114
Tabela 28: Zatrudnienie w placówkach oświatowych w roku szkolnym 2022/2023 wg stanu na dzień 30 września 2022 roku.....	114
Tabela 29: Liczba nauczycieli wg stopnia awansu zawodowego w roku szkolnym 2022/2023 wg stanu na dzień 30 września 2022 roku.....	115
Tabela 30: Wynagrodzenie nauczycieli wg stopnia awansu zawodowego w roku szkolnym 2022/2023.....	116
Tabela 31: Wybitne osiągnięcia uczniów w roku szkolnym 2022/2023.....	118

Tabela 32: Liczba uczniów uprawnionych do dowozu na dzień 31 grudnia danego roku.....	120
Tabela 33: Liczba uczniów niepełnosprawnych objętych dowozem na dzień 31 grudnia danego roku.....	120
Tabela 34: Informacja o realizacji Programu „Czyste Powietrze” na dzień 31 grudnia 2023 roku.....	130
Tabela 35: Ilość odpadów przyjętych do RIPOK - porównanie roku 2022 i 2023.....	135
Tabela 36: Ilość odpadów zebranych w PSZOK - porównanie roku 2022 i 2023.....	136
Tabela 37: Branże dominujące według rodzaju działalności gospodarczej – liczba wpisów.	141
Tabela 38: Statystyka wyjazdów Ochotniczych Straży Pożarnych za 2023 rok.....	146
Tabela 39: Działalność Rady Miejskiej w 2023 roku.....	149
Tabela 40: Działalność Komisji Rady Miejskiej w 2023 roku.....	150
Tabela 41: Stopień wykonania uchwał, które zostały uchwalone w 2023 roku.....	153
Tabela 42: Wykaz dotacji przyznanej dla klubów i stowarzyszeń w 2023 roku.....	180
Tabela 43: Wsparcie finansowe dla organizacji pozarządowych w 2023 roku.....	181
Tabela 44: Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2023 roku.....	195
Tabela 45: Przyczyny udzielania pomocy społecznej w 2023 roku.....	196
Tabela 46: Podział budżetu na zadania realizowane przez MGOPS.....	197
Tabela 47: Wysokości kryterium oraz realizowanych świadczeń rodzinnych w 2023 roku...	207
Tabela 48: Świadczenia wypłacone z funduszu alimentacyjnego.....	212
Tabela 49: Rozliczenie zadań zleconych.....	213
Tabela 50: Zestawienie złożonych, realizowanych projektów i programów, na które otrzymano dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w 2023 roku (dane wg wniosków o dofinansowanie lub jeżeli zostało zakończone postępowanie przetargowe - wartości wg podpisanej umowy/promesy).....	266
Tabela 51: Zestawienie złożonych, realizowanych projektów i programów z dofinansowaniem z innych źródeł w 2023 roku (dane wg wniosków o dofinansowanie lub jeżeli zostało zakończone postępowanie przetargowe - wartości wg podpisanej umowy/promesy).....	267
Tabela 52: Kalendarium wydarzeń patriotycznych, kościelnych i kulturalnych - zestawienie zdjęć.....	273
Tabela 53: Kalendarium spotkań i wizyt Burmistrza - zestawienie zdjęć.....	280
Tabela 54: Kalendarium wydarzeń promocyjnych i charytatywnych – zestawienie zdjęć.....	288
Tabela 55: Kalendarium uroczystości i akcji organizowanych dla seniorów- zestawienie zdjęć.....	289
Tabela 56: Kalendarium wydarzeń z życia szkół i przedszkoli – zestawienie zdjęć.....	294
Tabela 57: Kalendarium wydarzeń z życia jednostek OSP i Sołectw – zestawienie zdjęć.....	298

Spis fotografii

Fot. 1: Uroczystość wręczenia Medali za Długoletnie Pożycie Małżeńskie (od lewej p. Nowak, p. Osińscy, p. Raciniewscy, p. Wójcik, p. Kowalscy, p. Szynkiewicz)...	26
Fot. 2: Uroczystość wręczenia Medali za Długoletnie Pożycie Małżeńskie w domu jubilatów (p. Konieczni).....	26
Fot. 3: Uroczystość wręczenia Medali za Długoletnie Pożycie Małżeńskie (od lewej p. Zatorscy, p. Judyccy).....	27
Fot. 4: Remont drogi gminnej nr 110136C relacji Kowalewo Pomorskie – Szychowo.....	52
Fot. 5: Remont drogi gminnej nr 110136C relacji Kowalewo Pomorskie – Szychowo.....	53
Fot. 6: Świetlica wiejska w Chełmoniu, stan przed i po zakończeniu inwestycji.....	66
Fot. 7: Świetlica wiejska w Chełmoniu po modernizacji.....	66
Fot. 8: Świetlica wiejska w Chełmoniu po modernizacji.....	66
Fot. 9: Świetlica wiejska w Chełmoniu po modernizacji.....	66
Fot. 10: Świetlica wiejska w Chełmoniu po modernizacji.....	66
Fot. 11: Wizualizacja obiektu Centrum kultury i integracji społecznej w Wielkiej Łące.....	67
Fot. 12: Wizualizacja obiektu Centrum kultury i integracji społecznej w Wielkiej Łące.....	67
Fot. 13: Centrum kultury i integracji społecznej w Wielkiej Łące w trakcie budowy.....	68
Fot. 14: Centrum kultury i integracji społecznej w Wielkiej Łące w trakcie budowy.....	68
Fot. 15: Wizualizacja obiektu świetlicy w Bielsku.....	69
Fot. 16: Wizualizacja obiektu świetlicy w Bielsku.....	69
Fot. 17: Świetlica wiejska w Bielsku - etap budowy.....	69
Fot. 18: Świetlica wiejska w Bielsku - etap budowy.....	69
Fot. 19: Hala sportowa po modernizacji.....	70
Fot. 20: Hala sportowa po modernizacji.....	70
Fot. 21: Były budynek Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim.....	71
Fot. 22: Były budynek Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim.....	71
Fot. 23: Wewnętrzna instalacja gazowa w budynku przy Placu Wolności 3.....	71
Fot. 24: Wewnętrzna instalacja gazowa w budynku przy Placu Wolności 3.....	71
Fot. 25: Elewacja budynku świetlicy w Sierakowie - stan przed remontem.....	72
Fot. 26: Elewacja budynku świetlicy w Sierakowie - stan projektowany.....	72
Fot. 27: Stan drogi gminnej w Bielsku przed rozpoczęciem inwestycji.....	73
Fot. 28: Stan drogi gminnej w Bielsku przed rozpoczęciem inwestycji.....	73
Fot. 29: Stan drogi gminnej nr 110167C w m. Bielsk przed rozpoczęciem inwestycji.....	74
Fot. 30: Stan dróg gminnych w miejscowości Chłemonie przed rozpoczęciem inwestycji.....	75
Fot. 31: Stan dróg gminnych w miejscowości Chłemonie przed rozpoczęciem inwestycji.....	75
Fot. 32: Stan dróg gminnych w miejscowości Chłemonie przed realizacją inwestycji.....	75
Fot. 33: Stan dróg gminnych w miejscowości Chłemonie przed realizacją inwestycji.....	75
Fot. 34: Stan drogi gminnej nr 110169C w m. Kowalewo Pomorskie przed rozpoczęciem inwestycji.....	76
Fot. 35: Stan drogi gminnej nr 110169C w m. Kowalewo Pomorskie przed rozpoczęciem inwestycji.....	76
Fot. 36: Wybudowana droga dla rowerów w miejscowości Srebrniki.....	77
Fot. 37: Stacja Uzdatniania Wody w Piątkowie po zakończeniu modernizacji.....	78
Fot. 38: Stacja Uzdatniania Wody w Piątkowie po zakończeniu modernizacji.....	78
Fot. 39: Stacja Uzdatniania Wody w Marianach w trakcie modernizacji.....	79

Fot. 40: Stacja Uzdatniania Wody w Marianach w trakcie modernizacji.....	79
Fot. 41: Modernizacja gospodarki osadowej III etap.....	80
Fot. 42: Modernizacja gospodarki osadowej III etap.....	80
Fot. 43: Stan oświetlenia przed przystąpieniem do modernizacji.....	82
Fot. 44: Stan oświetlenia przed przystąpieniem do modernizacji.....	82
Fot. 45: Budowa kompleksu rekreacji i aktywności międzypokoleniowej w miejscowości Kowalewo Pomorskie – I etap.....	83
Fot. 46: Budowa kompleksu rekreacji i aktywności międzypokoleniowej w miejscowości Kowalewo Pomorskie – I etap.....	83
Fot. 47: Wiata biesiadna w Napolu.....	97
Fot. 48: Wiata biesiadna w Napolu.....	97
Fot. 49: Wiata biesiadna w Napolu.....	97
Fot. 50: Wiata biesiadna w Napolu.....	97
Fot. 51: Turniej Piłkarski Kowalewo Pomorskie CUP 2023.....	172
Fot. 52: Hala basenowa w Kowalewie Pomorskim.....	173
Fot. 53: Turniej piłkarski dla dzieci.....	175
Fot. 54: Boisko do piłki ręcznej plażowej w Kowalewie Pomorskim.....	176
Fot. 55: Spotkanie wigilijne.....	186
Fot. 56: Szkolne Koło Caritas.....	186
Fot. 57: Sportowe Spotkanie Osób Niepełnosprawnych.....	187
Fot. 58: Odwiedziny Jubilatów w 2023 roku.....	187
Fot. 59: Odwiedziny Jubilatów w 2023 roku.....	187
Fot. 60: Odwiedziny Jubilatów w 2023 roku.....	188
Fot. 61: Odwiedziny Jubilatów w 2023 roku.....	188
Fot. 62: Jedna z najstarszych mieszanek Gminy Kowalewo Pomorskie.....	188
Fot. 63: Jedna z najstarszych mieszanek Gminy Kowalewo Pomorskie.....	188
Fot. 64: Jedna z najstarszych mieszanek Gminy Kowalewo Pomorskie.....	189
Fot. 65: Jedna z najstarszych mieszanek Gminy Kowalewo Pomorskie.....	189
Fot. 66: Zajęcia edukacyjne.....	216
Fot. 67: Zajęcia edukacyjne.....	216
Fot. 68: Zajęcia - klocki lego.....	217
Fot. 69: Rejs łodzią flisacką.....	217
Fot. 70: Zajęcia plastyczne.....	218
Fot. 71: Wyjazd od kina.....	218
Fot. 72: Wyjście na pływalnię.....	219
Fot. 73: Wizyta w Muzeum Piernika.....	219
Fot. 74: Zajęcia kulinarne - Tłusty czwartek.....	219
Fot. 75: Zajęcia kulinarne - Tłusty czwartek.....	219
Fot. 76: Obchody walentynek.....	220
Fot. 77: Obchody walentynek.....	220
Fot. 78: Warsztaty dla dziewczynek.....	220
Fot. 79: Upominki dla Pań.....	220
Fot. 80: Uroczyste Śniadanie Wielkanocne.....	221
Fot. 81: Poszukiwanie upominków.....	221
Fot. 82: Warsztaty z makramy.....	222
Fot. 83: Spotkanie edukacyjne z myśliwymi.....	222

Fot. 84: Spotkanie z panem Kaptajn.....	222
Fot. 85: Spotkanie w bibliotece miejskiej.....	223
Fot. 86: Spotkanie w bibliotece miejskiej.....	223
Fot. 87: Świetlicowy warzywniak.....	223
Fot. 88: Świetlicowy warzywniak.....	223
Fot. 89: Spotkanie z fotografem.....	224
Fot. 90: Spotkanie z fotografem.....	224
Fot. 91: Wspólne zabawy wychowanków z rodzicami.....	225
Fot. 92: Wspólne zabawy wychowanków z rodzicami.....	225
Fot. 93: Spotkanie z psychologiem klinicznym.....	226
Fot. 94: Spotkanie z psychologiem klinicznym.....	226
Fot. 95: Spotkanie z psychologiem klinicznym.....	226
Fot. 96: Rejs łodzią flisacką.....	227
Fot. 97: Warsztaty plastyczne.....	227
Fot. 98: Spotkanie z trenerem personalnym.....	228
Fot. 99: Spotkanie z myśliwymi na Strzelnicy w Kiełpinach.....	228
Fot. 100: Wizyta w Parku Trampolin.....	228
Fot. 101: Wycieczka do Parku Linowego.....	228
Fot. 102: Wizyta w OSP w Kowalewie Pomorskim.....	228
Fot. 103: Czytanie w przedszkolu.....	230
Fot. 104: Akcja sprzątanie świata.....	230
Fot. 105: Spotkanie ze św. Mikołajem.....	230
Fot. 106: Wizyta uczniów w SP Pluskowęsy.....	230
Fot. 107: Spotkanie wigilijne.....	231
Fot. 108: Spotkanie wigilijne.....	231
Fot. 109: Udział w XXVII Sportowych Spotkaniach Osób Niepełnosprawnych.....	234
Fot. 110: Udział w spektaklu z okazji "Dnia Niepodległości" w Szkole Podstawowej w Kowalewie Pomorskim.....	234
Fot. 111: Udział w akcji „Żonkil”.....	235
Fot. 112: Rehabilitacja grupowa.....	235
Fot. 113: Zajęcia ogólnorozwojowe zabawa "Prawda-falsz".....	235
Fot. 114: Integracja z dziećmi z Niepublicznego Przedszkola Terapeutycznego.....	235
Fot. 115: Wyjazd integracyjno - edukacyjny do Muzeum Piśmiennictwa i Drukarstwa w Grębocinie.....	235
Fot. 116: Uroczyste "Śniadanie Wielkanocne".....	235
Fot. 117: Zajęcia kulinarne w ramach ergoterapii.....	236
Fot. 118: Zabawa Karnawałowa.....	236
Fot. 119: Zabawy integracyjne w grupie.....	236
Fot. 120: Wizyta św. Mikołaja.....	236
Fot. 121: Wizyta Burmistrza w mundurze galowym górnika.....	236
Fot. 122: Zajęcia grupowe z psychologiem.....	236
Fot. 123: Wizyta w Sołectwie Piątkowo.....	237
Fot. 124: Uroczyste świętowanie "Międzynarodowego Dnia Osób Starszych".....	237
Fot. 125: Świętowanie urodzin i imienin uczestników.....	237
Fot. 126: Wystawa prac uczestników podczas dożynek w Wielkiej Łące.....	237
Fot. 127: Wizyta pań z Centrum Piękna i Rozwoju w Toruniu.....	237

Fot. 128: Laureaci XXV Festiwalu Kolęd, Pastorałek i Piosenek Świątecznych.....	241
Fot. 129: Zajęcia plastyczne podczas artystycznych ferii zimowych.....	242
Fot. 130: Koncert gwiazdy polskiej piosenki Eleni.....	243
Fot. 131: Uczestnicy konkursu kulinarnego podczas Ekobiesiady 2023.....	244
Fot. 132: Występ zespołu Babylon-Boney M. Cover Show podczas Festynu wakacyjnego..	246
Fot. 133: Zaduszki Bluesowo-Jazzowe.....	248
Fot. 134: Publikacje w Miesięczniku Ziemia Golubsko-Dobrzyńska.....	255
Fot. 135: Zwycięska praca.....	257
Fot. 136: Zwycięska praca.....	257
Fot. 137: Zwycięska praca.....	257
Fot. 138: Zwycięska praca.....	257
Fot. 139: Zwycięska praca.....	257
Fot. 140: Gminny Dzień Dziecka.....	260
Fot. 141: Gminny Dzień Dziecka.....	261
Fot. 142: Wieńce i ozdoby dożynkowe.....	262
Fot. 143: Koncert Gwiazdy Wieczoru - Narcyzz.....	262
Fot. 144: Wystawa ozdób świątecznych.....	263
Fot. 145: Potrawy świąteczne.....	263

Wykaz skrótów

AO	Symbol komórki organizacyjnej Urzędu, którego pełna nazwa brzmi Referat Administracji i Obsługi Urzędu
BRM	Symbol komórki organizacyjnej Urzędu, którego pełna nazwa brzmi Biuro Rady Miejskiej
COZ	Centrum Opieki nad Zwierzętami
CRiS	Symbol komórki organizacyjnej Urzędu, którego pełna nazwa brzmi Centrum Rekreacji i Sportu w Kowalewie Pomorskim
EOiW	Symbol komórki organizacyjnej Urzędu, którego pełna nazwa brzmi Referat Edukacji, Oświaty i Wychowania
FN	Symbol komórki organizacyjnej Urzędu, którego pełna nazwa brzmi Referat Finansowy
GKiM	Symbol komórki organizacyjnej Urzędu, którego pełna nazwa brzmi Referat Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej
KGW	Koło Gospodyń Wiejskich
KOPI	Komisja Oceny Przedsięwzięć Inwestycyjnych
KP	Koncepcja Programowa
M-GOK	Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury im. Władysława Stanisława Reymonta w Kowalewie Pomorskim
MGOPS	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim
mpzp	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego
OSP	Ochotnicza Straż Pożarna
OŚRiEG	Symbol komórki organizacyjnej Urzędu, którego pełna nazwa brzmi Referat Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Ewidencji Gospodarczej
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności
PSZOK	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
PURM	Projekt Uchwały Rady Miejskiej
PZERiI	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów
RIPOK	Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych
RPO WK-P	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego
SIM „ „KZN- Toruński” Sp. z o.o.	Społeczna Inicjatywna Mieszkaniowa „KZN- Toruński”Sp. z o.o.

STEŚ	Studium Techniczno-Ekonomiczno-Środowiskowe
SUW	Stacje Uzdatniania Wody
TliGG	Symbol komórki organizacyjnej Urzędu, którego pełna nazwa brzmi Referat Techniczno-Inwestycyjny i Gospodarki Gruntami
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
ZGKiM Sp. z o. o.	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Kowalewie Pomorskim
ZOPI	Zespół Oceny Przedsięwzięć Inwestycyjnych

Wstęp

Na podstawie art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (T.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609) Burmistrz Miasta zobowiązany jest corocznie przedstawiać Radzie Miejskiej raport o stanie gminy.

Zaprezentowany dokument obejmuje następujące obszary tematyczne: charakterystykę gminy, budżet gminy, infrastrukturę komunalną, inwestycje, zarządzanie przestrzenią, mienie gminy, edukację, ochronę środowiska, utrzymanie gotowości bojowej jednostek OSP, działalność Rady Miejskiej, współpracę z organizacjami pozarządowymi, sport i ochronę zdrowia, politykę społeczną, kulturę i sztukę oraz działania kulturalne i promocyjne.

Jest to szeroki katalog zagadnień, który ma na celu zobrazowanie całokształtu podejmowanych w roku sprawozdawczym działań mających wpływ na funkcjonowanie i rozwój Gminy Kowalewo Pomorskie.

Poniższy dokument został opracowany na podstawie danych przekazanych przez pracowników poszczególnych referatów Urzędu Miejskiego oraz jednostek podległych.

Rozdział I. Charakterystyka Gminy Kowalewo Pomorskie

1.1. Władze Gminy

Rada Miejska w Kowalewie Pomorskim, w składzie 15 radnych, sprawuje władzę uchwałodawczą w Gminie.

Członkami Rady Miejskiej VIII kadencji byli:

1. Bejgier Robert;
2. Dąbrowska Halina;
3. Dunajski Marcin;
4. Kalinowska Hanna;
5. Kaznowski Stanisław;
6. Kłafczyński Michał;
7. Koralewski Jerzy;
8. Lewandowski Przemysław;
9. Lipiński Ryszard;
10. Małkiewicz Wojciech;
11. Orłowski Jerzy (Przewodniczący);
12. Regulski Grzegorz;
13. Sęk Piotr;
14. Strzelecki Piotr;
15. Wypych Jolanta.

Organem wykonawczym Gminy jest Burmistrz Miasta Kowalewo Pomorskie Jacek Żurawski, który wykonuje swoje zadania za pośrednictwem aparatu pomocniczego, tj. Urzędu Miejskiego. Na koniec 2023 roku struktura organizacyjna Urzędu obejmowała następujące Referaty i Samodzielne stanowiska:

1. Urząd Stanu Cywilnego i Referat Spraw Obywatelskich;
2. Referat Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Ewidencji Gospodarczej;
3. Referat Finansowy;
4. Referat Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej;
5. Referat Techniczno-Inwestycyjny i Gospodarki Gruntami;

6. Referat Edukacji Oświaty i Wychowania;
7. Referat Centrum Rekreacji i Sportu;
8. Referat Administracji i Obsługi Urzędu;
9. Biuro Rady Miejskiej;
10. Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych;
11. Samodzielne Stanowisko ds. Zdrowia i Stowarzyszeń (od 1 stycznia 2024 roku);
12. Samodzielne Stanowisko ds. Zamówień Publicznych;
13. Samodzielne Stanowisko ds. Administracyjnych i Funduszu Sołeckiego (od 1 stycznia 2024 roku);
14. Stanowisko ds. BHP;
15. Radca Prawny;
16. Inspektor ds. Ochrony Danych;
17. Archiwista Zakładowy.

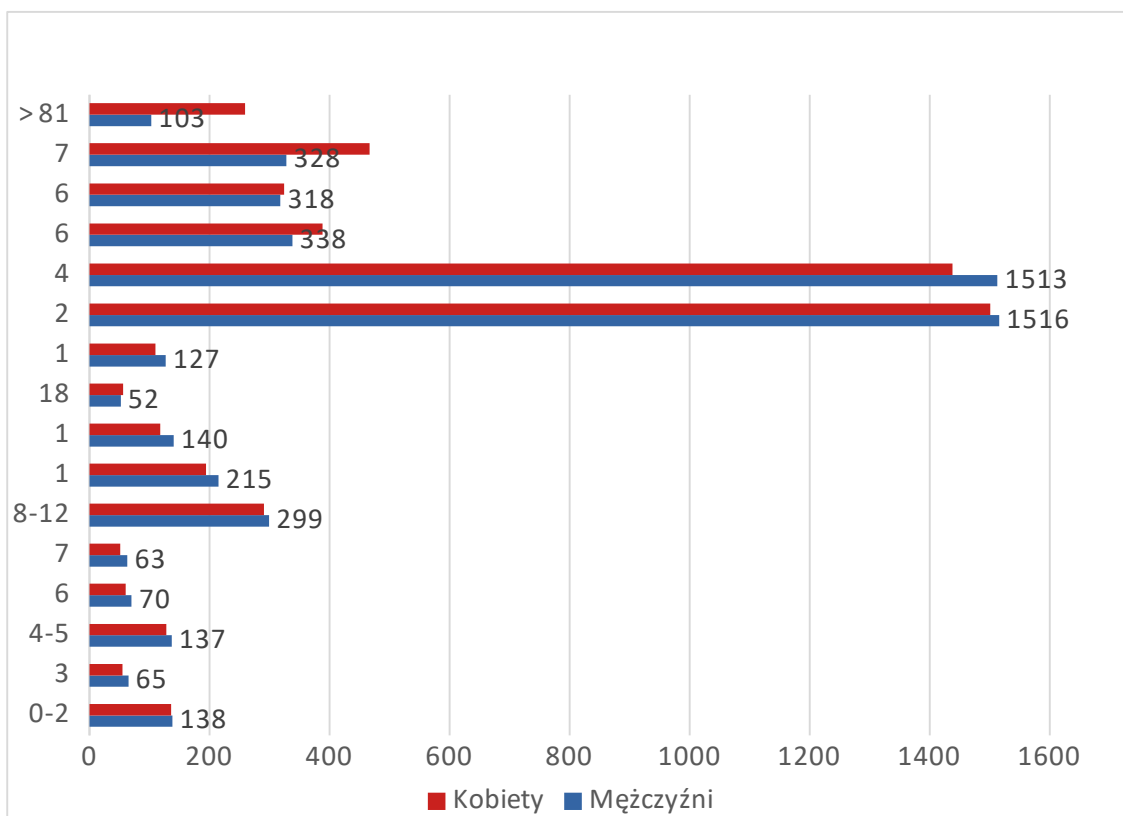
Bezpośredni nadzór nad pracą poszczególnych referatów/samodzielnych stanowisk sprawuje odpowiednio Zastępca Burmistrza, Sekretarz Gminy oraz Skarbnik Gminy.

W roku sprawozdawczym Gmina Kowalewo Pomorskie podzielona była na 24 sołectwa i 2 samorządy osiedlowe, których przedstawicielami byli odpowiednio sołtysi lub przewodniczący samorządu osiedlowego.

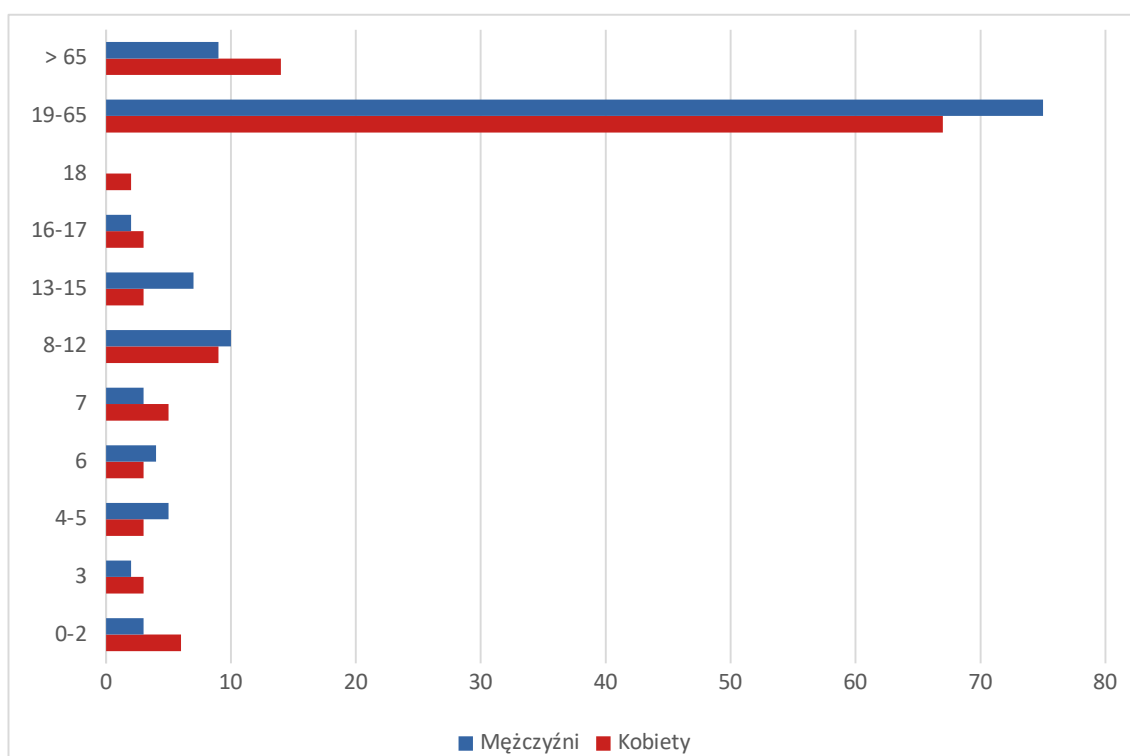
1.2. Dane statystyczne z zakresu ewidencji ludności

1.2.1. Ludność

Zgodnie z prowadzoną przez Urząd Miejski w Kowalewie Pomorskim ewidencją według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie wynosiła 10 998 osób.

Wykres 1: Liczba mieszkańców gminy Kowalewo Pomorskie według wieku i płci

Wykres 2: Liczba mieszkańców gminy Kowalewo Pomorskie według wieku i płci - zameldowani na pobyt czasowy

1.2.2. Sprawy meldunkowe i ewidencyjne

- 1) W ramach bieżącej aktualizacji rejestru mieszkańców:
  - zameldowano 190 osób na pobyt stały;
  - wymeldowano 42 osoby z pobytu stałego;
  - zameldowano 128 osób na pobyt czasowy.
- 2) Ponadto zrealizowano:
  - 29 wniosków o udostępnienie danych osobowych;
  - 15 wniosków o udostępnienie danych z dokumentacji wydanych dowodów osobistych;
  - 174 wnioski o wydanie zaświadczenia z zakresu spraw meldunkowych.
- 3) Przeprowadzono 12 postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych, z których:
  - 8 zakończyło się wydaniem decyzji administracyjnej;
  - 2 wnioski przekazano według właściwości;
  - 2 wnioski ze względu na braki formalne nie zostały rozpatrzone.

Na podstawie danych z ewidencji mieszkańców terminowo zatwierdzano kwartalne meldunki wyborcze zawierające aktualizację rejestru wyborców do Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Toruniu.

1.2.3. Dowody osobiste

W 2023 roku przyjęto 969 wniosków o wydanie dowodu osobistego, z czego:

- 604 d/o z uwagi na upływ terminu ważności;
- 164 d/o po raz pierwszy;
- 50 d/o w związku ze zmianą danych;
- 94 d/o z powodu utraty;
- 14 w związku z wymianą d/o bez warstwy elektronicznej;
- 12 d/o w związku ze zniszczeniem;
- 9 d/o z innych przyczyn (kradzież tożsamości);
- 3 d/o w związku z reklamacją;
- 19 d/o w związku ze zmianą wizerunku twarzy.

1.2.4 Nadawanie numeru PESEL dla obywateli Ukrainy

Na mocy ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U.2024.167 t.j.) określone zostały szczególne zasady zalegalizowania pobytu obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa oraz obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Legalny pobyt obywateli Ukrainy i określonych członków ich rodzin, którzy w okresie od 24 lutego 2022 roku przybyli do Polski w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy, został przedłużony do 4 marca 2024 roku, a w niektórych przypadkach do 31 sierpnia lub 30 września 2024 roku.

Przedłużenie do 31 sierpnia 2024 roku dotyczy:

- 1) osób, które w dniu 4 marca 2024 roku będą korzystać z wychowania przedszkolnego, będą realizować obowiązek szkolny albo realizować obowiązek nauki, a jeżeli te osoby są małoletnie – również ich rodziców lub opiekunów;
- 2) osób, które w dniu 4 marca 2024 roku będą pobierać naukę w przedszkolu lub szkole, funkcjonujących w ukraińskim systemie oświaty z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a jeżeli te osoby są małoletnie – również ich rodziców lub opiekunów;
- 3) osób, które nie później niż w roku szkolnym 2022/2023 rozpoczęły naukę w branżowej szkole II stopnia, szkole policealnej lub szkole dla dorosłych, a jeżeli te osoby są małoletnie – również ich rodziców i opiekunów.

Przedłużenie do 30 września 2024 roku dotyczy:

- 1) osób, które przystępują do egzaminu maturalnego w terminie poprawkowym, a jeżeli te osoby są małoletnie – również ich rodziców i opiekunów.

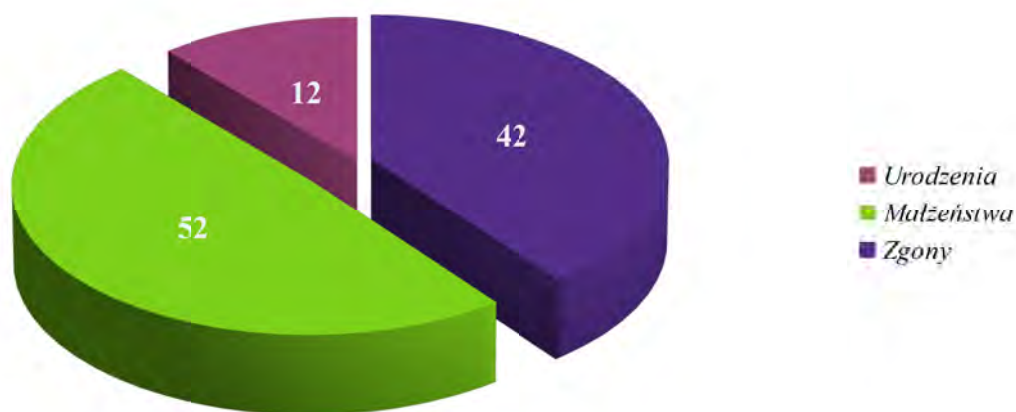
W 2023 roku nie nadano żadnego numeru PESEL w związku z konfliktem na Ukrainie, natomiast 4 osobom przywrócono utracony status UKR.

1.3. Rejestr stanu cywilnego

W zakresie bieżącej rejestracji do rejestru stanu cywilnego wprowadzono:

- 12 urodzeń, które miały miejsce za granicą (Wielka Brytania 6, Niemcy 2, Norwegia 2, Macedonia 1, Szwecja 1);
- 52 małżeństwa (27 cywilnych oraz 22 konkordatowych), 3 zawarte za granicą (Wielka Brytania 2, Niemcy 1);
- 42 zgony (Walia 1).

Wykres 3 Bieżąca rejestracja aktów stanu cywilnego

1.3.1. Zmiana imion i nazwisk

W 2023 roku przeprowadzono 5 postępowań administracyjnych dotyczących zmiany imion i nazwisk (4 postępowania dotyczyły pełnoletnich osób, 1 nieletniego dziecka).

1.3.2. Wydawanie odpisów aktów

Urząd Stanu Cywilnego obsłużył 536 wniosków o wydanie aktów stanu cywilnego, co przełożyło się na wydanie łącznie 1 193 odpisów z ksiąg stanu cywilnego (1 003 stanowiły odpisy skrócone, 94 odpisy zupełne oraz 96 odpisy wielojęzyczne).

Wykres 4: Wydane odpisy aktów stanu cywilnego

1.4. Uroczystość wręczenia medali za Długoletnie Pożycie Małżeńskie

W 2023 roku w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury im. Władysława Stanisława Reymonta w Kowalewie Pomorskim odbyły się dwie uroczystości wręczenia Medali za Długoletnie Pożycie Małżeńskie oraz jedna uroczystość wręczenia Medali miała miejsce w domu jubilatów. Zaszczytnego aktu dekoracji dokonał Burmistrz Miasta Kowalewo Pomorskie wraz z Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego. Pierwsza uroczystość odbyła się w dniu 28 kwietnia 2023 roku, gdzie jubilatami byli Państwo:

- 1) **Melania i Zenon Judyccy**, którzy zawarli związek małżeński 14 maja 1972 roku w Zbójnie;
- 2) **Helena i Józef Zatorscy**, których węzeł małżeński połączył dnia 25 grudnia 1972 roku w Wąbrzeźnie.

Druga uroczystość miała miejsce w dniu 24 listopada 2023 roku, podczas której jubilatami byli Państwo:

- 1) **Maria i Kazimierz Nowak**, ślub cywilny odbył się w dniu 27 października 1973 roku w Chojnowie;
- 2) **Krystyna i Janusz Osińscy**, sakramentalne „TAK” powiedzieli sobie 11 marca 1972 roku w Kowalewie Pomorskim;

- 3) **Anna i Jerzy Raciniewscy**, stanęli na ślubnym kobiercu 2 kwietnia 1972 roku w kościele w Wielkim Rychnowie;
- 4) **Alicja i Zdzisław Wójcik**, ceremonia ślubna odbyła się w dniu 1 lipca 1972 roku, w Kowalewie Pomorskim;
- 5) **Łucja i Wojciech Kowalscy**, na ślubnym kobiercu stanęli dnia 26 sierpnia 1972 roku w Kowalewie Pomorskim;
- 6) **Halina i Kazimierz Szynkiewicz**, wzięli ślub w Golubiu-Dobrzyniu w dniu 23 września 1972 roku;
- 7) **Zofia i Alojzy Konieczni**, związek małżeński zawarli w dniu 11 września 1971 roku w Czarnym Dunajcu.

Jubilaci ten wyjątkowy i pełen wzruszeń dzień spędzili w otoczeniu najbliższych i zaproszonych gości w osobach Zastępcy Burmistrza Miasta, Sekretarza Gminy oraz Sołtysa Sołectwa Sierakowo. W pełnych szacunku słowach Burmistrz Miasta wręczając Medale za Długoletnie Pożycie Małżeńskie gratulował jubilatom długiego stażu małżeńskiego oraz życzył wielu pięknych chwil spędzonych razem w zdrowiu przez kolejne lata. Na twarzach jubilatów było widać łzy wzruszenia i dumę. Niewiele par może pochwalić się tak wyjątkowym odznaczeniem. Obok pięknych życzeń jubilaci otrzymali również bukiety kwiatów wraz z upominkiem oraz listy gratulacyjne.

Fot. 1: Uroczystość wręczenia Medali za Długoletnie Pożycie Małżeńskie (od lewej p. Nowak, p. Osińscy, p. Raciniewscy, p. Wójcik, p. Kowalscy, p. Szynkiewicz)

Fot. 2: Uroczystość wręczenia Medali za Długoletnie Pożycie Małżeńskie w domu jubilatów (p. Konieczni)

Fot. 3: Uroczystość wręczenia Medali za Długoletnie Pożycie Małżeńskie (od lewej p. Zatorscy, p. Judyccy)

W 2023 roku wpłynęły łącznie 4 wnioski o przyznanie medali. Aktualnie pary oczekują na przyznanie medali przez Prezydenta RP.

1.5. Sprawy wojskowe

W dniach 5-7 czerwca 2023 roku przeprowadzona została kwalifikacja wojskowa dla osób z terenu Gminy Kowalewo Pomorskie. Na kwalifikację stawili się 60 mężczyzn z rocznika podstawowego, 8 mężczyzn z rocznika starszego, 1 kobieta z rocznika starszego i 1 kobieta w trybie ochotniczym. Na bieżąco prowadzone są sprawy związane z rejestracją osób dla potrzeb ewidencji wojskowej.

1.6. Pozostała działalność Urzędu Stanu Cywilnego

W 2023 roku tutejszy Urząd Stanu Cywilnego otrzymał 19 odpisów prawomocnych orzeczeń sądów stanowiących podstawę do dokonania wpisu ksiąg stanu cywilnego-wzmianka o rozwodzie.

Ponadto w myśl art. 59 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U.2023.2809 t.j.) złożono 5 oświadczeń o powrocie do nazwiska noszonego przed zawarciem małżeństwa. Podobnie jak w roku ubiegłym wszystkie oświadczenia złożyły kobiety.

Prowadzona była bieżąca współpraca z placówkami konsularnymi za granicą, Strażą Graniczną oraz Wydziałem Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców w Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy.

1.6.1. Wybory do Sejmu i Senatu

W wyborach, które odbyły się w dniu 15 października 2023 roku wyborcy, którzy najpóźniej w dniu głosowania ukończyli 60 lat, a także wyborcy z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności mieli prawo do głosowania przez pełnomocnika. Wyborcy, którzy nie mogli udać się do lokalu wyborczego, a nie chcieli głosować przez pełnomocnika, mogli skorzystać z głosowania korespondencyjnego.

Wyborca, który zamierzał zmienić miejsce pobytu przed dniem wyborów mógł otrzymać zaświadczenie o prawie do głosowania. Z zaświadczeniem takim można było głosować w dowolnym obwodzie głosowania w kraju, za granicą lub na polskim statku morskim lub jeżeli wyborca, który w czasie głosowania przebywał na terenie gminy innej niż gmina właściwa ze względu na miejsce zameldowania bądź stałego zamieszkania, miał możliwość zmiany miejsca głosowania.

W Gminie Kowalewo Pomorskie wydano łącznie 86 zaświadczeń o prawie do głosowania i sporządzono 10 aktów pełnomocnictwa. Żaden wyborca nie skorzystał z możliwości głosowania korespondencyjnego.

1.7. Podsumowanie

Od kilku lat można zauważyć tendencję spadkową liczby mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie. Z każdym rokiem liczba ta maleje: 2020 rok - 11 233, 2021 rok - 11 080, 2022 rok - 11 053, 2023 rok - 10 998.

W ramach bieżącej rejestracji z zakresu Urzędu Stanu Cywilnego odnotowano spadek liczby zgonów. W 2023 roku wprowadzono do rejestru stanu cywilnego o 25 aktów zgonu mniej niż w roku 2022. Pozostałe zadania realizowane z zakresu ewidencji ludności oraz Urzędu Stanu Cywilnego można uznać, że utrzymują się na podobnym poziomie w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Rozdział II. Budżet Gminy Kowalewo Pomorskie

2.1. Wprowadzenie

Podstawą gospodarki finansowej Gminy jest budżet gminy, który jest rocznym planem dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów jednostki. Rada Miejska uchwaliła budżet na 2023 rok Uchwałą Nr LIII/418/22 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 29 grudnia 2022 roku w sprawie budżetu na 2023 rok.

2.2 Wykonanie budżetu Gminy Kowalewo Pomorskie

Zagadnienia związane z wykonywaniem budżetu Gminy Kowalewo Pomorskie przedstawiono za pomocą poniższych tabel i wykresów.

Tabela 1: Wykonanie budżetu Gminy za 2023 rok

Wyszczególnienie	Plan na 31 grudnia 2023 rok (po zmianach)	Wykonanie na 31 grudnia 2023 rok	% wykonania
Dochody ogółem	78 582 217,97 zł	73 727 043,24 zł	93,82%
Wydatki ogółem	89 193 384,36 zł	80 913 758,03 zł	90,72%
Wynik budżetu. Deficyt/Nadwyżka	-10 611 166,39 zł	-7 186 714,79 zł	-

Wykres 5: Wykonanie dochodów ogółem do planu

Wykres 6: Wykonanie wydatków ogółem do planu

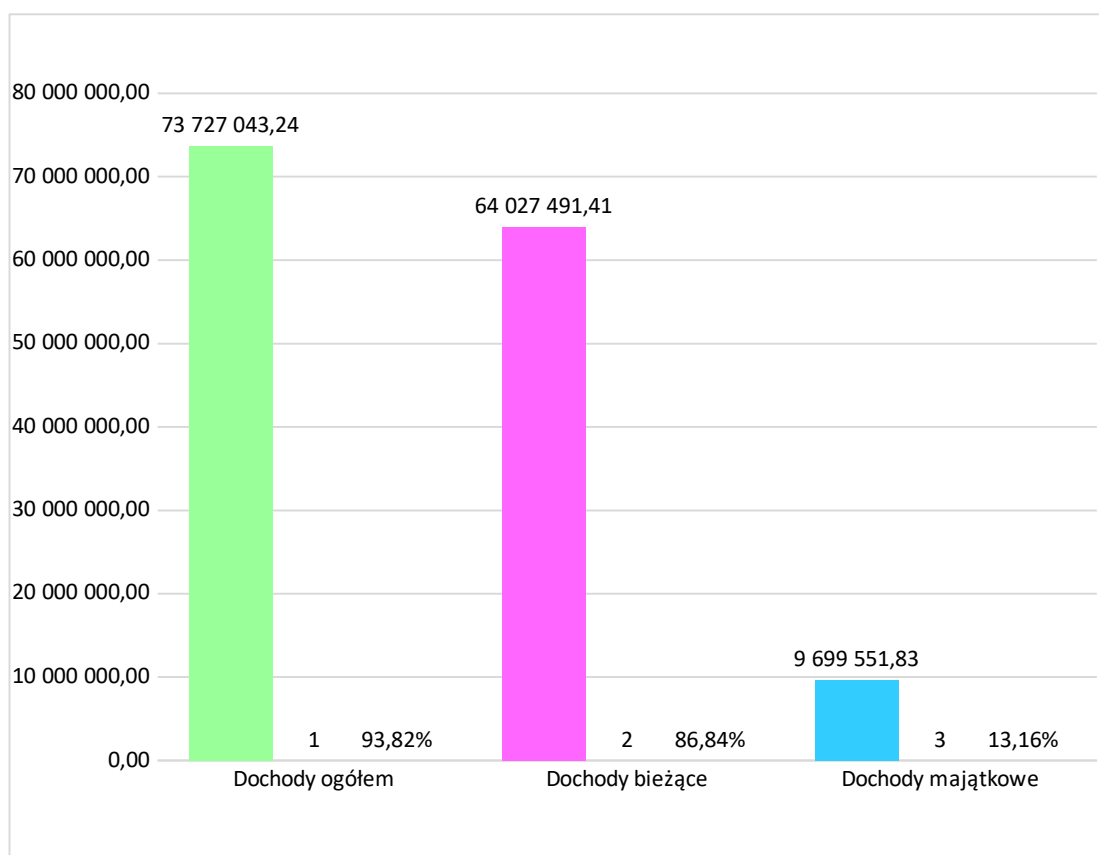

2.2.1. Wykonanie dochodów bieżących i majątkowych w stosunku do dochodów ogółem

Tabela 2: Dochody bieżące i majątkowe w stosunku do dochodów ogółem

Wyszczególnienie	Plan (po zmianach) na 31 grudnia 2023 rok	Wykonanie na 31 grudnia 2023 rok	% udział w dochodach ogółem
Dochody ogółem	78 582 217,97 zł	73 727 043,24 zł	93,82%
Dochody bieżące	67 519 256,30 zł	64 027 491,41 zł	86,84%
Dochody majątkowe	11 062 961,67 zł	9 699 551,83 zł	13,16%

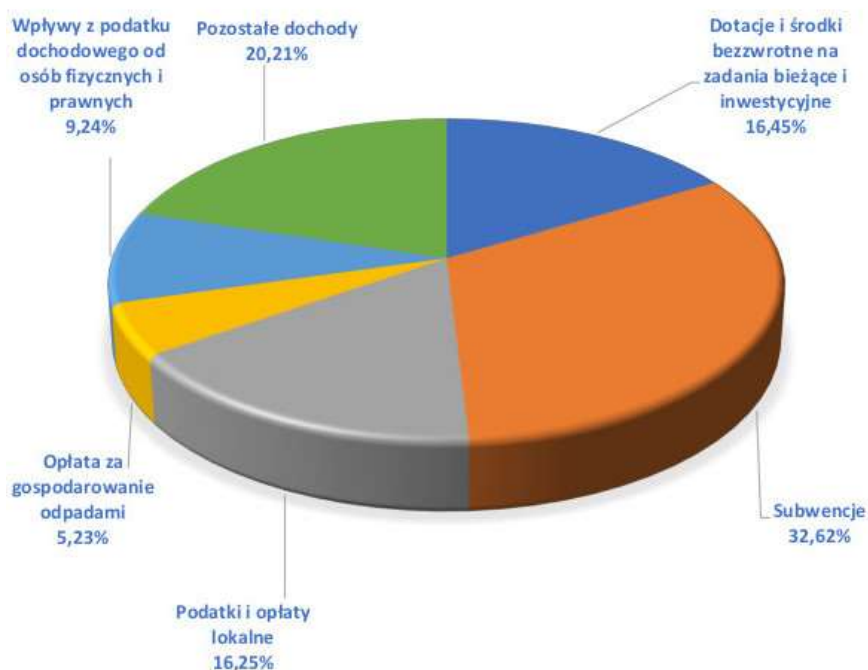
Wykres 7: Procentowy udział w dochodach ogółem

2.2.2. Wykonanie dochodów według ważniejszych źródeł

Tabela 3: Dochody według ważniejszych źródeł

Wyszczególnienie	Wykonanie na 31 grudnia 2023 rok	% udział w dochodach ogółem
Dotacje i środki bezzwrotne na zadania bieżące i inwestycyjne	12 126 834,87 zł	16,45%
Subwencje	24 048 916,20 zł	32,62%
Podatki i opłaty lokalne	11 980 423,29 zł	16,25%
Opłata za gospodarowanie odpadami	3 856 890,28 zł	5,23%
Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych	6 813 586,00 zł	9,24%
Pozostałe dochody	14 900 392,60 zł	20,21%

Wykres 8: Wykonanie dochodów na dzień 31 grudnia 2023 roku

2.2.3. Wykonanie wydatków bieżących i majątkowych w stosunku do wydatków ogółem

Tabela 4: Wydatki bieżące i majątkowe w stosunku do wydatków ogółem

Wyszczególnienie	Plan (po zmianach) na 31 grudnia 2023 rok	Wykonanie na 31 grudnia 2023 rok	% udział w wydatkach ogółem
Wydatki ogółem	89 193 384,36 zł	80 913 758,03 zł	95,74%
Wydatki bieżące	73 862 978,87 zł	66 667 079,63 zł	82,39%
Wydatki majątkowe	15 330 405,49 zł	14 246 678,40 zł	17,61%

Wykres 9: Procentowy udział w wydatkach ogółem

2.2.4. Wykonanie wydatków według działów klasyfikacji budżetowej wraz z obrazem graficznym

Tabela 5: Wykonanie wydatków z podziałem na działy

Wyszczególnienie	Poniesione wydatki w dziale	% udział w wydatkach
Rolnictwo i łowiectwo	5 777 455,85 zł	7,14%
Transport i łączność	2 684 783,66 zł	3,32%
Gospodarka mieszkaniowa	432 849,21 zł	0,53%
Działalność usługowa	62 672,26 zł	0,08%
Informatyka	350 240,71 zł	0,43%
Administracja publiczna	8 536 538,17 zł	10,55%
Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	117 058,15 zł	0,14%
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	797 783,28 zł	0,99%
Obsługa długu publicznego	2 319 752,91 zł	2,87%
Oświata i wychowanie	28 585 760,37 zł	35,33%
Ochrona zdrowia	353 455,88 zł	0,44%
Pomoc społeczna	5 151 171,54 zł	6,37%
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	2 087 258,57 zł	2,58%
Edukacyjna opieka wychowawcza	248 589,82 zł	0,31%
Rodzina	6 144 431,90 zł	7,59%
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	7 956 185,36 zł	9,83%
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	5 716 671,13 zł	7,06%
Kultura fizyczna	3 591 099,26 zł	4,44%
Ogółem	80 913 758,03 zł	100,00%

Wykres 10: Poniesione wydatki w dziale

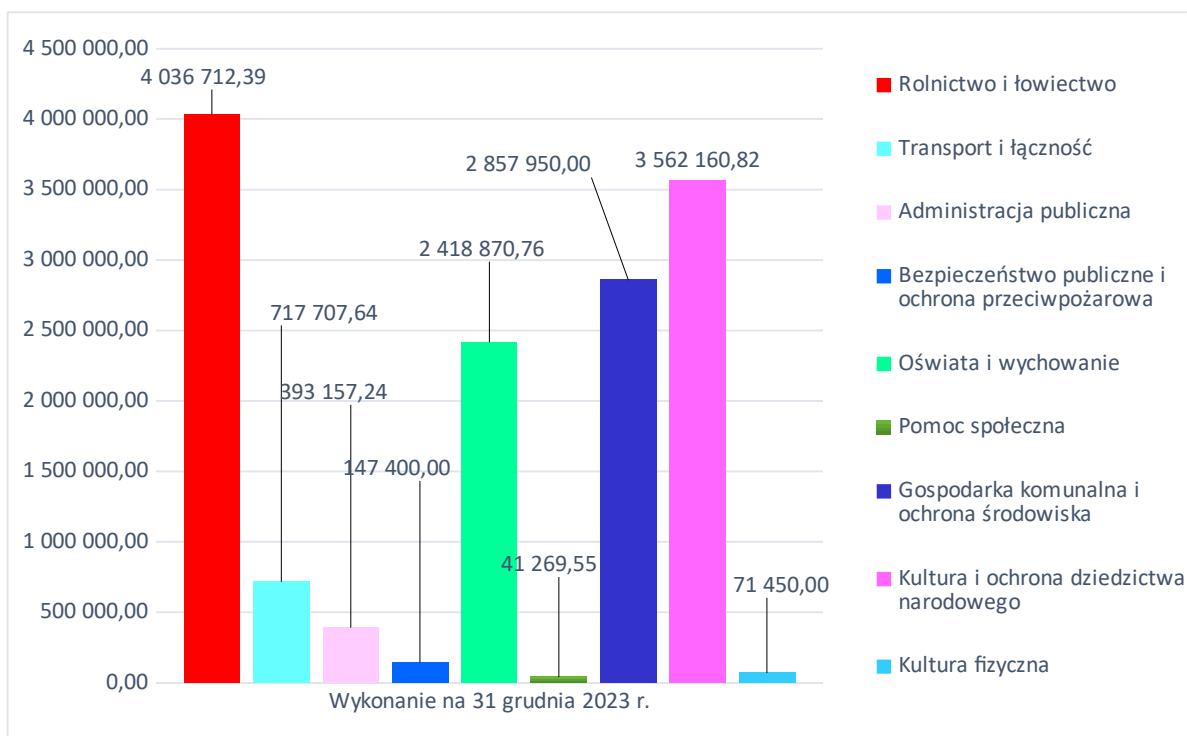
2.2.5. Wykonanie wydatków majątkowych według działów klasyfikacji budżetowej wraz z obrazem graficznym

Tabela 6: Wykonanie wydatków majątkowych z podziałem na działy

Wyszczególnienie	Wykonanie na 31 grudnia 2023 rok	% udział w wydatkach majątkowych	Poniesione wydatki w dziale
Rolnictwo i łowiectwo	4 036 712,39 zł	28,33%	5 777 455,85 zł
Transport i łączność	717 707,64 zł	5,04%	2 684 783,66 zł
Administracja publiczna	393 157,24 zł	2,76%	8 536 538,17 zł
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	147 400,00 zł	1,03%	797 783,28 zł

Oświata i wychowanie	2 418 870,76 zł	16,98%	28 585 760,37 zł
Pomoc społeczna	41 269,55 zł	0,29%	5 151 171,54 zł
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 857 950,00 zł	20,06%	7 956 185,36 zł
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3 562 160,82 zł	25,00%	5 716 671,13 zł
Kultura fizyczna	71 450,00 zł	0,50%	3 591 099,26 zł

Wykres 11: Wykonanie wydatków majątkowych na dzień 31 grudnia 2023 rok

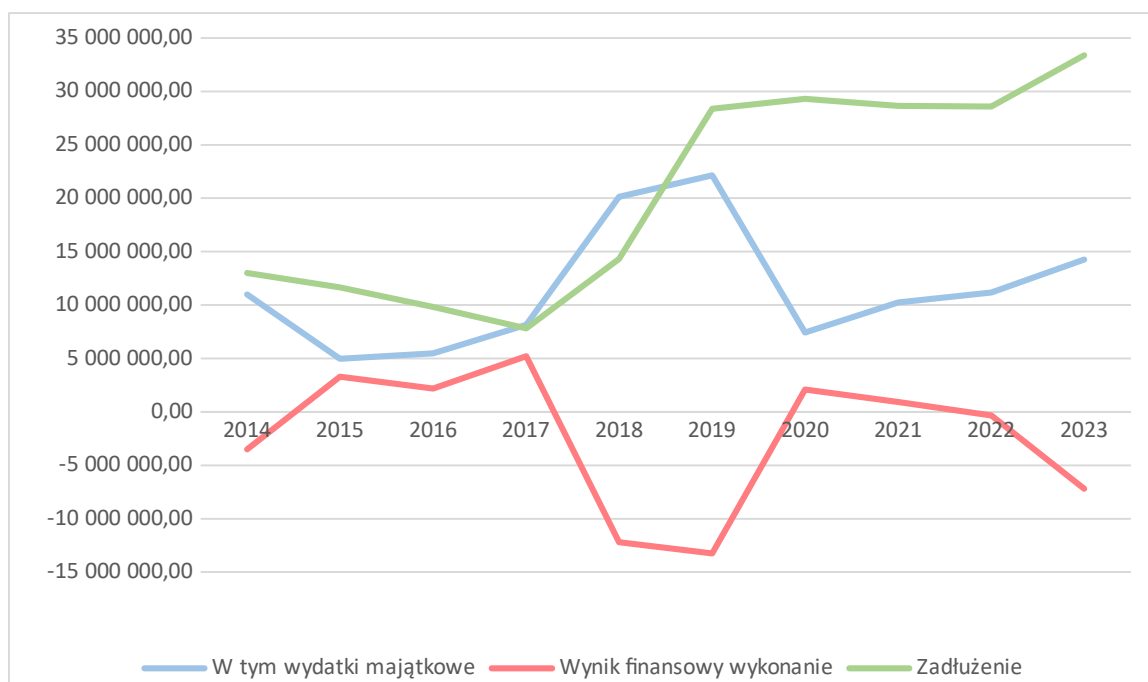
2.2.6. Wynik budżetu i zadłużenia gminy w latach 2014-2023 oraz ich zależność od wydatków majątkowych

Tabela 7: Wynik finansowy budżetu i zadłużenie

Lata	Wydatki ogółem	W tym wydatki majątkowe	Wynik finansowy wykonanie	Zadłużenie
2014	42 747 188,00 zł	10 987 294,00 zł	-3 504 537,00 zł	13 001 034,00 zł
2015	38 047 065,00 zł	4 974 510,00 zł	3 303 755,00 zł	11 665 106,00 zł
2016	44 798 310,00 zł	5 471 153,00 zł	2 200 865,00 zł	9 834 154,00 zł
2017	49 660 136,00 zł	8 157 664,00 zł	5 206 358,00 zł	7 828 574,00 zł
2018	64 163 112,00 zł	20 153 863,00 zł	-12 184 095,00 zł	14 322 993,00 zł
2019	70 656 293,00 zł	22 147 342,00 zł	-13 267 513,00 zł	28 391 876,00 zł
2020	62 287 027,00 zł	7 442 147,00 zł	2 091 646,00 zł	29 298 219,00 zł
2021	67 584 325,00 zł	10 250 940,00 zł	920 327,00 zł	28 661 469,00 zł
2022	79 432 243,56 zł	11 194 473,40 zł	-329 164,47 zł	28 599 978,86 zł
2023	80 913 758,03 zł	14 246 678,40 zł	-7 186 714,79 zł	33 385 828,46 zł

Wykres 12: Wpływ wydatków majątkowych na zadłużenie i deficyt

2.3. Fundusz sołecki

Fundusz sołecki to wyodrębnione w budżecie gminy środki przeznaczone dla sołectw. Pieniądze z funduszu sołeckiego można wydać na przedsięwzięcia służące poprawie warunków życia mieszkańców. Muszą to być przedsięwzięcia w ramach zadań własnych gminy i zgodne ze strategią rozwoju gminy. O tym na co będą wydatkowane środki przypadające na dane sołectwo decydują mieszkańcy tych sołectw podczas zebrań wiejskich.

Wysokość funduszu przypadająca dla sołectw jest wyliczana na każdy rok i jest uzależniona od dochodów bieżących gminy, liczby mieszkańców gminy oraz od liczby mieszkańców sołectwa.

Tabela 8: Informacja o wysokości środków przypadających na dane sołectwo w 2023 roku

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców danego sołectwa	Wysokość środków przypadających na dane sołectwo
1.	Bielsk	358	30 467,69 zł
2.	Borówno	426	34 180,60 zł
3.	Chełmonie	298	27 191,60 zł
4.	Chełmoniec (Gapa)	243	24 188,51 zł
5.	Elzanowo	275	25 935,76 zł
6.	Frydrychowo (Otoruda)	411	33 361,58 zł
7.	Kiełpiny (Dylewo)	280	26 208,77 zł
8.	Kowalewo Pomorskie	231	23 533,29 zł
9.	Lipienica	164	19 874,98 zł
10.	Mariany	155	19 383,57 zł
11.	Mlewiec	168	20 093,39 zł
12.	Mlewo	358	30 467,69 zł
13.	Napole (Borek, Podborek)	296	27 082,39 zł
14.	Nowy Dwór	254	24 789,13 zł
15.	Piątkowo	250	24 570,72 zł
16.	Pluskowęsy	403	32 924,76 zł
17.	Pruska Łąka	336	29 266,46 zł
18.	Sierakowo	343	29 648,67 zł
19.	Srebrniki	293	26 918,59 zł
20.	Szychowo	249	24 516,12 zł
21.	Wielka Łąka (Józefat)	695	48 868,43 zł
22.	Wielkie Rychnowo	718	50 124,27 zł

23.	Zapluskowęsy (Martyniec)	218	22 823,47 zł
24.	Szewa	164	19 874,98 zł
Łącznie	24	7 586	676 295,42 zł

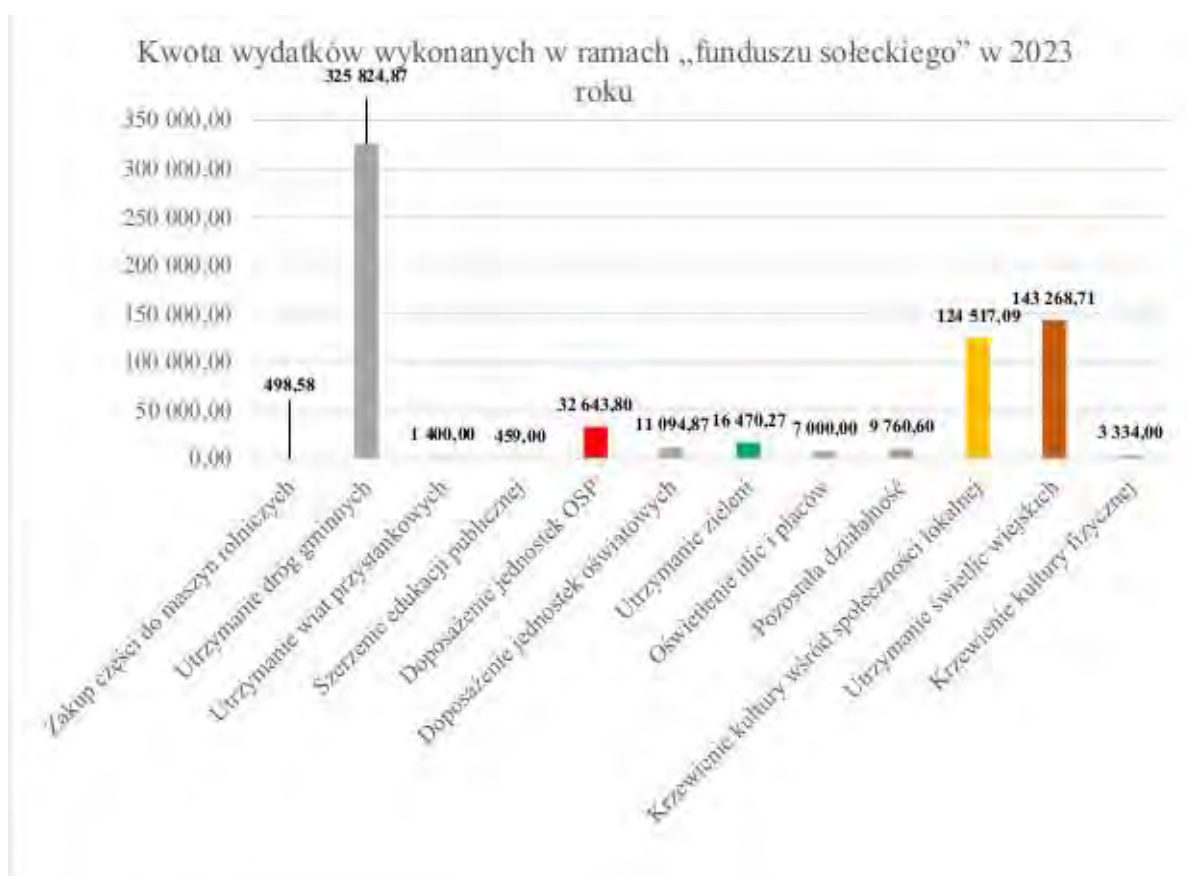
Plan i wykonanie funduszu sołeckiego w podziale na przedsięwzięcia zaprezentowano poniżej w postaci tabel i wykresu:

Tabela 9: Plan i wykonanie funduszu sołeckiego w podziale na przedsięwzięcia

Dział	Nazwa przedsięwzięcia według wniosków	Kwota przedsięwzięcia według uchwały budżetowej zgodna z wnioskami sołectw	Kwota wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego do częściowego zwrotu	Uzasadnienie
010	Zakup części do maszyn rolniczych	500,00 zł	498,58 zł	Zakup części zamiennych do maszyn rolniczych znajdujących się na stanie sołectwa.
600	Utrzymanie dróg gminnych w sołectwach	325 824,94 zł	325 824,87 zł	Poprawa infrastruktury drogowej w sołectwach w wyniku przeprowadzonych remontów (zakup kamienia, żwiru, profilowanie dróg) oraz zapewnienie dogodnego przejazdu i przemieszczania się w okresie zimowym poprzez odśnieżanie.
	Utrzymanie wiat przystankowych	1 400,00 zł	1 400,00 zł	Zapewnienie dogodnych warunków do korzystania z przystanków autobusowych na terenie gminy poprzez remont i montaż wiat przystankowych.
750	Szerzenie edukacji publicznej	459,00 zł	459,00 zł	Zapewnienie dostępu do informacji dotyczącej polskiej wsi. Wydatki związane z prenumeratą gazety sołeckiej.
754	Doposażenie jednostek OSP	32 643,80 zł	32 643,80 zł	Poprawa standardów jednostek OSP poprzez zakup umundurowania oraz sprzętu. Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz ich dobytku.
801	Doposażenie jednostek oświatowych	11 100,00 zł	11 094,87 zł	Poprawa standardów szkół w wyniku zakupu wyposażenia i pomocy dydaktycznych.
900	Utrzymanie zieleni	16 470,27 zł	16 470,27 zł	Podniesienie walorów estetycznych wsi. Wykoszenia terenów zielonych i związane z tym wydatki m.in. zakup kosiarki do trawy, części do kosiarki i paliwa.
	Oświetlenie ulic	7 000,00 zł	7 000,00 zł	Poprawa bezpieczeństwa i warunków życia mieszkańców.
	Pozostała działalność	9 760,60 zł	9 760,60 zł	Poprawa estetyki sołectw poprzez utrzymanie tablic informacyjnych, utrzymanie i zagospodarowanie placu rekreacyjno-sportowego.
921	Krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej	124 533,80 zł	124 517,09 zł	Integracja społeczności lokalnej. Stworzenie lepszych warunków do organizowania spotkań. Przedsięwzięcie obejmuje głównie wydatki związane z dożynkami i festynami wiejskimi.

	Utrzymanie świetlic wiejskich	143 269,01 zł	143 268,71 zł	Realizacja zadań wynikających ze statutów sołectw. Zapewnienie funkcjonowania świetlic. Stworzenie warunków do spotkań kulturalno – okolicznościowych mieszkańców poprzez remonty i wyposażenie świetlic.
926	Krzewienie kultury fizycznej	3 334,00 zł	3 334,00 zł	Integracja społeczności lokalnej poprzez imprezy sportowe. Rozwijanie aktywności fizycznej mieszkańców wsi. Wydatki m.in. na zakup sprzętu i strojów sportowych.
	Razem	676 295,42 zł	676 272,43 zł	

Wykres 13: Wykonanie funduszu sołectkiego w podziale na przedsięwzięcia

W 2023 roku środki funduszu sołectkiego były wydatkowane głównie na:

- bieżące utrzymanie dróg gminnych w sołectwie (48,18% łącznych wydatków);
- utrzymanie świetlic wiejskich (21,18% łącznych wydatków);
- krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej (18,41% łącznych wydatków);
- doposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych (4,83% łącznych wydatków);
- utrzymanie zieleni (2,43% łącznych wydatków).

Poniżej przedstawiono plan funduszu sołeckiego poszczególnych sołectw w ujęciu kwotowym w podziale na przedsięwzięcia.

BIELSK – 30 467,69 zł

- 19 843,69 zł - utrzymanie dróg gminnych w sołectwie,
- 8 681,06 zł - wyposażenie oraz bieżące utrzymanie świetlicy wiejskiej,
- 1 142,94 zł - krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej,
- 800,00 zł - utrzymanie gotowości bojowej OSP.

BORÓWNO – 34 180,60 zł

- 17 698,89 zł - utrzymanie dróg gminnych w sołectwie,
- 8 721,11 zł - krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej,
- 6 760,60 zł - utrzymanie wiaty rekreacyjno – sportowej,
- 1 000,00 zł - utrzymanie gotowości bojowej OSP,

CHEŁMONIE – 27 191,60 zł

- 13 591,74 zł - utrzymanie dróg gminnych w sołectwie,
- 9 100,00 zł - wyposażenie oraz bieżące utrzymanie świetlicy wiejskiej,
- 4 499,86 zł - krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej.

CHEŁMONIEC – 24 188,51 zł

- 10 518,85 zł - wyposażenie oraz bieżące utrzymanie świetlicy wiejskiej,
- 6 863,66 zł - utrzymanie dróg gminnych w sołectwie,
- 5 206,00 zł - krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej,
- 800,00 zł - utrzymanie gotowości bojowej OSP,
- 800,00 zł - doposażenie w materiały dydaktyczne jednostki oświatowe.

ELZANOWO – 25 935,76 zł

- 24 000,00 zł - utrzymanie dróg gminnych w sołectwie,
- 935,76 zł - krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej,
- 500,00 zł - utrzymanie gotowości bojowej OSP,
- 500,00 zł - doposażenie w materiały dydaktyczne jednostki oświatowe.

FRYDRYCHOWO – 33 361,58 zł

- 26 161,58 zł - utrzymanie dróg gminnych w sołectwie,
- 3 500,00 zł - utrzymanie gotowości bojowej OSP,

- 3 200,00 zł - krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej,
- 500,00 zł - doposażenie w materiały dydaktyczne jednostki oświatowe.

KIELPINY – 26 208,77 zł

- 7 620,88 zł - utrzymanie dróg gminnych w sołectwie,
- 7 000,00 zł - oświetlenie ulic,
- 6 087,89 zł - wyposażenie oraz bieżące utrzymanie świetlicy wiejskiej,
- 2 000,00 zł - utrzymanie gotowości bojowej OSP,
- 1 500,00 zł - krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej,
- 1 000,00 zł - doposażenie w materiały dydaktyczne jednostki oświatowe,
- 1 000,00 zł - utrzymanie wiat przystankowych.

KOWALEWO POMORSKIE – 23 533,29 zł

- 15 089,49 zł - utrzymanie dróg gminnych w sołectwie,
- 2 700,00 zł - krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej,
- 2 243,80 zł - utrzymanie gotowości bojowej OSP,
- 2 000,00 zł - krzewienie kultury fizycznej wśród społeczności lokalnej,
- 1 500,00 zł - doposażenie w materiały dydaktyczne jednostki oświatowe.

LIPIENICA – 19 874,98 zł

- 8 127,90 zł - utrzymanie dróg gminnych w sołectwie,
- 7 547,08 zł - wyposażenie oraz bieżące utrzymanie świetlicy wiejskiej,
- 2 700,00 zł - krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej,
- 1 500,00 zł - utrzymanie gotowości bojowej OSP.

MARIANY – 19 383,57 zł

- 12 835,21 zł - wyposażenie oraz bieżące utrzymanie świetlicy wiejskiej,
- 2 500,00 zł - krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej,
- 2 048,36 zł - utrzymanie dróg gminnych w sołectwie,
- 2 000,00 zł - utrzymanie gotowości bojowej OSP.

MLEWIEC – 20 093,39 zł

- 6 600,00 zł - wyposażenie oraz bieżące utrzymanie świetlicy wiejskiej,
- 5 246,80 zł - utrzymanie zieleni na terenie sołectwa,
- 5 067,59 zł - krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej,
- 3 110,00 zł - utrzymanie dróg gminnych w sołectwie,

- 69,00 zł - prenumerata gazety sołeckiej.

MLEWO – 30 467,69 zł

- 12 800,00 zł - wyposażenie oraz bieżące utrzymanie świetlicy wiejskiej,
- 9 671,92 zł - krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej,
- 7 926,77 zł - utrzymanie dróg gminnych w sołectwie,
- 69,00 zł - prenumerata gazety sołeckiej.

NAPOLE – 27 082,39 zł

- 22 882,39 zł - utrzymanie dróg gminnych w sołectwie,
- 2 000,00 zł - wykonanie gabloty informacyjnej,
- 700,00 zł - krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej,
- 1 000,00 zł - doposażenie w materiały dydaktyczne jednostki oświatowej,
- 500,00 zł - utrzymanie gotowości bojowej OSP.

NOWY DWÓR – 24 789,13 zł

- 14 210,22 zł - utrzymanie dróg gminnych w sołectwie,
- 5 000,00 zł - krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej,
- 3 478,91 zł - utrzymanie zieleni na terenie sołectwa,
- 1 000,00 zł - wykonanie gabloty informacyjnej,
- 800,00 zł - utrzymanie gotowości bojowej OSP,
- 300,00 zł - doposażenie w materiały dydaktyczne jednostki oświatowej.

PIĄTKOWO – 24 570,72 zł

- 7 548,00 zł - wyposażenie oraz bieżące utrzymanie świetlicy wiejskiej,
- 6 000,00 zł - utrzymanie dróg gminnych w sołectwie,
- 4 700,00 zł - krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej,
- 2 857,72 zł - utrzymanie zieleni na terenie sołectwa,
- 2 000,00 zł - utrzymanie gotowości bojowej OSP,
- 965,00 zł - krzewienie kultury fizycznej wśród społeczności lokalnej,
- 500,00 zł - doposażenie w materiały dydaktyczne jednostki oświatowej.

PLUSKOWEŚY – 32 924,76 zł

- 16 705,50 zł - utrzymanie dróg gminnych w sołectwie,
- 9 019,26 zł - wyposażenie oraz bieżące utrzymanie świetlicy wiejskiej,
- 4 500,00 zł - utrzymanie gotowości bojowej OSP,

- 2 200,00 zł - krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej,
- 500,00 zł - doposażenie w materiały dydaktyczne jednostki oświatowej.

PRUSKA ŁĄKA – 29 266,46 zł

- 16 500,46 zł - utrzymanie dróg gminnych w sołectwie,
- 10 766,00 zł - wyposażenie oraz bieżące utrzymanie świetlicy wiejskiej,
- 2 000,00 zł - krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej.

SIERAKOWO – 29 648,67 zł

- 18 564,87 zł - utrzymanie dróg gminnych w sołectwie,
- 6 514,80 zł - wyposażenie oraz bieżące utrzymanie świetlicy wiejskiej,
- 2 500,00 zł - utrzymanie gotowości bojowej OSP,
- 2 000,00 zł - krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej,
- 69,00 zł - prenumerata gazety sołeckiej.

SREBRNIKI – 26 918,59 zł

- 13 192,00 zł - utrzymanie dróg gminnych w sołectwie,
- 7 126,59 zł - wyposażenie oraz bieżące utrzymanie świetlicy wiejskiej,
- 5 600,00 zł - krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej,
- 1 000,00 zł - utrzymanie gotowości bojowej OSP.

SZYCHOWO – 24 516,12 zł

- 21 097,12 zł - utrzymanie dróg gminnych w sołectwie,
- 1 850,00 zł - krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej,
- 500,00 zł - utrzymanie maszyn rolniczych,
- 500,00 zł - utrzymanie gotowości bojowej OSP,
- 500,00 zł - doposażenie w materiały dydaktyczne jednostki oświatowej,
- 69,00 zł - prenumerata gazety sołeckiej.

WIELKA ŁĄKA – 48 868,43 zł

- 19 354,28 zł - krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej,
- 13 796,86 zł - zagospodarowanie placu na cele rekreacyjne,
- 7 492,45 zł - utrzymanie dróg gminnych w sołectwie,
- 4 886,84 zł - utrzymanie zieleni na terenie sołectwa,
- 1 500,00 zł - doposażenie w materiały dydaktyczne jednostki oświatowej,
- 1 000,00 zł - utrzymanie gotowości bojowej OSP,

- 400,00 zł - utrzymanie wiat przystankowych,
- 369,00 zł - krzewienie kultury fizycznej wśród społeczności lokalnej,
- 69,00 zł - prenumerata gazety sołeckiej.

WIELKIE RYCHNOWO – 50 124,27 zł

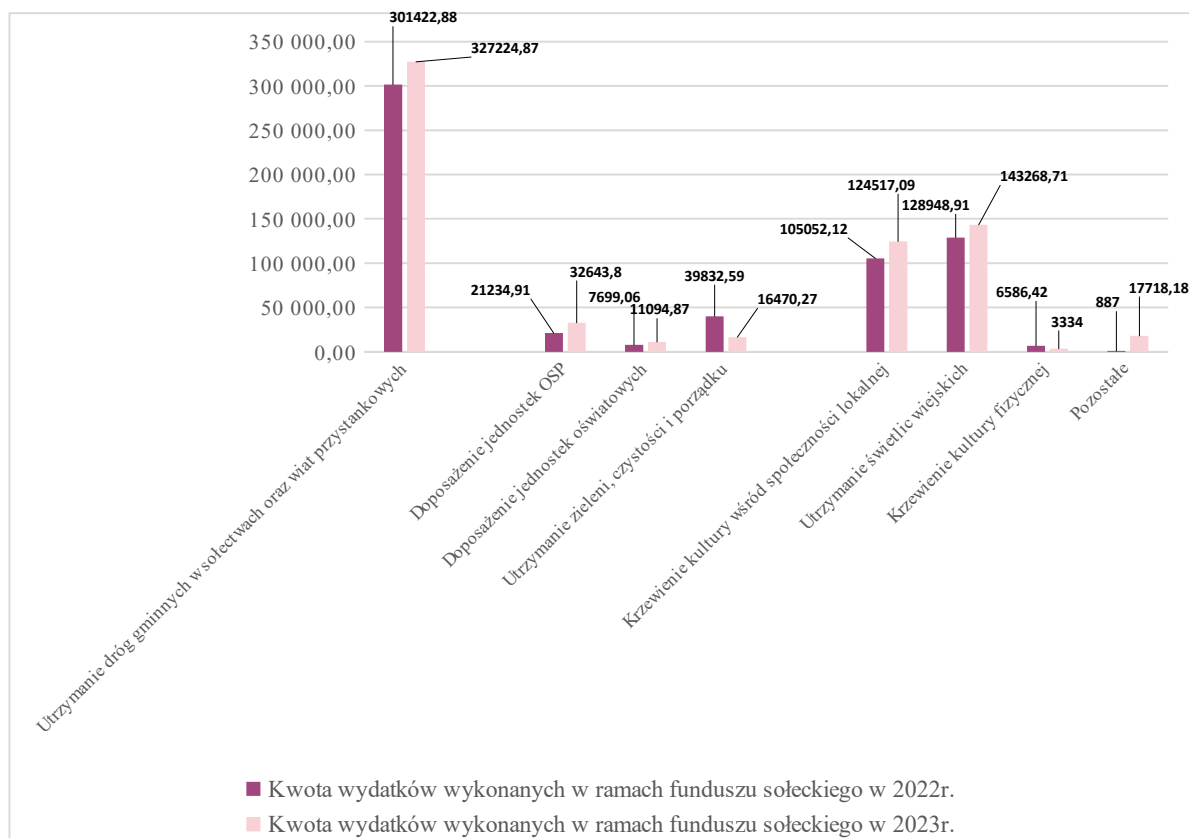
- 28 124,27 zł - wyposażenie oraz bieżące utrzymanie świetlicy wiejskiej,
- 10 000,00 zł - utrzymanie dróg gminnych w sołectwie,
- 5 000,00 zł - utrzymanie gotowości bojowej OSP
- 5 000,00 zł - krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej,
- 2 000,00 zł - doposażenie w materiały dydaktyczne jednostki oświatowe.

ZAPLUSKOWĘSY – 22 823,47 zł

- 20 509,47 zł - utrzymanie dróg gminnych w sołectwie,
- 1 200,00 zł - krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej,
- 500,00 zł - utrzymanie gotowości bojowej OSP,
- 500,00 zł - doposażenie w materiały dydaktyczne jednostki oświatowe,
- 114,00 zł - prenumerata gazety sołeckiej.

SZEWA – 19 874,98 zł

- 13 287,48 zł - krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej,
- 6 587,50 zł - utrzymanie dróg gminnych w sołectwie.

Wykres 14: Wykonanie funduszu sołeckiego w podziale na przedsięwzięcia

Powyższy wykres nr 14 przedstawia porównanie wydatków na poszczególne przedsięwzięcia w latach 2022-2023. Wydatki przeznaczone na utrzymanie dróg gminnych w sołectwach w 2023 roku były wyższe o 25 801,99 zł niż w roku 2022. Wyższych wydatków sołectwa dokonały również na krzewienie kultury wśród społeczności lokalnej o 19 464,97 zł, utrzymanie świetlic wiejskich o 14 319,80 zł, na doposażenie jednostek OSP o 11 408,89 zł oraz na doposażenie jednostek oświatowych o 3 395,81 zł. Natomiast na utrzymanie zieleni, czystości i porządku sołectwa wydatkowały w roku 2023 o 23 362,32 zł mniej niż w 2022 roku. Niższe nakłady w 2023 roku w stosunku do 2022 roku sołectwa przeznaczyły też na krzewienie kultury fizycznej o 3 252,42 zł.

W 2023 roku odbyły się 24 zebrania wiejskie. Podczas zebrań wysunięto 66 wniosków.

Tabela 10: Liczba wniosków z zebrań wiejskich w 2023 roku w podziale na sołectwa

L.p.	Sołectwo/samorząd osiedlowy	Razem
1	Bielsk	3
2	Borówno	1
3	Chelmonie	6
4	Chelmoniec	2
5	Elzanowo	7
6	Frydrychowo	6
7	Kiełpiny	6
8	Kowalewo Pomorskie	0
9	Lipienica	2
10	Mariany	2
11	Mlewiec	1
12	Mlewo	2
13	Napole	3
14	Nowy Dwór	2
15	Piątkowo	2
16	Pluskowęsy	6
17	Pruska Łąka	1
18	Sierakowo	3
19	Srebrniki	5
20	Szychowo	1
21	Wielka Łąka	3
22	Wielkie Rychnowo	0
23	Zapluskowęsy	1
24	Szewa	1
RAZEM		66

Tabela nr 10 przedstawia liczbę zgłoszonych wniosków i zapytań na zebraniach wiejskich w poszczególnych sołectwach. Poniżej przedstawiono liczbę wniosków w podziale na poruszane zagadnienia:

- 18 wniosków dotyczyło spraw związanych z utrzymaniem dróg;

- 9 wniosków dotyczyło ustawienia znaków drogowych;
- 8 wniosków dotyczyło spraw związanych z bieżącą działalnością świetlic wiejskich;
- 7 wniosków dotyczyło spraw związanych z utrzymaniem chodników;
- 7 wniosków dotyczyło spraw związanych z działkami gminnymi;
- 3 wnioski dotyczyły utrzymania wiat przystankowych;
- 2 wnioski dotyczyły oświetlenia na terenie sołectw;
- 2 wnioski dotyczyły zagadnień związanych z psami;
- 2 wnioski dotyczyły wycinki drzew;
- 8 wniosków dotyczyło pozostałych spraw sołeckich.

Poniższa tabela przedstawia frekwencję na zebraniach wiejskich w 2023 roku.

Tabela 11: Frekwencja mieszkańców sołectw na zebraniach wiejskich w 2023 roku

Frekwencja mieszkańców sołectw na zebraniach wiejskich w 2023 roku				
Lp.	Sołectwo	liczba uprawnionych	liczba obecnych	% udział
1	Bielsk	285	23	8,07%
2	Borówno	315	22	6,98%
3	Chelmonie	227	13	5,73%
4	Chelmoniec	182	16	8,79%
5	Elzanowo	217	13	5,99%
6	Frydrychowo	327	21	6,42%
7	Kielpiny	136	16	11,76%
8	Kowalewo Pom.	180	16	8,89%
9	Lipienica	125	15	12,00%
10	Mariany	120	17	14,17%
11	Mlewiec	122	12	9,84%
12	Mlewo	264	10	3,79%
13	Napole	234	17	7,26%
14	Nowy Dwór	189	20	10,58%
15	Piątkowo	219	31	14,16%
16	Pluskowęsy	331	23	6,95%
17	Pruska Łąka	272	15	5,51%
18	Sierakowo	264	18	6,82%
19	Srebrniki	217	12	5,53%
20	Szychowo	196	12	6,12%
21	Wielka Łąka	584	27	4,62%
22	Wielkie	555	33	5,95%

	Rychnowo			
23	Zapluskowęsy	155	13	8,39%
24	Szewa	129	24	18,60%
	RAZEM	5 845	439	7,51%

Powyższa tabela przedstawia liczbę uprawnionych do głosowania w poszczególnych sołectwach. Łączna liczba uprawnionych we wszystkich sołectwach wynosi 5 845 osób, z czego obecnych na zebraniach było 439 osób. Stanowi to 7,51 % ogółu uprawnionych do głosowania.

2.4. Podsumowanie

Szczegółowe informacje na temat budżetu Gminy Kowalewo Pomorskie za ubiegły rok zawarte zostały w Sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Gminy Kowalewo Pomorskie za rok 2023.

Rozdział III. Infrastruktura komunalna

3.1. Wprowadzenie

Gospodarka komunalna ma na celu zaspakajanie bieżących potrzeb mieszkańców w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych przy pomocy infrastruktury komunalnej. Na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie obejmuje ona przede wszystkim takie obszary jak: utrzymanie dróg gminnych, gospodarowanie mieszkaniowym zasobem Gminy, gospodarka wodno-ściekowa, oświetlenie drogowe, ciepłownictwo oraz nadzór właścicielski.

3.2. Bieżące utrzymanie dróg

Na drogi gminne w 2023 roku sołectwa przeznaczyły większą część swojego budżetu. Stan ich nawierzchni poprawia się z roku na rok.

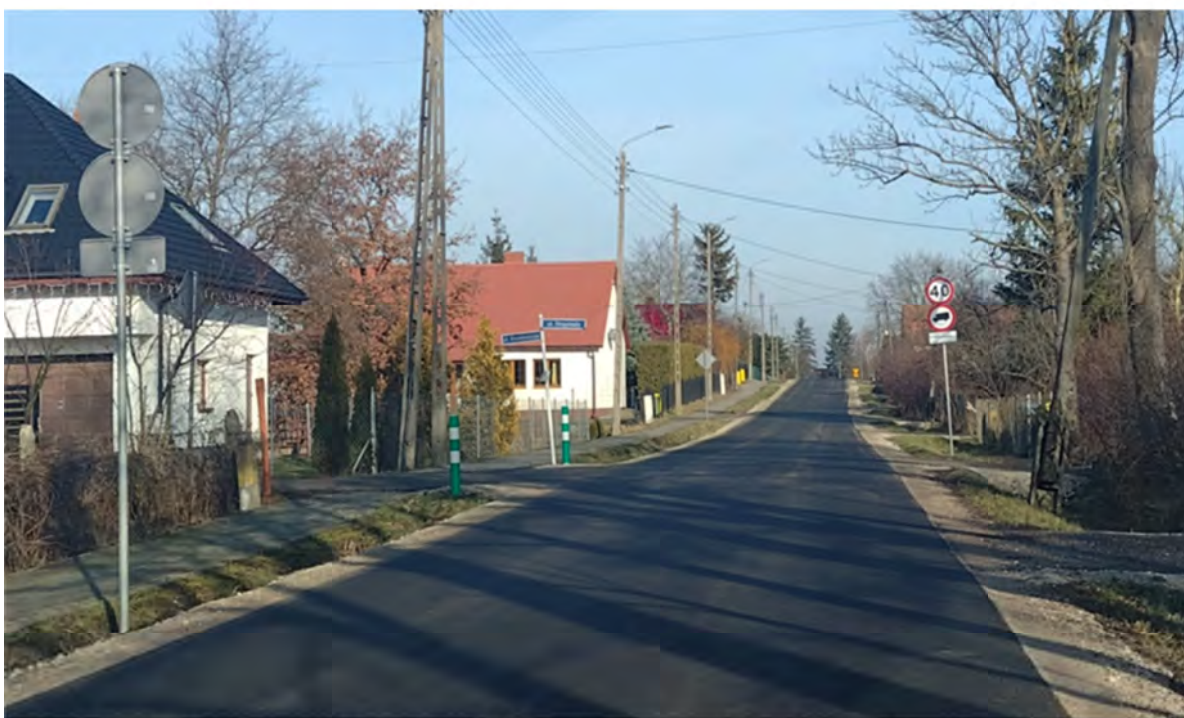
Utwardzono i wyremontowano kolejne odcinki dróg gminnych kamieniem wapiennym w 22 sołectwach. Sołectwa ze środków będących w ich dyspozycji zakupiły 125 kursów kruszywa. Ponadto mieszkańcy z własnych środków zakupili łącznie 6 kursów kruszywa wapiennego na drogi gminne w sołectwach Chełmoniec, Chełmonie, Srebrniki, Lipienica i Borówno, które zostały dofinansowane ze środków gminnych. Dodatkowo w 2023 roku sołectwa otrzymały dofinansowanie w ilości 2 kursów dla każdego sołectwa. Łącznie z budżetu Gminy sfinansowano zakup 65 kursów kamienia wapiennego.

We wszystkich sołectwach wykonywane były prace równiarką i walcem drogowym przez ZGKiM Sp. z o. o. Sprzęty te zostały zakupione przez Gminę w 2023 roku i od tego momentu sołectwa nie ponoszą kosztów pracy ww. sprzętu.

W 2023 roku przeprowadzone zostały remonty częściowe nawierzchni bitumicznych dróg gminnych na terenie Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie przy użyciu grysów kamiennych i emulsji asfaltowej. Prace realizowała firma MAR-DAR Marian Tompalski z Makówca na łączną kwotę 59 040,00 zł brutto. Ponadto w ramach umowy z 2022 roku firma ONDE z Torunia wykonała remonty częściowe masą bitumiczną o powierzchni 75 m² za łączną kwotę 27 213,75 zł brutto.

Dodatkowo w roku sprawozdawczym zrealizowano zadanie pn. „Remont drogi gminnej nr 110136C relacji Kowalewo Pomorskie - Szychowo, gmina Kowalewo Pomorskie w km od 0+000,00 do 1+241,00” w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Umowa na wykonanie robót budowlanych została podpisana dnia 27 czerwca 2023 roku z firmą COLAS POLSKA Sp. z o.o. Zakres prac związanych z przebudową drogi obejmował przede wszystkim sfrezowanie istniejącej nawierzchni bitumicznej oraz wykonanie nowej nawierzchni z betonu asfaltowego (4+4cm), a także wykonanie poboczy, oczyszczenie istniejących rowów i montaż oznakowania pionowego wraz z oznakowaniem aktywnym. Całkowita wartość zadania wyniosła 1 253 564,97 zł brutto, w tym dofinansowanie w wysokości 55% kosztów kwalifikowalnych wyniosło 689 460,00 zł.

Fot. 4: Remont drogi gminnej nr 110136C relacji Kowalewo Pomorskie – Szychowo

Fot. 5: Remont drogi gminnej nr 110136C relacji Kowalewo Pomorskie – Szychowo

W 2023 roku rozpoczęto również realizację zadania pn. „Remont drogi gminnej nr 110116C relacji Elzanowo - Mariany, gmina Kowalewo Pomorskie w km od 0+088 do 1+946” w ramach dofinansowania ze środków pochodzących z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w wysokości 55% wartości kosztów kwalifikowalnych. Umowa na wykonanie robót budowlanych została podpisana w dniu 13 października 2023 roku z firmą COLAS POLSKA Sp. z o.o. Zakres prac związanych z remontem drogi obejmuje głównie wyrównanie istniejącej podbudowy oraz wykonanie nawierzchni z betonu asfaltowego (4+4cm), wykonanie poboczy z kruszywa, wykonanie zjazdów, oczyszczenie istniejących rowów i montaż oznakowania pionowego wraz z oznakowaniem aktywnym. Ze względu na nieodpowiednie warunki atmosferyczne termin wykonania robót został wydłużony do końca kwietnia 2024 roku. Całkowita wartość zadania wynosi 1 792 920,99 zł brutto, w tym dofinansowanie 986 106,00 zł.

Zimowym utrzymaniem dróg gminnych na terenie miasta oraz chodników położonych na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie od sezonu zimowego 2016/2017, na podstawie umowy wykonawczej, zajmuje się ZGKiM Sp. z o. o. w Kowalewie Pomorskim. Natomiast

w celu odśnieżania dróg gminnych na terenie sołectw wybrano wykonawców w trybie zapytania ofertowego. Ze względu na łagodną zimę w sezonie 2022/2023 wydatki sołectw były niewielkie, ponieważ zlecano głównie posypywanie dróg lub chodników piaskiem z solą. Odśnieżanie nie było realizowane ze względu na brak potrzeb. Koszty zimowego utrzymania dróg i chodników w sołectwach na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie w sezonie 2022/2023 wyniosły łącznie 18 811,45 zł brutto.

Sołectwa, w ramach posiadanych środków, przeprowadziły drobne remonty wiat przystankowych. W 2023 roku nie dokonano zakupu nowych wiat przystankowych.

W dalszym ciągu prowadzona była współpraca z zarządcami dróg w zakresie poprawy bezpieczeństwa oraz stanu technicznego drogi krajowej, dróg wojewódzkich i powiatowych. Poszczególni zarządcy w ramach swoich kompetencji dokonywali bieżących remontów jezdni i poboczy dróg, uzupełniali oznakowanie, utrzymywali rowy oraz zielen przydrożną.

3.3. Gospodarka komunalna

Zgodnie z podjętą w dniu 29 kwietnia 2021 roku uchwałą Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim w sprawie powierzenia spółce komunalnej zadań własnych Gminy Kowalewo Pomorskie, Zakładowi Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. przekazano realizację obowiązkowych zadań własnych Gminy Kowalewo Pomorskie na okres od 1 maja 2021 roku do 30 kwietnia 2031 roku.

Zadania te obejmują głównie sprawy:

- 1) gospodarki nieruchomościami, a także utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych, w tym zarządzanie zasobem mieszkaniowym Gminy;
- 2) gminnego budownictwa mieszkaniowego;
- 3) gminnych dróg, ulic, mostów, placów, w tym zimowego utrzymania dróg gminnych i chodników oraz organizacji ruchu drogowego;
- 4) utrzymania czystości i porządku;
- 5) zieleni gminnej i zadrzewień;
- 6) targowisk i hal targowych;
- 7) utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych.

Szczegółowy zakres powierzenia oraz zasady przekazywania Spółce rekompensaty zostały określone w umowie wykonawczej zawartej w dniu 30 kwietnia 2021 roku.

W ramach utrzymania czystości i porządku oraz pielęgnacji zieleni w 2023 roku ZGKiM Sp. z o. o. wykonywał głównie bieżące prace porządkowe i utrzymaniowe na chodnikach, jezdniach ulic, placach i parkingach na terenie miasta (także w okresie zimowym) oraz dbał o poprawną kondycję terenów zielonych poprzez koszenie, nawożenie i pielenie trawników, przycinanie drzewek i żywopłotów oraz nasadzanie kwiatów. Poza tym, realizowane były drobne naprawy w zakresie chodników, oznakowania drogowego, koszy ulicznych oraz prace malarskie w zakresie oznakowania dróg gminnych i parkingów.

W okresie przedświątecznym na terenie miasta dokonano wystroju świątecznego poprzez ustawienie gotowych elementów dekoracji. Prace zrealizował ZGKiM Sp. z o.o. w Kowalewie Pomorskim.

W ramach opieki nad grobami wojennymi w 2023 roku Gmina otrzymała dotację od Wojewody Kujawsko-Pomorskiego w wysokości 1 000,00 zł, którą przeznaczono na utrzymanie 2 grobów Żołnierzy Wojska Polskiego, znajdujących się na cmentarzu parafialnym w miejscowości Pluskowęsy, jednego grobu Nieznanego Żołnierza k. kościoła w Chełmoniu oraz 2 grobów Nieznanego Żołnierza położonych na cmentarzu parafialnym w Chełmoniu.

Ponadto Gmina Kowalewo Pomorskie w 2023 roku pozyskała z Instytutu Pamięci Narodowej dotację celową w wysokości 28 500,00 zł na wykonanie remontu grobowca weterana Św. Wojciecha Falarskiego znajdującego się na cmentarzu parafialnym przy ul. Toruńskiej w Kowalewie Pomorskim.

3.4. Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy

Realizację zadań ustawowo nałożonych na Gminę Kowalewo Pomorskie umożliwiały Uchwała Nr XXXVII/310/21 w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Kowalewo Pomorskie. Natomiast zasady gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy uregulowane zostały w Uchwale Nr XXXVII/309/21 w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy obejmującego lata 2022-2026.

Stan zasobu mieszkalno-użytkowego przedstawia tabela wyszczególniająca lokale mieszkalne i użytkowe Gminy Kowalewo Pomorskie pozostające w zarządzaniu ZGKiM Sp. z o.o.:

Tabela 12: Zestawienie lokali mieszkalnych i użytkowych

Lokale mieszkalne:		
Lp.	Wyszczególnienie	Liczba lokali
1.	Lokale mieszkalne w budynkach stanowiących własność Gminy Kowalewo Pomorskie	57
2.	Lokale mieszkalne we wspólnotach mieszkaniowych zarządzanych przez ZGKiM Sp. z o.o.	30
3.	Lokale mieszkalne w budynkach innych zarządców	32
Razem: 119 lokali mieszkalnych		
Lokale użytkowe:		
4.	Sklep w miejscowości Pluskowęsy 75	1 lokal
5.	Remiza w miejscowości Pluskowęsy 77	1 lokal
6.	Sklep przy ul. Brodnickiej w Kowalewie Pomorskim	1 obiekt
7.	Budynek po dawnym Urzędzie Miejskim w Kowalewie Pomorskim przy Placu Wolności 1	1 obiekt
8.	Lokal użytkowy (po ośrodku zdrowia) w Wielkim Rychnowie 15	1 lokal
Razem: 3 lokale użytkowe, 2 obiekty		

W 2023 roku ZGKiM Sp. z o.o. zarządzał zasobem mieszkalno-użytkowym Gminy Kowalewo Pomorskie na podstawie powierzenia zadań, wynikających z uchwał podjętych przez Radę Miejską. Obecnie obowiązująca umowa wykonawcza została zawarta na okres od 1 maja 2021 roku do 30 kwietnia 2031 roku. Realizacja zadania publicznego powierzonego przez Gminę Spółce obejmuje sprawy związane z gospodarką nieruchomościami, w tym utrzymaniem gminnych lokali mieszkalnych i użytkowych oraz obiektów użyteczności publicznej. Na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie znajduje się obecnie 119 lokali, w tym również lokale socjalne. Gospodarowanie zasobem Gminy obejmuje między innymi:

- 1) ewidencjonowanie i nadzorowanie oraz prowadzenie dokumentacji nieruchomości;
- 2) zapewnienie najemcom lokali podstawowych warunków mieszkaniowych;
- 3) prowadzenie spraw związanych z najmem lokali poprzez przygotowanie umów najmu lokalu oraz obsługę najemców;
- 4) wykonanie remontów, konserwacji, modernizacji lokali i budynków oraz dokonywanie bieżących przeglądów technicznych zgodnie z przepisami prawa;
- 5) ubezpieczenie budynków;
- 6) wykonywanie czynności związanych z naliczeniem należności;
- 7) zapewnienie dostaw mediów, odbioru ścieków i odpadów komunalnych;
- 8) utrzymanie czystości i porządku nieruchomości należących do Gminy Kowalewo Pomorskie.

Natomiast zarządzanie we wspólnotach mieszkaniowych prowadzone jest przez zarządców nieruchomości z uwzględnieniem woli właścicieli lokali wyrażonej w formie uchwał wspólnot mieszkaniowych.

W 2023 roku ZGKiM Sp.z o.o. przeprowadzał konieczne remonty lokali i budynków należących do zasobu Gminy, które zostały wskazane w poniższej tabeli. Koszty remontów ujęte były w ramach przekazywanej na dany rok rekompensaty. Natomiast na budynkach wspólnot mieszkaniowych wykonano prace remontowe ze środków zgromadzonych przez współwłaścicieli.

Tabela 13: Wykaz przeprowadzonych remontów w mieszkaniowym zasobie Gminy

Lp.	Rodzaj prac modernizacyjnych	Koszt brutto	Źródło finansowania
1.	Remonty elewacji i elementów przylegających do budynków	942,65 zł	Umowa wykonawcza (rekompensata)
2.	Remonty w lokalach mieszkalnych	57 912,25 zł	jw.
3.	Remonty w lokalach gospodarczych	9 412,04 zł	jw.
4.	Modernizacja instalacji: wodno – kanalizacyjnej, gazowej, centralnego ogrzewania oraz roboty zduńskie	71 176,45 zł	jw.
5.	Remonty kominów i wykonanie wentylacji	18 218,79 zł	jw.
6.	Wykonanie stolarki okiennej i drzwiowej	19 049,61 zł	jw.

7.	Roboty awaryjne	1 060,00 zł	jw.
Suma kosztów związanych z remontami w lokalach należących do mieszkaniowego zasobu Gminy Kowalewo Pomorskie		177 771,79 zł	

Na liście przydziału mieszkań 2022/2023 łącznie znajdowało się 9 osób, w tym 2 osoby na lokal o czynszu podstawowym oraz 7 osób na lokal o czynszu socjalnym. W zakresie gospodarowania mieszkaniami w 2023 roku dokonano przydziału 4 mieszkań na najem socjalny. Ponadto opracowano listę przydziału mieszkań na lata 2023/2024. Odbyły się również coroczne zebrania sprawozdawcze wspólnot mieszkaniowych zarządzanych przez innych zarządców oraz przez ZGKiM Sp. z o.o. w Kowalewie Pomorskim.

Na podstawie Zarządzenia nr 94/2022 Burmistrza Miasta Kowalewo Pomorskie z dnia 25 lipca 2022 roku dokonano zmiany stawki czynszu za lokale mieszkalne od 1 stycznia 2023 roku. Tym samym podstawowa stawka czynszu wyniosła 5,87 zł/m², przy czym maksymalny czynsz wyniósł 11,45 zł/m². W stosunku do osób zalegających z czynszem prowadzone były działania windykacyjne zmierzające do wyegzekwowania zaległych należności.

W ramach pomocy osobom w trudnej sytuacji materialnej przyznawane były dodatki mieszkaniowe. Zadanie to realizował Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim.

3.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Od 1 stycznia 2022 roku administratorem gminnego majątku wodno-kanalizacyjnego jest ZGKiM Sp. z o.o. w Kowalewie Pomorskim.

Gmina Kowalewo Pomorskie na podstawie uchwały Nr LIII/413/22 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 29 grudnia 2022 roku realizowała dopłaty do taryf dla odbiorców usług kanalizacyjnych w wysokości 0,90 zł netto do 1m³ ścieków dla gospodarstw domowych prowadzonych w ramach komunalnych, państwowych, spółdzielczych i prywatnych zasobów mieszkaniowych łącznie z gospodarstwami domowymi rolników indywidualnych, gospodarstw rolnych bez względu na formę organizacyjną obecnemu eksploatatorowi sieci, tj. ZGKiM Sp. z o.o. w Kowalewie Pomorskim. Na realizację zadania w 2023 roku Gmina zapewniła w budżecie środki w wysokości 160 000,00 zł.

3.5.1. Ujęcia wody i sieć wodociągowa

Na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie występują trzy stacje uzdatniania wody: Piątkowo, Wielka Łąka i Mariany. Stacje są ze sobą sprzężone i w przypadku awarii jednej z nich możliwe jest dostarczanie wody z pozostałych stacji w sposób ciągły. Ogólna długość czynnej sieci wodociągowej na terenie miasta i wsi wynosi 308 km, z czego w mieście 17,5 km, na terenach wiejskich 290,5 km.

W związku z rozwojem miasta i modernizacją infrastruktury wodociągowej na bieżąco dokonywano napraw i konserwacji sieci wodno-kanalizacyjnej.

3.5.2. Sieć kanalizacji sanitarnej, deszczowej oraz oczyszczalnie ścieków

Łączna długość sieci kanalizacyjnej w Gminie Kowalewo Pomorskie wynosi 41,5 km, w tym sieci grawitacyjnej 29,8 km.

Łączna długość kanalizacji deszczowej wynosi 3,5 km. W skład sieci wchodzi trzy niezależne zlewnie, z których każda zakończona jest wylotem, odprowadzającym wody opadowe do wód lub do urządzeń wodnych. Utrzymanie i bieżąca kontrola należy do Gminy Kowalewo Pomorskie. Raz w roku dokonywane jest oczyszczanie wszystkich studzienek kanalizacyjnych na terenie miasta Kowalewo Pomorskie wraz z udrażnianiem niesprawnych odcinków sieci. Raz w roku dokonywany jest również przegląd hydrantów na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie.

Na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie funkcjonują trzy oczyszczalnie ścieków: biologiczno-mechaniczna w Kowalewie Pomorskim i dwie oczyszczalnie biologiczne: w Wielkiej Łące i Piątkowie. Elementy układu technologicznego oczyszczalni poddawane są bieżącej konserwacji i modernizacji zarówno w części mechanicznej, jak i biologicznej.

Wypełniając obowiązek wynikający z ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (T.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 399) w ciągu roku prowadzone były kontrole pod kątem przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacyjnej lub wyposażenie w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych albo w przydomową oczyszczalnię ścieków.

Na podstawie zmian jakie zaszły w ww. ustawie Burmistrz miał obowiązek:

- sporządzić 2-letni plan kontroli wszystkich nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków;

- przeprowadzić do dnia 8 sierpnia 2024 roku kontrolę wszystkich nieruchomości niepodłączonych do kanalizacji zbiorczej, pod względem posiadania umów i dowodów opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków (wymagana prawidłowa częstotliwość opróżniania);
- od 2023 roku sporządzać szczegółowe sprawozdania z zakresu gospodarki ściekowej dla nieruchomości zlokalizowanych na terenach nieskanalizowanych.

W dniu 20 stycznia 2023 roku wydane zostało Zarządzenie nr 8/2023 Burmistrza Miasta Kowalewo Pomorskie w sprawie planu kontroli dotyczącego realizacji obowiązków właścicieli nieruchomości położonych na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie w zakresie postępowania z nieczystościami ciekłymi. Kontrole wymaganych dokumentów rozpoczęły się w lutym 2023 roku. Na dzień 31 grudnia 2023 roku wysłano mieszkańcom 1 014 wezwań do kontroli.

3.6. Oświetlenie dróg i ulic

Przeprowadzona w 2022 roku modernizacja istniejącego oświetlenia na terenie miasta i gminy Kowalewo Pomorskie spowodowała, że ilość zużytej energii do oświetlenia ulicznego jest znacznie niższa, a oświetlenie mniej awaryjne. Wydatki na oświetlenie drogowe w 2023 roku wyniosły łącznie ok. 214 tys. zł i były niewiele niższe niż w 2022 roku (ok. 225 tys. zł) ze względu na duży wzrost cen energii elektrycznej o ok. 25%. Pojawiające się sporadyczne awarie oświetlenia drogowego zasilanego z sieci usuwane były na bieżąco przez firmę ENERGA Oświetlenie Sp. z o. o. Rejon Usług Oświetleniowych w Toruniu w ramach umowy najmu majątku oświetleniowego.

W związku z nieprawidłowościami w działaniu istniejącego oświetlenia solarno-hybrydowego, spowodowanymi w większości zużyciem akumulatorów, w 2024 roku planowane jest rozpoczęcie prac w celu podłączenia kolejnych ciągów oświetlenia do sieci elektroenergetycznej.

3.7. Ciepłownictwo

3.7.1. Sprzedaż ciepła przez ZGKiM Sp. z o.o. w Kowalewie Pomorskim

W 2023 roku Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Kowalewie Pomorskim produkował i sprzedawał ciepło w dwóch kotłowniach:

- **Kotłownia gazowa przy ul. Konopnickiej 6 - moc zainstalowana 1,688 MW.**

Odbiorcy ciepła: Spółdzielnia Mieszkaniowa, Wspólnota Mieszkaniowa Fosa Jagiellońska 8, Wspólnota Mieszkaniowa Fosa Jagiellońska 10, Wspólnota Mieszkaniowa Szkolna 7, Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej, Urząd Miejski, Centrum Rekreacji i Sportu.

Od 1 stycznia 2023 roku na podstawie Zarządzenia Prezesa Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o. o. w Kowalewie Pomorskim nr 4/2022 z dnia 14 grudnia 2022 roku wprowadzono nowe stawki obowiązujące wszystkich odbiorców (netto):

- cena za zamówioną moc cieplną: 10 420,65 zł/MW/mies. (bez zmian w porównaniu do 2022 roku);
- cena ciepła: 92,32 zł/GJ (wzrost o 47,12% w porównaniu do 2022 roku);
- cena nośnika ciepła: 11,60 zł/m³ (bez zmian w porównaniu do 2022 roku).

Podwyżka stawek spowodowana była wzrostem cen paliwa gazowego, opłat dystrybucyjnych stałych i zmiennych oraz wzrostem cen energii elektrycznej i usług dystrybucyjnych.

Od 1 kwietnia 2023 roku wzrosły stawki za ciepło dla Urzędu Miejskiego oraz Centrum Rekreacji i Sportu z uwagi na to, iż te podmioty nie korzystały z ochrony taryfowej. ZGKiM Sp. z o.o. jako dostawca ciepła, jest zobowiązany do opłacania gazu w części dotyczącej tych punktów po wyższej cenie, niż dla pozostałych odbiorców objętych ochroną. Ceny dla pozostałych odbiorców pozostały bez zmian. Cena ciepła dla Urzędu Miejskiego oraz Centrum Rekreacji i Sportu od 1 kwietnia 2023 roku wynosi 191,26 zł/GJ netto.

- **Kotłownia olejowa przy ul. Św. Mikołaja 5 - moc zainstalowana 0,117 MW**

Odbiorcy ciepła: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ORANGE SA (centrala telefoniczna).

Stawki obowiązujące odbiorców od 1 stycznia 2023 roku na podstawie Zarządzenia Prezesa Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Kowalewie Pomorskim nr 4/2022 z dnia 14 grudnia 2022 roku (netto):

- cena za zamówioną moc cieplną: 7 881,66 zł/MW/mies. (wzrost o 15,22% w porównaniu do 2022 roku);
- cena ciepła: 217,29 zł/GJ (wzrost o 112,30% w porównaniu do 2022 roku).

Podwyżka stawek spowodowana była wzrostem cen oleju opałowego.

Nad kotłowniami sprawowany jest stały serwis techniczny. Wykonawca wyłoniony został w postępowaniu w formie zaproszenia do składania ofert.

W 2023 roku w celu zapewnienia poprawności rozliczeń za ciepło z odbiorcami dokonano wymiany 3 ciepłomierzy na kwotę 6 778,00 zł.

We wrześniu 2023 roku w związku z awarią na odcinku sieci ciepłowniczej pomiędzy budynkami 8 i 10 przy ul. Fosa Jagiellońska w Kowalewie Pomorskim wymieniono uszkodzony odcinek sieci. Koszt wymiany wyniósł 30 865,84 zł.

Ponadto od jesieni 2022 roku ZGKiM Sp. z o. o. obsługuje kotłownię węglową w budynku gminnym w Wielkim Rychnowie 15, zapewniając dostawę ciepła do lokali mieszkalnych oraz budynku byłej przychodni lekarskiej.

3.7.2. Wsparcie dla gospodarstw domowych i podmiotów wrażliwych

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 27 października 2022 roku o zakupie preferencyjnym paliwa stałego przez gospodarstwa domowe (T.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 114) Gmina Kowalewo Pomorskie w listopadzie 2022 roku przystąpiła do realizacji rządowego programu. Mieszkańcy uprawnieni do otrzymania dodatku węglowego mieli możliwość zakupu węgla (orzech lub groszek) w cenie 1 950,00 zł/t. Dystrybucję paliwa stałego na potrzeby gospodarstw domowych w Gminie prowadził ZGKiM Sp. z o.o. w Kowalewie Pomorskim, który oferował dodatkowe usługi w postaci workowania i dowozu węgla bezpośrednio do nieruchomości.

Pierwszą partię węgla w ilości 1,5t mieszkańcy mogli nabyć do końca 2022 roku. W związku z nowelizacją ustawy o zakupie preferencyjnym paliwa stałego przez gospodarstwa domowe w maju 2023 roku zniesiono limity ilościowe zakupu węgla. Nabór wniosków na tzw. sprzedaż końcową trwał do 30 czerwca 2023 roku. Orzech oraz

ekogroszek można było odbierać z terenu ZGKiM Sp. z o.o. do 31 lipca 2023 roku. Węgiel, który nie został zbyty w wyniku sprzedaży końcowej, przeznaczono na potrzeby osób korzystających ze wsparcia Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim oraz do ogrzewania budynków gminnych.

Ponadto w 2023 roku Gmina Kowalewo Pomorskie zgodnie z ustawą z dnia 15 września 2022 roku o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz.U.2023.1772 t.j.) oraz ustawą z dnia 7 grudnia 2023 roku o zmianie ustaw w celu wsparcia odbiorców energii elektrycznej, paliw gazowych i ciepła (Dz.U. z 2023 r. poz. 2760) wypłaciła wyrównania dla jednego przedsiębiorstwa energetycznego, tj. ZGKiM Sp. z o.o w Kowalewie Pomorskim. Łączna kwota wypłaconych przez Gminę wyrównań w 2023 roku wyniosła 7 120,83 zł.

3.8. Nadzór właścicielski

Gmina Kowalewo Pomorskie posiada udziały w trzech spółkach:

- Zakładzie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Kowalewie Pomorskim – 6 977 udziałów po 450,00 zł każdy, co stanowi 100 % udziałów;
- Rypińskim Towarzystwie Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Rypinie – 1 242 udziały po 500,00 zł każdy, co stanowi 9,69 % udziałów;
- Spółdzielczej Inicjatywie Mieszkaniowej SIM „KZN – Toruński” (więcej na stronach 107-109).

ZGKiM Sp. z o.o. jest spółką komunalną, w której Gmina Kowalewo Pomorskie jest jedynym udziałowcem. Spółka została utworzona w 2002 roku wskutek przekształcenia zakładu budżetowego Gminy Kowalewo Pomorskie. Zakład realizuje głównie zadania z zakresu użyteczności publicznej, powierzone przez Gminę, a także prowadzi sprzedaż ciepła.

Funkcjonująca przy ww. Spółce rada nadzorcza sprawowała stały nadzór nad działalnością spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności. Prowadzono okresowe oceny działalności Spółki. Podstawą do oceny były uzyskiwane przez Zakład wyniki ekonomiczne. Ocena działalności Spółki za 2023 rok zostanie przeprowadzona w I półroczu 2024 roku.

RTBS Spółka z o.o. jest spółką komunalną, w której udziały posiada siedem gmin, z tym że większościowy pakiet, tj. 70% udziałów posiada gmina Miasto Rypin. Podstawową

działalnością Spółki jest budowa mieszkań czynszowych na wynajem oraz zarządzanie nieruchomościami. Na terenie miasta Kowalewo Pomorskie od 2011 roku Spółka wybudowała dwa bloki mieszkalne z łączną liczbą 60 mieszkań.

3.9. Podsumowanie

W ubiegłym roku na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie wyremontowano znaczną ilość dróg gminnych, zarówno o nawierzchni z kruszywa wapiennego, jak i bitumicznej.

W 2023 roku ZGKiM Sp. z o.o. nadal realizował powierzone zadania własne Gminy Kowalewo Pomorskie w zakresie utrzymania czystości, porządku i zieleni, zimowego utrzymania dróg i chodników oraz zarządzania zasobem mieszkaniowym, a dodatkowo był administratorem gminnego majątku wodno-kanalizacyjnego.

Rozdział IV. Inwestycje

4.1. Wprowadzenie

Inwestycje realizowane w Gminie Kowalewo Pomorskie wpływają na warunki i jakość życia lokalnej społeczności. Mają na celu zaspokojenie zbiorowych potrzeb własnych wspólnot w newralgicznych obszarach, takich jak: zaopatrzenie w wodę, oczyszczanie ścieków, budowa i remont dróg, czy poprawa stanu budynków użyteczności publicznej. Poniżej przedstawiono realizowane zadania inwestycyjne w 2023 roku.

4.2. Inwestycje na obiektach kubaturowych

4.2.1. Modernizacja i przebudowa świetlicy wiejskiej w Chelmoniu

W 2022 roku podpisana została umowa z DOM-PLAST Karol Dąbrowski z Golubia-Dobrzynia na wykonanie prac budowlanych z terminem realizacji inwestycji do 12 miesięcy. Wartość realizowanych prac wyniosła 979 538,64 zł. Zadanie to uzyskało dofinansowanie w wysokości 600 000,00 zł w ramach wsparcia gmin popegeerowskich z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. W dniu 11 maja 2023 roku nastąpił odbiór końcowy inwestycji.

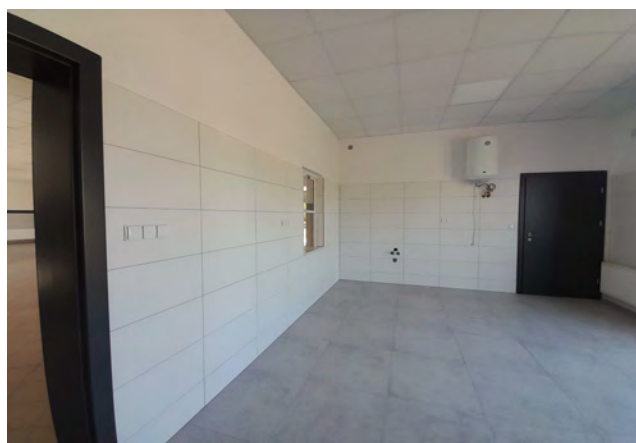
W ramach zadania wykonano rozbudowę budynku (pomieszczenia sanitarne + hol z szatnią + pomieszczenie administracyjne). W części budynku dokonano wymiany pokrycia dachowego wraz ze zrobieniem nowej izolacji. Dodatkowo w części istniejącej wykonane zostały nowe otwory (drzwiowy i okienny) w ścianach konstrukcyjnych oraz wykonano prace związane z demontażem i montażem instalacji i innych robót związanych z prowadzoną modernizacją obiektu. Utwardzono teren wokół budynku, a także wykonano niezadaszony taras od strony zachodniej świetlicy.

Fot. 6: Świetlica wiejska w Chelmoniu, stan przed i po zakończeniu inwestycji.

Fot. 7: Świetlica wiejska w Chelmoniu po modernizacji

Fot. 8: Świetlica wiejska w Chelmoniu po modernizacji

Fot. 9: Świetlica wiejska w Chelmoniu po modernizacji

Fot. 10: Świetlica wiejska w Chelmoniu po modernizacji

4.2.2. Budowa Centrum kultury i integracji społecznej w Wielkiej Łące

W dniu 25 września 2020 roku złożony został wniosek o środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego do Wojewody Kujawsko-Pomorskiego w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Na przedmiotowy projekt Gmina otrzymała dofinansowanie w wysokości 2 500 000,00 zł. Ponadto w 2023 roku otrzymano dotację celową pochodzącą z budżetu państwa w wysokości 1 871 829,28 zł na realizację inwestycji.

Projekt zakłada stworzenie kompleksu przeznaczanego do podejmowania działań w sferze społecznej, gospodarczej i środowiskowej. Będzie to przedsięwzięcie całościowe, integrujące działania na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki. W 2022 roku podpisana została umowa z Zakładem Budowlano-Produkcyjnym „Westerbud” Sp. z o.o. z Brodnicy na wykonanie prac budowlanych. Wartość robót zgodnie z podpisaną umową wynosi 4 346 471,37 zł. Planowany termin zakończenia inwestycji wrzesień 2024 rok.

Fot. 11: Wizualizacja obiektu Centrum kultury i integracji społecznej w Wielkiej Łące

Fot. 12: Wizualizacja obiektu Centrum kultury i integracji społecznej w Wielkiej Łące

Fot. 13: Centrum kultury i integracji społecznej w Wielkiej Łące w trakcie budowy

Fot. 14: Centrum kultury i integracji społecznej w Wielkiej Łące w trakcie budowy

4.2.3. Budowa świetlicy wiejskiej w Bielsku

Zadanie to planowane jest do realizacji w oparciu o wniosek Samorządu Mieszkańców Wsi Bielsk, przyjęty na zebraniu wiejskim w dniu 8 lutego 2019 roku. Został opracowany Program funkcjonalno-użytkowy, który określa główne założenia dla realizacji zadania oraz w oparciu o który został przeprowadzony przetarg w formule zaprojektuj i wybuduj. Zakłada się budowę nowego obiektu przystosowanego dla około 50 osób, z zapleczem socjalnym oraz dostosowanym dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

W dniu 15 lutego 2023 roku podpisana została umowa z firmą Urbański Sp. z o.o. na realizację zadania pn. „Budowa świetlicy wiejskiej w Bielsku”. Termin realizacji zadania wynosi do 18 miesięcy od daty podpisania umowy. Inwestycja realizowana jest w formule zaprojektuj i wybuduj. I etap realizacji obejmował zaprojektowanie obiektu wraz z uzyskaniem niezbędnych uzgodnień, opinii i decyzji administracyjnych, w tym decyzji o pozwoleniu na budowę.

W dniu 27 listopada 2023 roku nastąpiło przekazanie placu budowy rozpoczynające II etap realizacji.

Realizacja inwestycji jest możliwa dzięki dofinansowaniu z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych wynoszącym 98,00 % ostatecznej wartości Inwestycji, nie więcej niż 1 960 000,00 zł.

Fot. 15: Wizualizacja obiektu świetlicy w Bielsku

Fot. 16: Wizualizacja obiektu świetlicy w Bielsku

Fot. 17: Świetlica wiejska w Bielsku - etap budowy

Fot. 18: Świetlica wiejska w Bielsku - etap budowy

4.2.4. Termomodernizacja hali sportowej i łącznika w zakresie ocieplenia dachu oraz wykonanie fundamentów wzmacniających w hali sportowej – realizacja w etapach

Na podstawie przeprowadzonych przez geodetę wyników osiadania (monitoringu) fundamentów hali sportowej oraz raportu z badań geotechnicznych dla oceny geotechnicznych warunków posadowienia budynku Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim podjęto decyzję o opracowaniu dokumentacji projektowej w zakresie konieczności przeprowadzenia robót naprawczych budynku hali sportowej polegających przede wszystkim na wzmocnieniu i konsolidacji niejednorodnego podłoża gruntowego pod tym budynkiem.

W 2023 roku wykonane zostały prace w ramach II etapu inwestycji, obejmujące:

- wzmocnienie posadzek w łączniku,
- wzmocnienie posadzek w hali sportowej wraz z wykonaniem nowych nawierzchni.

Kolejny III etap inwestycji i zarazem ostatni, obejmował będzie termomodernizację hali sportowej i łącznika w zakresie ocieplenia dachu wraz z towarzyszącymi pracami remontowymi.

W dniu 26 marca br. Burmistrz Miasta Kowalewo Pomorskie wspólnie ze Skarbnikiem Gminy podpisali z firmą DOM-PLAST Karol Dąbrowski z Golubia-Dobrzynia umowę na realizację wskazanego wyżej etapu, na kwotę 1 485 900,00 zł. Termin realizacji zadania 4 miesiące od dnia podpisania umowy.

Projekt pn. "Termomodernizacja hali sportowej i łącznika w zakresie ocieplenia dachu oraz wykonanie fundamentów wzmacniających" jest współfinansowany ze środków Fundacji LOTTO im. Haliny Konopackiej w ramach programu "Sportowo Kulturalnie Lokalnie". Gmina Kowalewo Pomorskie pozyskała darowiznę w kwocie 198 750,00 zł.

Fot. 19: Hala sportowa po modernizacji

Fot. 20: Hala sportowa po modernizacji

4.2.5. Adaptacja byłego budynku Urzędu Miejskiego na obiekt pełniący funkcje kulturalne (biblioteka, centrum aktywizacji społecznej, Iza Pamięci)

Opracowano dokumentację projektowo-kosztorysową wraz z niezbędnymi uzgodnieniami, ekspertyzami i decyzjami dla przebudowy (modernizacji) zabytkowego budynku Zajazdu – była siedziba Urzędu Miejskiego przy Placu Wolności 1 w Kowalewie Pomorskim na nowe funkcje społeczne. Gmina stara się pozyskać dofinansowanie z dodatkowych źródeł na realizację inwestycji. W październiku 2023 roku złożony został

wniosek do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego o dotację w wysokości 959 726,25 zł. Wniosek nie uzyskał dofinansowania.

Fot. 21: Były budynek Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

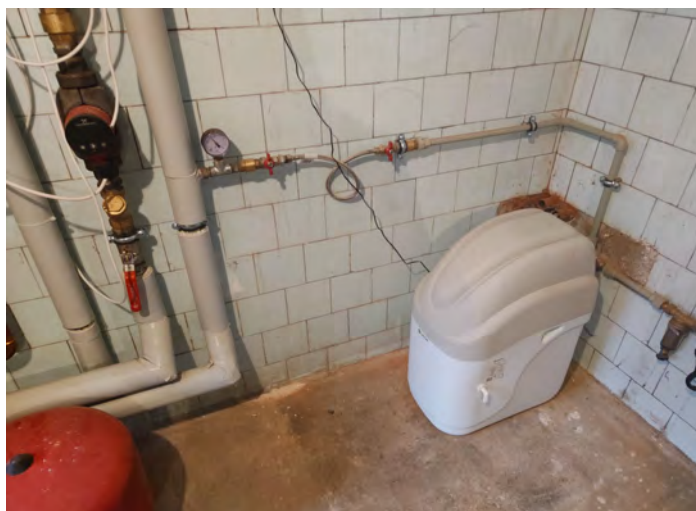
Fot. 22: Były budynek Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

4.2.6. Budowa zewnętrznej i wewnętrznej instalacji gazowej dla istniejącego budynku użyteczności publicznej

W związku z wypowiedzeniem umowy na dostawę ciepła przez dotychczasowego dostawcę dla budynku użyteczności publicznej przy Placu Wolności 3, Gmina Kowalewo Pomorskie wystąpiła z wnioskiem o określenie warunków przyłączenia do sieci gazowej. W dniu 12 października 2022 roku pomiędzy Gminą Kowalewo Pomorskie a PSG Sp. z o.o. została podpisana umowa na przyłączenie do sieci gazowej. Opracowano dokumentację projektowo-kosztorysową dla przedmiotowego zadania. W dniu 3 lipca 2023 roku została podpisana umowa z Wykonawcą na roboty obejmujące budowę zewnętrznej i wewnętrznej instalacji gazowej, z terminem zakończenia do 30 sierpnia 2023 roku. Prace zostały wykonane, instalacja została napełniona gazem i nastąpiło uruchomienie ogrzewania.

Fot. 23: Wewnętrzna instalacja gazowa w budynku przy Placu Wolności 3

Fot. 24: Wewnętrzna instalacja gazowa w budynku przy Placu Wolności 3

4.2.7. Modernizacja i przebudowa WDK Sierakowo

Zadanie przewiduje rozbudowę i przebudowę świetlicy wiejskiej w celu wydzielenia dodatkowej małej sali oraz dostosowanie obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Dokumentacja została opracowana przez PSBUD Piotr Świrzyński z Wałdowa Szlacheckiego. W lipcu 2022 roku wydana została decyzja o pozwoleniu na budowę.

W dniu 28 lipca 2023 roku aplikowano o środki z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych – edycja 6. naboru wniosków o dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych.

W dniu 15 września 2023 roku zadanie pn. „Modernizacja i przebudowa WDK Sierakowo” zostało objęte dofinansowaniem z Programu (kwota wnioskowanych środków wynosiła 1 960 000,00 zł). Obecnie trwa procedura związana z udzieleniem zamówienia publicznego.

Fot. 25: Elewacja budynku świetlicy w Sierakowie - stan przed remontem

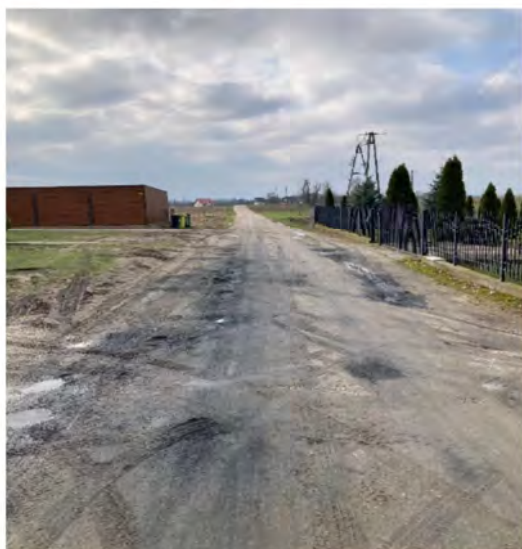

Fot. 26: Elewacja budynku świetlicy w Sierakowie - stan projektowany

4.3. Inwestycje drogowe

4.3.1. Budowa drogi gminnej w miejscowości Bielsk

W dniu 22 lutego 2023 roku Gmina Kowalewo Pomorskie podpisała z Przedsiębiorstwem Robót Drogowych „DROBUD” Sp. z o.o. umowę na realizacji zadania pn.: „Budowa drogi gminnej w miejscowości Bielsk”. Wartość inwestycji wynosi 4 734 788,21 zł. Zadanie realizowane w formule zaprojektuj – wybuduj. Wartość pozyskanych środków z Programu Rządowy Fundusz Polski Ład wynosi 4 432 028,54 zł. Termin wykonania do 22 miesięcy od dnia podpisania umowy.

Fot. 27: Stan drogi gminnej w Bielsku przed rozpoczęciem inwestycji

Fot. 28: Stan drogi gminnej w Bielsku przed rozpoczęciem inwestycji

4.3.2. Przebudowa drogi gminnej nr 110167C w m. Bielsk, gmina Kowalewo Pomorskie

W dniu 9 stycznia 2023 roku Gmina Kowalewo Pomorskie, w ramach ogłoszonego naboru, złożyła wniosek o przyznanie pomocy na operację typu Budowa lub modernizacja dróg lokalnych w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycje w energię odnawialną i oszczędzanie energii”, objętej Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. W dniu 17 lipca 2023 roku Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich poinformował o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku. Umowa o przyznanie pomocy została podpisana w dniu 27 lipca 2023 roku. Planowana wartość inwestycji: 1 146 836,55 zł (wykonanie robót budowlanych oraz nadzór inwestorski). Wartość pozyskanych środków w ramach ogłoszonego naboru wynosi: 722 507,00 zł. Postępowanie przetargowe planowane jest na II kwartał 2024 roku. Realizację inwestycji zaplanowano do 31 grudnia 2024 roku.

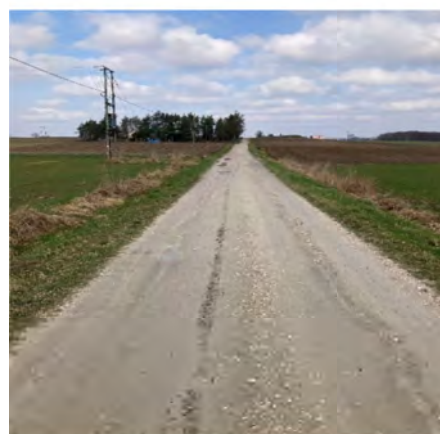
Fot. 29: Stan drogi gminnej nr 110167C w m. Bielsk przed rozpoczęciem inwestycji

4.3.3. Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Chelmonie

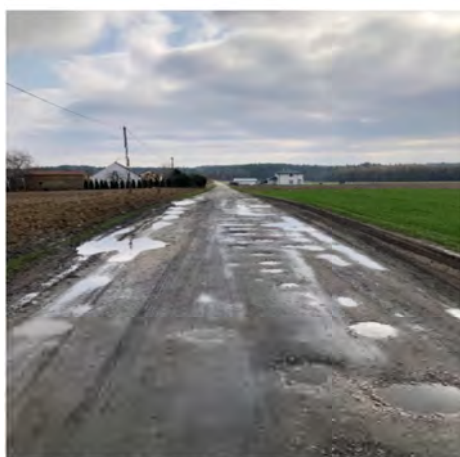
W dniu 18 lipca 2023 roku Gmina Kowalewo Pomorskie wystąpiła z wnioskiem o dofinansowanie inwestycji w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. W październiku 2023 roku Prezes Rady Ministrów zatwierdził listę zadań do dofinansowania w 2024 roku w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Na danej liście na 65 miejscu znalazła się inwestycja pn.: „Przebudowa dróg gminnych w m. Chelmonie”. Wartość inwestycji: 5 042 392,38 zł, co obejmuje wykonanie robót budowlanych, nadzór inwestorski oraz promocję projektu. Wartość pozyskanych środków w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg to 3 277 555,00 zł. Termin wykonania do 12 miesięcy od podpisania umowy z Wykonawcą, przy czym wyboru i podpisania umowy z Wykonawcą należy dokonać do 31 grudnia 2024 roku. Obecnie trwa procedura związana z udzieleniem zamówienia publicznego.

Fot. 30: Stan dróg gminnych w miejscowości Chlemonie przed rozpoczęciem inwestycji

Fot. 31: Stan dróg gminnych w miejscowości Chlemonie przed rozpoczęciem inwestycji

Fot. 32: Stan dróg gminnych w miejscowości Chlemonie przed realizacją inwestycji

Fot. 33: Stan dróg gminnych w miejscowości Chlemonie przed realizacją inwestycji

4.3.4. Przebudowa drogi gminnej Nr 110169C w m. Kowalewo Pomorskie

W dniu 18 lipca 2023 roku Gmina Kowalewo Pomorskie wystąpiła z wnioskiem o dofinansowanie inwestycji pn.: „Przebudowa drogi gminnej Nr 110169C w m. Kowalewo Pomorskie” w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. W październiku 2023 roku Prezes Rady Ministrów zatwierdził listę zadań do dofinansowania w 2024 roku. Na danej liście na 44 miejscu listy rezerwowej znalazła się inwestycja pn.: „Przebudowa drogi gminnej nr 110169C w m. Kowalewo Pomorskie”.

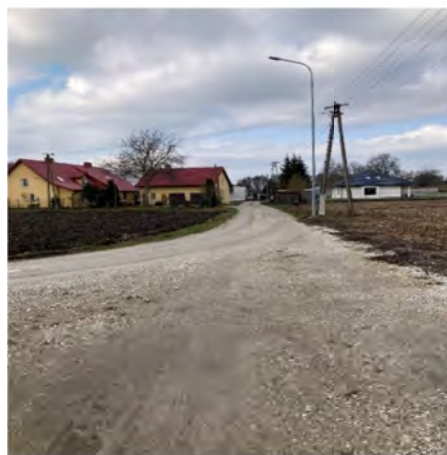

Szacowana wartość inwestycji wynosi 750 000,00 zł (wykonanie robót budowlanych, nadzór inwestorski oraz promocja projektu). Środki możliwe do pozyskania w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg (lista rezerwowa) wynoszą 463 865,00 zł.

W ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zadanie pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 110169C w m. Kowalewo Pomorskie, gmina Kowalewo Pomorskie w km od 0+0,000 do 0+266,07 i od 0+0,000 do 0+035,33” jako najkorzystniejszą wybrano ofertę firmy MARSZAL Zakład Usług Drogowych Lila Marszałkowska, ul. Przelot 23A, 87-100 Toruń za cenę brutto 642 809,07 zł. Podpisanie umowy nastąpi 4 czerwca br.

Fot. 34: Stan drogi gminnej nr 110169C w m. Kowalewo Pomorskie przed rozpoczęciem inwestycji

Fot. 35: Stan drogi gminnej nr 110169C w m. Kowalewo Pomorskie przed rozpoczęciem inwestycji

4.3.5. Wykonanie pieszo-jezdni na ul. Murnej i drodze publicznej nr 110747C w Kowalewie Pomorskim

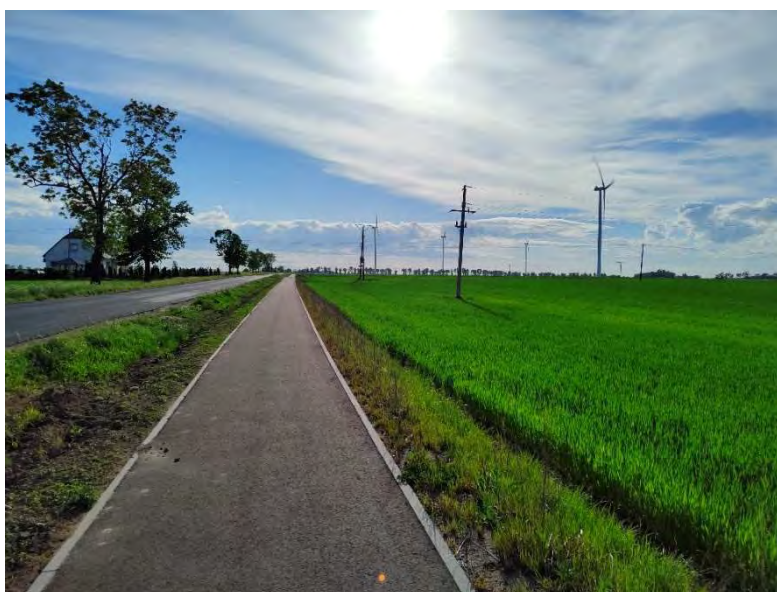
W dniu 26 lipca 2023 roku Gmina Kowalewo Pomorskie podpisała umowę na opracowanie dokumentacji projektowej z firmą DM-PROJ Mariusz Majewski, w ramach zadania inwestycyjnego pn.: „Wykonanie pieszo-jezdni na ul. Murnej i drodze publicznej nr 110747C w Kowalewie Pomorskim”. Koszt wykonania dokumentacji projektowej wyniósł 21 894,00 zł. W dniu 15 grudnia 2023 roku dokonano odbioru opracowanej dokumentacji.

4.3.6. Wybudowanie drogi dla rowerów Nawra – Kończewice – Chelmża – Zalesie - Kielbasin - Mlewo – Mlewiec – Srebrniki - Sierakowo w ciągu drogi wojewódzkiej 551, 649, 554

W 2019 roku zawarto umowę z Samorządem Województwa Kujawsko – Pomorskiego, Gminą Chelmża oraz ze Starostwem Powiatowym w Toruniu na współfinansowanie projektu polegającego na budowie drogi dla rowerów. W 2023 roku Zarząd Dróg Wojewódzkich zakończył realizację zadania. Łączny koszt inwestycji po stronie Gminy wyniósł 2 270 539,21 zł, całkowity koszt ogółem 16 298 395,12 zł, natomiast dofinansowanie z RPO WK-P dla całego projektu: 8 093 118,94 zł. W 2024 roku planowane jest dokończenie budowy fragmentu drogi dla rowerów w miejscowości Srebrniki, która została wyłączona z projektu z uwagi na uregulowania formalno – prawne.

Fot. 36: Wybudowana droga dla rowerów w miejscowości Srebrniki

4.4. Inwestycje wodno – kanalizacyjne

4.4.1. Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Podborek i Frydrychowo

W dniu 14 lipca 2023 roku Gmina Kowalewo Pomorskie podpisała umowę na opracowanie dokumentacji z firmą proMC-Marta Czajkowska, w ramach zadania inwestycyjnego „Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Podborek i Frydrychowo” –

etap I i II. Koszt wykonania dokumentacji projektowej wynosi 20 541,00 zł. Planowany termin wykonania umowy 30 czerwiec 2024 roku. Opracowana dokumentacja umożliwi aplikowanie o fundusze zewnętrzne na realizację zadania. Do Starostwa Powiatowego w Golubiu-Dobrzyniu złożony został wniosek o pozwolenie na budowę.

4.4.2. Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Nowy Dwór

W dniu 18 lipca 2023 roku Gmina Kowalewo Pomorskie podpisała umowę na opracowanie dokumentacji z Firmą Inżynieryjną BENE-BUD Janusz Szynał, w ramach zadania inwestycyjnego „Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Nowy Dwór”, koszt wykonania dokumentacji projektowej wynosi 80 565,00 zł. Planowany termin wykonania umowy 13 czerwiec 2024 roku. Opracowana dokumentacja umożliwi aplikowanie o fundusze zewnętrzne na realizację zadania.

4.4.3. Przebudowa (modernizacja) stacji uzdatniania wody we wsi Piątkowo

W dniu 9 października 2023 roku dokonano odbioru inwestycji, która zakładała budowę żelbetonowego zbiornika naziemnego rezerwy wody czystej o objętości ok. 300 m³, wymianę istniejących urządzeń i instalacji technologicznych i technicznych oraz prace remontowe i ogólnobudowlane na terenie obiektu dla branży technologicznej. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 4 658 130,43 zł. W ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Strategicznych Polski Ład pozyskano dofinansowanie na realizację zadania w wysokości 3 895 000,00 zł.

Fot. 37: Stacja Uzdatniania Wody w Piątkowie po zakończeniu modernizacji

Fot. 38: Stacja Uzdatniania Wody w Piątkowie po zakończeniu modernizacji

4.4.4. Przebudowa stacji uzdatniania wody we wsi Mariany

W dniu 15 lutego 2023 roku podpisana została umowa z firmą METROLOG Sp. z o.o. na realizację zadania pn. „Przebudowa stacji uzdatniania wody w Marianach”, która swoim zakresem obejmuje prace w branży sanitarno-technologicznej, ogrodzenie i zagospodarowanie terenu, prace elektryczne i automatyczne. Wartość prac zgodnie z umową przewidziano na kwotę 3 719 520,00 zł, jednak z uwagi na wystąpienie robót dodatkowych wartość ulegnie zmianie. Na realizację zadania pozyskano środki z Rządowego Funduszu Inwestycji Strategicznych Polski Ład w wysokości do 95% kosztów wartości inwestycji. Planowany termin zakończenia 15 sierpień 2024 rok.

Fot. 39: Stacja Uzdatniania Wody w Marianach w trakcie modernizacji

Fot. 40: Stacja Uzdatniania Wody w Marianach w trakcie modernizacji

4.4.5. Budowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie

Projekt stanowi kolejny etap szerszego przedsięwzięcia przyjętego do realizacji, zgodnie z jednym z celów rozwoju gminy, którym jest „Rozwój i poprawa dostępu do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej”. Projekt ma na celu zwiększenie stabilizacji i poprawę infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. W ramach zadania planuje się budowę

zbiornika retencyjnego wody pitnej, zakup samochodu do czyszczenia kanalizacji, modernizację oczyszczalni ścieków w Kowalewie Pomorskim oraz opracowanie i uzyskanie wszelkiej dokumentacji i pozwoleń zgodnie z przepisami prawa. Planowany termin zakończenia inwestycji czerwiec 2026 roku. Na przedmiotowy projekt pozyskano dofinansowanie w wysokości 4 000 000,00 zł z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych Polski Ład.

4.4.6. Modernizacja gospodarki osadowej III etap

W dniu 9 maja 2023 roku dokonano protokolarnego odbioru inwestycji: „Modernizacja gospodarki osadowej – III Etap”. W ramach projektu rozbudowano i zmodernizowano przepompownię ścieków w zakresie nowych rozdzielnic, układów pomiarowych włączów ze stali nierdzewnej oraz wprowadzono nowy funkcjonalny system sterowania i monitorowania pracy przepompowni ścieków (21 szt.) oraz monitorowania pracy Stacji Uzdatniania Wody (3 szt.) umiejscowionych na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie. Wartość całej inwestycji wyniosła 617 583,00 zł brutto, wartość robót 602 454,00 zł brutto. Dofinansowanie zadania 351 737,82 zł.

Fot. 41: Modernizacja gospodarki osadowej III etap

Fot. 42: Modernizacja gospodarki osadowej III etap

4.5. Inwestycje w przestrzeni publicznej

4.5.1. Wykonanie oświetlenia na ulicy Konwaliowej i Narcyzowej w Kowalewie Pomorskim

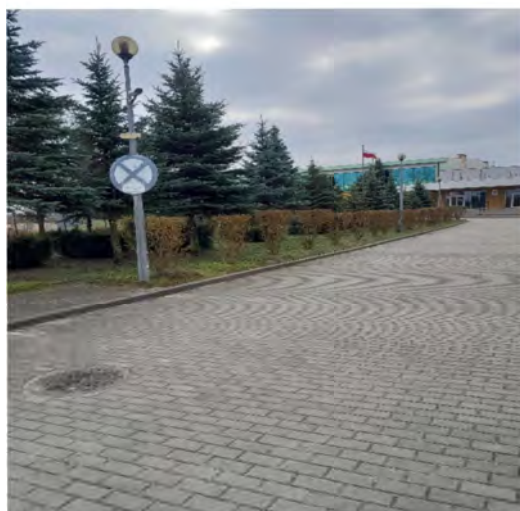
W dniu 16 marca 2023 roku została podpisana umowa na opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z uzyskaniem skutecznego zgłoszenia robót budowlanych lub pozwolenia na budowę dla budowy oświetlenia na ul. Konwaliowej i ul. Narcyzowej w Kowalewie Pomorskim. Dokumentacja została opracowana i w sierpniu 2023 roku wydana została decyzja o pozwoleniu na budowę. Gmina będzie ubiegać się o pozyskanie dofinansowania z dodatkowych źródeł na realizację inwestycji.

4.5.2. Modernizacja istniejącego oświetlenia na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie

Gmina Kowalewo Pomorskie uzyskała dofinansowanie na realizację zadania pn. „Modernizacja istniejącego oświetlenia na terenie gminy Kowalewo Pomorskie” w maksymalnej wysokości 240 000,00 zł w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Planowany termin realizacji 2024-2025 rok.

Celem inwestycji jest wymiana istniejącego na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie oświetlenia na nowe w technologii LED. Rezultatem wymiany oświetlenia jest obniżenie mocy zainstalowanych urządzeń oświetleniowych i podniesienie jakości oświetlenia. Wykonanie powyższych prac pozwoli na obniżenie energochłonności systemu oraz wprowadzi korzyści eksploatacyjno-konserwatorskie dla Gminy. Wynikiem zmniejszenia energochłonności systemu oświetlenia będzie znacząca poprawa efektów ekonomicznych, czyli zmniejszenie opłat za eksploatację systemu oświetlenia i ekologicznych.

Fot. 43: Stan oświetlenia przed przystąpieniem do modernizacji

Fot. 44: Stan oświetlenia przed przystąpieniem do modernizacji

4.5.3. Wykonanie prac konserwatorskich i restauratorskich przy murach miejskich w Kowalewie Pomorskim

W IV kwartale 2023 roku ogłoszono postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie prac, jednak z przyczyn formalno-prawnych zostało ono unieważnione. Po kolejnym przetargu w dniu 4 kwietnia br. podpisana została z firmą ART – SERVICE Łukasz Lewalski ze Zbiczna umowa na realizację zadania pn. "Remont murów miejskich w Kowalewie Pomorskim" w ramach zadania: „Wykonanie prac konserwatorskich i restauratorskich przy murach miejskich w Kowalewie Pomorskim”. Podpisano także umowę na pełnienie nadzoru inwestorskiego w czasie trwania inwestycji. Termin realizacji zadania wynosi do 30 tygodni od podpisania umowy.

Na wskazany zakres prac złożony został wniosek do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego o dofinansowanie zadania w ramach programu „Ochrona zabytków”. Wniosek nie otrzymał dofinansowania.

4.5.4. Budowa kompleksu rekreacji i aktywności międzypokoleniowej w miejscowości Kowalewo Pomorskie

W dniu 10 sierpnia 2023 roku podpisano umowę na realizację I etapu projektu pn. „Budowa kompleksu rekreacji i aktywności międzypokoleniowej w miejscowości

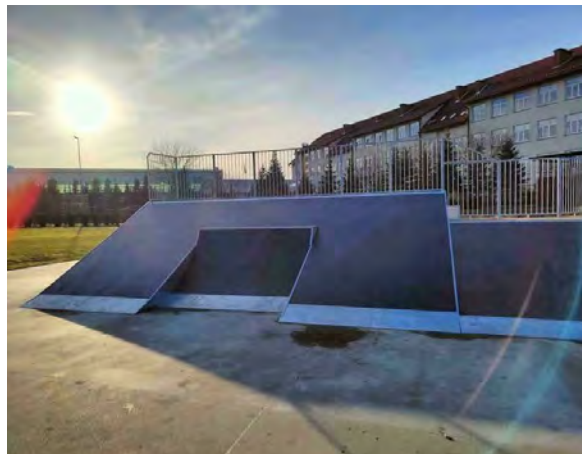
Kowalewo Pomorskie". Zadanie obejmowało dostawę i montaż Skateparku na terenie Centrum Rekreacji i Sportu w Kowalewie Pomorskim. Skatepark wykonany został z modułowych, drewniano-kompozytowych elementów.

Projekt realizowany jest w ramach działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich”, które w oparciu o unijne środki PROW wspiera rozwój infrastruktury wiejskiej oraz odnowę wsi, przyczyniając się do poprawy warunków życia i rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. Wartość I etapu 572 811,00 zł. Odbioru realizacji inwestycji dokonano w dniu 19 stycznia 2024 roku.

W ramach II etapu powstanie strefa fitness wyposażona w trampoliny zewnętrzne oraz siłownię zewnętrzną, zostanie zamontowana ławka solarna, planowane jest ustawienie altan drewnianych z ławkami i stołami a także leżaków zewnętrznych oraz aranżacja zieleni. Planowany termin zakończenia II etapu czerwiec 2024 rok.

Fot. 45: Budowa kompleksu rekreacji i aktywności międzypokoleniowej w miejscowości Kowalewo Pomorskie – I etap

Fot. 46: Budowa kompleksu rekreacji i aktywności międzypokoleniowej w miejscowości Kowalewo Pomorskie – I etap

4.6. Dotacje na prace konserwatorsko-restauratorskie na zabytkach nienależących do Gminy Kowalewo Pomorskie

Gmina Kowalewo Pomorskie pozyskała środki w ramach Funduszu Inwestycji Strategicznych Polski Ład na udzielenie dotacji na:

- prace konserwatorsko-restauratorskie przy ścianach fundamentowych i posadzce kościoła parafialnego pw. św. Katarzyny i Małgorzaty w Wielkiej Łące, w wysokości 600 000,00 zł;
- przeprowadzenie prac konserwatorsko-restauratorskich przy ogrodzeniu kościoła parafialnego pw. św. Bartłomieja w Chełmoniu, w wysokości 294 000,00 zł;
- przeprowadzenie prac konserwatorsko-restauratorskich przy dachu wieży kościoła parafialnego pw. św. Mikołaja w Kowalewie Pomorskim, w wysokości 784 000,00 zł.

Łącznie zostało złożonych 13 wniosków w ramach dwóch naborów, z czego dofinansowanie otrzymały 3 wnioski.

4.7. Budowa obwodnicy Kowalewa Pomorskiego

Ostatnia rada projektu poprzedzająca Zespół Oceny Przedsięwzięć Inwestycyjnych (ZOPI), odbyła się w dniu 18 maja 2023 roku w siedzibie GDDKiA w Bydgoszczy. W trakcie rady przedstawione zostały wszystkie warianty budowy obwodnicy z uwzględnieniem uwag przekazanych przez mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie w formie ankiet.

Posiedzenie Zespołu Oceny Przedsięwzięć Inwestycyjnych (ZOPI) dla Studium Techniczno-Ekonomiczno-Środowiskowego z elementami Koncepcji Programowej budowy obwodnicy Kowalewa Pomorskiego w ciągu drogi krajowej nr 15 odbyło się 28 czerwca 2023 roku w siedzibie GDDKiA w Bydgoszczy. Na posiedzeniu ZOPI projektanci z firmy Lafrantz Polska Sp. z o.o. dokonali prezentacji dokumentacji sporządzonych w ramach procesu przygotowania inwestycji, takich jak: Studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowe (STEŚ), Koncepcja programowa (KP), Studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowe z elementami KP (STEŚ-R).

W dniu 29 sierpnia 2023 roku odbyło się posiedzenie Komisji Oceny Przedsięwzięć Inwestycyjnych (KOPI). Spotkanie dotyczyło omówienia Etapu I Studium Techniczno – Środowiskowego z elementami Koncepcji programowej wraz z materiałami do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn. „Budowa obwodnicy Kowalewo Pomorskie w ciągu drogi krajowej nr 15”.

4.8. Centralny Port Komunikacyjny (CPK)

W dniu 25 stycznia 2023 roku odbyło się I spotkanie dotyczące Programu Kolejowego Centralnego Portu Komunikacyjnego, na którym zaprezentowano założenia projektu, omówiono lokalne uwarunkowania dla tras nowej linii kolejowej. W ramach spotkania przedstawiono prezentację wstępnych wariantów przebiegu linii kolejowej.

Firma Geoteko Projekty i Konsultacje Geotechniczne Spółka z o.o. poinformowała o pracach terenowych prowadzonych w okresie od września 2023 roku do marca 2024 roku. Polegały one na bezinwazyjnych badaniach i obserwacjach terenowych w ramach tzw. kartowania geologiczno-inżynierskiego, hydrologicznego i sozologicznego.

W dniu 23 listopada 2023 roku odbyło się II spotkanie dotyczące Programu Kolejowego Centralnego Portu Komunikacyjnego, na którym omówiono bieżące wyniki prac zespołu projektowego w związku ze zmniejszoną liczbą wariantów. W trakcie spotkania przedstawiono zaktualizowane przebiegi rozpatrywanych 5 wariantów, rozwiązania z zakresu infrastruktury pasażerskiej oraz plany i profile linii w programie projektowym.

4.9. Podsumowanie

Realizacja inwestycji przyczynia się do poprawy poziomu i jakości życia miejscowej ludności, a także wpływa na nieustanny rozwój Gminy. Sukcesywnie pozyskiwane są na ten cel środki ze źródeł zewnętrznych. Dzięki poprawie systemu kanalizacyjnego, wodociągowego i drogowego region Gminy Kowalewo Pomorskie staje się atrakcyjniejszy gospodarczo.

Rozdział V. Zarządzanie przestrzenią

5.1. Wprowadzenie

Podstawowym dokumentem planistycznym określającym politykę przestrzenną gminy jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy. Jest to dokument planistyczny o charakterze ogólnym obejmujący cały jej obszar. Istotą studium jest określenie polityki przestrzennej gminy i lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, w oparciu o diagnozę uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego.

5.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kowalewo Pomorskie

Obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kowalewo Pomorskie zostało przyjęte przez Radę Miejską w Kowalewie Pomorskim w drodze Uchwały nr XLVII/380/22 z dnia 25 sierpnia 2022 roku.

5.3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Powierzchnia obszaru miasta i gminy, dla których obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego wynosi ok. 1 608 ha, w tym ok. 70 ha w granicy administracyjnej miasta. Oznacza to, że stopień pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wynosi odpowiednio ok. 11,5 % dla obszarów wiejskich i ok. 15,5 % dla miasta. Wykaz obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta i gminy przedstawia poniższa tabela:

Tabela 14: Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta i gminy Kowalewo Pomorskie

WYKAZ OBOWIĄZUJĄCYCH MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA TERENIE MIASTA I GMINY KOWALEWO POMORSKIE	
Lp.	Nazwa planu

1	Uchwała nr XV/113/96 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 24 maja 1996r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Kowalewo Pom. w części dot. dz. nr 23/2 we wsi Dylewo, przeznaczenie – stacja paliw
2	Uchwała nr XVII/127/96 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 10 sierpnia 1996 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Kowalewo Pomorskie w części dot. działek nr 114/1, 114/3, 114/4 we wsi Elzanowo, przeznaczenie – zabudowa usługowo-rzemieślnicza
3	Uchwała nr XVII/128/96 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 10 sierpnia 1996 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Kowalewo Pomorskie na obszarze wsi Borówno, przeznaczenie – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
4	Uchwała nr XXVIII/214/98 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 11 marca 1998 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kowalewo Pomorskie w obszarze oznaczonym symbolem A 54 RP w części dotyczącej fragmentu działki nr 11, przeznaczenie – obiekty i urządzenia związane z gospodarką ściekową – przepompownia ścieków
5	Uchwała nr II/16/98 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 19 listopada 1998 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kowalewo Pomorskie w części obszaru oznaczonego symbolem A 72 UR – część działki nr 139/2, przeznaczenie – stacja redukcyjno-pomiarowa gazu
6	Uchwała nr XXIX/ 309/ 2001 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 13 czerwca 2001 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Kowalewo Pomorskie, w części obejmującej działki numer 7/5 i 7/6 położone we wsi Wielka Łąka, przeznaczenie – usługi z zakresu cmentarnictwa – cmentarz parafialny

7	Uchwała nr XXXI/327/01 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 24 października 2001r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla "Brodnickiego" w Kowalewie Pomorskim, przeznaczenie – funkcja dominująca – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami
8	Uchwała nr XXXII/344/01 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 29 listopada 2001 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Kowalewo Pomorskie w części dotyczącej dz. Nr 84/6 położonej w obrębie ewidencyjnym Frydrychowo, przeznaczenie - usługowo-turystyczne
9	Uchwała Nr XXXIX/380/02 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 11 września 2002 r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Kowalewa Pomorskiego w części dotyczącej działek o numerach geodezyjnych 159 i 160 (obręb ewidencyjny 02) w Kowalewie Pomorskim, przeznaczenie – funkcja dominująca – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz usługi sportowe
10	Uchwała nr VII/64/03 Rady Miejskiej w Kowalewie z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Kowalewa Pomorskiego w części dotyczącej działki o numerze geodezyjnym 171/5 (obręb ewidencyjny 04), przeznaczenie – usługi/handel
11	Uchwała Nr XVII/140/04 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 1 grudnia 2004 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Kowalewo Pomorskie w części dotyczącej działek nr 83/2, 78, 84/1 i 90 (obręb ewidencyjny nr 03) – położonych pomiędzy ul. Działkową a Mikołaja z Ryńska, przeznaczenie – funkcja dominująca – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna

12	Uchwała Nr VIII/64/07 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 12 września 2007 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Kowalewo Pomorskie dla części jednostki strukturalnej Zapłuskowęsy i części 01 obrębu ewidencyjnego miasta Kowalewa Pomorskiego, przeznaczenie – funkcja dominująca – teren zabudowy usługowej i produkcyjnej nieuciążliwej z dopuszczeniem funkcji mieszkaniowej oraz teren gruntów rolnych z zabudową zagrodową
13	Uchwała Nr XIII/136/08 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 25 czerwca 2008 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Kowalewo Pomorskie dla części 04 obrębu ewidencyjnego miasta Kowalewa Pomorskiego, przeznaczenie – funkcja dominująca – teren usług sportu i rekreacji oraz teren zabudowy mieszkaniowej z dopuszczeniem usług nieuciążliwych
14	Uchwała Nr XV/158/08 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 26 września 2008 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części jednostki strukturalnej Frydrychowo gmina Kowalewo Pomorskie, przeznaczenie – funkcja dominująca – teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna
15	Uchwała Nr XV/159/08 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 26 września 2008 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Kowalewo Pomorskie dla części 01 i 03 obrębu ewidencyjnego miasta Kowalewa Pomorskiego, przeznaczenie – funkcja dominująca – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z dopuszczeniem usług nieuciążliwych ogólnomiejskich

16	Uchwała Nr X/89/12 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 30 marca 2012 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w rejonie wsi Nowy Dwór w gminie Kowalewo Pomorskie z przeznaczeniem pod eksploatację kruszywa naturalnego
17	Uchwała Nr X/97/12 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 30 marca 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w rejonie wsi Sierakowo i Srebrniki w gminie Kowalewo Pomorskie z przeznaczeniem pod lokalizację elektrowni wiatrowej
18	Uchwała Nr X/98/12 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 30 marca 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego tereny położone w obrębie Nowy Dwór, gm. Kowalewo Pomorskie, przeznaczenie – funkcja dominująca zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
19	Uchwała Nr XI/110/ 12 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 14 czerwca 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w rejonie wsi Frydrychowo w gminie Kowalewo Pomorskie z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo-rzemieślniczą, zabudowę handlowo-usługową oraz funkcję rolniczą
20	Uchwała Nr XIII/139/12 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 21 września 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w rejonie wsi Mlewiec, Srebrniki, Mariany, Sierakowo w gminie Kowalewo Pomorskie z przeznaczeniem pod lokalizację elektrowni wiatrowych
21	Uchwała nr XVII/179/13 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 25 marca 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w rejonie wsi Mlewiec, Srebrniki, Wielkie Rychnowo w gminie Kowalewo Pomorskie z przeznaczeniem pod lokalizację elektrowni wiatrowych

22	Uchwała nr XIX/205/13 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 19 sierpnia 2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w 03 obrębie ewidencyjnym miasta Kowalewa Pomorskiego, przeznaczenie – funkcja dominująca – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, teren usług
23	Uchwała nr XX/216/13 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 9 października 2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części jednostki strukturalnej Kiełpiny, gmina Kowalewo Pomorskie, przeznaczenie – funkcja dominująca – teren usług sportu i rekreacji, tereny leśne
24	Uchwała nr XXV/250/14 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 19 marca 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru wsi Szewa i wsi Pruska Łąka w gminie Kowalewo Pomorskie, przeznaczenie – funkcja dominująca – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zabudowy zagrodowej oraz tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej
25	Uchwała nr XXIX/289/14 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 24 września 2014 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu ewidencyjnego Frydrychowo w gminie Kowalewo Pomorskie, przeznaczenie – funkcja dominująca – teren usług komercyjnych oraz przemysłu (produkcja, składy i magazyny)
26	Uchwała nr V/28/15 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 11 marca 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie wsi Mlewiec w gminie Kowalewo Pomorskie, przeznaczenie – teren obsługi produkcji w gospodarstwie rolnym

27	Uchwała nr VIII/50/15 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 23 września 2015 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w rejonie miejscowości Sierakowo i Zapłuskowęsy w gminie Kowalewo Pomorskie, przeznaczenie – funkcja dominująca – teren rolniczy, teren zabudowy zagrodowej oraz teren elektrowni wiatrowej
28	Uchwała nr XXX/270/18 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 21 marca 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru wsi Wielkie Rychnowo w gminie Kowalewo Pomorskie, przeznaczenie – teren zabudowy usługowej
29	Uchwała Nr XXXII/268/21 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 26 sierpnia 2021 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki nr ewid. 47/19 w obrębie ewidencyjnym 01 miasta Kowalewa Pomorskiego, przeznaczenie – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
30	Uchwała Nr XXXIX/327/22 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 24 lutego 2022 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części działki nr ewid. 45/2 położonej w obrębie ewidencyjnym Szewa, gm. Kowalewo Pomorskie, przeznaczenie – teren usług oświaty, kultury sportu i rekreacji
31	Uchwała Nr XLII/357/22 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek nr ewid. 98/1 i 98/2 położonych w obrębie ewidencyjnym Sierakowo, gm. Kowalewo Pomorskie, przeznaczenie – tereny rolnicze oraz tereny zabudowy zagrodowej

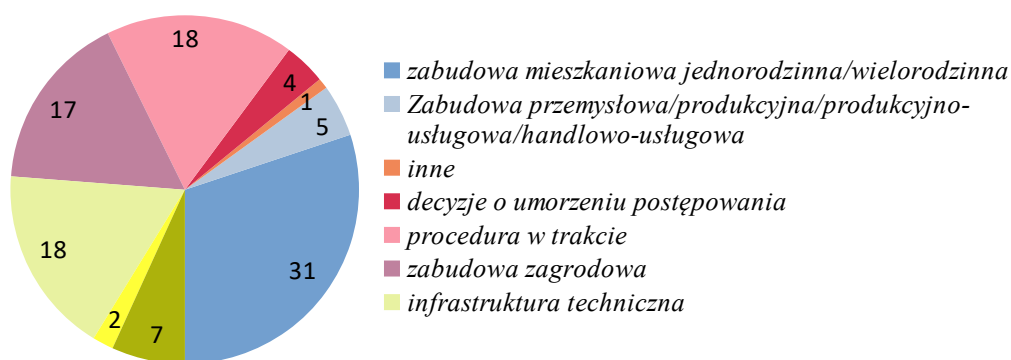
5.3.1. Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz ustaleniu inwestycji celu publicznego

W przypadku, gdy dla określonego terenu nie uchwalono miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przedsięwzięcia są realizowane w drodze ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu bądź ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Tabela 15: Decyzje urbanistyczne wydane przez Burmistrza Miasta Kowalewo Pomorskie w 2023 roku

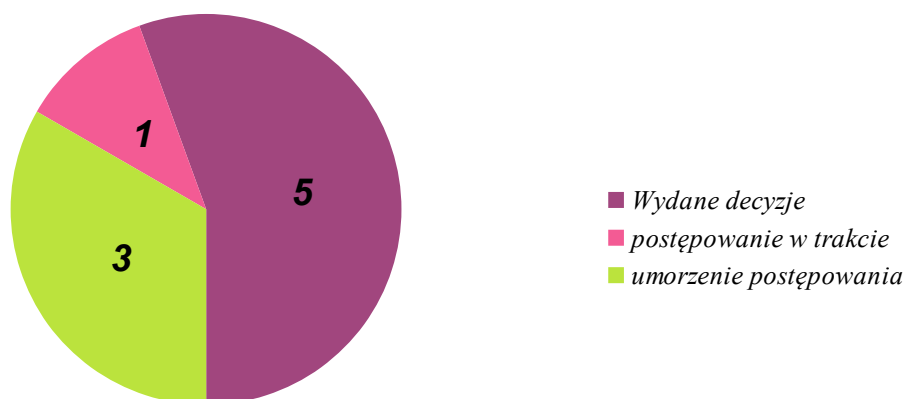
Decyzje	2023 rok
Decyzje lokalizacji inwestycji celu publicznego	5
Decyzje o warunkach zabudowy	71

Za pomocą wykresów przedstawiono ilości wydanych decyzji o warunkach zabudowy według frakcji terenu oraz sposobu rozpatrzenia wniosku (na podstawie złożonych wniosków) oraz ilość wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Wykres 15: Wydane decyzje o warunkach zabudowy wg funkcji terenu oraz sposobu rozpatrzenia wniosku (na podstawie złożonych wniosków)

Wykres 16: Wydane decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego

Za pomocą tabeli nr 16 przedstawiono liczbę wydanych innych dokumentów z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego:

Tabela 16: Liczba wydanych innych dokumentów z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego

Rodzaj dokumentu	2023 rok
Wypisy i wyrisy z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	27
Zaświadczenia o przeznaczeniu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	203

5.4. Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2015 - 2023 został przyjęty Uchwałą Nr XVII/135/16 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 21 września 2016 roku i Uchwałą Nr 30/1374/17 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 lipca 2017 roku wpisany do Wykazu programów rewitalizacji województwa kujawsko-pomorskiego. Ramowy harmonogram realizacji Programu obejmował okres od 2015 roku, kiedy zostały rozpoczęte prace nad programem,

do końca 2023 roku, czyli do planowanego zakończenia realizacji projektów wynikających z programu. W 2024 roku sporządzony zostanie raport z monitorowania celu rewitalizacji.

5.5. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2022-2030 została przyjęta Uchwałą Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim Nr XLIV/365/22 z dnia 26 maja 2022 roku. Strategia Rozwoju jest podstawowym dokumentem, dzięki któremu Gmina jest w stanie zaplanować długofalowe działania i jednocześnie zhierarchizować potrzeby. Dokument ten określa priorytety, cele i kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy.

Tabela 17: Cele strategiczne i operacyjne określone w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2022-2030

Wymiar społeczny	Wymiar gospodarczy	Wymiar przestrzenny
Cele strategiczne		
1. Wysoka jakość życia i wzrost kapitału społecznego	2. Zrównoważony rozwój infrastruktury technicznej	3. Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego oraz poprawa dostępu do przestrzeni publicznych
Cele operacyjne		
1.1. Rozwój infrastruktury usług społecznych	2.1. Rozwój i poprawa dostępu do infrastruktury komunikacyjnej	3.1. Poprawa stanu środowiska naturalnego
1.2. Aktywizacja i pomoc społeczna oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	2.2. Rozwój i poprawa dostępu do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	3.2. Rozwój przestrzeni publicznych
1.3. Nowoczesna edukacja	2.3. Wsparcie terenów popegeerowskich i pokolejowych	

5.6. Budżet Obywatelski

Uchwałą Nr XLVII/375/22 z dnia 25 sierpnia 2022 roku Rada Miejska w Kowalewie Pomorskim ustaliła zasady i tryb przeprowadzania Kowalewskiego Budżetu Obywatelskiego. Kowalewski budżet obywatelski wynosi corocznie 0,25 % wydatków budżetu gminy wynikających z ostatniego sprawozdania z wykonania budżetu przedłożonego w roku

poprzedzającym rozpoczęcie procedury budżetu obywatelskiego (zgodnie z Uchwałą Nr XLIX/394/22 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 27 października 2022 roku).

5.6.1. Kowalewski Budżet Obywatelski na 2023 rok

W 2023 roku kwota przeznaczona na ten cel wynosiła 156 000,00 zł. W wyniku głosowania nad przyjętymi propozycjami projektów w ramach Kowalewskiego Budżetu Obywatelskiego na 2023 rok, zdecydowaną większością głosów do realizacji został wybrany projekt pn. Wiata biesiadna w Napolu. Na podstawie podpisanej umowy została opracowana dokumentacja projektowa oraz wystąpiono do Starosty Golubsko-Dobrzyńskiego z wnioskiem o wydanie pozwolenia na budowę. W dniu 28 lipca 2023 roku podpisano umowę na realizację zadania. Odbiór końcowy inwestycji nastąpił 27 grudnia 2023 roku. Prace zostały wykonane i oczekuje się na wykonanie przyłącza elektroenergetycznego przez operatora sieci. W ramach projektu została zbudowana wiata rekreacyjna o konstrukcji drewnianej wraz z utwardzeniem oraz miejsce parkingowe dla osób niepełnosprawnych.

Fot. 47: Wiata biesiadna w Napolu

Fot. 48: Wiata biesiadna w Napolu

Fot. 49: Wiata biesiadna w Napolu

Fot. 50: Wiata biesiadna w Napolu

5.6.2. Kowalewski Budżet Obywatelski na 2024 rok

Burmistrz Miasta Kowalewo Pomorskie w dniu 6 lipca 2023 roku ogłosił nabór projektów w ramach Kowalewskiego Budżetu Obywatelskiego na 2024 rok. Ustalono wartość pojedynczego projektu na kwotę 169 000,00 zł. Nabór projektów trwał od 10 lipca do 16 sierpnia 2023 roku. W wyznaczonym terminie wpłynęło łącznie 11 projektów. Po dokonaniu oceny formalnej i merytorycznej złożonych projektów został podany do publicznej wiadomości wykaz projektów. Pod głosowanie w dniach od 19 października do dnia 10 listopada 2023 roku poddano 8 projektów. W dniu 8 grudnia 2023 roku nastąpiło ogłoszenie wyników głosowania. Do realizacji w ramach Kowalewskiego Budżetu Obywatelskiego na 2024 rok został wybrany projekt pn.: "Dostosowanie lokalu na prowadzenie zadań z zakresu profilaktyki zdrowotnej w Wielkim Rychnowie".

Tabela 18: Wyniki głosowania - Kowalewski Budżet Obywatelski na 2024 rok

Numer	Nazwa	Koszt	Liczba głosów	Ważne	Nieważne
1	Utwardzenie terenu oraz budowa ogrodzenia wokół działki 23/1/Napole	124 500,00 zł	259	232	27
2	Bezpłatna kastracja i sterylizacja zwierząt właścicielskich wraz z czipowaniem i wpisem do bazy zwierząt	61 940,00 zł	60	54	6
3	Siłownia zewnętrzna – Pluskowęsy	53 496,50 zł	345	316	29
4	Sporta jako narzędzie integracji społecznej – utworzenie siłowni zewnętrznej dla seniorów połączone z Festiwalem Sportu na Osiedlu Brodnickim	57 600,00 zł	389	331	58
5	Street Workout na Centrum Rekreacji i Sportu	74 000,00 zł	42	40	2
6	Zagospodarowanie terenu przy świetlicy wiejskiej w Chełmoniu	169 000,00 zł	652	596	56
7	Dostosowanie lokalu na prowadzenie zadań z zakresu profilaktyki zdrowotnej	169 000,00 zł	2 028	1928	100
8	Budowa placu zabaw i siłowni zewnętrznej przy Wiejskim Domu Kultury w Piątkowie	108 753,00 zł	1 117	968	149

5.7. Podsumowanie

Zarządzanie przestrzenią na szczeblu lokalnym wiąże się z licznymi uwarunkowaniami, które w znaczącym stopniu wpływają na możliwości podejmowania konkretnych działań w tym zakresie. Gmina Kowalewo Pomorskie podejmuje i realizuje przedsięwzięcia w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju, spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, co przyczynia się do osiągnięcia celów założonych w dokumentach strategicznych.

Rozdział VI. Mienie Gminy Kowalewo Pomorskie

6.1. Wprowadzenie

Zgodnie z art. 24 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2023.344 tj.) do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy. Zasobem nieruchomości Gminy Kowalewo Pomorskie gospodaruje Burmistrz Miasta Kowalewo Pomorskie.

Plan wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2023-2025 przyjęty został Zarządzeniem Nr 21/2023 Burmistrza Miasta Kowalewo Pomorskie z dnia 21 lutego 2023 roku.

6.2. Powierzchnia ewidencyjna Gminy Kowalewo Pomorskie

**Powierzchnia ewidencyjna Gminy
wg stanu na koniec grudnia 2023 roku wynosi 14 082 ha
(na podstawie danych ewidencyjnych ze Starostwa Powiatowego w Golubiu -Dobrzyniu),
z czego 2,66 % stanowią grunty będące własnością Gminy Kowalewo Pomorskie.**

Tabela 19: Zestawienie powierzchni gminnego zasobu nieruchomości oraz nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste na dzień 31 grudnia 2023 rok

Wyszczególnienie	Powierzchnia gruntów w ha tworząca gminny zasób nieruchomości	W tym	
		przekazywanych w trwały zarząd gminnym jednostkom organizacyjnym	będących w wieczystym użytkowaniu Gminy
Ogółem	375 ha	5,7 ha	0,5 ha

Tabela 20: Powierzchnia gruntów oddanych w dzierżawę na cele upraw rolnych (z wyłączeniem gruntów zarządzanych przez ZGKiM Sp. z o.o.)

Ogółem	Miasto	Wieś
powierzchnia	10,45 ha	39,58 ha

Tabela 21: Powierzchnia gruntów nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste

Ogółem	Miasto	Wieś
powierzchnia	5,83 ha	2,26 ha

Tabela 22: Nieruchomości, w których Gmina posiada udział

L.p.	OBRĘB EWIDENCYJNY	NUMER DZIAŁKI	POŁOŻENIE	WIELKOŚĆ UDZIAŁU
1	Kowalewo Pomorskie II	43/4	ul. Żeromskiego 2	167/1000
2	Kowalewo Pomorskie II	73/1 42/1	ul. Główny Dworzec 9	338/1000
3	Kowalewo Pomorskie III	38/7	ul. 1 Maja 11	19738/36757
4	Kowalewo Pomorskie III	108	ul. 1 Maja 4	144/1000
5	Kowalewo Pomorskie III	112	ul. 1 Stycznia 19	127/1000
6	Kowalewo Pomorskie III	114	ul. 1 Stycznia 15	13214/21498
7	Kowalewo Pomorskie IV	6/1	Plac 700-lecia 1	207/1000
8	Kowalewo Pomorskie IV	6/3	Plac 700-lecia 1A	2590/15814
9	Kowalewo Pomorskie IV	100	ul. Szkolna 4	176/1000
10	Kowalewo Pomorskie IV	114	ul. Szkolna 3	11396/57307
11	Kowalewo Pomorskie IV	124	ul. Toruńska 10	7331/8046
12	Kowalewo Pomorskie IV	134/2	ul. Fosa Jagiellońska 10	13142/108255
13	Kowalewo Pomorskie IV	148	ul. Chopina 3	311/1000
14	Kowalewo Pomorskie IV	163	ul. Chopina 14	452/1000

15	Kowalewo Pomorskie IV	150	ul. Chopina 5	15995/44845
16	Kowalewo Pomorskie IV	233 i 232	ul. Batalionów Chłopskich 16	235/1000
17	Bielsk	146	Bielsk 31	4590/19906
18	Chełmonie	38	Chełmonie 6	265/1000
19	Frydrychowo	27/6	Frydrychowo 5	15724/21795
20	Frydrychowo	28/7	Frydrychowo 6	14502/23429
21	Frydrychowo	28/8	Frydrychowo 7	13363/21278
22	Frydrychowo	67/18	Frydrychowo 13,14,15,16	8879/189817
23	Lipienica	15/3	Lipienica 15	14340/19200
24	Mariany	314	Mariany 15	23/100
25	Pluskowęsy	217/6	Pluskowęsy 77	590/1000
26	Wielkie Rychnowo	125	Wielkie Rychnowo 49	162/1000

Wykres 17: Gminny Zasób Nieruchomości - ewidencja nieruchomości wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku

Tereny gminne zgodnie z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego przeznaczone pod zainwestowanie:

1) działka o nr geod. 30/1, powierzchnia: 0,2627 ha, 01 obręb ewidencyjny Miasta Kowalewo Pomorskie - *teren zabudowy usługowej i produkcyjnej nieuciążliwej z dopuszczeniem funkcji mieszkalnej*;

2) działka o nr geod. 30/2, powierzchnia: 0,3303 ha, 01 obręb ewidencyjny Miasta Kowalewo Pomorskie – *teren zabudowy usługowej i produkcyjnej nieuciążliwej z dopuszczeniem funkcji mieszkalnej*;

3) działka o nr geod. 30/3, powierzchnia: 0,1526 ha, 01 obręb ewidencyjny Miasta Kowalewo Pomorskie - *teren zabudowy usługowej i produkcyjnej nieuciążliwej z dopuszczeniem funkcji mieszkalnej*;

4) działka o nr geod. 52/4, powierzchnia: 0,1156 ha, 01 obręb ewidencyjny Miasta Kowalewo Pomorskie - *zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami*;

5) działka o nr geod. 53/14, powierzchnia: 0,1308 ha, 01 obręb ewidencyjny Miasta Kowalewo Pomorskie - *zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami*;

6) działka o nr geod. 51/1, powierzchnia: 0,1020 ha, 01 obręb ewidencyjny Miasta Kowalewo Pomorskie - *zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami*;

7) działka o nr geod. 67/21, powierzchnia: 1,9378 ha, obręb Frydrychowo – *teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów*;

8) działka o nr geod. 215/8, powierzchnia: 0,4900 ha, obręb Frydrychowo – *teren zabudowy usług i handlu*;

9) działka o nr geod. 67/17, powierzchnia: 1,0155 ha, obręb Frydrychowo – *teren obiektów produkcyjnych , składów i magazynów*;

10) działka o nr geod. 50/5, powierzchnia: 0,1730 ha, 01 obręb ewidencyjny Miasta Kowalewo Pomorskie – *zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami*;

11) działka o nr geod. 52/6, powierzchnia: 0,3466 ha, 01 obręb ewidencyjny Miasta Kowalewo Pomorskie - *zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami*;

12) działka o nr geod. 51/3, powierzchnia: 0,3107 ha, 01 obręb ewidencyjny Miasta Kowalewo Pomorskie - *zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami*;

13) działka o nr geod. 25, powierzchnia: 0,7913 ha, 01 obręb ewidencyjny Miasta Kowalewo Pomorskie - *zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna*;

14) działka o nr geod. 47/23, powierzchnia: 0,2691 ha, 01 obręb ewidencyjny Miasta Kowalewo Pomorskie – *teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej*;

15) działka o nr geod. 220/17, powierzchnia: 1,5908 ha, 01 obręb ewidencyjny Miasta Kowalewo Pomorskie - *teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej*;

16) działka o nr geod. 220/18, powierzchnia: 0,2584 ha, 01 obręb ewidencyjny miasta Kowalewo Pomorskie - *teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej*;

17) działka o nr geod. 220/19, powierzchnia: 0,1275 ha, 01 obręb ewidencyjny Miasta Kowalewo Pomorskie - *teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej*;

18) działka o nr geod. 220/20, powierzchnia: 0,1206 ha, 01 obręb ewidencyjny Miasta Kowalewo Pomorskie - *teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej*;

19) działka o nr geod. 220/21, powierzchnia: 0,1201 ha, 01 obręb ewidencyjny Miasta Kowalewo Pomorskie - *teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej*;

20) działka o nr geod. 220/22, powierzchnia: 0,1193 ha, 01 obręb ewidencyjny Miasta Kowalewo Pomorskie - *teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej*;

21) działka o nr geod. 26/5, powierzchnia: 0,3665 ha, 01 obręb ewidencyjny Miasta Kowalewo Pomorskie – *teren zabudowy usługowej ogólnomiejskiej z zielenią towarzyszącą – niską*;

22) działka o nr geod. 15/9, powierzchnia: 0,1967 ha, 01 obręb ewidencyjny Miasta Kowalewo Pomorskie – *teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej*;

23) działka o nr geod. 29, powierzchnia: 3,8077 ha, 01 obręb ewidencyjny Miasta Kowalewo Pomorskie – *teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług nieuciążliwych ogólnomiejskich*;

24) działka o nr geod. 160/12, powierzchnia: 0,0788 ha, 02 obręb ewidencyjny Miasta Kowalewo Pomorskie - *mieszkalnictwo jednorodzinne w zabudowie wolnostojące*;

25) działki o nr geod. 92 i 93, łączna powierzchnia 1,5561 ha, została wydana decyzja o warunkach zabudowy – *budowa budynku produkcyjno-usługowego wraz z pomieszczeniami o funkcji biurowej, magazynowej i socjalnej*.

W przypadku pozostałych gruntów stanowiących własność Gminy istnieje możliwość ustalania warunków zabudowy w przypadku spełnienia warunków określonych ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Poniższe tabele przedstawiają obrót mieniem komunalnym w 2023 roku:

Tabela 23: Obrót mieniem komunalnym w roku 2023 – sprzedaż prawa użytkowania wieczystego na rzecz użytkownika wieczystego

Sprzedaż prawa użytkowania wieczystego na rzecz użytkownika wieczystego			
Lp.	Nr działki	Powierzchnia	Cena
1	nr geod. 56/4, nr geod. 57/1 04 obręb ewidencyjny Kowalewo Pomorskie	0,0905 ha 0,0072 ha	73 585,00 zł

Tabela 24: Obrót mieniem komunalnym w roku 2023 – nabycie przez Gminę na własność – przeniesienie prawa własności

Nabycie przez Gminę na własność- przeniesienie prawa własności		
Lp.	Nr działki	Powierzchnia
1	nr geod. 45/4 nr geod. 45/5 nr geod. 45/6 obręb ewidencyjny Szewa	0,2613 ha 0,0216 ha 0,0393 ha

Nie przedstawiono tabel dla zdarzeń, dotyczących obrotu mieniem komunalnym, takich jak:

- zbycie nieruchomości niezabudowanych;
- wniesienie wkładu niepieniężnego (aportu) prawa własności nieruchomości niezabudowanej;
- sprzedaży udziału Gminy na rzecz współwłaścicieli;
- sprzedaży samodzielnych lokali mieszkaniowych na rzecz najemców;
- nabycie przez Gminę na własność z mocy prawa

ponieważ wyżej wymienionych nie odnotowano w 2023 roku.

6.3. Zabytki

Program Opieki nad Zabytkami jest dokumentem polityki administracyjnej w zakresie podejmowanych działań dotyczących inicjowania, wspierania i koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2023-2026 został przyjęty uchwałą nr LV/436/23 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 23 lutego 2023 roku (Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. 2023 poz. 1726). Uchwała weszła w życie 14 dni po ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Założenia programowe są aktualne, wszechstronne i możliwe do realizacji przez Gminę Kowalewo Pomorskie. Wyznaczone priorytety w szczególności kładą nacisk na wzrost świadomości społeczeństwa, jego edukację i promocję wartości kulturowych. Uwzględniają one również działania związane z zachowaniem dziedzictwa kulturowego oraz jego dokumentację. Priorytety wpisują się w ogólne cele „Programu Opieki nad Zabytkami Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2021-2024”.

Proponowane kierunki działań Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami:

1) Dbłość o ład przestrzenny i krajobraz kulturowy w Gminie, m.in. ściśle powiązanie działań przy obiektach zabytkowych z dokumentami planistycznymi gminy, takimi jak: miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz innymi dokumentami programowymi; odpowiednia konserwacja zabytkowej zieleni stanowiącej krajobraz kulturowy; pielęgnacja cmentarzy i miejsc pamięci wpisanych do gminnej ewidencji zabytków; coroczne przeznaczanie środków z budżetu gminy w ramach dotacji celowej na rewaloryzację obiektów zabytkowych wpisanych do gminnej ewidencji zabytków.

2) Aktualizacja gminnej ewidencji zabytków, polegająca m.in. na prowadzeniu rozpoznania i wprowadzania do kart ewidencyjnych zmian powstałych w wyniku rozbiórek, modernizacji i remontów obiektów. Monitorowano również gminną ewidencję stanowisk archeologicznych.

3) Bezpośrednie wsparcie inwestycji związanych z zabytkami z budżetu Gminy.

W najbliższych latach (w miarę możliwości finansowych Gminy) przewiduje się kontynuację lub też rozpoczęcie prac w zakresie rewaloryzacji udostępnienia gminnych zabytków mieszkańcom i turystom, takich jak:

- wykonanie prac konserwatorskich i restauratorskich (planowane w latach 2022-2025) przy uszkodzonych murach miejskich Przedzamcza Południowego, wzdłuż ul. Fosa Jagiellońska w Kowalewie Pomorskim;
- adaptacja byłego budynku Urzędu Miejskiego na obiekt pełniący funkcje kulturalne (biblioteka, centrum aktywizacji społecznej, Izba Pamięci);
- budowa świetlicy wiejskiej w Bielsku. Nowo projektowany budynek ma powstać w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej świetlicy i ma być z nim połączony szklanym łącznikiem.

4) Odpowiednia ekspozycja i promocja najcenniejszych obiektów, poprzez działania takie jak: publikowanie folderów, ulotek oraz innych materiałów przybliżających mieszkańcom i turystom zasoby historyczne gminy, opracowanie mapy dziedzictwa kulturowego gminy czy chociażby atrakcyjne przedstawianie obiektów za pomocą iluminacji, tworzenia punktów widokowych, prezentacji multimedialnych i muzycznych.

5) Rozwój produktów turystycznych opartych na walorach dziedzictwa kulturowego, także z uwzględnieniem turystyki jednodniowej. Planuje się np. tworzenie nowych produktów ze szczególnym uwzględnieniem innowacyjnych form turystyki bądź aktywności mogących przyciągnąć turystów, np. turystyka eksploracji, geocaching, gry miejskie, gry wojenne.

6) Promocja gminy na forum krajowym i zagranicznym. Bardzo ważnym elementem w procesie promowania dziedzictwa kulturowego jest zachowanie odpowiednich zasad public relations. Przewiduje się udział w konkursach promujących właścicieli i użytkowników dbających o obiekty zabytkowe. Istotna jest także współpraca z mediami, zarówno tradycyjnymi, jak i internetowymi co przyczyni się do lepszego postrzegania zasad ochrony dziedzictwa kulturowego wśród mieszkańców i turystów.

7) Edukacja społeczeństwa w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego, poprzez m.in. wsparcie akcji mających na celu odrestaurowanie lub uporządkowanie obiektów zabytkowych, cennych z punktu widzenia lokalnej społeczności oraz propagowanie

lokalnej kultury i tradycji dziedzictwa kulturowego Gminy, czy też chociażby wprowadzanie elementów przybliżających lokalną kulturę i tradycję w działalności placówek edukacyjnych, kulturalnych, bibliotek, świetlic itp.

Zgodnie z art. 87 ust. 1 i ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.2022.840 t.j.) Burmistrz sporządza co 4 lata gminny program opieki nad zabytkami, a co 2 lata przedstawia Radzie Miejskiej sprawozdanie z jego realizacji.

6.4. Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa

Rada Miejska w Kowalewie Pomorskim Uchwałą Nr XXIX/241/21 z dnia 29 kwietnia 2021 roku wyraziła zgodę na utworzenie przez Gminę Kowalewo Pomorskie spółki pn. Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa „KZN – Toruński”. Umowa Spółki została podpisana dnia 1 lipca 2021 roku a jej udziałowcami są: Krajowy Zasób Nieruchomości, Gmina Miejska Aleksandrów Kujawski, Gmina Aleksandrów Kujawski, Miasto i Gmina Dobrzyń nad Wisłą, Gmina Fabianki, Gmina Miasto Grudziądz, Gmina Gruta, Miasto i Gmina Jabłonowo Pomorskie, Gmina Kowalewo Pomorskie, Gmina Miasta Lipno, Gmina Lubień Kujawski, Gmina Lubraniec, Gmina Łysomice, Gmina Miasta Rypin, Miasto i Gmina Skępe, Gmina Świecie nad Osą, Gmina Miasta Toruń i Gmina Wielgie.

W dacie zawiązania Spółki Gmina Kowalewo Pomorskie objęła 60 000,00 udziałów o łącznej wartości nominalnej 3 000 000,00 zł, które pokryła w całości wkładem pieniężnym, pochodzącym ze wsparcia jakie otrzymała ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa.

Dnia 12 maja 2022 roku Gmina Kowalewo Pomorskie objęła kolejne 16 671 nowych udziałów o łącznej wartości nominalnej 833 550,00 zł, które pokryła w całości wkładem niepieniężnym w postaci prawa własności niezabudowanej nieruchomości stanowiącej działkę gruntu o numerze 47/25 o pow. 0.4539 ha, położoną w Kowalewie Pomorskim przy ul. Kościuszki.

W dniu 6 kwietnia 2022 roku Gmina otrzymała kolejne wsparcie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa w wysokości 1 180 730,00 zł na zrealizowanie inwestycji mieszkaniowej w Kowalewie Pomorskim przy ul. Kościuszki.

Objęcie 23 614 udziałów związanych z otrzymanym dofinansowaniem nastąpiło w dniu 23 sierpnia 2022 roku.

W dniu 27 września 2022 roku pomiędzy Gminą Kowalewo Pomorskie a SIM „KZN-Toruński” Sp. z o. o. podpisana została umowa, która będzie stanowiła załącznik do wniosku o kredyt na społeczne budownictwo niskoczynszowe, w związku z planowanym przez Spółkę przedsięwzięciem inwestycyjno-budowlanym w Kowalewie Pomorskim.

Na nieruchomości przy ul. Kościuszki projektowany jest budynek mieszkalny wielorodzinny wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Będzie to obiekt 4-kondygnacyjny, o łącznej liczbie 33 mieszkań. W dniu 16 grudnia 2022 roku została podpisana pomiędzy SIM „KZN-Toruński” Sp. z o.o. a Gminą Kowalewo Pomorskie umowa o realizację usługi publicznej (umowa ma charakter ramowy i określa zasady świadczenia usługi publicznej przez SIM dla ogółu mieszkańców Gminy). W dniu 22 grudnia 2022 roku Burmistrz Miasta Kowalewo Pomorskie, realizując uprawnienia Wspólnika wynikające z Umowy Spółki SIM „KZN-Toruński” Sp. z o.o., w imieniu Gminy Kowalewo Pomorskie wyraził zgodę na rozpoczęcie realizacji inwestycji na nieruchomości, która została wniesiona aportem przez Gminę Kowalewo Pomorskie do SIM „KZN-Toruński”.

Spółeczna Inicjatywa Mieszkaniowa „KZN – Toruński” Sp. z o.o. przeprowadziła procedurę przetargową na sporządzenie dokumentacji projektowej dla inwestycji – Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Kościuszki w Kowalewie Pomorskim, w wyniku której dnia 28 grudnia 2022 roku podpisana została umowa nr 04/12/22 z wykonawcą firmą TEL Biuro Architektoniczne Małgorzata Trębska, ul. Okrzei 2/1, 96-100 Skierniewice za kwotę 132 594,00 zł.

Od dnia 5 czerwca 2023 roku prowadzony był nabór wniosków na wynajem projektowanych lokali, który zakończył się 29 grudnia 2023 roku. Podczas trwania naboru złożono 28 wniosków. Po weryfikacji stwierdzono, że 24 kwalifikują się do zawarcia umowy najmu i zostaną przekazane do SIM-u.

W dniu 24 sierpnia 2023 roku została zawarta umowa nr BSK/23/23/0003209 pomiędzy Bankiem Gospodarstwa Krajowego a Gminą Kowalewo Pomorskie o finansowe wsparcie z Funduszu Dopłat, przeznaczone na pokrycie części kosztów realizowanego przedsięwzięcia.

Wypłata ww. wsparcia w kwocie 3 537 964,90 zł, pozwoliła na powiększenie udziałów posiadanych w spółce o kolejne 70 759 udziałów.

Mając powyższe na uwadze Gmina będzie posiadała 171 044 udziałów o wartości nominalnej 50,00 zł każdy, co daje łączną wartość 8 552 200,00 zł.

6.5. Podsumowanie

Mienie gminne służy zaspokajaniu potrzeb wspólnoty samorządowej w trakcie wykonywania zadań własnych, jak również zadań zleconych z zakresu administracji rządowej oraz w drodze nawiązanej współpracy pomiędzy jednostkami samorządowymi tego samego i różnego szczebla. Część mienia stanowi rodzaj zaplecza technicznego wykorzystywanego do wykonywania zróżnicowanych zadań publicznych. Gmina Kowalewo Pomorskie rozporządza mieniem gminnym zgodnie z obowiązującymi przepisami i potrzebami.

Rozdział VII. Edukacja

7.1. Wprowadzenie

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U.2023.40 t.j.) jednym z podstawowych zadań własnych gminy są sprawy z zakresu edukacji publicznej.

Poza ww. ustawą, zadania oświatowe gminy wynikają m.in. z postanowień takich aktów, jak:

- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 roku – Karta Nauczyciela (Dz.U.2023.984 t.j.)
- Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz.U.2022.2230 t.j.)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku – Prawo oświatowe (Dz.U.2023.900 t.j.)
- Ustawa z dnia 27 października 2017 roku o finansowaniu zadań oświatowych (Dz.U.2023.1400 t.j.)

oraz przepisów wykonawczych do ww. ustaw.

7.2. Placówki oświatowe na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie

W 2023 roku na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie funkcjonowały cztery szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi i przedszkole publiczne, dla których Gmina Kowalewo Pomorskie jest organem prowadzącym. Ponadto Gmina Kowalewo Pomorskie jest organem rejestrującym dla niżej wskazanych placówek:

- Szkoła Podstawowa w Mlewie, której założycielem jest Wiejskie Stowarzyszenie Edukacyjno-Kulturalne „TRIO”;
- Przedszkole Niepubliczne w Kowalewie Pomorskim;
- Niepubliczne Przedszkole Terapeutyczne w Kowalewie Pomorskim;
- Niepubliczne Przedszkole Entliczek Pentliczek w Kowalewie Pomorskim.

Dodatkowo na terenie Kowalewa Pomorskiego funkcjonuje Niepubliczny żłobek „Promyczek” 2, dla którego Gmina Kowalewo Pomorskie również jest organem rejestrującym.

W szkołach oraz przedszkolu, dla których Gmina Kowalewo Pomorskie jest organem prowadzącym w roku szkolnym 2022/2023 uczyło się łącznie 1 155 uczniów, a w roku szkolnym 2023/2024 naukę pobiera łącznie 1 148 uczniów, czyli o 7 uczniów mniej w stosunku do roku ubiegłego. Liczbę uczniów w każdej z placówek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 25: Liczba uczniów w szkołach podstawowych i przedszkolu, dla których Gmina Kowalewo Pomorskie jest organem prowadzącym (wg danych zawartych w Systemie Informacji Oświatowej na dzień 30 września danego roku)

Placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest Gmina Kowalewo Pomorskie	Liczba dzieci w roku szkolnym 2022/2023*	Liczba dzieci w roku szkolnym 2023/2024*
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim	571	579
Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie	191	190
Szkoła Podstawowa im. Ireny Sendlerowej w Wielkiej Łące	107	104
Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Pluskowęsach	87	76
Przedszkole Publiczne im. Jana Brzechwy w Kowalewie Pomorskim	199	199
RAZEM	1 155	1 148

* ilość uczniów w publicznych szkołach podstawowych wraz z wychowankami oddziałów przedszkolnych

7.3. Kształcenie, wychowanie i opieka nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy

W roku kalendarzowym 2023 przedszkole i szkoły, dla których Gmina Kowalewo Pomorskie jest organem prowadzącym kontynuowały realizację zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy. Dodatkowo na podstawie art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022

roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U.2024.167 t.j.) jednostki samorządu otrzymywały wsparcie w realizacji dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej był uznawany za legalny. Środki pochodziły z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej, która w tym celu została zwiększona lub z Funduszu Pomocy. Środki były naliczane na podstawie danych wykazanych w Systemie Informacji Oświatowej. Gmina Kowalewo Pomorskie w 2023 roku z tego tytułu otrzymała 374 430,00 zł.

7.4. Finansowanie placówek oświatowych

Wszystkie szkoły finansowane były ze środków z subwencji i budżetu Gminy, natomiast przedszkole publiczne i oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych finansowane były z budżetu Gminy oraz dotacji celowej na dofinansowanie zadań z zakresu wychowania przedszkolnego. W 2023 roku wydatki poniesione na oświatę opiewały na kwotę 29 357 960,00 zł (co stanowiło 36,28 % wydatków gminy ogółem). Kwota ta obejmowała wydatki ujęte w dziale Oświata i wychowanie w wysokości 28 585 760,37 zł, w dziale Edukacyjna Opieka Wychowawcza w wysokości 141 982,72 zł oraz w dziale Administracja publiczna (w zakresie wspólnej obsługi finansowej) w wysokości 630 216,91 zł. Subwencja oświatowa uzyskana w 2023 roku przez Gminę wyniosła 14 252 750,20 zł. Pokryła ona 48,55 % wydatków przeznaczonych na oświatę.

Wysokość środków Gminy Kowalewo Pomorskie przeznaczonych na oświatę w 2023 roku (w tym: dotacja podręcznikowa, dotacja przedszkolna, dotacja z programu „Ekopracownia – zielone serce szkoły”, środki z Programu ERASMUS+, dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu, dotacja z programu „Aktywna tablica”, dotacja z „Narodowego Programu rozwoju czytelnictwa”, środki z Krajowego Funduszu Pomocowego, środki z Fundacji Lotto, środki z projektu „Poznaj Polskę”, środki z Krajowego Funduszu Szkoleniowego, środki z projektu „Matematyka wokół Kopernika”) to 15 105 209,80 zł.

W 2023 roku Niepubliczne Przedszkole Entliczek Pentliczek w Kowalewie Pomorskim, Przedszkole Niepubliczne w Kowalewie Pomorskim, Szkoła Podstawowa w Mlewie oraz Niepubliczne Przedszkole Terapeutyczne w Kowalewie Pomorskim

otrzymywały dotację z budżetu Gminy, zgodnie z Uchwałą Nr III/19/18 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 28 grudnia 2018 roku w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla placówek wychowania przedszkolnego i szkół podstawowych prowadzonych na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania. Wysokość dotacji udzielonej przez Gminę Kowalewo Pomorskie w roku 2023 ww. placówkom oświatowym przedstawia poniższa tabela.

Tabela 26: Udzielone dotacje w 2023 roku dla niesamorządowych placówek oświatowych

Nazwa placówki, która otrzymała dotację	Kwota udzielonej dotacji
Niepubliczne Przedszkole Entliczek Pentliczek w Kowalewie Pomorskim	911 630,57 zł
Niepubliczne Przedszkole Terapeutyczne w Kowalewie Pomorskim	1 240 530,54 zł
Przedszkole Niepubliczne w Kowalewie Pomorskim	757 886,30 zł
Szkoła Podstawowa w Mlewie	703 799,82 zł

Od 1 marca 2023 roku na podstawie Uchwały Nr LIV/421/23 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 26 stycznia 2023 roku udzielono Niepublicznemu żłobkowi „Promyczek” 2 w Kowalewie Pomorskim dotacji celowej do 31 grudnia 2023 roku. Zgodnie z ww. uchwałą kwota dotacji wynosiła 100,00 zł miesięcznie na każde dziecko objęte opieką w żłobku, zamieszkałe na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie. W 2023 roku łączna wysokość dotacji udzielonej przez Gminę Kowalewo Pomorskie Niepublicznemu żłobkowi „Promyczek” 2 wynosiła 10 800,00 zł.

Podczas LXVI Sesji Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim, która odbyła się w dniu 30 listopada 2023 roku została podjęta Uchwała Nr LXVI/503/23 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim w sprawie określenia wysokości i zasad ustalania oraz rozliczenia dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie w 2024 roku. Zgodnie z ww. uchwałą w 2024 roku kwota dotacji wynosi 300,00 zł miesięcznie na każde dziecko objęte opieką w żłobku, zamieszkałe na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie.

7.5. Wydatki placówek oświatowych

Poniższa tabela przedstawia kwotę wydatków, jakie poniosła w ubiegłym roku każda z placówek oświatowych, dla których Gmina Kowalewo Pomorskie jest organem prowadzącym:

Tabela 27: Wydatki placówek oświatowych za 2023 rok

Nazwa placówki oświatowej	Wykonanie w złotych
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim	10 771 336,95 zł
Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie	3 263 023,08 zł
Szkoła Podstawowa im. Ireny Sendlerowej w Wielkiej Łące	2 110 408,93 zł
Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Pluskowęsach	2 012 789,04 zł
Przedszkole Publiczne im. Jana Brzechwy w Kowalewie Pomorskim	3 469 765,97 zł

7.6. Zatrudnienie w placówkach oświatowych w roku szkolnym 2022/2023 wg stanu na dzień 30 września 2022 roku

Zatrudnienie w placówkach oświatowych w roku szkolnym 2022/2023 wg stanu na dzień 30 września 2022 roku przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 28: Zatrudnienie w placówkach oświatowych w roku szkolnym 2022/2023 wg stanu na dzień 30 września 2022 roku

Nazwa placówki oświatowej	Pracownicy pedagogiczni		Pracownicy niepedagogiczni	
	osoby	etaty	osoby	etaty
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim	70	66,74	13	13,00
Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie	25	21,08	5	5,00
Szkoła Podstawowa	19	14,80	4	3,75

im. Ireny Sendlerowej w Wielkiej Łące				
Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Pluskowęsach	22	13,87	4	4,000
Przedszkole Publiczne im. Jana Brzechwy w Kowalewie Pomorskim	21	18,35	13	13,00

7.6.1. Liczba nauczycieli wg stopnia awansu zawodowego w roku szkolnym 2022/2023 wg stanu na dzień 30 września 2022 roku

Liczbę nauczycieli wg stopnia awansu zawodowego w roku szkolnym 2022/2023 wg stanu na dzień 30 września 2022 roku przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 29: Liczba nauczycieli wg stopnia awansu zawodowego w roku szkolnym 2022/2023 wg stanu na dzień 30 września 2022 roku

Nazwa placówki oświatowej	Stopień awansu zawodowego	Liczba pracowników pedagogicznych
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim	początkujący	11
	mianowany	28
	dyplomowany	31
Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie	początkujący	8
	mianowany	4
	dyplomowany	13
Szkoła Podstawowa im. Ireny Sendlerowej w Wielkiej Łące	początkujący	6
	mianowany	2
	dyplomowany	11
Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Pluskowęsach	początkujący	3
	mianowany	7
	dyplomowany	12
Przedszkole Publiczne im. Jana Brzechwy w Kowalewie Pomorskim	początkujący	9
	mianowany	3
	dyplomowany	9

7.6.2. Wynagrodzenie nauczycieli wg stopnia awansu zawodowego w roku szkolnym 2022/2023

Wynagrodzenie, jakie otrzymali nauczyciele według stopnia awansu zawodowego w roku szkolnym 2022/2023 zaprezentowano za pomocą tabeli:

Tabela 30: Wynagrodzenie nauczycieli wg stopnia awansu zawodowego w roku szkolnym 2022/2023

Nazwa placówki oświatowej	Wysokość wynagrodzenia według stopnia awansu		
	początkujący	mianowany	dplomowany
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim	603 859,62 zł	2 342 526,00 zł	3 424 488,00 zł
Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie	408 843,26 zł	324 680,74 zł	1 144 009,10 zł
Szkoła Podstawowa im. Ireny Sendlerowej w Wielkiej Łące	223 227,83 zł	145 163,24 zł	846 791,08 zł
Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Pluskowężach	111 460,04 zł	440 421,94 zł	654 083,62 zł
Przedszkole Publiczne im. Jana Brzechwy w Kowalewie Pomorskim	463 244,17 zł	161 889,15 zł	794 330,37 zł
RAZEM	12 089 018,16 zł		

7.6.3. Nagrody dla dyrektorów szkół i nauczycieli

W dniach 12-13 października 2023 roku Burmistrz Miasta Kowalewo Pomorskie wręczył nagrody z okazji Dnia Edukacji Narodowej. Nagrodę w podziękowaniu za całokształt pracy oraz osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze, a także wzorowe wypełnianie obowiązków otrzymali dyrektorzy oraz nauczyciele wskazani przez dyrektorów szkół i placówek oświatowych:

- **Renata Faluta-Kaszubowska** - dyrektor Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim;

- **Renata Kałuża** – dyrektor Szkoły Podstawowej im. Wojska Polskiego w Pluskowęsach;
- **Julia Szczepańska** – dyrektor Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie;
- **Danuta Drożdża** – dyrektor Szkoły Podstawowej im. Ireny Sendlerowej w Wielkiej Łące;
- **Ilona Plewa** – p.o. dyrektora Przedszkola Publicznego im. Jana Brzechwy w Kowalewie Pomorskim;
- **Anna Górna** – nauczyciel Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim;
- **Paulina Rogozińska-Witońska** – nauczyciel Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim;
- **Anna Dębińska** – nauczyciel Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie;
- **Marcin Działdowski** – nauczyciel Przedszkola Publicznego im. Jana Brzechwy w Kowalewie Pomorskim;
- **Dorota Jurkiewicz** – nauczyciel Przedszkola Publicznego im. Jana Brzechwy w Kowalewie Pomorskim.

7.7. Wybitne osiągnięcia uczniów w roku szkolnym 2022/2023

W 2023 roku Burmistrz Miasta Kowalewo Pomorskie przyznał uczniom stypendia za rok szkolny 2022/2023. Szczegółowe warunki udzielania pomocy uzdolnionym dzieciom i młodzieży pobierającym naukę na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie oraz formy i zakres tej pomocy, a także tryb postępowania w tych sprawach określa Uchwała Nr XXVIII/236/21 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 25 marca 2021 roku.

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do ww. uchwały Burmistrz Miasta, na podstawie złożonych w wyznaczonym terminie wniosków, przyznaje uczniom:

- Stypendium za wyniki w nauce;
- Stypendium za wybitne osiągnięcia naukowe;
- Stypendium za wybitne osiągnięcia sportowe;
- Stypendium za wybitne osiągnięcia artystyczne;

- Nagrodę PRYMUS Gminy Kowalewo Pomorskie.

Za rok szkolny 2022/2023 łącznie przyznano 97 stypendiów dla 57 uczniów z pięciu szkół zlokalizowanych na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie, w tym:

- 23 uczniów ze Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim;
- 9 uczniów ze Szkoły Podstawowej im. Ireny Sendlerowej w Wielkiej Łące;
- 16 uczniów ze Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie;
- 5 uczniów ze Szkoły Podstawowej im. Wojska Polskiego w Pluskowęsach;
- 4 uczniów z Zespołu Szkół im. Lecha Wałęsy w Kowalewie Pomorskim.

Dwóch uczniów ze Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim oraz jeden uczeń ze Szkoły Podstawowej im. Wojska Polskiego w Pluskowęsach spełniło wszystkie kryteria i została im przyznana Nagroda PRYMUS Gminy Kowalewo Pomorskie. Oprócz świadczenia pieniężnego otrzymali statuetkę okolicznościową oraz nagrodę rzeczową w postaci czytników e-book.

Na realizację stypendiów Burmistrza Miasta Kowalewo Pomorskie za rok szkolny 2022/2023 zaplanowano 60 000,00 zł, została wydatkowana kwota 58 977,00 zł.

Szczegółowe wydatkowanie środków zostało zamieszczone w poniższej tabeli:

Tabela 31: Wybitne osiągnięcia uczniów w roku szkolnym 2022/2023

Kategoria stypendium	Przyznana kwota	Liczba uczniów
Stypendia Burmistrza Miasta za wyniki w nauce	31 600,00 zł	44 osoby
Stypendia Burmistrza Miasta za wybitne osiągnięcia naukowe	8 700,00 zł	9 osób /13 stypendiów
Stypendia Burmistrza Miasta za wybitne osiągnięcia sportowe	16 700,00 zł	14 osób /39 stypendia
Stypendia Burmistrza Miasta za wybitne osiągnięcia artystyczne	300,00 zł	1 osoba
Statuetka dla Prymusa Gminy Kowalewo Pomorskie	300,00 zł	3 osoby
Tablet dla Prymusa Gminy Kowalewo Pomorskie	1 377,00 zł	3 osoby

7.8. Pomoc materialna o charakterze socjalnym – stypendium i zasiłek szkolny

W roku budżetowym 2023 na pomoc materialną o charakterze socjalnym wydatkowano ogółem 45 815,00 zł (dotacja + wkład własny), w tym:

- 20% wkład własny – 9 163,00 zł;
- 80% dotacja – 36 652,00 zł.

W okresie I-VI 2023 roku (rok szkolny 2022/2023) łącznie na stypendia szkolne wydatkowano kwotę 28 995,00 zł. Do przyznania stypendium szkolnego za okres od stycznia do czerwca 2023 roku zakwalifikowało się 37 uczniów, na rzecz których wydano decyzje Burmistrza.

W okresie IX-XII 2023 roku (rok szkolny 2023/2024) łącznie na stypendia szkolne wydatkowano kwotę 16 820,00 zł. Do przyznania stypendium szkolnego za okres od września do grudnia 2023 roku zakwalifikowało się 35 uczniów, na rzecz których wydano decyzje Burmistrza.

W 2023 roku nie złożono do tut. Urzędu wniosków o wypłatę zasiłku szkolnego.

7.9. Dowóz uczniów

Obowiązkowy dowóz uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie do szkół i placówek oświatowych zapewniany jest dzieciom i młodzieży spełniającym kryteria określone w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 roku - Prawo oświatowe.

Zdecydowana większość uczniów pełnosprawnych miała zapewniony dowóz poprzez wykup biletów miesięcznych u przewoźnika, którym był Kujawsko-Pomorski Transport Samochodowy S. A. w Golubiu-Dobrzyniu. Natomiast w wyjątkowych przypadkach, po uprzednim uzgodnieniu zasad rozliczania, zawierane były porozumienia, na podstawie których dokonywano zwrotu kosztów dowozu uczniów do szkół do wysokości cen ulgowego biletu miesięcznego obowiązującego w przewozach komunikacją publiczną. Liczbę uczniów uprawnionych do dowozu przedstawia poniższa tabela:

Tabela 32: Liczba uczniów uprawnionych do dowozu na dzień 31 grudnia danego roku

Nazwa placówki	Liczba uczniów objętych dowozem otwartymi liniami PKS (wykup biletu miesięcznego)		Liczba uczniów, których rodzicom Gmina zwraca koszty przejazdu do wysokości ceny biletu miesięcznego	
	2022/2023	2023/2024	2022/2023	2023/2024
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim	64	64	0	1
Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie	44	43	0	0
Szkoła Podstawowa im. Ireny Sendlerowej w Wielkiej Łące	22	22	0	0
Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Pluskowęsach	14	14	0	0
Przedszkole Publiczne im. Jana Brzechwy w Kowalewie Pomorskim	0	0	2	0
RAZEM	144	143	2	1

Ponadto Gmina ponosiła również koszty z tytułu dowozu uczniów niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie do szkół i innych placówek opiekuńczo-wychowawczych. W zależności od woli rodziców część dzieci objęto zorganizowanym zamkniętym dowozem. Z rodzicami pozostałych uczniów niepełnosprawnych zawarto umowy, na podstawie których Gmina dokonuje zwrotu kosztów zrealizowanych przejazdów. Dane liczbowe dotyczące uczniów niepełnosprawnych zamieszczone zostały w tabeli nr 33:

Tabela 33 Liczba uczniów niepełnosprawnych objętych dowozem na dzień 31 grudnia danego roku

	2022/2023	2023/2024
Liczba uczniów objętych zorganizowanym zamkniętym dowozem	14	14

Liczba uczniów, których rodzicom Gmina zwraca koszty przejazdu na podstawie podpisanych umów	13	16
RAZEM	27	30

7.10. Zajęcia dodatkowe realizowane w placówkach oświatowych

Wszystkie placówki oświatowe, dla których Gmina Kowalewo Pomorskie jest organem prowadzącym zapewniały dzieciom i młodzieży różne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz organizowały dla nich zajęcia dodatkowe, tj.:

- 1) **Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim:** zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia logopedyczne, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z przedmiotów matematyczno-przyrodniczych oraz humanistycznych, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze dla klas I-III, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, indywidualne konsultacje z psychologiem szkolnym, trening umiejętności społecznych, koło plastyczne, koło „Lubimy ortografię”, zajęcia teatralne, taniec współczesny, matematyczny rajd, koło rozwijające zdolności matematyczne, koło turystyczno-krajoznawcze, chór, zespół muzyczny, koło dziennikarskie, koło historyczne, wolontariat, szkolne koło Caritas, koło „Angielski inaczej”, koło przyrodnicze, koło sportowe (badminton), koło językowe z języka angielskiego i z języka francuskiego, zajęcia taneczno-sportowe;
- 2) **Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie:** zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia logopedyczne, terapia ręki, zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się, zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne, trening umiejętności społecznych, zajęcia rozwijające uzdolnienia matematyczne, zajęcia kreatywne, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego, zajęcia przygotowujące do egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego, zajęcia dodatkowe z matematyki, zajęcia sportowe, koło szachowe, koło plastyczne;
- 3) **Szkoła Podstawowa im. Ireny Sendlerowej w Wielkiej Łące:** zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia logopedyczne, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, koło „Czytam i liczę z klasą”, koło „Mały odkrywca”, koło polonistyczne, koło matematyczne, koło dziennikarskie, koło VR Explorers, zajęcia sportowe w ramach programu „WF z AWF – Aktywny dzisiaj dla zdrowia w przyszłości”;

- 4) **Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Pluskowęsach:** terapia logopedyczna, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki i języka polskiego, zajęcia rozwijające z języka polskiego i matematyki, koło matematyczne, zajęcia szachowe, zajęcia artystyczne, zajęcia rozwijające dla uczniów klas I-III, zajęcia i warsztaty w pracowni OZE, zajęcia ESCAPE Room w ramach programu mPotęga;
- 5) **Przedszkole Publiczne im. Jana Brzechwy w Kowalewie Pomorskim:** gimnastyka korekcyjna, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, terapia logopedyczna, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, tańce i zabawy muzyczne.

7.11. Działania ekologiczne realizowane w placówkach oświatowych

W 2023 roku placówki oświatowe prowadziły następujące działania ekologiczne:

- 1) **Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim:** zbiórka nakrętek, zbiórka baterii, warsztaty organizowane przez Stowarzyszenie Tilia przy Barbarce „Tropami i śladami zwierząt”, zajęcia ekologiczne w Ośrodku Edukacyjnym „Wilga” w Górznie, „Ekobiesiada”, akcja „Sprzątanie Świata”, konkurs „Przyroda jest mi bliska”, wyjazd do Myślecinka „Zaginiony świat”, zajęcia ekologiczne w Ośrodku Ekologicznym w Czarnym Bryńsku „Ekoczar”, konkurs „Odczarować fast fashion. Jak być bardziej przyjaznym dla środowiska”, konkurs ekologiczno-recytatorski „Jestem znawcą przyrody”, konkurs plastyczny „Z moich stron. Życie zwierząt”, akcja „Dzień jabłka”, pomoc dla Ekoschroniska Zielone Pole, warsztaty badawczo-przyrodnicze w Klubie Ekologicznym Atmosfera, warsztaty ekologiczne w ekopracowni OZE w Szkole Podstawowej im. Wojska Polskiego w Pluskowęsach, warsztaty w Młynie Wiedzy w Toruniu „Ogrzewanie w pudełku”, zbiórka karmy dla schroniska oraz wirtualna adopcja psów z Fundacji „Inter Pares”, warsztaty przyrodniczo-ekologiczne „Święto pieczonego ziemniaka”, warsztaty ekologiczne z recyklingu w firmie Plastica we Frydrychowie, akcja antysmogowa, zajęcia OZE prowadzone przez Fundację „Promyk Energii”; konkurs ekologiczny „Ekowypady za elektroodpady”;
- 2) **Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie:** zajęcia warsztatowe w ramach Ogólnopolskiej kampanii proekologicznej „Drużyna Sir Petera”, akcja „Sprzątanie Świata”, konkurs ekologiczny „Ekowypady za elektroodpady”, projekt ekologiczny „Gramy w zielone”, program profilaktyczny „Unplugged” - promowanie

zdrowego stylu życia, akcja „Zdrowo i sportowo”, obchody „Światowego Dnia Wody”, „Dnia jabłka”, „Dnia Pszczoły”, „Dnia Ziemi”, „Dnia Drzewa”, „Dnia bez opakowań foliowych”, zajęcia warsztatowe we Wdeckim Parku Krajobrazowym w Tleniu, Zielona szkoła na Barbarce, „Ekobiesiada”, „Ekowalentynki”, konkurs ekologiczno-recytatorski „Jestem znawcą przyrody”, akcja „Recykling Daje Owoce”, program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”, zajęcia warsztatowe w Europejskim Centrum Współpracy Młodzieży w Toruniu, warsztaty rodzinne w ekopracowni szkolnej „Sadzimy rośliny”, projekt „Ekopracownia - Zielone Serce Szkoły”;

3) **Szkoła Podstawowa im. Ireny Sendlerowej w Wielkiej Łące:** Gminny Konkurs informatyczno-plastyczny „Kodeks Małego Ekologa”, XVIII Przedszkolny Konkurs Wiersza Ekologicznego, konkurs ekologiczno-recytatorski „Jestem znawcą przyrody”, konkurs „Las skarbem przyrody”, konkurs ekologiczny „Ekowypady za elektroodpady”, konkurs „Krajobraz wokół mnie”, projekt pod hasłem „Save our planet”, program edukacyjny PAH „Godziny Wychowawcze ze Światem”, program edukacyjny „Aktywni Błękitni”, obchody „Światowego Dnia Wody”, „Dnia Pszczoły”, posadzenie cebulek tulipanów przy szkole, dokarmianie ptaków i wiewiórek na terenie szkoły, udział w szkoleniu przyrodniczym w Szkole Leśnej na Barbarce, zajęcia edukacyjne w Leśnictwie Łęga, ekologiczna wycieczka do Myślęcinka, wycieczka do Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy w Toruniu na warsztaty ekologiczne w ramach projektu „Czysta woda w zielonym Toruniu”, zajęcia warsztatowe w ekopracowni OZE w Szkole Podstawowej im. Wojska Polskiego w Pluskowęsach, akcja „Sprzątanie Świata”;

4) **Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Pluskowęsach:** zajęcia edukacyjne dotyczące budowy ekozabawek z surowców wtórnych, projekt ekologiczny „Gramy w zielone”, program edukacyjny „Mali Wielcy Odkrywczy”, warsztaty ekologiczne w Przysieku, zbiórka baterii, zbiórka nakrętek, konkurs ekologiczny „Ekowypady za elektroodpady”, wycieczka do Słowińskiego Parku Narodowego, obchody „Międzynarodowego Dnia Wiosny” – sadzenie drzew i siew kwiatów, „Dnia Ziemi”-budowanie budki dla ptaków i domku dla owadów, „Dnia Wody”, warsztaty ekologiczne w Toruniu, projekt „Ekopracownia - Zielone Serce Szkoły”, projekt „EKO szkoła”;

5) **Przedszkole Publiczne im. Jana Brzechwy w Kowalewie Pomorskim:** spotkania z leśnikami, wycieczka do leśniczówki, zbiórka kasztanów dla zwierząt leśnych, program

„Czyste powietrze wokół nas”, ogólnopolski program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”, akcja „Przytul się do drzewa”, obchody „Dnia Drzewa”, akcja „Sprzątanie świata”, konkurs ekologiczny „XIII Przedszkolny Ekologiczny Konkurs Plastyczny – Śmieci segregujesz-Ziemię szanujesz”, konkurs ekologiczny „XVIII Przedszkolny Konkurs Wiersza Ekologicznego”, zbiórka baterii i nakrętek, dokarmianie ptaków zimową porą.

7.12. Doposażenie placówek oświatowych

W 2023 roku szkoły podstawowe i przedszkole, dla których Gmina Kowalewo Pomorskie jest organem prowadzącym zostały doposażone w następujący sprzęt:

- 1) **Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim:** zestaw komputerowy, monitor interaktywny Hikvision– 8 szt., podłoga interaktywna, mikrofon bezprzewodowy – 2 szt., notebook laptop Dell, laptop Acer Aspire Verso – 5 szt., laptop Acer TravelMate – 2 szt., laptop Dell Vostro, konsola PS5, wzmacniacz, głośnik mobilny Boombox, wkrętarka udar Metabo, gofrownica, szafa metalowa, lodówka Amica, podest dla chóru, namioty ogrodowe – 4 szt., tablica suchościeralna-magnetyczna, tablica ceramiczna porcelanowa suchościeralna, ploter tnący, drukarka laserowa, metalowa szafa skrytkowa, tablica magnetyczna biała, tablica suchościeralna, pomoce dydaktyczne do prowadzenia zajęć: mTalent zajęcia logopedyczne. Pakiet Ekspert, mTalent Autyzm mowa czynna, mTalent Koncentracja i pamięć, Eduterapeutica SPE, Eduterapeutica LUX Dysleksja, bum bum rurki, materac gimnastyczny zeskokowy, program multimedialny rozwijanie kompetencji emocjonalno-społecznych;
- 2) **Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie:** pomoce dydaktyczne, sprzęt sportowy, artykuły plastyczne i kreatywne z przeznaczeniem na realizację zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy, pomoce dydaktyczne i wyposażenie techniczne ekopracowni w ramach programu „Ekopracownia - Zielone Serce Szkoły”, pomoce dydaktyczne dla uczniów niepełnosprawnych w ramach programu „Aktywna tablica”, sprzęt sportowy tj. materace gimnastyczne, piłki, skakanki, rakiety do badmintona, tenisa stołowego, stół do tenisa stołowego;
- 3) **Szkoła Podstawowa im. Ireny Sendlerowej w Wielkiej Łące:** igły do nauki wyszywania, kostka VR do poruszania elementami 3D – 8 szt., pomoce dydaktyczne do

oddziału przedszkolnego i dla uczniów niepełnosprawnych, sprzęt sportowy, maszynka do tworzenia przypinek, odtwarzacz CD/USB, karnisze drewniane do sal dydaktycznych, rolety na okno do sali komputerowej, tablica flanelowa do sali dydaktycznej, tablica okulistyczna Snellena;

4) **Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Pluskowęsach:** pomoce dydaktyczne z programu mPotęga, pomoce dydaktyczne i wyposażenie ekopracowni OZE w ramach programu „Ekopracownia – Zielone Serce Szkoły”, sprzęt sportowy i pomoce dydaktyczne na zajęcia wychowania fizycznego, pomoce dydaktyczne dla uczniów niepełnosprawnych, elementy wyposażenia placu zabaw wraz z ławkami zewnętrznymi;

5) **Przedszkole Publiczne im. Jana Brzechwy w Kowalewie Pomorskim:** ploter tnący, termometr bezdotykowy, tablica korkowa, domek na plac zabaw, odkurzacz przemysłowy, pomoce dydaktyczne do sal.

7.13. Remonty i modernizacje przeprowadzone w placówkach oświatowych

W roku sprawozdawczym w placówkach oświatowych, prowadzonych przez Gminę Kowalewo Pomorskie, wykonano następujące remonty i modernizacje:

1) **Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim:** montaż klimatyzatorów w pomieszczeniu stołówki szkolnej, malowanie sal lekcyjnych wg potrzeb, generalny remont 2 łazienek uczniowskich przy hali sportowej, drobne prace remontowe wg potrzeb;

2) **Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie:** malowanie ścian i lamperii wg potrzeb, wymiana oświetlenia w sali gimnastycznej, wykonanie awaryjnego wyłącznika prądu;

3) **Szkoła Podstawowa im. Ireny Sendlerowej w Wielkiej Łące:** renowacja parkietu w sali dydaktycznej, malowanie ścian w salach dydaktycznych wg potrzeb, czyszczenie i malowanie elewacji zewnętrznej (szczyt szkoły), czyszczenie elewacji przy kotłowni i wyjściu ewakuacyjnym szkoły, malowanie ogrodzenia, wymiana siatki zabezpieczającej elewację budynku, prace naprawcze i odmalowanie budynku gospodarczego;

- 4) **Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Pluskowęsach:** modernizacja placu zabaw, renowacja ławek przy boisku trawiastym, uszczelnienie parapetów okiennych, malowanie ścian w salach dydaktycznych i na korytarzu wg potrzeb;
- 5) **Przedszkole Publiczne im. Jana Brzechwy w Kowalewie Pomorskim:** drobne prace remontowe wg potrzeb.

7.14. Udział placówek oświatowych w projektach

W 2023 roku szkoły podstawowe i przedszkole, dla których organem prowadzącym jest Gmina Kowalewo Pomorskie, brały udział w następujących projektach:

- 1) **Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim:** „Szkolny Klub Sportowy”, „Umiem pływać”, „Program OSPR”, „Pracownia kompetencji cyfrowych”, „Narodowy program rozwoju czytelnictwa”, „EU-geniusz w świecie 3D”, „ERASMUS+”;
- 2) **Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie:** „EU-geniusz w świecie 3D”, „Szkolny Klub Sportowy”, „Umiem pływać”, „Aktywna tablica”, „Poznaj Polskę”, „Ekopracownia – Zielone Serce Szkoły”, „Narodowy program rozwoju czytelnictwa”;
- 3) **Szkoła Podstawowa im. Ireny Sendlerowej w Wielkiej Łące:** „EU-geniusz w świecie 3D”, „Szkolny Klub Sportowy”, „Umiem pływać”, „WF z AWF – Aktywny dzisiaj dla zdrowia w przyszłości”;
- 4) **Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Pluskowęsach:** „EU-geniusz w świecie 3D”, „Szkolny Klub Sportowy”, „Umiem pływać”, „Ekopracownia – Zielone Serce Szkoły”, „mPotęga”, „Poznaj Polskę”;
- 5) **Przedszkole Publiczne im. Jana Brzechwy w Kowalewie Pomorskim:** „Narodowy program rozwoju czytelnictwa”.

7.15. Strategia rozwoju oświaty na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2019-2023

Uchwałą Nr X/83/19 z dnia 26 września 2019 roku Rada Miejska w Kowalewie Pomorskim zatwierdziła Strategię rozwoju oświaty na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2019-2023. Jest to dokument stanowiący wytyczne do podejmowania przez gminę oraz wszystkie osoby związane z oświatą skoordynowanych działań w zakresie edukacji

na poziomie przedszkolnym oraz szkoły podstawowej, mających przyczynić się do wzrostu jakości organizacyjnych gminnych placówek oświatowych, jak również do uzyskania przez nie wysokich wyników nauczania. Głównym celem polityki edukacyjnej Gminy Kowalewo Pomorskie, wpisanym do Strategii rozwoju oświaty, jest tworzenie systemu, który umożliwi podnoszenie poziomu kształcenia oraz wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, przy jednoczesnym utrzymaniu kontroli nad wydatkami związanymi z prowadzeniem szkół i placówek oświatowych. Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych, do których zaliczono:

- podnoszenie jakości kształcenia szkół i placówek oświatowych oraz dbanie o rozwój umiejętności i zainteresowań uczniów
- dostosowanie infrastruktury edukacyjnej do wyższych standardów;
- pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania oświaty.

Zgodnie z postanowieniami zawartymi w Strategii, Burmistrz Miasta Kowalewo Pomorskie zobowiązany jest do przedstawienia Radnym Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim, dwukrotnie w okresie realizacji Strategii, sprawozdania z wykonania zawartych w ww. dokumencie zadań i osiągnięcia wyznaczonych celów. Sprawozdanie za lata 2019-2020 zostało przedstawione Radnym Rady Miejskiej podczas posiedzenia komisji w dniu 20 kwietnia 2021 roku. Natomiast sprawozdanie obejmujące cały okres realizacji Strategii, tj. lata 2019 – 2023, zostało przedstawione Radnym Rady Miejskiej podczas posiedzenia komisji w dniu 19 marca 2024 roku.

7.16. Podsumowanie

Przedstawiony raport zawiera najistotniejsze dane dotyczące funkcjonowania oświaty w Gminie Kowalewo Pomorskie w 2023 roku, z uwzględnieniem działań mających na celu wspieranie uczniów (stypendia dla uczniów uzdolnionych, zajęcia dodatkowe prowadzone w placówkach oświatowych, pomoc materialna o charakterze socjalnych) oraz danych o zatrudnionej kadrze. Przedstawiono obowiązki organu prowadzącego i sposób ich realizacji, w tym działania na rzecz zabezpieczenia warunków do prawidłowego działania placówek oświatowych, a także dane dotyczące wydatków finansowych w roku 2023 na utrzymanie podległych jednostek oświatowych.

Głównym źródłem finansowania zadań oświatowych w Gminie Kowalewo Pomorskie jest część oświatowa subwencji ogólnej. Otrzymywana kwota subwencji oświatowej nie zapewnia finansowania wszystkich nakładanych na Gminę w tym zakresie zadań, w związku z tym istnieje konieczność pokrywania tych wydatków z dochodów własnych. Wzrost wydatków na oświatę w 2023 roku wynikał przede wszystkim ze wzrostu wynagrodzeń pracowników pedagogicznych, obowiązku zatrudnienia specjalistów w placówkach oświatowych w określonym przez ustawodawcę wymiarze czasu pracy, wzrostu minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników niepedagogicznych, realizacji kolejnego etapu inwestycji pn. „Termomodernizacja hali sportowej i łącznika w zakresie ocieplenia dachu oraz wykonanie fundamentów wzmacniających w hali sportowej”.

Zakres przygotowanej informacji nie wyczerpuje wszystkich zadań oświatowych, niektóre z nich traktuje w sposób ogólny. Niemniej jednak przedstawione dane obrazują stan oświaty w Gminie Kowalewo Pomorskie w 2023 roku w zakresie organizacji, kadry pedagogicznej, wsparcia uczniów, a także nakłady finansowe ponoszone przez Gminę na wykonanie zadań oświatowych.

Rozdział VIII. Ochrona środowiska

8.1. Wprowadzenie

Zagadnienia z zakresu ochrony środowiska były na bieżąco realizowane w ramach Programu Ochrony Środowiska Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023 przyjętego Uchwałą Nr XIX/167/16 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 28 grudnia 2016 roku.

8.2. Ochrona powietrza

W 2023 roku kontynuowano udzielanie z budżetu Gminy dotacji celowej na dofinansowanie kosztów inwestycji polegających na likwidacji źródeł tzw. niskiej emisji poprzez wymianę źródeł ciepła zasilanych paliwem stałym w lokalach mieszkalnych na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie na podstawie Uchwały Nr VII/56/19 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 30 maja 2019 roku w sprawie określenia zasad udzielania i sposobu rozliczania dotacji celowej na finansowanie ograniczania niskiej emisji poprzez wymianę źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi w lokalach mieszkalnych na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie oraz Uchwały Nr XXXIX/328/22 z dnia 24 lutego 2022 roku w sprawie zmiany ww. uchwały. W wyniku zmiany zwiększono limit wymiany źródeł ciepła na rok z 15 na 20.

W 2023 roku z dofinansowaniem z budżetu gminy mieszkańcy dokonali wymiany 2 źródeł ciepła. Łączna kwota udzielonych dotacji wynosiła 4 000,00 zł.

W roku sprawozdawczym w Urzędzie Miejskim w Kowalewie Pomorskim kontynuował swoją działalność Punkt Konsultacyjno-informacyjny na potrzeby programu „Czyste Powietrze” dla wszystkich właścicieli domów jednorodzinnych z Gminy Kowalewo Pomorskie zainteresowanych pozyskaniem dofinansowania.

Zgodnie z aneksem podpisanym w dniu 26 września 2023 roku Gmina uzyskała dotację na sfinansowanie działalności Punktu na okres jednego roku w kwocie do 35 000,00 zł.

Przeszkoleni pracownicy w ramach działalności Punktu:

- udzielali informacji o programie osobom zainteresowanym złożeniem wniosku o dofinansowanie;

- podejmowali działania mające na celu zidentyfikowanie budynków, których właściciele mogliby być potencjalnymi wnioskodawcami i przedstawiali im korzyści płynące z wzięcia udziału w programie;
- wspierali wnioskodawców w zakresie przygotowywania wniosków o dofinansowanie;
- organizowali spotkania informujące o zasadach programu dla mieszkańców;
- przekazywali materiały informacyjne i promocyjne o programie;
- przeprowadzali wizyty u mieszkańców, połączone z oceną obecnego źródła ciepła i potrzebą jego wymiany oraz wstępną analizą stanu budynku pod kątem termomodernizacji;
- rozsyłali materiały informacyjne do potencjalnych wnioskodawców programu zachęcające do złożenia wniosku;
- pomagali wnioskodawcom przy rozliczeniu przyznanego dofinansowania poprzez wypełnianie wniosku o płatność oraz kompletowanie wymaganych załączników.

Realizację programu na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie przedstawia poniższa tabela:

Tabela 34: Informacja o realizacji Programu „Czyste Powietrze” na dzień 31 grudnia 2023 roku

Liczba złożonych Wniosków o dofinansowanie	417 szt.
Liczba zawartych umów	372 szt.
Liczba zrealizowanych przedsięwzięć	233 szt.
Sumaryczna kwota wypłaconych dotacji	5 453 654,07 zł

W roku 2023 została podpisana umowa z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w ramach programu „Ciepłe Mieszkanie”. W ramach powyższego dofinansowania zostało wymienione 1 nieefektywne źródło ciepła, na które została przyznana dotacja w wysokości 7 200,00 zł.

Ponadto Gmina Kowalewo Pomorskie zbierała wstępne deklaracje w celu złożenia wniosku o dofinansowanie w ramach II naboru Programu „Ciepłe Mieszkanie”. Łącznie zebrano 17 wstępnych deklaracji, w tym 14 deklaracji złożonych przez właścicieli mieszkań i 3 deklaracje wspólnot mieszkaniowych.

Program „Ciepłe Mieszkanie” skierowany jest do właścicieli i najemców lokali mieszkalnych w budynkach wielorodzinnych oraz wspólnot mieszkaniowych. Przewiduje dofinansowanie do wymiany źródła ciepła na paliwa stałe na kocioł gazowy kondensacyjny, kocioł na pellet drzewny o podwyższonym standardzie, ogrzewanie elektryczne, pompę ciepła powietrze/woda lub pompę ciepła powietrze/powietrze, podłączenie lokalu do wspólnego efektywnego źródła ciepła. Dodatkowo możliwe jest wykonanie instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej, wymiana okien i drzwi, wykonanie wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła. Kosztem kwalifikowanym w programie jest także przygotowanie dokumentacji projektowej przedsięwzięcia.

Aktualny poziom zapylenia pyłami PM_{2.5} i PM₁₀ mierzą zainstalowane czujniki jakości powietrza. Czujniki zamontowane są w 5 lokalizacjach rozproszonych na terenie miasta, tj.: ul. Klonowa, ul. 1 Stycznia, Plac 700-lecia, ul. Odrodzenia, ul. Sienkiewicza. Dokładna lokalizacja czujników jest naniesiona na interaktywną mapę My Airly.

Dzięki czytelnym infografikom mieszkańcy na bieżąco mogą sprawdzić stan jakości powietrza w mieście. Zakupione czujniki poza pomiarami stężenie pyłów zawieszonych PM_{2.5} oraz PM₁₀ dokonują również pomiarów: temperatury powietrza, wilgotności i ciśnienia.

Mieszkańcy mogą na bieżąco śledzić jakość powietrza w mieście za pomocą bezpłatnej aplikacji Airly, która umożliwia śledzenie zmian jakości powietrza z okresu 24 godzin. Jakość powietrza można sprawdzić również na stronie internetowej: <https://airly.org/map/pl/>.

8.3. Inne zagadnienia z zakresu ochrony środowiska

W ramach realizacji zadania „Demontaż, transport i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kowalewo Pomorskie” w roku 2023 zutylizowano łącznie 122,02 Mg azbestu z 35 obiektów. Ostateczny koszt zadania wyniósł 63 167,96 zł.

Realizacja zadania dofinansowana była z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w wysokości 60 000,00 zł. Koszt gminy wyniósł 3 167,96 zł.

Pozyskano dofinansowanie z Ministerstwa Rozwoju i Technologii w kwocie 12 200,00 zł na realizację zadania „Aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających

azbest na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie”. Zadanie obejmowało przeprowadzenie aktualizacji inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz wprowadzenie danych do Bazy Azbestowej. Koszt gminy wyniósł 3 667,00 zł.

8.4. Melioracje wodne

Gmina Kowalewo Pomorskie w budżecie na rok 2023 zaplanowała kwotę 34 000,00 zł z przeznaczeniem dla spółek wodnych działających na jej terenie.

Gminna Spółka Wodna w Kowalewie Pomorskim otrzymała dotację w wysokości 30 000,00 zł, w ramach której wykonała konserwację rowów melioracyjnych we wsi Nowy Dwór poprzez ręczne wykoszenie skarp oraz odmulanie dna rowów melioracyjnych na głębokość 30 cm. Spółka Wodna Bielsk otrzymała dotację w wysokości 4 000,00 zł, którą przeznaczyła na utrzymanie drożności rowu biegnącego na terenie miejscowości Bielsk poprzez ręczne wycinanie krzewów, czyszczenie studzienek i usuwanie awarii.

Dodatkowo Gminna Spółka Wodna w Kowalewie Pomorskim za pośrednictwem Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim skorzystała z dofinansowania z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu. Dotacja dla gmin z przeznaczeniem dla spółek wodnych na bieżące utrzymanie urządzeń melioracji wodnych z budżetu Samorządu Województwa w wysokości 19 000,00 zł dofinansowała konserwację rowu melioracyjnego w miejscowości Nowy Dwór. Wykonanie konserwacji rowów melioracyjnych oraz oczyszczenie przepustów zapewniło prawidłowy odpływ wód z dróg i użytków rolnych.

8.5. Program opieki nad bezdomnymi zwierzętami

Gminny Program Opieki nad bezdomnymi zwierzętami przyjęty został do realizacji Uchwałą Nr LVII/445/23 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 30 marca 2023 roku.

Zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom z terenu Gminy Kowalewo Pomorskie realizowało, na podstawie zawartej umowy, Centrum Opieki nad Zwierzętami w Grudziądzu (COZ), między innymi poprzez:

- odławianie bezdomnych zwierząt (w tym również powypadkowych);

- używanie certyfikowanych urządzeń i środków niestwarzających zagrożeń dla życia i zdrowia oraz cierpienia bezdomnych zwierząt;
- transportowanie bezdomnych zwierząt (w tym również powypadkowych) do COZ pojazdami dopuszczonymi przez właściwe służby weterynaryjne;
- udzielanie w razie potrzeby pomocy lekarskiej i diagnostycznej podczas przeprowadzania akcji odławiania i transportu;
- uzyskanie pisemnego potwierdzenia od upoważnionych pracowników Gminy lub Policji (jeśli będzie to konieczne) o odłowieniu bezdomnych zwierząt;
- umieszczenie odławianych bezdomnych zwierząt w COZ i sprawowanie nad nimi opieki;
- poddanie piętnastodniowej kwarantannie odłowionych i umieszczonych w COZ bezdomnych zwierząt wraz z zapewnieniem opieki lekarsko-weterynaryjnej w zakresie ogólnego stanu zdrowia, profilaktyki i leczenia w okresie kwarantanny i po jej zakończeniu;
- zapewnienie karmy i wody pitnej umieszczonym w COZ bezdomnym zwierzętom;
- prowadzenie szczepień przeciwko wściekliznie;
- sterylizację albo kastrację bezdomnych zwierząt po upływie 20 dni od zakończenia okresu kwarantanny albo w terminie 7 dni od daty doręczenia zawiadomienia właścicielowi znalezionej zwierzęcia, jeśli nie zgłosi się on po jego odbiór;
- oznakowanie odłowionego bezdomnego psa/suki mikroczipem oraz zarejestrowanie go w bazie danych;
- podejmowanie wszelkich działań zmierzających do adopcji bezdomnych zwierząt,

Dnia 4 stycznia 2023 roku nastąpiło przekazanie ze Schroniska „Zielone Pole” Ostrowite do Centrum Opieki nad Zwierzętami w Grudziądzu 17 bezpańskich psów.

W ciągu roku z terenu gminy przyjęto 20 bezpańskich psów, dokonano eutanazji 2 szt., poddano adopcji 29 szt., 1 szt. została odebrana przez właściciela, 2 szt. padły. Na dzień 31 grudnia 2023 roku w schronisku przebywały 3 psy z terenu Gminy Kowalewo Pomorskie.

Finansowanie działań realizowane jest ze środków budżetu Gminy Kowalewo Pomorskie. W 2023 roku na prowadzenie schroniska oraz inne zadania związane z zapewnieniem opieki nad bezdomnymi zwierzętami i kotami wolno żyjącymi,

tj. wyłapywanie/odławianie, opieka, usługa weterynaryjna oraz dokarmianie bezdomnych zwierząt na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie przeznaczono kwotę 103 433,83 zł, w tym:

- usługi weterynaryjne m.in. zabiegi, sterylizacje, kastracje: 3 141,40 zł;
- zakup karmy dla kotów wolno żyjących: 1 783,02 zł;
- wyłapywanie zwierząt: 3 690,00 zł;
- prowadzenie schroniska: 94 819,41 zł.

W 2023 roku podejmowano działania interwencyjne w zakresie dziczącej watahy psów wałęsających się po terenie gminy. Wielokrotnie podejmowane były próby współpracy z różnymi instytucjami, tj.: Koło Łowieckie, Policja, Powiatowy Lekarz Weterynarii.

W dniu 26 października 2023 roku w świetlicy w Piątkowie wspólnie z Komendantem Powiatowym Policji w Golubiu – Dobrzyniu zorganizowano debatę „Bezpieczeństwo to nasza wspólna sprawa”, na której ustalono plan działania w celu wyłapania psów.

8.6. Gospodarowanie odpadami komunalnymi

Gospodarka odpadami komunalnymi w 2023 roku na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie była kontynuacją przedsięwzięć i działań podejmowanych w latach ubiegłych i prowadzona była w sposób prawidłowy.

Systemem objęte są wszystkie nieruchomości położone na terenie miasta i wsi, zarówno te, na których zamieszkują mieszkańcy, jak i te, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne tzw. nieruchomości niezamieszkałe.

Podmiotem odbierającym odpady komunalne w roku 2023 było Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych i Mieszkaniowych EKOSYSTEM Sp. z o.o. w Wąbrzeźnie, zgodnie z umową zawartą 27 grudnia 2022 roku na okres od 1 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku. Podwykonawcą ww. przedsiębiorstwa był ZGKiM Sp. z o.o. w Kowalewie Pomorskim.

Mieszkańcy gromadzili odpady komunalne w sposób selektywny w pojemnikach udostępnionych przez przedsiębiorcę, które odbierane były z nieruchomości zgodnie z harmonogramem wywozu odpadów komunalnych na 2023 rok.

Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne i bioodpady odebrane od mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie i pozostałości z sortowania odpadów

komunalnych przeznaczonych do składowania były przekazywane do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) w Niedźwiedziu.

Szczegółową informację na temat ilości przekazanych odpadów komunalnych, z podziałem na frakcje przedstawia poniższa tabela:

Tabela 35: Ilość odpadów przyjętych do RIPOK - porównanie roku 2022 i 2023

RODZAJ ODPADÓW	2023 rok (w tonach)	2022 rok (w tonach)
papier i tektura	90,390	82,100
szkło	255,250	274,060
tworzywa sztuczne	389,420	423,480
popioły	400,660	439,520
bioodpady	767,960	834,260
inne nieulegające biodegradacji	92,120	117,140
zmieszane	1 654,928	1 623,790
odpady gabarytowe	23,280	32,360
zużyte urządzenia elektryczne 200136	2,260	7,260
zużyte urządzenia elektryczne 200135	1,260	2,160
baterie	0,320	0,100
opony	0,420	0,740
RAZEM	<u>3 678,27</u>	<u>3 836,97</u>

W 2023 roku mieszkańcy w dalszym ciągu korzystali z możliwości przekazania przedsiębiorcy odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Selektywnie zebrane odpady mieszkańcy mogli także bezpłatnie oddać do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych przy ul. Brodnickiej 1 w Kowalewie Pomorskim, okazując dokument potwierdzający zamieszkanie na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie oraz potwierdzenie dokonania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za poprzedni miesiąc.

Szczegółową informację na temat ilości zebranych odpadów komunalnych w PSZOK, z podziałem na frakcje stanowi poniższa tabela.

Tabela 36: Ilość odpadów zebranych w PSZOK - porównanie roku 2022 i 2023

RODZAJ ODPADÓW	2023 rok (w tonach)	2022 rok (w tonach)
papier i tektura	1,120	0,660
szkło	0,340	0,385
tworzywa sztuczne	0,480	0,560
bioodpady	25,270	20,760
odpady wielkogabarytowe	43,900	27,680
zużyte urządzenia elektryczne		
200136	5,806	7,092
urządzenia zawierające freony	0,102	2,325
odzież	0,040	0,355
tekstylia	0,000	0,410
opony	14,075	13,210
odpady budowlane	87,24	72,190
RAZEM	178,373	145,627

Zgodnie z obowiązującym sposobem rozliczania, za wykonywane usługi właściciele nieruchomości zamieszkałych wnosili opłatę zależną od ilości osób zamieszkujących w danej posesji, zaś właściciele firm i instytucji wpłacali stawkę wyliczoną w oparciu o ilość i pojemność posiadanych pojemników. Uchwałami w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty i ustalenia stawki opłaty za pojemnik obowiązującymi w 2023 roku były: Uchwała Nr XXXV/295/21 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 25 listopada 2021 roku (DZ. Urz. Woj. Kuj-Pom. z 2021 r., poz. 6337) oraz Uchwała nr LVII/443/23 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 30 marca 2023 roku (DZ. Urz. Woj. Kuj-Pom. z 2023 r., poz. 2593).

Zgodnie z ww. uchwałami w okresie od stycznia do kwietnia 2023 roku stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosiły 23,00 zł od każdej osoby zamieszkującej nieruchomość. O ile na terenie posesji odpady ulegające biodegradacji były kompostowane,

właściciel mógł skorzystać ze zniżki w wysokości 2,00 zł od każdej osoby zamieszkującej w gospodarstwie domowym.

Od miesiąca maja 2023 roku stawki uległy zmianie i wynosiły 29,00 zł od osoby zamieszkującej nieruchomość, zniżka za kompostowanie wynosiła 3,00 zł.

Stawki opłat w nieruchomościach niezamieszkałych nie uległy zmianie w ciągu roku, były one zależne od pojemności poszczególnych pojemników zlokalizowanych na posesji i kształtowały się następująco: pojemnik o poj. 60 l – 10,00 zł, pojemnik o poj. 120 l – 20,00 zł, pojemnik o poj. 240 l – 40,00 zł, pojemnik o poj. 1100 l – 180,00 zł.

Istotnym problemem mającym wpływ na wysokość stawek opłat jest różnica między ilością osób zameldowanych i zamieszkałych w nieruchomościach. Według stanu zameldowania na dzień 31 grudnia 2023 roku Gmina Kowalewo Pomorskie liczyła 11 236 mieszkańców (pobyt stały 10 998 osób i 238 osób pobyt czasowy). W deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na koniec 2023 roku ujętych zostało 9 700 osób. Częściowo różnica wynika z faktu podjęcia pracy zawodowej lub nauki poza granicami gminy i ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w innych miejscowościach.

W celu rozwiania wątpliwości w 2023 roku prowadzono weryfikację deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Działanie miało na celu ujawnienie mieszkańców, którzy nie podali rzetelnych informacji m.in. nie uwzględnili wszystkich mieszkających w danej nieruchomości. Do 155 właścicieli nieruchomości zamieszkałych wysłano wezwania dotyczące złożenia nowej deklaracji bądź wyjaśnień w sprawie liczby osób zamieszkujących nieruchomość.

W roku sprawozdawczym zgodnie z umową nr OŚRiEG.6232.1.77.2022 z dnia 23 listopada 2022 roku F.H.U. NATURA Marek Michałowski zapewniała odbiór, transport i unieszkodliwienie przeterminowanych leków mieszkańców z aptek znajdujących się w Kowalewie Pomorskim. Łącznie odebrano 242 kg leków oraz 1,2 kg igieł.

Kontynuowano prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi.

W kwietniu 2023 roku ogłoszono kolejną edycję konkursu ekologicznego pn. „Ekowypady za elektroodpady”. Konkurs miał na celu kształtowanie właściwej postawy sprzyjającej trosce o środowisko, a w szczególności zachęcenie dzieci i młodzieży w wieku

szkolnym do promowania zachowań proekologicznych oraz podnoszenia świadomości ekologicznej na temat składowania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. W konkursie udział wzięły wszystkie 4 szkoły podstawowe z terenu Gminy Kowalewo Pomorskie. Zebrano 2 347 szt. Elektroodpadów, 771 kg nakrętek oraz 547 kg baterii. Nagrodami w konkursie były wycieczki szkolne i inne przedsięwzięcia o charakterze przyrodniczym bądź ekologicznym. I tak, dzięki otrzymanej nagrodzie, zorganizowano dla uczniów: wyjazd do Zielonej Szkoły w osadzie leśnej „Barbarka”, wyjazd do Leśnego Parku Kultury i Wypoczynku „Myślęcinek”, wyjazd do Biskupina i Wenecji, udział w warsztatach ekologicznych pn. „Rola ekologii w życiu”, wycieczkę do Gospodarstwa Agroturystycznego w Gostkowie. Fundatorami nagród w konkursie było Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych i Mieszkaniowych Ekosystem z Wąbrzeźna.

W dniu 30 czerwca 2023 roku Gmina Kowalewo Pomorskie podpisała umowę z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z siedzibą w Warszawie na dofinansowanie w formie dotacji przedsięwzięcia „Usuwanie odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu Big Bag”. Odpady rolnicze odebrane zostały z 38 gospodarstw w terenie Gminy Kowalewo Pomorskie. Łącznie odebrano ich prawie 50 ton, w tym: 30,7 Mg folii rolniczej, 6,02 Mg siatki i sznurka do owijania balotów, 2,43 Mg opakowań po nawozach oraz 10,81 Mg opakowań typu Big Bag. Udzielenie pomocy finansowej na usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej stanowiło pomoc de minimis w rolnictwie.

We wrześniu 2023 roku mieszkańcy Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie po raz kolejny przystąpili do akcji „Sprzątanie Świata – Polska”. Tegoroczna kampania prowadzona była pod hasłem "Sprzątanie świata łączy ludzi". W kampanię zaangażowane były dzieci z Przedszkola Publicznego, uczniowie ze Szkół Podstawowych w Pluskowężach, Wielkiej Łące i Wielkim Rychnowie, DH „Feniks”, młodzież z Zespołu Szkół im. Lecha Wałęsy. W porządkowaniu terenów Gminy uczestniczyli również mieszkańcy 8 sołectw i 2 Komitetów Osiedlowych, w tym: sołectwo Elzanowo, Kiełpiny, Kowalewo Pomorskie, Mlewo wraz z KGW, Nowy Dwór, Piątkowo wraz z KGW, Sierakowo wraz z OSP, MDP, KGW, sołectwo Wielka Łąka oraz Osiedle Jana Kochanowskiego i Osiedle Brodnickie. Do akcji przyłączyli się także pracownicy ZGKiM Sp. z o. o., Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Świetlica Socjoterapeutyczna, Warsztaty Terapii Zajęciowej a także

Dzienny Dom Pobytu oraz pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury i Urzędu Miejskiego.

Łącznie do tutejszego Urzędu wpłynęło 21 deklaracji przystąpienia do kampanii „Sprzątanie świata”. W ramach kampanii dzieci ze szkół mogły uczestniczyć w programach edukacyjnych, zabawach i konkursach. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Kowalewie Pomorskim w ramach działalności ekologicznej zorganizował dla mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie EKOBIESIADĘ.

Ogółem w akcji „Sprzątanie Świata” udział wzięło 908 osób, a ilość odpadów, które wywieziono z terenu naszej Gminy wyniosła 780 kg. Wywóz i utylizację nieczystości zebranych podczas kampanii zapewnił miejscowy ZGKiM Sp. z o. o. w Kowalewie Pomorskim.

Poziom wiedzy na temat gospodarki odpadami jest coraz większy wśród mieszkańców naszej Gminy. Niestety cały czas otrzymujemy sygnały na temat niskiej segregacji lub też nieprawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi, szczególnie w zabudowie wielorodzinnej.

Do 25 nieruchomości, w tym wspólnot mieszkaniowych, wysłano pismo wzywające do prawidłowej segregacji w oparciu o uwagi przekazane przez firmę Ekosystem.

W roku 2023 dokonano likwidacji 5 dzikich wysypisk z terenu Gminy Kowalewo Pomorskie.

Należy zaznaczyć, że rozpropagowane materiały dotyczące segregacji odpadów, sprawnie działająca firma zajmująca się odbiorem z nieruchomości odpadów komunalnych, a także nieodpłatna możliwość korzystania z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych wpływają korzystnie na racjonalne zarządzanie gospodarką odpadami.

Nadal priorytetowym zadaniem jest edukacja mieszkańców odnośnie świadomego postępowania z odpadami komunalnymi, w szczególności ich właściwa segregacja, a także uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Gmina zobowiązana jest do osiągnięcia odpowiedniego poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych a bez pomocy mieszkańców nie jest w stanie tego dokonać. Szczegółowa informacja dotycząca osiągnięcia wymaganych poziomów jest zamieszczana w Analizie stanu gospodarki odpadami komunalnymi w terminie do 30 kwietnia każdego roku na stronie BIP.

8.7. Podsumowanie

W 2023 roku kontynuowano działania w celu poprawy jakości powietrza na terenie gminy. Ustabilizowana sytuacja na rynku surowców energetycznych, w tym cen opału spowodowała, iż mieszkańcy byli bardziej zainteresowani wymianą źródeł ciepła. Wzrosła ilość złożonych wniosków o dofinansowanie w ramach Programu Czyste Powietrze o 38% w stosunku do poprzednich lat.

Gospodarka odpadami komunalnymi w 2023 roku była kontynuacją przedsięwzięć i działań prowadzonych w latach ubiegłych. System ten funkcjonował w sposób prawidłowy. Mieszkańcy mają dogodną możliwość gromadzenia odpadów w sposób selektywny w pojemnikach z tworzyw sztucznych udostępnionych przez przedsiębiorcę oraz ich oddawania w terminach wynikających z harmonogramu odbioru odpadów. Mogą one być również przekazane bezpłatnie do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Działania podejmowane przez samorząd przy ścisłej współpracy z podmiotem odbierającym odpady oraz ZGKiM Sp z o.o. prowadzącym PSZOK przynoszą efekty w postaci wysokiej jakości świadczonych usług, a także uzyskania zadowalających poziomów recyklingu odpadów. Niemniej jednak koszty związane z utrzymaniem sprawienie funkcjonującego systemu są wysokie. Największym problemem i wyzwaniem dla Gminy, jest walka z jakością selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Należy zaznaczyć, że koszt zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych jest kilkukrotnie wyższy niż koszt zagospodarowania innych frakcji.

Rozdział IX. Działalność gospodarcza

9.1. Wprowadzenie

W roku 2023 na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie 55 osób fizycznych rozpoczęło prowadzenie działalności gospodarczej, z czego do 31 grudnia 2023 roku 3 osoby ją zawiesiły.

Ogółem w 2023 roku 31 osób fizycznych trwale zaprzestało wykonywanie działalności gospodarczej.

9.2. Wpisy do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz licencje na wykonywanie transportu drogowego taksówką

Branże dominujące według przeważających kodów Polskiej Klasyfikacji Działalności (w liczbie od 10 wpisów) na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 37: Branże dominujące według rodzaju działalności gospodarczej – liczba wpisów

L.p.	Kod PKD	Opis kodu PKD	Ilość działalności
1	4941Z	Transport drogowy towarów	37
2	4520Z	Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	33
3	9602Z	Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne	24
4	4120Z	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	18
5	4321Z	Wykonywanie instalacji elektrycznych	15
6	4399Z	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane	12
7	4771Z	Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	12
8	4711Z	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z	11

		przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	
9	4791Z	Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub internet	11

Na dzień 31 grudnia 2023 roku na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie aktywnych było 8 licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób taksówką.

Ponadto w roku sprawozdawczym wydano 1 zezwolenie (ważne do 31 grudnia 2023 roku) na wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym dla Kujawko–Pomorskiego Transportu Samochodowego S.A we Włocławku w ramach linii regularnej na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie.

Przedsiębiorców zainteresowanych rozwojem naszej Gminy, którzy chcą mieć wpływ na wybór kierunków jej rozwoju zaproszono do współpracy poprzez rozważenie kwestii przystąpienia do Rady Przedsiębiorców Gminy Kowalewo Pomorskie. Rada miała być organem o charakterze konsultacyjnym, doradczym i inicjatywnym dla Burmistrza Miasta i jednostek mu podległych w zakresie rozwoju przedsiębiorczości w gminie.

Na stronie Urzędu pojawiła się informacja o możliwości złożenia deklaracji w zakresie chęci przystąpienia do Rady Przedsiębiorców do dnia 15 kwietnia 2023 roku. W ww. terminie wpłynęło 25 deklaracji. W związku z tym 21 czerwca 2023 roku Burmistrz Miasta spotkał się z chętnymi przedsiębiorcami z Gminy Kowalewo Pomorskie. Omówiony został zarys działania Rady oraz projekt zasad i trybu jej funkcjonowania.

Kolejne spotkanie zorganizowano w dniu 29 września 2023 roku w celu ukonstytuowania Rady. Na spotkanie przybyło łącznie siedmioro przedsiębiorców z 25, którzy wyrazili chęć tworzenia Rady. Nie zostało uzyskane quorum posiedzenia, w związku z czym Rada się nie ukonstytuowała, a obecne osoby stwierdziły brak zasadności kontynuowania dalszych działań, przy braku zaangażowania większej liczby przedsiębiorców.

9.3. Podsumowanie

W Gminie Kowalewo Pomorskie na dzień 31 grudnia 2023 roku, według głównego miejsca wykonywania działalności gospodarczej, odnotowano łącznie 577 wpisów niewykreślonych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

Rozdział X. Utrzymanie gotowości bojowej jednostek OSP

10.1. Wprowadzenie

Zadaniem jednostek OSP jest ochrona przeciwpożarowa na terenie gminy, likwidacja skutków wypadków drogowych, klęsk żywiołowych, innych miejscowych zagrożeń oraz (w przypadku zadysponowania przez stanowisko dowodzenia Komendy PSP w Golubiu – Dobrzyniu) udział w akcjach gaśniczych poza terenem gminy.

Na terenie gminy istnieje 12 jednostek OSP, w tym jednostka OSP Pruska Łąka prowadzi działalność prewencyjną. Ponadto jednostki OSP Kowalewo Pomorskie oraz OSP Wielkie Rychnowo wchodzi w skład Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

10.2. Zapewnienie gotowości bojowej OSP

Utrzymanie gotowości bojowej jednostek OSP prowadzone jest w ramach ustawowego obowiązku nałożonego na gminę. Środki finansowe wydatkowane są na bieżąco z gminnego budżetu w ramach określonych potrzeb.

W 2023 roku zakupiony został lekki samochód ratowniczo-gaśniczy marki FORD Transit CGD 79L7 dla jednostki OSP Chełmoniec za kwotę 100 000,00 zł, zastępując wóz bojowy FS Lublin - ŻUK. Dotychczasowy wóz przekazany został do Szkolnego Muzeum Motoryzacji przy Zespole Szkół Samochodowych w Toruniu.

W dniu 18 grudnia 2023 roku jednostka OSP Mlewo, OSP Sierakowo oraz OSP Wielkie Rychnowo otrzymały nowy sprzęt ratowniczo-gaśniczy. Na realizację zadania Gmina Kowalewo Pomorskie otrzymała dwie dotacje celowe w wysokości odpowiednio 15 000,00 zł na: „Nabycie wyposażenia i sprzętu ratownictwa w imieniu własnym na rzecz: Ochotniczej Straży Pożarnej Mlewo” oraz 30 000,00 zł na „Nabycie wyposażenia i sprzętu ratownictwa w imieniu własnym na rzecz: Ochotniczej Straży Pożarnej Sierakowo i Ochotniczej Straży Pożarnej Wielkie Rychnowo”. Projekty współfinansowane były ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości. Wkłady finansowe Gminy wyniosły 152,00 zł i 500,00 zł.

Ponadto zakupiono dla OSP Mlewo: 2 szt. prądownicy uniwersalnej Turbomatic, 1 szt. rozdzielacza kulowego 75/52-75-52, 1 stojak hydrantowy DN80 2x75, 1 szt. piły do stali i betonu STIHL TS 420 i 1 szt. wykrywacza 4gazowego ALTAIR 4xR.

OSP Sierakowo otrzymało następujące wyposażenie: 1 szt. drabiny ratowniczej dwuprzęsłowej FIRE-TEC 2x18s, 2 szt. węży ssawnych PCV B-110-2500-ŁA prosty, 1 szt. smoka ssawnego 110, 1 szt. prądownicy wodno-pianowej Turbomatic, 1 szt. myjki wysokociśnieniowej STIHL, 1 szt. przecinarki spalinowej STIHL TS 420 oraz 5 szt. latarek kątowych M-Fire AG.

OSP Wielkie Rychnowo otrzymało 4 szt. ubrań strażackich specjalnych 2-częściowych OPZ.

Zakupiony sprzęt zmniejszy czas do skutecznego udzielenia pomocy przedmedycznej osobom poszkodowanym bezpośrednio na miejscu zdarzenia oraz zwiększy możliwość niesienia profesjonalnej pomocy pokrzywdzonym w wyniku wypadków drogowych, pożarów i innych miejscowych zagrożeń.

Jednostki OSP otrzymywały również dotację z innych źródeł na zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego i wyposażenia osobistego strażaków oraz Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych.

Ponadto znaczące środki na dofinansowanie OSP przekazały poszczególne sołectwa w ramach funduszu sołeckiego.

10.3. Uroczystości strażackie oraz przeprowadzanie zebrań sprawozdawczych OSP

W okresie od początku lutego do końca marca 2023 roku we wszystkich jednostkach Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Kowalewo Pomorskie odbyły się coroczne walne zebrania sprawozdawcze.

W dniu 13 maja 2023 roku w ramach gminnych obchodów Św. Floriana jednostka OSP Chełmoniec świętowała jubileusz 100-lecia istnienia.

Uroczystości rozpoczęły się mszą świętą polową pod remizą OSP Chełmoniec. Druhowie otrzymali medale i wyróżnienia. Został oficjalnie przekazany lekki wóz ratowniczo-gaśniczy FORD Transit do OSP Chełmoniec. Odsłonięto również tablicę upamiętniającą jubileusz 100-lecia istnienia jednostki.

Zawody sportowo pożarnicze odbyły się 1 lipca 2023 roku na terenie Centrum Rekreacji i Sportu w Kowalewie Pomorskim. Do zmagania przystąpiło 9 drużyn seniorskich męskich OSP: Kowalewo Pomorskie, Mlewo, Pluskowęsy, Sierakowo, Mariany, Lipienica, Kiełpiny, Wielkie Rychnowo oraz łączona Mlewiec – Srebrniki, 4 Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze: MDP Pluskowęsy, MDP Sierakowo, MDP Srebrniki i MDP Wielkie Rychnowo oraz 2 drużyny żeńskie z OSP Lipienica i OSP Srebrniki.

Dnia 16 września 2023 roku na strzelnicy w Kiełpinach odbyły się VI Miejsko– Gminne Zawody Strzeleckie Strażaków OSP o Puchar Burmistrza Miasta Kowalewo Pomorskie. W rywalizacji wzięło udział 8 jednostek OSP: Kiełpiny, Srebrniki, Mlewo, Pluskowęsy, Sierakowo, Mlewiec, Mariany i Wielkie Rychnowo.

W intencji zmarłych strażaków z terenu Gminy Kowalewo Pomorskie 4 listopada 2023 roku w Kościele p.w. św. Katarzyny i św. Małgorzaty w Wielkiej Łące odprawiono uroczystą Mszę Świętą (Zaduszki Strażackie), której przewodniczył Kapelan Gminny ks. Grzegorz Malinowski.

Poza stałymi obowiązkami i uroczystościami druhowie z Ochotniczych Straży Pożarnych kultywują tradycje oraz działają na rzecz społeczności lokalnej, biorąc aktywny udział w różnych inicjatywach społecznych oraz uroczystościach gminnych i kościelnych organizowanych na terenie gminy:

- poczty sztandarowe i delegacje jednostek OSP uczestniczyły m.in. w pogrzebach współtowarzyszy, festynach i innych uroczystościach organizowanych w sołectwach oraz akcjach charytatywnych;
- druhowie pomagali przy utrzymaniu porządku na parkingach oraz przy kierowaniu ruchem podczas: rajdu rowerowego Tour de Kowalewo, wyścigu Kolarskiego Śladami Królowej Anny Wazówny w Golubiu-Dobrzyniu, wyścigu kolarskiego o Puchar Burmistrza, Dożynkach Gminno-Parafialnych w Wielkiej Łące.

10.4. Działania ratowniczo-gaśnicze

Udział w akcjach ratowniczych jest podstawowym działaniem jednostek OSP. Poniżej została przedstawiona statystyka wyjazdów OSP działających na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie.

Tabela 38: Statystyka wyjazdów Ochotniczych Straży Pożarnych za 2023 rok

Jednostka OSP	Łącznie	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy fałszywe	W tym poza teren swojego działania
Kowalewo Pomorskie	92	16	71	5	1
Wielkie Rychnowo	43	9	33	1	0
Pluskowęsy	22	5	17	0	3
Sierakowo	13	6	7	0	0
Lipienica	9	1	8	0	2
Mlewo	5	1	4	0	0
Mariany	4	0	4	0	2
Srebrniki	3	1	2	0	0
Chelmoniec	0	0	0	0	0
Kielpiny	0	0	0	0	0
Ogółem	191	39	146	6	8

W roku 2023 znacząco zmalała ilość wyjazdów jednostek. W roku 2022 było 295 zdarzeń, a w roku 2023 191 zdarzeń (spadek o 104, tj. o 35,25 %). Wpływ na to miała przede wszystkim zmniejszona ilość miejscowych zagrożeń w 2023 roku.

Strażacy z OSP z terenu Gminy Kowalewo Pomorskie w 2023 roku brali udział w ćwiczeniach organizowanych przez Komendę Powiatową PSP w Golubiu-Dobrzyniu:

- 27 luty 2023 roku - OSP Wielkie Rychnowo - ćwiczenia na jeziorze w Okoninie;
- 22 czerwiec 2023 roku – OSP Wielkie Rychnowo, OSP Kowalewo Pomorskie – ćwiczenia na jeziorze w Okoninie;
- 24 październik 2023 roku – OSP Pluskowęsy – ćwiczenia na zakładzie PLASTICA Frydrychowo;
- 31 październik 2023 roku – OSP Wielkie Rychnowo - ćwiczenia na zakładzie PLASTICA Frydrychowo;
- 7 listopad 2023 roku – OSP Kowalewo Pomorskie – ćwiczenia na zakładzie PLASTICA Frydrychowo;

- 28 grudnia 2023 roku – OSP Kowalewo Pomorskie – ćwiczenia Wojewódzkiego Obwodu Operacyjnego „Dostarczanie wody na duże odległości”.

W dniu 16 czerwca 2023 roku odbyły się ćwiczenia próbne jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z Gminy Kowalewo Pomorskie. Współorganizatorami ćwiczeń byli Burmistrz Miasta Kowalewo Pomorskie, Zarząd Oddziału Miejsko-Gminnego Związku OSP RP w Kowalewie Pomorskim, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej Golub-Dobrzyń, Nadleśnictwo Golub-Dobrzyń oraz Leśnictwo Gronowo.

Głównym celem zorganizowanych ćwiczeń było sprawdzenie gotowości bojowej druhów ochotników, stanu wyszkolenia pożarniczego, kwestii uprawnień i badań pozwalających na pełnienie określonych funkcji oraz stanu użytkowanych samochodów ratowniczo-gaśniczych wraz z określonymi narzędziami bojowymi będącymi na wyposażeniu jednostek OSP. Jako miejsce ćwiczeń wybrano tereny leśne w Nowym Dworze.

Podczas części właściwej szkolenia strażacy zostali dysponowani do szeregu działań imitujących miejscowe zagrożenia. Były to między innymi: rozwinięcie linii gaśniczej połączone z geodezyjnym uzupełnianiem zbiorników wodnych, gaszenie pożaru lasów, wydobywanie osoby poszkodowanej z miejsca o utrudnionym dostępie, udzielenie pierwszej pomocy, zadania pilarskie czy skierowane głównie do jednostki OSP Wiele Rychnowo, szeroko rozumiane ratownictwo wodne.

W ćwiczeniach udział wzięło 60 druhów ochotników z 10 jednostek OSP. Szkolenie odbyło się bez zbędnych utrudnień. Po części bojowej strażacy i zaproszeni goście udali się do Leśniczówki Gronowo, gdzie odbyło się podsumowanie i ocenienie przez przedstawicieli PSP wykonanych czynności.

Ponadto strażacy z jednostek OSP uczestniczą na bieżąco w szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje. Były to szkolenia podstawowe, kierujących działaniem ratowniczym czy kierowcy konserwatora sprzętu ratowniczego.

10.5. Podsumowanie

W 2023 roku zorganizowano wszystkie zaplanowane działania w zakresie popularyzacji ochrony przeciwpożarowej m.in. poprzez organizację uroczystości strażackich oraz zawodów sportowo-pożarniczych.

Dodatkowo zorganizowano ćwiczenia próbne jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z Gminy Kowalewo Pomorskie, podczas których sprawdzono stan wyszkolenia pożarniczego oraz użytkowanych samochodów ratowniczo – gaśniczych i sprzętu.

Kontynuowano działania w zakresie zwiększenia gotowości bojowej jednostek poprzez zakup sprzętu ratowniczo–gaśniczego oraz zakup samochodu dla jednostki OSP Chełmoniec.

Rozdział XI. Działalność Rady Miejskiej w 2023 roku

11.1. Wprowadzenie

Burmistrz Miasta Kowalewo Pomorskie zapewnia obsługę Rady Miejskiej i jej sześciu Komisji za pośrednictwem Biura Rady Miejskiej funkcjonującego w strukturze Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim.

11.2. Działalność Rady Miejskiej w 2023 roku

Działalność Rady Miejskiej i działających w jej ramach Komisji w roku sprawozdawczym przedstawiono za pomocą poniższych tabel:

Tabela 39: Działalność Rady Miejskiej w 2023 roku

Lp.	Sesje Rady Miejskiej	Podjęte uchwały
1.	LIV Sesja 26 styczeń 2023 rok	15
2.	LV Sesja 23 luty 2023 rok	4
3.	LVI nadzwyczajna Sesja 21 marzec 2023 rok	2
4.	LVII Sesja 30 marzec 2023 rok	9
5.	LVIII nadzwyczajna Sesja 18 kwiecień 2023 rok	1
6.	LIX Sesja 25 maj 2023 rok	9
7.	LX Sesja 29 czerwiec 2023 rok	11
8.	LXI Sesja 31 sierpień 2023 rok	8
9.	LXII Sesja 28 wrzesień 2023 rok	5
10.	LXIII nadzwyczajna Sesja 10 październik 2023 rok	2
11.	LXIV Sesja 26 październik 2023 rok	7

12.	LXV nadzwyczajna Sesja 14 listopad 2023 rok	2
13.	LXVI Sesja 30 listopad 2023 rok	12
14.	LXVII Sesja 28 grudnia 2023 rok	6

Tabela 40: Działalność Komisji Rady Miejskiej w 2023 roku

Lp.	Nazwa Komisji	Skład osobowy /ilość członków/	Ilość posiedzeń
1.	Komisja Rewizyjna	6	14 /w tym jedno posiedzenie samodzielne/
2.	Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia	6	14 /w tym jedno posiedzenie samodzielne/
3.	Komisja Budżetowa i Samorządu	5	15 /w tym dwa posiedzenia samodzielne/
4.	Komisja Rozwoju Gospodarczego, Rolnictwa i Integracji Europejskiej	4	13
5.	Komisja Infrastruktury i Drogownictwa	7	14 /w tym jedno posiedzenie samodzielne/
6.	Komisja Skarg, Wniosków i Petycji	5	20 /w tym podczas 7 posiedzeń rozpatrywała skargi, wnioski i petycje/

W 2023 roku Komisje odbywały wspólne posiedzenia. Ponadto Komisja Skarg, Wniosków i Petycji odbyła siedem posiedzeń, podczas których rozpatrywała skargi i wnioski:

- wniosek z dnia 17 stycznia 2023 roku dotyczący zmiany Uchwały nr XV/158/08 z dnia 26 września 2008 roku, Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego dla działki nr 215/8 w miejscowości Frydrychowo oraz umożliwienia kupna tej działki w drodze przetargu;
- wniosek z dnia 1 marca 2023 roku dotyczący prośby o udostępnienie wzoru flagi do wykonania 1 egzemplarza flagi w celach edukacyjno-informacyjnych;
- skargę z dnia 30 marca 2023 roku na działalność Burmistrza Miasta Kowalewo Pomorskie w sprawie odwoływania spotkań z mieszkańcami;
- wniosek z dnia 6 kwietnia 2023 roku o podjęcie stosownych uchwał w obronie dobrego imienia Świętego Jana Pawła II;
- wniosek z dnia 19 kwietnia 2023 roku w sprawie podjęcia kroków niezbędnych do wyjaśnienia sytuacji dotyczącej możliwości zmiany uchwał antysmogowych oraz jakie jest źródło zapisów uzależniających wsparcie unijne od zablokowania zmian przepisów antysmogowych i czy takie zapisy są zgodne z prawem;
- wniosek z dnia 27 kwietnia 2023 roku o zmianę zapisów w uchwale Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim nr LIV/423/23 z dnia 26 stycznia 2023 roku w sprawie określenia stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu uwzględnianej przy obliczeniu kwoty do zwrotu rodzicom kosztów przewozu dzieci i uczniów niepełnosprawnych z terenu Gminy Kowalewo Pomorskie do szkół i placówek oświatowych;
- wniosek z dnia 17 sierpnia 2023 roku dotyczący aktywnego włączenia się w działania na rzecz propagowania i utrwalania prawdy historycznej;
- wniosek z dnia 29 września 2023 roku dotyczący wyrażenia zgody na wypowiedzenie warunków umowy o pracę Radnemu Panu Grzegorzowi Regulskiemu;
- wniosek z dnia 5 października 2023 roku dotyczący podjęcia Uchwały w sprawie wystąpienia do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z petycją o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w zakresie nowelizacji ustaw: kodeksu postępowania cywilnego, kodeksu pracy, ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji i innych powiązanych tematycznie;
- wniosek z dnia 24 października 2023 roku dotyczący podjęcia interwencji w sprawie dotyczącej zatoczki parkingowej znajdującej się przy budynku Wspólnoty Mieszkaniowej ul. Szkolna 7 w Kowalewie Pomorskim;

- wniosek z dnia 24 października 2023 roku o zmianę Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kowalewo Pomorskie;
- wniosek z dnia 23 listopada 2023 roku dotyczący poprawy stanu opieki zdrowotnej w szkołach oraz głębszej analizy problemu w związku z przyjętym apelem Młodzieżowego Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 6 listopada 2023 r, w sprawie dostępności do usług zdrowotnych w placówkach oświatowych.

Łącznie w 2023 roku Komisja Skarg, Wniosków i Petycji rozpatrzyła:

- jedną skargę – którą uznano za niezasadną;
- jedenaście wniosków: jeden wniosek - nie wyrażono zgody na wypowiedzenie warunków umowy, dwa wnioski - przekazano do rozpatrzenia organowi właściwemu Burmistrzowi Miasta Kowalewo Pomorskie, cztery wnioski - uznano za zasadne, cztery wnioski - uznano za bezzasadne.

W 2023 roku Radni złożyli:

- 18 interpelacji;
- 34 zapytania;
- 70 wniosków.

11.3. Realizacja Uchwał Rady Miejskiej

W 2023 roku Rada Miejska odbyła 10 sesji zwyczajnych, zwoływanych przez Przewodniczącego Rady Miejskiej w trybie art. 20 ust. 1 ustawy z 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U.2023.40 t.j.) i 4 sesje nadzwyczajne, zwołane przez Przewodniczącego Rady Miejskiej w trybie art. 20 ust. 3 ww. ustawy.

W 2023 roku Burmistrz Miasta Kowalewo Pomorskie zainicjował 95 projektów uchwał, które przedstawił Radzie Miejskiej w Kowalewie Pomorskim, Rada Miejska podjęła 93 uchwały (w tym 43 uchwały podlegające publikacji w Dzienniku Urzędowym

Województwa Kujawsko-Pomorskiego). Wykonawcą uchwał byli: Burmistrz Miasta Kowalewo Pomorskie bądź Przewodniczący Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim (wg zapisów w danej uchwale).

Dwa projekty uchwał na wniosek Radnych wycofano z porządku sesji:

- PURM w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2024-2045;
- PURM w sprawie budżetu na 2024 rok.

W poniższej tabeli zostały przedstawione informacje na temat stopnia wykonania uchwał, które zostały uchwalone w 2023 roku:

Tabela 41: Stopień wykonania uchwał, które zostały uchwalone w 2023 roku

Lp.	Numer, data i tytuł uchwały	Symbol wykonawcy uchwały	Informacja o wykonaniu lub stopniu realizacji uchwały w 2023 roku
1.	Uchwała Nr LIV/419/23 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2023-2045.	FN	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
2.	Uchwała Nr LIV/420/23 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2023.	FN	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 2 lutego 2023 r., poz. 774. Uchwała zrealizowana.
3.	Uchwała Nr LIV/421/23 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie określenia wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie w okresie od 1 marca 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.	EOiW	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 3 lutego 2023 r., poz. 859. Uchwała weszła w życie z dniem 1 marca 2023 r. Uchwała zrealizowana.
4.	Uchwała Nr LIV/422/23 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie nadania imienia Przedszkolu Publicznego w Kowalewie Pomorskim.	EOiW	Uchwała weszła w życie z dniem 15 czerwca 2023 roku. Uchwała zrealizowana.
5.	Uchwała Nr LIV/423/23 z dnia	EOiW	Uchwała została opublikowana

	26 stycznia 2023 r. w sprawie określenia stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu uwzględnianej przy obliczaniu kwoty do zwrotu rodzicom kosztów przewozu dzieci i uczniów niepełnosprawnych z terenu Gminy Kowalewo Pomorskie do szkół i placówek oświatowych.		w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 2 lutego 2023 r., poz. 775. Uchwała weszła w życie z dniem 17 stycznia 2023 roku. Uchwała zrealizowana.
6.	Uchwała Nr LIV/424/23 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie upoważnienia dyrektorów szkół i Przedszkola Publicznego prowadzonych przez Gminę Kowalewo Pomorskie do przyznania w indywidualnych przypadkach oraz w granicach ustalonego planu finansowego szkoły minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela wyższej od ustalonej w przepisach wydanych na podstawie art. 30 ust. 5 pkt 1 ustawy Karty Nauczyciela lub podwyższonej przez organ prowadzący.	EOiW	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
7.	Uchwała Nr LIV/425/23 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych na terenie Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie.	GKiM	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 2 lutego 2023 roku; pozycja: 776. Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w ww. Dzienniku. Uchwała zrealizowana i obowiązująca. W uchwale określono wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu

			nieczystości ciekłych.
8.	Uchwała Nr LIV/426/23 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie ustalenia górnych stawek opłat za usługi opróżniania zbiorników bezodpływowych, opróżniania osadników przydomowych oczyszczalni ścieków i transport nieczystości ciekłych na terenie Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie.	GKiM	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 2 lutego 2023 roku; pozycja: 777. Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w ww. Dzienniku. Uchwała zrealizowana i obowiązująca. W uchwale określono górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych, osadników z przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych.
9.	Uchwała Nr LIV/427/23 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Komisji Rady Miejskiej.	BRM	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Rada przyjęła sprawozdanie z działalności Komisji Rady Miejskiej za rok 2022.
10.	Uchwała Nr LIV/428/23 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie przyjęcia planów pracy stałych Komisji Rady Miejskiej na rok 2023.	BRM	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Plany pracy zatwierdzono i przekazano do realizacji przez Komisje Rady Miejskiej. Plany pracy w 2023 roku zostały przez Komisje zrealizowane.
11.	Uchwała Nr LIV/429/23 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie uchwalenia ramowego planu pracy Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim na 2023 rok.	BRM	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Plan pracy Rady Miejskiej zatwierdzono i przekazano do realizacji przez Radę Miejską. Plan pracy w 2023 roku został przez Radę Miejską zrealizowany.
12.	Uchwała Nr LIV/430/23 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na nieodpłatne nabycie nieruchomości położonych w miejscowości Szewa na rzecz Gminy Kowalewo Pomorskie.	TliGG	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.

13.	Uchwała Nr LIV/431/23 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie wsparcia w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem rządowym „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.	MGOPS	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 2 lutego 2023 roku, poz. 778. Uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2023 roku. Uchwała zrealizowana.
14.	Uchwała Nr LIV/432/23 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do udzielenia nieodpłatnego wsparcia w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.	MGOPS	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 2 lutego 2023 roku, poz. 779. Uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2023 roku. Uchwała zrealizowana.
15.	Uchwała Nr LIV/433/23 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Ośłonowego w zakresie udzielenia wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej w ramach programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023.	MGOPS	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
16.	Uchwała Nr LV/434/23 z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2023-2045.	FN	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
17.	Uchwała Nr LV/435/23 z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2023.	FN	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 2 marca 2023 roku, poz. 1531. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.

18.	Uchwała Nr LV/436/23 z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2023-2026”.	TliGG	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 8 marca 2023 roku, poz. 1726. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała w trakcie realizacji.
19.	Uchwała Nr LV/437/23 z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie rozpatrzenia wniosku z dnia 17 stycznia 2023 roku.	BRM	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
20.	Uchwała Nr LVI/438/23 z dnia 21 marca 2023 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2023-2045.	FN	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
21.	Uchwała Nr LVI/439/23 z dnia 21 marca 2023 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2023.	FN	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 28 marca 2023 roku, poz. 2030. Uchwała zrealizowana.
22.	Uchwała Nr LVII/440/23 z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2023-2045.	FN	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
23.	Uchwała Nr LVII/441/23 z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2023.	FN	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 11 kwietnia 2023 roku., poz. 2592. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
24.	Uchwała Nr LVII/442/23 z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji rocznego programu współpracy Gminy Kowalewo Pomorskie z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art.	ZSiS	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.

	3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie za 2022 rok.		
25.	Uchwała Nr LVII/443/23 z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty i ustalenia stawki opłaty za pojemnik.	OŚRiEG	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 11 kwietnia 2023 roku, poz. 2593. Uchwała weszła w życie z dniem 1 maja 2023 roku. Uchwała w trakcie realizacji.
26.	Uchwała Nr LVII/444/23 z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie ustanowienia służebności przesyłu na nieruchomości stanowiącej własność Gminy Kowalewo Pomorskie położonej w miejscowości Zapłuskowęsy.	TliGG	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Służebność ustała. Uchwała zrealizowana.
27.	Uchwała Nr LVII/445/23 z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie w 2023 roku.	OŚRiEG	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 11 kwietnia 2023 roku; pozycja: 2594. Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w ww. Dzienniku. Uchwała zrealizowana.
28.	Uchwała Nr LVII/446/23 z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie przekazania wniosku z dnia 1 marca 2023 roku.	BRM	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Wniosek przekazano do rozpatrzenia zgodnie z właściwością Burmistrzowi Miasta Kowalewo Pomorskie. Uchwała zrealizowana.
29.	Uchwała Nr LVII/447/23 z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie przystąpienia Gminy Kowalewo Pomorskie do Lokalnego Partnerstwa Wodnego w powiecie golubsko-dobrzyńskim.	GKiM	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana. Gmina przystąpiła do Lokalnego Partnerstwa Wodnego w powiecie golubsko-dobrzyńskim.
30.	Uchwała Nr LVII/448/23 z dnia 30 marca 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji	GKiM	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 11 kwietnia 2023 roku; pozycja: 2595.

	Kowalewo Pomorskie.		Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w ww. Dzienniku. Uchwała zrealizowana. Zaktualizowano granice aglomeracji według działek, które są skanalizowane lub planowane do skanalizowania.
31.	Uchwała Nr LVIII/449/23 z dnia 18 kwietnia 2023 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2023.	FN	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 21 kwietnia 2023 roku, poz. 2775. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
32.	Uchwała Nr LIX/450/23 z dnia 25 maja 2023 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2023-2045.	FN	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
33.	Uchwała Nr LIX/451/23 z dnia 25 maja 2023 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2023.	FN	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 2 czerwca 2023 roku, poz. 3818. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
34.	Uchwała Nr LIX/452/23 z dnia 25 maja 2023 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania i rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Kowalewo Pomorskie i jej jednostkom organizacyjnym i określenia warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organów lub osób do tego	FN	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 2 czerwca 2023 r., poz. 3819. Uchwała weszła w życie z dniem 1 lipca 2023 roku. Uchwała w trakcie realizacji.

	uprawnionych.		
35.	Uchwała Nr LIX/453/23 z dnia 25 maja 2023 r. w sprawie określenia wstępnej lokalizacji przystanków komunikacyjnych na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców.	GKiM	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała została zrealizowana na drogach gminnych, natomiast na drodze wojewódzkiej przystanek jest w trakcie realizacji (procedurę prowadzi Urząd Marszałkowski). Wystąpiono do Urzędu Marszałkowskiego o przekazanie informacji w sprawie możliwości i terminu utworzenia przystanków.
36.	Uchwała Nr LIX/454/23 z dnia 25 maja 2023 r. w sprawie przyjęcia regulaminu nadawania tytułu „Honorowego Obywatela Gminy Kowalewo Pomorskie”.	BRM	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 2 czerwca 2023 roku, poz. 3820. Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w ww. Dzienniku.
37.	Uchwała Nr LIX/455/23 z dnia 25 maja 2023 r. w sprawie rozpatrzenia skargi z dnia 30 marca 2023 roku na działalność Burmistrza Miasta Kowalewo Pomorskie.	BRM	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
38.	Uchwała Nr LIX/456/23 z dnia 25 maja 2023 r. w sprawie rozpatrzenia wniosku z dnia 6 kwietnia 2023 roku.	BRM	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
39.	Uchwała Nr LIX/457/23 z dnia 25 maja 2023 r. w sprawie rozpatrzenia wniosku z dnia 19 kwietnia 2023 roku.	BRM	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
40.	Uchwała Nr LIX/458/23 z dnia 25 maja 2023 r. w sprawie określenia stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu uwzględnianej przy obliczaniu kwoty do zwrotu rodzicom kosztów przewozu dzieci i uczniów niepełnosprawnych z terenu	EOiW	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 2 czerwca 2023 roku; pozycja: 3821. Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w ww. Dzienniku.

	Gminy Kowalewo Pomorskie do szkół i placówek oświatowych.		Uchwała w trakcie realizacji.
41.	Uchwała Nr LX/459/23 z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2023-2045.	FN	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
42.	Uchwała Nr LX/460/23 z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2023.	FN	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 4 lipca 2023 roku; pozycja: 4461. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
43.	Uchwała Nr LX/461/23 z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie zmiany uchwały nr XI/93/19 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 28 października 2019 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Kowalewo Pomorskie.	GKiM	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 4 lipca 2023 roku; pozycja: 4462. Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w ww. Dzienniku. Uchwała zrealizowana i obowiązująca. W uchwale uszczegółowione zostały zasady w zakresie pozbywania się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych gromadzonych przejściowo w zbiornikach bezodpływowych lub osadnikach w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków.
44.	Uchwała Nr LX/462/23 z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie powołania zespołu ds. zaopiniowania kandydatów na ławników.	BRM	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia.
45.	Uchwała Nr LX/463/23 z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Programu	GKiM	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana. Przyjęto sprawozdanie za 2022 rok.

	gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Kowalewo Pomorskie.		
46.	Uchwała Nr LX/464/23 z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie ustalenia regulaminu wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w szkołach i przedszkolu, dla których organem prowadzącym jest Gmina Kowalewo Pomorskie.	EOiW	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 4 lipca 2023 roku; pozycja: 4463. Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w ww. Dzienniku. Uchwała w trakcie realizacji
47.	Uchwała Nr LX/465/23 z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnych umów najmu pomieszczeń gospodarczych.	GKiM	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała dotyczy zawarcia kolejnych umów najmu z dotychczasowymi najemcami pomieszczeń gospodarczych na okres 3 lat. Uchwała zrealizowana.
48.	Uchwała Nr LX/466/23 z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pom.	MGOPS	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 4 lipca 2023 roku; pozycja: 4464. Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w ww. Dzienniku. Uchwała zrealizowana.
49.	Uchwała Nr LX/467/23 z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie udzielenia wotum zaufania Burmistrzowi Miasta Kowalewo Pomorskie.	AO	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia.
50.	Uchwała Nr LX/468/23 z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego Gminy Kowalewo Pomorskie wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy za rok 2022.	FN	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
51.	Uchwała Nr LX/469/23 z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie	FN	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.

	absolutorium dla Burmistrza Miasta Kowalewo Pomorskie za rok 2022.		
52.	Uchwała Nr LXI/470/23 z dnia 31 sierpnia 2023 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2023-2045.	FN	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
53.	Uchwała Nr LXI/471/23 z dnia 31 sierpnia 2023 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2023.	FN	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 7 września 2023 roku; pozycja: 5556. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
54.	Uchwała Nr LXI/472/23 z dnia 31 sierpnia 2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnych umów dzierżawy na nieruchomościach stanowiących własność Gminy Kowalewo Pomorskie.	TliGG	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
55.	Uchwała Nr LXI/473/23 z dnia 31 sierpnia 2023 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie powołania Miejskiej Rady Seniorów w Kowalewie Pomorskim i nadania jej statutu.	BRM	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 7 września 2023 roku; pozycja: 5557. Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w ww. Dzienniku. Uchwała w trakcie realizacji.
56.	Uchwała Nr LXI/474/23 z dnia 31 sierpnia 2023 r. w sprawie wyboru opiekuna Młodzieżowej Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim.	BRM	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
57.	Uchwała Nr LXI/475/23 z dnia 31 sierpnia 2023 r. w sprawie ustalenia planu publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Kowalewo	EOiW	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 7 września 2023 roku; pozycja: 5558. Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia jej

	Pomorskie.		ogłoszenia w ww. Dzienniku. Uchwała zrealizowana.
58.	Uchwała Nr LXI/476/23 z dnia 31 sierpnia 2023 r. w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych oraz warunków i zasad korzystania z przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest Gmina Kowalewo Pomorskie.	GKiM	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 7 września 2023 roku, pozycja: 5559. Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w ww. Dzienniku. Uchwała zrealizowana i obowiązująca. W ramach uchwały zaktualizowano przystanki komunikacyjne należące do Gminy Kowalewo Pomorskie oraz warunki i zasady ich użytkowania przez przewoźników.
59.	Uchwała Nr LXI/477/23 z dnia 31 sierpnia 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przystąpienia gminy Kowalewo Pomorskie do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Dolina Drwęcy”.	TliGG	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała w trakcie realizacji.
60.	Uchwała Nr LXII/478/23 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2023-2045.	FN	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
61.	Uchwała Nr LXII/479/23 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2023.	FN	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 5 października 2023 roku; pozycja: 6119. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
62.	Uchwała Nr LXII/480/23 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie przyjęcia Statutu Gminy Kowalewo Pomorskie.	BRM	Obwieszczenie zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 5 października 2023 roku; pozycja: 6118. Uchwała weszła w życie z dniem

			podjęcia.
63.	Uchwała Nr LXII/481/23 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie rozpatrzenia wniosku z dnia 17 sierpnia 2023 roku.	BRM	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
64.	Uchwała Nr LXII/482/23 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie uchwalenia rocznego programu współpracy Gminy Kowalewo Pomorskie z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2024.	ZSiS	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała w trakcie realizacji.
65.	Uchwała Nr LXIII/483/23 z dnia 10 października 2023 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2023-2045.	FN	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
66.	Uchwała Nr LXIII/484/23 z dnia 10 października 2023 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2023.	FN	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 17 października 2023 roku; pozycja: 6272. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
67.	Uchwała Nr LXIV/485/23 z dnia 26 października 2023 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2023-2045.	FN	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
68.	Uchwała Nr LXIV/486/23 z dnia 26 października 2023 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2023.	FN	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 3 listopada 2023 roku; pozycja: 6690. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
69.	Uchwała Nr LXIV/487/23 z dnia	TliGG	Uchwała weszła w życie z dniem

	26 października 2023 r. w sprawie zmiany uchwały nr LVII/444/23 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 30 marca 2023 roku w sprawie ustanowienia służebności przesyłu na nieruchomości stanowiącej własność Gminy Kowalewo Pomorskie położonej w miejscowości Zapłuskowęsy.		podjęcia. Ustała służebność. Uchwała zrealizowana.
70.	Uchwała Nr LXIV/488/23 z dnia 26 października 2023 r. w sprawie ustalenia wysokości dopłat do taryf dla odbiorców usług kanalizacyjnych.	GKiM	Uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2024 roku. Uchwała zrealizowana i obowiązująca. W ramach uchwały ustalono wysokość dopłat do taryf dla odbiorców usług kanalizacyjnych w 2024 roku.
71.	Uchwała Nr LXIV/489/23 z dnia 26 października 2023 r. w sprawie rozpatrzenia wniosku z dnia 29 września 2023 roku.	BRM	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
72.	Uchwała Nr LXIV/490/23 z dnia 26 października 2023 r. w sprawie rozpatrzenia wniosku z dnia 5 października 2023 roku.	BRM	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia.
73.	Uchwała Nr LXIV/491/23 z dnia 26 października 2023 r. w sprawie wystąpienia do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z petycją o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w zakresie nowelizacji ustaw: kodeksu postępowania cywilnego, kodeksu pracy, ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji i innych powiązanych tematycznie.	BRM	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Petycje wraz z uchwałą przekazano do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.
74.	Uchwała Nr LXV/492/23 z dnia 14 listopada 2023 r. w sprawie	FN	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia.

	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2023-2045.		Uchwała zrealizowana.
75.	Uchwała Nr LXV/493/23 z dnia 14 listopada 2023 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2023.	FN	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 21 listopada 2023 roku; pozycja: 7089. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
76.	Uchwała Nr LXVI/494/23 z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2023-2045.	FN	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
77.	Uchwała Nr LXVI/495/23 z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2023.	FN	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 11 grudnia 2023 roku; pozycja: 7999. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
78.	Uchwała Nr LXVI /496/23 z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości oraz zwolnień od tego podatku.	FN	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 11 grudnia 2023 roku; pozycja: 8000. Uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2024 roku. Uchwała w trakcie realizacji.
79.	Uchwała Nr LXVI/497/23 z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta stanowiącej podstawę do obliczenia podatku rolnego na obszarze Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie oraz zwolnień od podatku rolnego.	FN	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 11 grudnia 2023 roku; pozycja: 8001. Uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2024 roku. Uchwała w trakcie realizacji.
80.	Uchwała Nr LXVI/498/23 z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie wysokości stawek podatku od	FN	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-

	środków transportowych oraz zwolnień od tego podatku.		Pomorskiego z 11 grudnia 2023 roku; pozycja: 8002. Uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2024 roku. Uchwała w trakcie realizacji.
81.	Uchwała Nr LXVI/499/23 z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie określenia zasad przyznawania i wysokości diet dla sołtysów oraz Przewodniczących Samorządów Osiedlowych.	FN	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 11 grudnia 2023 roku; pozycja: 8003. Uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2024 roku. Uchwała w trakcie realizacji.
82.	Uchwała Nr LXVI/500/23 z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie majątkowej gminy przekraczającej zakres zwykłego zarządu.	TliGG	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
83.	Uchwała Nr LXVI/501/23 z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków sprzedaży nieruchomości gruntowych na rzecz ich użytkowników wieczystych.	TliGG	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 11 grudnia 2023 roku; pozycja: 8004. Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w ww. Dzienniku. Uchwała w trakcie realizacji.
84.	Uchwała Nr LXVI /502/23 z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie określenia warunków udzielenia bonifikaty od ceny nieruchomości gruntowej sprzedawanej jej użytkownikowi wieczystemu.	TliGG	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 11 grudnia 2023 roku; pozycja: 8005. Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w ww. Dzienniku. Uchwała w trakcie realizacji.
85.	Uchwała Nr LXVI /503/23 z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie określenia wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie w 2024 roku.	EOiW	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 11 grudnia 2023 roku; pozycja: 8006. Uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2024r. Uchwała w trakcie realizacji.

86.	Uchwała Nr LXVI /504/23 z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie przekazania wniosku z dnia 24 października 2023 roku.	BRM	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Wniosek przekazano do rozpatrzenia zgodnie z właściwością Burmistrzowi Miasta Kowalewo Pomorskie.
		GKiM TliGG	Zlecono weryfikację znaków granicznych; w trakcie realizacji; czynności wyznaczenia punktów w terenie planowane są na miesiąc luty 2024 rok.
87.	Uchwała Nr LXVI /505/23 z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie rozpatrzenia wniosku z dnia 24 października 2023 roku.	BRM	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia.
		TliGG	Zlecono opracowanie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego dla wnioskowanego terenu. W trakcie realizacji.
88.	Uchwała Nr LXVII/506/23 z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2023-2045.	FN	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
89.	Uchwała Nr LXVII/507/23 z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2023.	FN	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 5 stycznia 2024 roku; pozycja: 260. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.
90.	Uchwała Nr LXVII/508/23 z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie wsparcia w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.	MGOPS	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 5 stycznia 2024 roku; pozycja: 261. Uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2024 roku. Uchwała w realizacji.
91.	Uchwała Nr LXVII/509/23 z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie	MGOPS	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym

	podwyższenia kryterium dochodowego uprawniające do udzielenia nieodpłatnego wsparcia w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.		Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 5 stycznia 2024 roku; pozycja: 262. Uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2024 roku. Uchwała w realizacji.
92.	Uchwała Nr LXVII/510/23 z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju sportu i rekreacji w Gminie Kowalewo Pomorskie na lata 2024-2030.	CRiS	Uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2024 roku. Uchwała w trakcie realizacji.
93.	Uchwała Nr LXVII/511/23 z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie rozpatrzenia wniosku z dnia 23 listopada 2023 roku.	BRM	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Uchwała zrealizowana.

Rozdział XII. Sport i Ochrona Zdrowia

12.1. Wprowadzenie

Każda gmina ma obowiązek zaspokajania potrzeb mieszkańców związanych z kulturą fizyczną i sportem oraz zapewnieniem terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych. W Gminie Kowalewo Pomorskie działa Centrum Rekreacji i Sportu, które realizuje zadania związane z udostępnieniem obiektów sportowych oraz zadania związane z pomocą organizacjom realizującym zadania z tego obszaru.

W 2023 roku Gmina Kowalewo Pomorskie podejmowała szeroko zakrojone działania mające na celu spopularyzowanie walorów sportowo-rekreacyjnych, poprzez organizację imprez i uroczystości sportowych, aktywizując tym samym swoich mieszkańców.

12.2. Centrum Rekreacji i Sportu

Referat Centrum Rekreacji i Sportu w Kowalewie Pomorskim jest jednostką realizującą zadania w obszarze administrowania określoną infrastrukturą sportową i rekreacyjną na terenie Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie.

Misją Centrum Rekreacji i Sportu jest zaspokajanie potrzeb mieszkańców poprzez zapewnienie optymalnych warunków do aktywnego spędzania wolnego czasu, wypoczynku i rywalizacji sportowej oraz promowanie postaw służących poprawie zdrowia i sprawności fizycznej, która jest ważnym elementem w budowaniu zdrowego i zintegrowanego społeczeństwa. Wszystkie uczestniczące w tym procesie podmioty: związki sportowe, kluby, stowarzyszenia kultury fizycznej, samorząd terytorialny oraz rodzice i opiekunowie młodych zawodników są nieodzowną częścią rozwoju i działalności Centrum Rekreacji i Sportu. Współpraca z klubami, stowarzyszeniami oraz organizacjami sportowymi działającymi na terenie miasta, gminy, powiatu i województwa, wpływa na wykorzystanie bazy sportowej oraz rozwój działalności sportowej i promocyjnej miasta i gminy.

Fot. 51: Turniej Piłkarski Kowalewo Pomorskie CUP 2023

Zgodnie z wyznaczonymi zadaniami Referat Centrum Rekreacji i Sportu utrzymuje bazę sportowo-rekreacyjną we właściwym stanie technicznym, modernizuje i w miarę możliwości rozbudowuje. Wszelkie działania podejmowane w dziedzinie remontowo-inwestycyjnej mają na celu stworzenie coraz bardziej komfortowych i bezpiecznych warunków użytkownikom. Z obiektów Centrum Rekreacji i Sportu korzystają mieszkańcy Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie, dzieci w wieku przedszkolnym, uczniowie szkół, zawodnicy różnych dyscyplin sportu zrzeszeni w klubach sportowych i innych stowarzyszeniach, a także indywidualni amatorzy rekreacji.

W 2023 roku Centrum Rekreacji i Sportu w Kowalewie Pomorskim zapewniało pomoc i obsługę imprez odbywających się na obiektach sportowych, zgodnie z harmonogramem wynikającym z kalendarza wydarzeń kulturalnych i sportowych oraz terminarzem rozgrywek ligowych. Regularnie prowadziło działania w zakresie pielęgnacji zieleni, napraw, remontów i doposażenia. Wydatki Centrum Rekreacji i Sportu dotyczyły zadań związanych z bieżącym utrzymaniem administrowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych oraz zadań związanych z przygotowaniem obiektów do organizacji wydarzeń sportowych.

Do gminnych obiektów sportowo-rekreacyjnych, którymi opiekuje się Referat Centrum Rekreacji i Sportu w Kowalewie Pomorskim należą:

- kompleks sportowy Centrum Rekreacji i Sportu ul. Chopina 26, na którym znajduje się stadion z bieżnią lekkoatletyczną (400 m), skocznia w dal, plac zabaw i siłownia zewnętrzna;
- boiska „Orlik 2012” wraz z infrastrukturą;
- boisko wielofunkcyjne;
- skate park;
- strzelnica w miejscowości Kiełpiny;
- plac zabaw z siłownią zewnętrzną przy ul. Brodnickiej;
- plac zabaw przy ul. Konopnickiej;
- pływania przy ul. Jana Pawła II 2a, która posiada sześciotorowy basen sportowy o wymiarach 25 x 12,5 metra oraz o głębokości od 1,35 do 1,8 metra, basen rekreacyjny o wymiarach 12,5 x 8 metrów i głębokości od 0,8 do 1,10 metra, brodzik dla dzieci, bicze wodne i wannę z hydromasażem.

Fot. 52: Hala basenowa w Kowalewie Pomorskim

W 2023 roku z Pływalni w Kowalewie Pomorskim skorzystało 46 461 klientów indywidualnych, 11 154 uczniów szkół z terenu Gminy Kowalewo Pomorskie i placówek, którym udostępniany jest obiekt na podstawie porozumień o współpracy. Razem 57 615 osób.

Po raz kolejny na Pływalni w Kowalewie Pomorskim zrealizowano program szkoleniowy „Umiem pływać” skierowany do uczniów klas I-III. W edycji wiosennej i jesiennej projektu udział brali uczniowie szkół podstawowych z Kowalewa Pomorskiego, Mlewa, Wielkiej Łąki, Wielkiego Rychnowa i Pluskowęs. Zgodnie z umową zawartą z Kujawsko-Pomorskim Związkiem Pływackim, w projekcie udział wzięło również 930 uczniów z poza Gminy Kowalewo Pomorskie, tj. z Golubia-Dobrzynia, Ostrowitego, Gałczewa i Węgierska. Centrum Rekreacji i Sportu – Pływalnia współpracuje również z instytucjami, które w ramach swojej działalności realizują zajęcia wychowania fizycznego dla swoich funkcjonariuszy oraz testy sprawnościowe dla kandydatów do służby.

Referat Centrum Rekreacji i Sportu był koordynatorem otwartego konkursu ofert na organizację działań w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu na terenie Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie w roku 2023 przez organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego. Zadaniem Referatu było przeprowadzenie konkursu oraz prowadzenie bieżącej kontroli pod względem merytorycznym i finansowym zadań zapisanych w umowach zawartych z Gminą.

Działalność klubów sportowych na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie jest zróżnicowana i cieszy się długoletnią tradycją. Realizowane dyscypliny, w ramach wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, to: piłka nożna, pływanie, piłka ręczna, piłka ręczna plażowa, kolarstwo, szachy oraz zadania rekreacyjne dla dzieci i młodzieży.

Przy finansowym wsparciu lokalnego samorządu oferta stowarzyszeń sportowych dla osób chcących trenować, a także dla kibiców, staje się z roku na rok bardziej atrakcyjna. W 2023 roku na ten cel przeznaczono kwotę 240 000,00 zł, które organizacje pożytku publicznego przekazały m.in. na zakup sprzętu sportowego, zakup strojów, organizację turniejów i zawodów sportowych, dofinansowanie wyjazdów zawodników czy zakup nagród. Aktywizacja sportowa dzieci i młodzieży, rozwijanie pasji do aktywności fizycznej i doskonalenie umiejętności sportowych to główne założenia klubów sportowych i stowarzyszeń działających w Gminie Kowalewo Pomorskie. W 2023 roku udzielono wsparcia wszystkim złożonym projektom, wyczerpując w ten sposób całą kwotę dofinansowania.

Fot. 53: Turniej piłkarski dla dzieci

Na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie aktywną działalność rekreacyjną i sportową prowadzą również Koła Gospodyń Wiejskich, Ochotnicze Straże Pożarne oraz inne organizacje skupiające mieszkańców miasta i gminy. Co prawda nie jest to działalność ukierunkowana na konkretne dyscypliny sportowe, ale realizująca zadania w zakresie aktywizacji sportowej swoich członków, pobudzająca do działalności rekreacyjnej i kreująca dobre nawyki wśród społeczeństwa i mieszkańców swoich miejscowości.

Dostrzegając znaczącą rolę sportu i rekreacji w życiu społeczno-gospodarczym Rada Miejska w Kowalewie Pomorskim zdecydowała o opracowaniu Strategii rozwoju sportu i rekreacji w Gminie Kowalewo Pomorskie na lata 2024-2030, która ma za zadanie wyznaczenie ram dla obszaru jakim jest sport i rekreacja. Stworzenie diagnozy i identyfikacja obszarów problemowych dla wytyczenia celów strategicznych do opracowania Strategii nastąpiło podczas prac zespołowych i konsultacji z przedstawicielami środowisk sportowych działających na obszarze Gminy Kowalewo Pomorskie. Strategia rozwoju sportu i rekreacji w Gminie Kowalewo Pomorskie na lata 2024-2030, przyjęta Uchwałą Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim nr LXVII/510/23 z dnia 28 grudnia 2023 roku, zawiera cele strategiczne i kierunki działań rozwoju prowadzące do realizacji zidentyfikowanych priorytetów.

Fot. 54: Boisko do piłki ręcznej plażowej w Kowalewie Pomorskim

12.3. Zdrowie

W 2023 roku przeprowadzono 5 akcji w ramach populacyjnego programu wczesnego wykrywania raka piersi. W ramach programu wykonano nieodpłatnie mammograficzne badania piersi. Badania skierowane były do mieszanek Gminy Kowalewo Pomorskie w wieku od 50 do 69 roku życia, które w ciągu ostatnich dwóch lat nie korzystały z profilaktycznej mammografii opłacanej przez NFZ. Badania wykonywane były w mobilnej pracowni mammograficznej.

Ponadto Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Bydgoszczy, przy współpracy z Urzędem Miejskim w Kowalewie Pomorskim, przeprowadziło w 2023 roku 4 akcje poboru krwi. Łącznie krew oddało 206 mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie (91 376 ml krwi).

Urząd Miejski podjął również współpracę z zespołem medycznym MADAMED Sp. z o.o. w zakresie profilaktyki wirusowego zapalenia wątroby. Projekt kierowany był do osób zamieszkujących województwo kujawsko-pomorskie, w wieku aktywności zawodowej, tj. 20-64 lata. W ramach przeprowadzonej akcji przebadano 119 osób.

W ubiegłym roku Gmina organizowała zajęcia mające na celu ochronę zdrowia poprzez poprawienie sprawności fizycznej osób starszych. Od września do grudnia 2023 roku 42 mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie (w wieku powyżej 60 lat) korzystało z bezpłatnej edukacji zdrowotnej i ćwiczeń w ramach ww. zajęć. Ćwiczenia o charakterze usprawniającym oraz wzmacniającym mięśnie całego ciała odbywały się przez okres 3 miesięcy, raz w tygodniu, po godzinie na sali w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury im. Wł. St. Reymonta w Kowalewie Pomorskim lub na Pływalni.

Ponadto szkoły i przedszkole, dla których Gmina Kowalewo Pomorskie jest organem prowadzącym, angażowały się w liczne akcje tematyczne, organizowały konkursy oraz spotkania promujące zdrowy, aktywny tryb życia.

12.4. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025

Uchwałą Nr XL/337/22 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 31 marca 2022 roku przyjęto do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025.

Wskazane zostały w nim zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii realizowane przez Gminę. Elementem tego programu są również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Określone zadania i sposoby ich realizacji dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości wprowadzenia określonych form pracy w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualną pomoc merytoryczną i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych – jednostek samorządowych wyższego szczebla, organizacji, instytucji i osób fizycznych.

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie, którzy w życiu prywatnym i zawodowym spotykają się z problemem uzależnień oraz ich konsekwencjami, a także do wszystkich zainteresowanych tą problematyką.

Na realizację zadań określonych w Programie przeznaczone zostały dochody z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży.

W roku 2023 wydatki na realizację programu kształtowały się następująco:

- 1) wydatki związane z funkcjonowaniem świetlicy socjoterapeutycznej – 286 791,56 zł;
- 2) wydatki związane z funkcjonowaniem punktu konsultacyjnego – 19 800,00 zł;
- 3) wydatki na pomoc psychologiczną – 10 560,00 zł;
- 4) usługi Poradni Rodzinnej – 3 960,00 zł;
- 5) wydatki związane z funkcjonowaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 7 090,05 zł;
- 6) wydatki na profilaktykę pozostałą – 20 675,43 zł;

RAZEM 348 877,04 zł.

Szczegółowe sprawozdanie merytoryczne (raport) z realizacji zadań ujętych w programie za rok 2023 będzie przedstawione Radzie Miejskiej w terminie do 30 czerwca 2024 roku.

12.5. Podsumowanie

W 2023 roku Gmina Kowalewo Pomorskie realizowała liczne zadania związane z upowszechnianiem kultury fizycznej i rekreacji. Urozmaicona i rozbudowana infrastruktura sportowa oraz działania klubów i stowarzyszeń sportowych dały możliwość rozwoju kultury fizycznej wśród mieszkańców Gminy, w szczególności dzieci i młodzieży. Gmina Kowalewo Pomorskie z powodzeniem realizuje cykliczne imprezy sportowe i rekreacyjne oraz wspiera organizację nowych przedsięwzięć.

Rozdział XIII. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

13.1. Wprowadzenie

W roku sprawozdawczym współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi realizowana była na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji, jawności.

Formami współpracy Gminy Kowalewo Pomorskie z organizacjami pozarządowymi, ujętymi w programie współpracy, było m.in.:

- wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i zakresie współdziałania w celu zharmonizowania tych kierunków;
- konsultowanie projektów aktów normatywnych Rady w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji;
- prowadzenie na stronie internetowej Urzędu zakładki „Organizacje pozarządowe”, gdzie można uzyskać m.in. informacje o możliwościach uzyskania wsparcia z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, a także umieścić informacje przekazane przez organizacje;
- promowanie i wspieranie działalności organizacji pozarządowych poprzez zapraszanie do udziału w posiedzeniach organów gminy, informowanie społeczeństwa o udziale tych organizacji w pracach na rzecz Gminy w lokalnych gazetach, publikacjach, tablicach informacyjnych;
- wspieranie inicjatyw organizacji na rzecz społeczności Gminy;
- umożliwienie organizacjom pozarządowym nabywania na preferencyjnych warunkach prawa użytkowania (dzierżawa, najem) nieruchomości (lokali) będących własnością Gminy, dla celów prowadzenia działalności statutowej tych organizacji (w miarę możliwości lokalowych Gminy);
- udostępnianie sal oraz sprzętu, pomoc w uzyskiwaniu sprzętu i wsparcia technicznego.

Zadania, o których mowa powyżej, realizował Urząd Miejski w Kowalewie Pomorskim oraz jednostki podległe, tj. m.in. szkoły i przedszkole z terenu naszej Gminy, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury im. Władysława Stanisława Reymonta w Kowalewie Pomorskim oraz Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim.

13.2. Dotacja dla klubów i stowarzyszeń

W ramach realizacji programu, działając na podstawie art. 11 i 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U.2023.571 t.j.) Burmistrz Miasta Kowalewo Pomorskie ogłosił otwarty konkurs ofert na wsparcie zadań publicznych związanych z realizacją zadań gminy w zakresie kultury fizycznej i sportu w roku 2023 przez organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego. Zadanie, o którym mowa powyżej wykonywane było poprzez realizację przedsięwzięć z zakresu:

- upowszechniania i promowania różnych dyscyplin sportowych, polegających na organizowaniu i udziale w imprezach sportowych, zawodach i rozgrywkach, turniejach, pokazach z różnych dziedzin sportu i sportowej aktywizacji dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy, w tym osób niepełnosprawnych;
- szkolenia i udział w zawodach w ramach rozgrywek własnych oraz prowadzonych przez polskie i okręgowe związki sportowe.

Suma dotacji przyznanych przez Gminę Kowalewo Pomorskie na realizację zadania w roku 2023 wynosiła 240 000,00 zł i uzyskało tę kwotę 7 stowarzyszeń. Przyznaną kwotę dotacji dla klubów i stowarzyszeń przedstawia tabela:

Tabela 42: Wykaz dotacji przyznanej dla klubów i stowarzyszeń w 2023 roku

Lp.	Nazwa klubu, adres	Przyznana kwota dotacji
1.	Ludowy Klub Sportowy „PROMIEN” w Kowalewie Pomorskim ul. Chopina 26, 87-410 Kowalewo Pomorskie	93 000,00 zł
2.	Ludowy Klub Sportowy „PROMIEN” w Kowalewie Pomorskim ul. Chopina 26, 87-410 Kowalewo Pomorskie - organizacja XXX Międzynarodowego Turnieju Szachowego	9 000,00 zł
3.	Uczniowski Klub Sportowy „Olimpijczyk” w Kowalewie Pomorskim ul. Jana Pawła II 2, 87-410 Kowalewo Pomorskie	30 000,00 zł
Lp.	Nazwa klubu, adres	Przyznana kwota dotacji
4.	Uczniowski Klub Sportowy „SOKÓŁ” w Wielkim Rychnowie	42 000,00 zł

	Wielkie Rychnowo 53, 87-410 Kowalewo Pomorskie	
5.	Uczniowski Klub Sportowy „Orlik” w Kowalewie Pomorskim ul. Jana Pawła II 2, 87-410 Kowalewo Pomorskie	31 000,00 zł
6.	Akademia Piłkarska „Młode Lwy” Kowalewo Pomorskim z/s Bielsk 37/2, 87-410 Kowalewo Pomorskie	30 000,00 zł
7.	Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony Zdrowia Plac Wolności 3, 87-410 Kowalewo Pomorskie	5 000,00 zł

13.3. Dotacje dla organizacji

Wykaz organizacji, które w 2023 roku otrzymały wsparcie finansowe oraz kwota przyznanego dofinansowania i jej przeznaczenie przedstawiono za pomocą tabeli:

Tabela 43: Wsparcie finansowe dla organizacji pozarządowych w 2023 roku

L.p.	Nazwa organizacji	Kwota przyznanego dofinansowania
1.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Kowalewo Pomorskie	2 800,00 zł
2.	Koło Łowieckie Knieja	3 000,00 zł

13.4. Dotacje dla Kół Gospodyń Wiejskich

Na dzień 31 grudnia 2023 roku na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie działało 14 Kół Gospodyń Wiejskich zarejestrowanych w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

W ramach finansowej współpracy wnioski do budżetu Gminy Kowalewo Pomorskie na 2023 rok złożyły dwa Koła Gospodyń Wiejskich, tj. KGW w Szewie oraz KGW w Marianach, otrzymując dofinansowanie w wysokości po 3 000,00 zł każde. Łącznie w budżecie na 2023 rok przyjęto dla KGW kwotę 11 200,00 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie Kół.

Środki zostały przeznaczone m.in. na: artykuły gospodarstwa domowego, pokrowce na krzesła, spódnice folkowe oraz artykuły spożywcze.

13.5. Podsumowanie

Działające na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie organizacje pozarządowe realizujące zadania publiczne na rzecz jej mieszkańców bezpłatnie korzystały z infrastruktury znajdującej się w zarządzie Gminy oraz jej jednostek organizacyjnych. Kluby sportowe bezpłatnie korzystały z położonych na terenie Kowalewa Pomorskiego boisk sportowych. Centrum Rekreacji i Sportu w Kowalewie Pomorskim na bieżąco wspomagało Kluby w odpowiednim przygotowaniu infrastruktury technicznej (przygotowanie murawy, wytyczanie linii na stadionach itp.). Wspomagało również materialnie i osobowo przy organizowanych przez Kluby imprezach, zawodach, turniejach itp. Miejsko-Gminny Ośrodek im. Wł. St. Reymonta w Kowalewie Pomorskim oraz szkoły podstawowe z terenu miasta i gminy Kowalewo Pomorskie wspierały stowarzyszenia realizujące zadania na rzecz mieszkańców między innymi poprzez udostępnianie sal na organizację treningów, imprez i uroczystości skierowanych do mieszkańców.

Rozdział XIV. Polityka Społeczna

14.1. Wprowadzenie

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim stanowi podstawową jednostkę organizacyjną Gminy Kowalewo Pomorskie w zakresie wspierania osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do przezwyciężenia trudności życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Do zadań Ośrodka należy przede wszystkim podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem lokalnym.

14.2. Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej z zakresu pomocy społecznej

W ramach świadczeń finansowych wyróżnia się formy pomocy takie jak: zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe, świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub żywności.

W ramach pomocy niepieniężnej wymienić należy pracę socjalną, udzielenie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania, dożywianie dzieci, sprawienie pogrzebu - w tym osobom bezdomnym, kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu. Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U.2023.901 t.j.) podstawę do udzielania pomocy warunkuje kryterium dochodowe, przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w ww. ustawie.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1296) ustalono kryteria dochodowe, obowiązujące od stycznia 2022 roku, dla osoby samotnie gospodarującej w wysokości 776,00 zł, dla osoby w rodzinie w wysokości 600,00 zł.

14.3. Formy pomocy

Ustawa o pomocy społecznej dzieli zadania z zakresu pomocy społecznej na zadania zlecone i zadania własne.

1) **Zadania zlecone**

Zadania zlecone gminie to katalog zadań związany z realizacją określonych świadczeń. Pierwszą grupą jest przyznawanie i wypłacanie świadczeń związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną. W 2023 roku nie było zgłoszeń klęsk żywiołowych.

Kolejną grupą są świadczenia przyznawane dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W ramach tej formy wsparcia mieści się organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Następna kategoria to działania skierowane do cudzoziemców zgodnie z ustawą. Ostatnim zadaniem w ramach zadań zleconych jest wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki (dla osób pełniących rolę opiekunów prawnych osób ubezwłasnowolnionych). Ustawa o pomocy społecznej zdecydowanie zminimalizowała liczbę zadań zleconych z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez ośrodki pomocy społecznej. W praktyce sprowadza się to do świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz do wypłacania wynagrodzenia należnego opiekunowi z tytułu sprawowania opieki. Zgodnie z art. 36 pkt 1 lit. h oraz art. 53a ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd jest świadczeniem z pomocy społecznej jednak nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej. Zgodnie z art. 101 ust. 1 cytowanej ustawy w związku z art. 27 Kodeksu Cywilnego właściwą do wypłaty przyznanego wynagrodzenia jest gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania opiekuna. W 2023 roku świadczenie wypłacono czterem opiekunom prawnym. Łączny koszt zadania wyniósł 18 676,00 zł.

2) **Zadania własne**

Zadania własne gminy obejmują świadczenia związane z ponoszeniem przez jednostkę samorządu terytorialnego wydatków finansowych. Do takich świadczeń zaliczyć można m. in.

udzielenie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, przyznawanie i wypłata zasiłków stałych, okresowych, celowych i zasiłków specjalnych celowych, dożywianie dzieci, sprawienie pogrzebu, organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania, a także ponoszenie odpłatności za pobyt osoby w domu pomocy społecznej. Ponadto do zadań własnych gminy w ramach pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym należy praca socjalna.

14.4. Pomoc niepieniężna

14.4.1. Praca socjalna

Praca socjalna jest niepieniężnym świadczeniem pomocy społecznej dla osób i rodzin bez względu na posiadany dochód.

W 2023 roku pracą socjalną objęto 334 rodziny, z czego 193 rodziny objęto pracą socjalną w połączeniu z pomocą materialną, pomocą w formie usług czy pomocą w formie zakupu posiłku, natomiast 141 rodzin skorzystało wyłącznie z pracy socjalnej. Należy zaznaczyć, że była to praca z indywidualnym przypadkiem (osobą/rodziną).

Praca socjalna to nieustanna gotowość do niesienia pomocy oraz stałe wspieranie osób i rodzin w dążeniu do rozwiązywania problemów. Praca socjalna wymaga działań mających na celu wydobyć potencjału jednostki i zmobilizowanie jej do podjęcia kroków w celu dokonania życiowych zmian.

W przypadku osób nadużywających alkoholu pracownicy socjalni prowadzili rozmowy motywujące do podjęcia leczenia przeciwalkoholowego, składali wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowalewie Pomorskim o wszczęcie postępowania zmierzającego do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. W tym zakresie współpracowano również z Prokuraturą, Służbą Zdrowia oraz terapeutą do spraw uzależnień, który przyjmował w każdy poniedziałek w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracował z Urzędem Miejskim w Kowalewie Pomorskim oraz Powiatowym Urzędem Pracy w Golubiu-Dobrzyniu

w zakresie zatrudniania osób znajdujących się w trudnej sytuacji. Pracownicy socjalni, jak co roku, przygotowywali listę osób bezrobotnych, które mogłyby podjąć pracę w ramach „prac społecznie użytecznych”. W 2023 roku w ramach ww. formy zatrudnienia pracę znalazło 14 osób. Umowy zawarte zostały na okres od 1 lutego 2023 roku do 31 stycznia 2024 roku.

W 2023 roku odbyło się XXVII Sportowe Spotkanie Osób Niepełnosprawnych „Bądźmy Razem”.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim w 2023 roku zaangażował się we współpracę ze Szkolnym Kołem Caritas działającym przy Szkole Podstawowej w Kowalewie Pomorskim oraz Stowarzyszeniem WIOSNA organizującym akcję „Szlachetna Paczka”, w celu zorganizowania w okresie Świąt Bożego Narodzenia pomocy dla osób i rodzin potrzebujących. W ramach tej współpracy przygotowano paczki świąteczne. Do akcji włączyli się Radni Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim i pracownicy Ośrodka.

We współpracy ze Stowarzyszeniem Na rzecz Ochrony Zdrowia tradycyjnie zorganizowano spotkanie wigilijne dla osób starszych. Na ten cel Stowarzyszenie Na Rzecz Ochrony Zdrowia w ramach programu „Akcja kolacja” pozyskało środki finansowe w wysokości 8 000,00 zł z Fundacji Biedronka.

Fot. 55: Spotkanie wigilijne

Fot. 56: Szkolne Koło Caritas

Fot. 57: Sportowe Spotkanie Osób Niepełnosprawnych

W 2023 roku 79 mieszkańców z terenu Gminy Kowalewo Pomorskie ukończyło 90 lat i więcej (w tym 4 Jubilatów kończących 100 i więcej lat). Najstarsza mieszkanka ukończyła 102 lata. Tradycją kultywowaną już od wielu lat są odwiedziny Jubilatów w tym szczególnym dniu. W 2023 roku skorzystaliśmy z 18 zaproszeń. Do pozostałych Jubilatów życzenia od Burmistrza Miasta, Przewodniczącego Rady Miejskiej oraz Kierownika MGOPS zostały wysłane drogą pocztową.

Fot. 58: Odwiedziny Jubilatów w 2023 roku

Fot. 59: Odwiedziny Jubilatów w 2023 roku

Fot. 60: Odwiedziny Jubilatów w 2023 roku

Fot. 61: Odwiedziny Jubilatów w 2023 roku

Fot. 62: Jedna z najstarszych mieszkanek Gminy Kowalewo Pomorskie

Fot. 63: Jedna z najstarszych mieszkanek Gminy Kowalewo Pomorskie

Fot. 64: Jedna z najstarszych mieszanek Gminy Kowalewo Pomorskie

Fot. 65: Jedna z najstarszych mieszanek Gminy Kowalewo Pomorskie

14.4.2. Kontrakt socjalny

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej jednym z nadrzędnych celów pomocy społecznej jest reintegracja społeczna i zawodowa świadczeniobiorców. Pokonanie trudnych sytuacji życiowych jest możliwe przy współpracy klientów pomocy społecznej z pracownikiem socjalnym. Narzędziem, które przewiduje taką współpracę jest kontrakt socjalny. Kontrakt socjalny jest pisemną umową zawartą między osobą ubiegającą się o pomoc, a pracownikiem socjalnym. Umowa ta określa uprawnienia i zobowiązania stron do podejmowania działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. Ponadto kontrakt określa sposób współdziałania w rozwiązywaniu problemów klientów pomocy społecznej poprzez wzmocnienie ich aktywności i samodzielności zarówno społecznej, jak i zawodowej. Kontrakt socjalny jest instrumentem mającym na celu wzmocnienie aktywności życiowej i zawodowej klientów pomocy społecznej. Jednocześnie należy zaznaczyć, że odmowa zawarcia kontraktu socjalnego lub niedotrzymanie jego postanowień przez osobę albo rodzinę może stanowić podstawę do odmowy przyznania

świadczenia, uchylenia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W 2023 roku pracownicy socjalni Ośrodka zawarli 7 kontraktów socjalnych.

14.4.3. Asystent rodziny

Przeobrażenia jakie przechodzi współczesna rodzina, która napotyka coraz więcej zagrożeń i zjawisk kryzysowych, wielokrotnie doprowadzają do destabilizacji i rozpadu więzi rodzinnych. W praktyce można zauważyć, że rodzina zdezorganizowana przestaje spełniać przypisane jej funkcje i zadania w ramach zarówno społeczności lokalnej, jak i w ramach społeczeństwa globalnego. Zanikają bądź ulegają ograniczeniu jej podstawowe funkcje socjalizacyjne, wychowawcze, emocjonalno – ekspresyjne i kulturalne.

Zauważyć można, że rodziny, które nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć trudności wychowawczych, a tym samym zaniedbują swoje obowiązki względem dzieci, często wymagają zwiększonych działań ze strony instytucji pomocowych. Działania te powinny być ukierunkowane na poprawę zdolności funkcjonowania tych rodzin. W takich przypadkach oprócz pracy socjalnej, którą wykonuje pracownik socjalny niezbędne jest wsparcie asystenta rodziny. Asystent współpracuje z rodziną, wspiera i pomaga odbudować więzi rodzinne. Ponadto jego zadaniem jest również stopniowe wyprowadzanie rodziny z kryzysu w jakim się znalazła, wskazując drogi rozwiązywania problemów. Do zadań asystenta należy przede wszystkim: pomoc rodzinie w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, motywowanie do aktywizacji społecznej i zawodowej oraz mobilizowanie członków rodziny do podejmowania działań mających na celu poprawę ich sytuacji.

Efektem pracy asystenta rodziny w zakresie wspierania rodziny i zapewnienia dzieciom właściwych warunków życia i rozwoju jest:

- stopniowe podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców;
- zwiększenie zaangażowania rodziców w proces edukacyjny dzieci;
- utrzymywanie stałego kontaktu rodziców z wychowawcami i nauczycielami, poprawa umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego i zarządzania budżetem domowym, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa socjalnego w rodzinach i uzyskanie stabilizacji życiowej, w tym podjęcie pracy;
- podjęcie terapii odwykowej i utrzymywanie trzeźwości;

- poprawa stanu zdrowia dzieci przez stosowanie się rodziców do zaleceń lekarskich;
- korzystanie z pomocy specjalistów w razie potrzeby;
- odbudowanie więzi rodzinnych i złagodzenie konfliktów w rodzinach; integracja rodzin ze środowiskiem lokalnym.

W 2023 roku wsparciem asystenta rodziny objętych zostało 13 rodzin (w rodzinach tych było łącznie 24 dzieci) wykazujących problemy opiekuńczo-wychowawcze.

14.4.4. Piecza zastępcza

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2024.177 t.j.) gmina partycypuje w kosztach utrzymania dzieci będących w pieczy zastępczej w wysokości: w pierwszym roku 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, w drugim roku pobytu 30%, w trzecim i następnych 50% kosztów. W roku 2023 koszt współfinansowania opieki zastępczej sprawowanej nad 21 dziećmi z Gminy Kowalewo Pomorskie wyniósł: 121 290,54 zł.

14.4.5. Zespół Interdyscyplinarny

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pomorskim, który w 2023 roku realizował działania określone w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U.2024.424 t.j.) oraz w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2021-2023. W dniu 9 marca 2023 roku uchwalona została ustawa o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz.535). Nowelizacja została opublikowana w Dzienniku Ustaw w dniu 21 marca 2023 roku i weszła w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, czyli 22 czerwca 2023 roku. Od tego dnia zniknęło w ustawowej nomenklaturze pojęcie „przemocy w rodzinie”. W jego miejsce pojawiło się pojęcie „przemocy domowej”. Obowiązywać zaczęły nowe definicje ustawowe osoby doznającej przemocy domowej, osoby stosującej przemoc domową i świadka przemocy domowej.

Uwzględniając wymogi ustawowe znowelizowanej ustawy Zarządzeniem Nr 116/2023 Burmistrza Miasta Kowalewo Pomorskie z dnia 11 września 2023 roku powołano nowy

Zespół Interdyscyplinarny i zniesiono dotychczasowy. Z dniem powołania nowego Zespołu Interdyscyplinarnego zlikwidowane zostały grupy robocze. Natomiast sprawy wszczęte i niezakończone przez Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Rodzinie i grupy robocze przejął nowo powołany Zespół Interdyscyplinarny i grupy diagnostyczno-pomocowe. Nowelizacja ustawy wprowadziła szereg regulacji odnoszących się do zasad funkcjonowania zespołów, jak i grup diagnostyczno-pomocowych.

Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kowalewie Pomorskim, który funkcjonował do 10 października 2023 roku, odbyły się w marcu i czerwcu tamtego roku.

Pierwsze posiedzenie nowo powołanego Zespołu zostało zwołane przez Burmistrza Miasta Kowalewo Pomorskie i odbyło się w dniu 20 września 2023 roku. Kolejne posiedzenie Zespołu zwołane przez przewodniczącego Zespołu miało miejsce w dniu 29 listopada 2023 roku. Członkowie Zespołu spotykali się w celu omówienia: bieżących problemów i oceny skuteczności podejmowanych interwencji, spraw dotyczących procedury „Niebieskie Karty”, stopnia realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, zmian obowiązujących w przepisach, zaleceń Wojewody Kujawsko-Pomorskiego dla Zespołów Interdyscyplinarnych.

W 2023 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 21 „Niebieskich Kart-A”, z czego:

- 17 sporządzili funkcjonariusze policji,
- 4 sporządzili pracownicy socjalni.

Łącznie w okresie sprawozdawczym realizowane były 42 procedury „Niebieskie Karty”, w tym 21 procedur wszczętych w latach 2020-2022.

Realizacją pomocy na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc domową zajmowały się powołane przez Zespół Interdyscyplinarny grupy robocze a od dnia 20 września 2023 roku grupy diagnostyczno-pomocowe, które w powyższym celu zorganizowały łącznie 143 spotkania. Członkowie grup roboczych i grup diagnostyczno-pomocowych opracowywali i realizowali plan pomocy rodzinie, diagnozowali sytuację w rodzinie, przeprowadzali rozmowy wspierające, prowadzili działania edukacyjno-informacyjne dotyczące konsekwencji stosowania przemocy domowej, dokumentowali działania podejmowane w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Pomocą grup w okresie sprawozdawczym objętych było 38 rodzin, w tym 17 rodzin z małoletnimi dziećmi. W 31 rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty” występował problemem z nadużywaniem alkoholu i współuzależnieniem. Wsparciem asystenta rodziny objęte były 4 rodziny dotknięte przemocą.

W omawianym okresie zakończono 29 procedur „Niebieskie Karty”, z czego na skutek:

- rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań – 6 „Niebieskich Kart”;
- ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej - 23 „Niebieskie Karty”.

Członkowie grup – pracownicy socjalni - w ramach procedur wszczętych w 2023 roku oraz kontynuowanych z lat wcześniejszych złożyli do:

1. Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Golubiu-Dobrzyniu 8 wniosków o wgląd w sytuację dziecka oraz do Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Toruniu 1 wniosek;
2. Prokuratury Rejonowej w Golubiu-Dobrzyniu - 2 zawiadomienia o podejrzeniu stosowania przemocy domowej.

Zawiadomienie o doznawaniu przemocy domowej do organów ścigania złożyło 8 kobiet.

Obowiązek leczenia odwykowego ustalony przez Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny w Golubiu-Dobrzyniu otrzymało:

- na wniosek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowalewie Pomorskim - 5 osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej;
- na wniosek rodziny - 1 osoba podejrzana o stosowanie przemocy domowej.

Z dobrowolnego leczenia odwykowego w warunkach stacjonarnych w Ośrodku Leczenia Uzależnień w Toruniu skorzystały 2 osoby podejrzane o stosowanie przemocy domowej.

Osoby doznające przemocy domowej i współuzależnione miały możliwości bezpłatnego korzystania ze wsparcia psychologa oraz terapeuty rodzinnego przyjmujących w siedzibie Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim.

Osoby z problemem alkoholowym mogły korzystać z porad terapeuty do spraw uzależnień przyjmującego w Punkcie Informacyjno Konsultacyjnym dla Osób z Problemem Alkoholowym i ich Rodzin w Kowalewie Pomorskim.

W okresie sprawozdawczym nie zaistniał przypadek zapewnienia ochrony dziecku na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia dziecka .

W trakcie interwencji w związku z przemocą domową funkcjonariusze policji zmuszeni byli do zapewnienia 1 dziecku opieki poprzez doprowadzenie dziecka do Rodzinnego Domu Dziecka.

W 2023 roku policja wydała 8 osobom podejrzanym o stosowanie przemocy domowej, stwarzającym zagrożenie dla życia i zdrowia osoby doznającej tej przemocy, nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakaz zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, zakaz zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej na wyrażoną w metrach odległość.

W przypadku 3 osób stosujących przemoc domową na wniosek osób doznających przemocy domowej Sąd Rejonowy I Wydział Cywilny w Golubiu-Dobrzyniu wydał postanowienie o zabezpieczeniu nakazu/zakazu wydanego przez policję.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup korzystali ze szkoleń dotyczących:

- zmian przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – 7 osób;
- rozpoznawania sygnałów przemocy w środowisku domowym wobec dzieci i dorosłych - 2 osoby.

W czerwcu 2023 roku dwóch pracowników Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim brało udział w konferencji szkoleniowej „Przemoc Domowa - Nowa Perspektywa Działań”.

14.5. Pomoc uchodźcom z Ukrainy

W 2023 roku Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał uchodźcom pomocy ze środków publicznych w formie jednorazowego świadczenia 300+ na łączną kwotę 1 800,00 zł.

Dzieciom ukraińskim uczęszczającym do szkół była udzielana pomoc w postaci posiłków wydawanych w szkołach. Z pomocy w formie posiłków łącznie skorzystało 19 dzieci ukraińskich. Ze środków publicznych pomoc przyznano tylko tym dzieciom, których rodziny spełniały kryterium dochodowe zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

Pomoc ta została zrealizowana na łączną kwotę 23 692,50 zł . Dzieciom z rodzin, które nie spełniały kryterium dochodowego, posiłki finansowano ze środków uzyskanych z darowizn na łączną kwotę 7 685,70 zł.

14.6. Ogólne dane liczbowe

14.6.1. Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Tabela 44: Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2023 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI	
RODZINY OGÓŁEM (wiersz 2+3+4+5+6+7)	1	334	182	729
z tego o liczbie osób (z wiersza 1):	2	171	84	171
1	3	53	32	106
2	4	39	24	117
3	5	33	20	132
4	6	29	19	145
5	7	9	3	58
6 i więcej				
w tym (z wiersza 1):	8	98	56	405
RODZINY Z DZIEĆMI OGÓŁEM (wiersz 9+10+11+12+13+14+15)				
z tego o liczbie dzieci (z wiersza 8):	9	28	16	88
1	10	32	20	122
2	11	28	16	135
3	12	9	4	53
4	13	1	0	7
5	14	0	0	0
6	15	0	0	0
7 i więcej				
w tym (z wiersza 1):	16	34	18	119
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM (wiersz 17+18+19+20)				
z tego o liczbie dzieci (z wiersza 16):	17	10	5	29

1				
2	18	13	8	43
3	19	9	4	37
4 i więcej	20	2	1	10
w tym (z wiersza 1): RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM (wiersz 22+23+24+25)	21	150	75	251
z tego o liczbie osób (z wiersza 21): 1	22	94	38	94
2	23	32	21	64
3	24	12	7	36
4 i więcej	25	12		

14.6.2. Przyczyny udzielania pomocy

Tabela 45: Przyczyny udzielania pomocy społecznej w 2023 roku

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI	
UBÓSTWO	1	119	72	250
SIEROCTWO	2	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	3	10	5	11
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	33	19	162
W TYM (z wiersza 4): POTRZEBA OCHRONY WIELODZIETNOŚCI	5	27	17	138
BEZROBOCIE	6	106	64	276
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	74	35	174
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	68	30	137
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	33	19	117
W TYM (z wiersza 9): RODZINY NIEPEŁNE	10	31	19	111
RODZINY WIELODZIETNE	11	2	1	9
PRZEMOC DOMOWA	12	6	4	22

POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0	0
ALKOHOLIZM	14	29	16	41
NARKOMANIA	15	3	2	3
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	6	5	10
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODŹCY, OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ LUB ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY (art. 7 pkt 11)	17	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	0	0	0
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	0	0	0
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0	0

14.6.3. Szczegółowy podział budżetu na zadania realizowane przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim

Tabela przedstawia podział budżetu na zadania realizowane przez MGOPS:

Tabela 46: Podział budżetu na zadania realizowane przez MGOPS

Zadania zlecone		
	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Kwota
Budżet centralny z przeznaczeniem na:	419 881,52 zł	
Zasiłki stałe w tym: dotacja	36	196 589,30 zł
zasiłki okresowe w tym: dotacja	89	207 389,10 zł
Składki zdrowotne	30	15 903,12 zł
Budżet centralny z przeznaczeniem na:	414 125,45 zł	
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	5	78 367,50 zł
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną	0	0,00 zł
Dożywianie w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” - dotacja	396	335 757,95 zł
Budżet centralny z przeznaczeniem na realizację dodatków wraz z kosztami obsługi programu:	62 593,43 zł	
- dodatek osłonowy	0	0,00 zł

- dodatek węglowy	2	6 120,00 zł
- dodatek inne źródła ciepła	2	2 040,00 zł
- dodatek elektryczny	29	37 740,00 zł
- dodatek gazowy	39	16 693,43 zł
Zadania własne		
Budżet Gminny z przeznaczeniem na:	1 131 629,16 zł	
Sprawienie pogrzebu	1	5 100,00 zł
Zasiłki celowe ogółem, w tym: zasiłki celowe specjalne	46	15 820,00 zł
	3	1 300,00 zł
	11	3 000,00 zł
opał	11	3 000,00 zł
Zdarzenia losowe	0	0
Dożywianie w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu,- własne	396	127 868,05 zł
-Usługi opiekuńcze	19	187 515,57 zł
- Domy Pomocy Społecznej	5	245 112,88 zł
- dodatek mieszkaniowy	165	550 212,66 zł
Ogólna liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie z pomocy społecznej	290	
Ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	193	

14.7. Programy i projekty realizowane przez MGOPS w 2023 roku

W roku sprawozdawczym MGOPS przystąpił do realizacji wewnętrznych programów i projektów, tj.:

14.7.1. Program „Opieka 75+”

Program ogłoszony przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej, w ramach którego pozyskaliśmy środki finansowe w wysokości 25 110,00 zł, które pozwoliły na obniżenie kosztów wynagrodzenia zatrudnionych opiekunek. W ramach tego programu z pomocy w formie usług opiekuńczej skorzystało 7 podopiecznych.

14.7.2. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” edycja 2023

Program, który miał na celu wprowadzenie usług asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Z programu pozyskano środki na zatrudnienie 13 asystentów na umowę zlecenie, obejmując wsparciem 30 osób niepełnosprawnych, w tym 26 osób o znacznym stopniu i 4 osoby o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

**Koszt całego programu wyniósł 383 283,31 zł,
który w całości był pokrywany ze środków Funduszu Solidarnościowego.**

14.7.3. Program „Opieka wytchnieniowa” edycja 2023

Program, który miał na celu wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami niepełnosprawnymi poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.

**Koszt całego programu wyniósł 31 350,58 zł, finansowany był w całości
z Funduszu Solidarnościowego. Z programu skorzystało 5 rodzin.**

14.7.4. Program „Korpus Wsparcia Seniorów”

Program, który miał na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwość samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez zwiększenie dostępu do tzw. „opieki na odległość”. W ramach programu przystąpiono do realizacji Modułu II, dzięki któremu zakupiono usługę systemu do świadczenia teleopieki dla 60 osób, którym przekazane zostały opaski życia. Łącznie w 2023 roku z ww. wsparcia skorzystały 63 osoby w wieku 65+. Koszt całego programu wyniósł 39 000,00 zł. Program dofinansowany był z dotacji celowej budżetu państwa, kwota dofinansowania wynosiła 22 588,00 zł. Wsparcie finansowe stanowiło 57,92 % kwoty realizacji zadania.

14.7.5. Projekt „Kujawsko-Pomorska Teleopieka”

Projekt „Kujawsko-Pomorska „Teleopieka” polega na świadczeniu zdalnej opieki i przyznawaniu natychmiastowej pomocy w przypadku zagrożenia życia bądź zdrowia w trybie całodobowym przez 7 dni w tygodniu. W ramach projektu Gmina Kowalewo Pomorskie w 2023 roku miała do dyspozycji 23 urządzenia, z których skorzystało 27 osób. Bransoletki alarmowe wyposażone są w przycisk S.O.S, czujnik upadku czy geolokalizację. Całkowity koszt programu w 2023 roku wyniósł 13 985,29 zł (w tym kwota pochodząca z dofinansowania wyniosła 4 142,82 zł, wkład własny Gminy wyniósł 9 842,47 zł.).

14.7.6. „Gminny Program Wspierania Rodziny” na lata 2021-2023

Adresatami programu były rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie wychowujące dzieci i przeżywające różnego rodzaju trudności, których sami nie mogą pokonać, a także rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej i wyrażają chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem i jego powrotu do domu rodzinnego. W szczególności program był skierowany do:

1. rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i niezaradnych życiowo;
2. rodzin żyjących w niedostatku materialnym, w tym bezrobotnych;
3. rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą;
4. rodzin z dziećmi zagrożonymi niedostosowaniem społecznym.

14.7.7. „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2021-2026”

Celem głównym programu było zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej i ograniczenie skutków przemocy domowej przez podejmowanie interwencji wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie. Program adresowany był do lokalnej społeczności miasta i gminy Kowalewo Pomorskie, a przede wszystkim do tych, którzy na co dzień są świadkami przemocy, doznają przemocy lub też ją stosują, przedstawiciele instytucji i służb zajmujących się zawodowo problemem przemocy.

14.7.8. „Program asystent rodziny w 2023 r.”

Program ogłoszony przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w związku, z którym pozyskaliśmy środki finansowe w wysokości 11 096,17 zł pozwalające na wypłacenie jednorazowego dodatku do wynagrodzenia asystenta rodziny w wysokości 2 000,00 zł oraz refundację kosztów zatrudnienia asystenta rodziny poniesione za okres: listopad i grudzień 2023 rok w wysokości 9 096,17 zł. Pomocą asystenta rodziny objęto 13 rodzin.

14.7.9. „Program czyste powietrze”

Od 1 października 2020 roku tutejszy Ośrodek wydaje zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego w związku z programem „Czyste Powietrze”. W 2023 roku wydano łącznie 125 zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego.

14.7.10. „Program Karta Dużej Rodziny”

Realizowany jest w Gminie Kowalewo Pomorskie od 2014 roku. Z programu mogą korzystać rodziny z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 roku życia. Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mogą korzystać z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. O przyznanie Karty mogą ubiegać się również rodzice, którzy wychowali co najmniej troje dzieci, bez względu na wiek tych dzieci w chwili składania wniosku.

W związku ze zmianą ustawy z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny (T.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2424) od lipca 2021 roku wszystkie karty przyznane w formie tradycyjnej uzyskały formę elektroniczną. Każdy posiadacz aktywnej karty może wyświetlić ją w aplikacji „mObywatel”.

W Gminie Kowalewo Pomorskie od 2014 roku z programu skorzystało 717 rodzin. W 2023 roku koszt programu wyniósł 2 670,00 zł i w całości był finansowany z budżetu państwa. Wydano 259 kart (w formie tradycyjnej i elektronicznej) dla 105 rodzin.

14.7.11. „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2021-2030”

Strategia wyznacza cele strategiczne i działania, których osiągnięcie w znaczący sposób może przyczynić się do rozwiązywania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki.

14.7.12. „Program posiłek w szkole i w domu”

W 2023 roku nadal był realizowany wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023, ustanowiony Uchwałą nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 roku (M.P.2018.1007). Program przewiduje udzielenie pomocy w jednej z trzech form: posiłek, świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych. Wsparcie przysługuje osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz spełniającym, od stycznia 2023 roku, kryterium dochodowe w wysokości 200% kryterium, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy. Pomoc w ramach programu przysługuje dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej oraz uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej. Wsparciem mogą zostać objęte również osoby znajdujące się w sytuacjach wymienionych w art.7 ustawy o pomocy społecznej, w szczególności osoby starsze, chore i niepełnosprawne.

Pomoc ta była realizowana w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz w formie zakupu posiłków dla dzieci w szkole. Pomoc w formie zakupu posiłków dla dzieci w szkole przyznano dla 108 uczniów, natomiast z pomocy w formie zasiłku celowego skorzystało 144 rodzin, w tym 354 osoby w rodzinach. Jeżeli chodzi o beneficjentów dorosłych każda osoba, która złożyła wniosek i spełniła kryteria wynikające z przepisów prawa, otrzymała gorący posiłek. W roku 2023 z tej formy pomocy skorzystało 14 beneficjentów dorosłych.

W roku 2023 na pomoc w formie zakupu posiłku lub żywności w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” wydatkowano ogółem kwotę 463 626,00 zł, z czego 335 757,95 zł to środki z budżetu państwa, natomiast 127 868,05 zł stanowił wkład własny. Na zasiłki celowe wydatkowano ogółem kwotę 234 960,00 zł, z czego 164 919,00 zł to środki z budżetu państwa, natomiast 70 041,00 zł to środki własne.

Z analizy danych wynika, że liczba osób korzystających z pomocy w formie posiłków dla dzieci i młodzieży w szkołach uległa zmniejszeniu. Niewątpliwie na taką sytuację wpływ ma polityka prorodzinna państwa, która stwarza możliwości do usamodzielnienia się od systemu pomocy społecznej, ale także działania w ramach pracy socjalnej ukierunkowane na właściwe planowanie budżetu domowego świadczeniobiorców.

14.7.13. „Program operacyjny pomoc żywnościowa”

W roku sprawozdawczym MGOPS w Kowalewie Pomorskim uczestniczył w realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Podprogram 2021 Plus.

Pomoc w ramach programu kierowana była do osób i rodzin o niskich dochodach, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, spełniających przesłanki określone w art.7 ustawy o pomocy społecznej, jak np. bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność, bezdomność, których dochód nie przekraczał 235% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej, tj. 1 823,60 zł netto dla osoby samotnie gospodarującej, a 1 410,00 zł netto dla osoby w rodzinie.

W ramach programu dostarczania żywności dla najuboższej ludności z UE w 2023 roku otrzymaliśmy łącznie 9,1912 kg żywności na kwotę 60 246,44 zł. Z pomocy w formie żywności skorzystało 561 osób z 214 rodzin.

Ponadto od kilku lat Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z Toruńskim Bankiem Żywnościowo-Rzeczowym. W roku 2023 z Banku Żywności otrzymaliśmy artykuły spożywcze i odzież w ilości ok. 10 539,42 kg na kwotę 159 107,49 zł. Jako członkowie opłacamy składkę, która w 2023 roku wynosiła 16 000,00 zł.

14.7.14. Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła

W 2023 roku tutejszy Ośrodek kontynuował realizację ustawy z dnia 15 września 2022 roku o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz.U.2023.1772 t.j.) w części dotyczącej przyznania prawa do dodatku dla gospodarstw domowych. W 2023 roku wypłacone zostały 2 dodatki (dotyczy odwołań

z 2022 roku) na łączną kwotę 2 040,00 zł wraz z kosztami obsługi, które wyniosły 40,00 zł. Środki na realizację zadania pochodziły z Funduszu przeciwdziałania COVID-19.

14.7.15. Dodatek elektryczny

W 2023 roku tutejszy Ośrodek kontynuował realizację ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej, w części dotyczącej przyznania prawa do dodatku elektrycznego.

Wnioski o dodatek elektryczny można było składać od 1 grudnia 2022 roku do 1 lutego 2023 roku. Dodatek elektryczny przysługiwał odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, w przypadku gdy główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego było zasilane energią elektryczną i źródło to zostało zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia 11 sierpnia 2022 roku albo po tym dniu - w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Liczba złożonych w 2023 roku wniosków wyniosła 15. Zgodnie z zapisem powyższej ustawy realizacja dodatku następowała do 31 marca 2023 roku. W związku z nieotrzymaniem dotacji na realizację tego zadania w 2022 roku, wypłata dodatku nastąpiła w roku 2023. Łączny koszt realizacji dodatku wyniósł 37 740,00 zł (w tym 740,00 zł koszt obsługi zadania). Kwota ta obejmuje wszystkie złożone wnioski w terminie realizacji zadania, tj. od 1 grudnia 2022 roku do 1 lutego 2023 roku. Środki na realizację zadania pochodziły z Funduszu przeciwdziałania COVID-19.

14.7.16. Dodatek węglowy

Dodatek przysługiwał gospodarstwom domowym, dla których głównym źródłem ogrzewania był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe – zasilane węglem kamiennym, brykietem lub peletem, zawierającymi co najmniej 85% węgla kamiennego. Dodatek węglowy przysługiwał jednorazowo w wysokości – 3 000,00 zł a wnioski o wypłatę ww. dodatku można było składać w okresie od 17 sierpnia 2022 roku do 30 listopada 2022 roku. Program realizowany był do końca 2022 roku. Z uwagi na toczące się odwołania

z 2022 roku w roku sprawozdawczym wypłacono 2 dodatki węglowe na łączną kwotę 6 000,00 zł. Łączny koszt realizacji zadania w 2023 roku wyniósł 6 120,00 zł.

14.7.17. Dodatek mieszkaniowy

Od 1 stycznia 2022 roku tutejszemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej przekazano do realizacji zadania w zakresie przyznawania dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych. Realizacja powyższych zadań wynika z ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U.2023.1335 t.j.) i ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (Dz.U.2024.266 t.j.).

Dodatki mieszkaniowe przyznawane były w ramach pomocy osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej. Są formą pomocy dla osób, które mają trudności z wnoszeniem bieżących opłat mieszkaniowych, spełniających łącznie trzy warunki: posiadają tytuł prawny do lokalu, zamieszkują lokale mieszkalne spełniające kryterium metrażowe oraz spełniają kryterium dochodowe.

W roku 2023 roku przyznano 284 dodatki mieszkaniowe na okres 6 miesięcy dla każdego wnioskodawcy. Ogółem na wypłatę dodatków mieszkaniowych wraz z kosztami obsługi zadania wydatkowano kwotę 554 487,63 zł. Całość została pokryta ze środków gminnych. W roku sprawozdawczym na mocy ustawy z dnia 15 grudnia 2022 roku o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (T.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 303) wstrzymano realizację dodatku energetycznego.

14.7.18. Dodatek gazowy. Refundacja podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych w 2023 roku

W 2023 roku Gmina realizowała pomoc mającą na celu wsparcie gospodarstw domowych w ponoszeniu kosztów zakupu paliwa gazowego dla gospodarstw ogrzewających się gazem. Pomoc stanowiła refundację podatku VAT wynikającą z opłaconej faktury za dostarczenie paliwa. O zwrot mogły ubiegać się rodziny spełniające kryterium dochodowe, tj. 2 100 zł dla jednoosobowego gospodarstwa domowego i 1 500 zł na osobę w przypadku gospodarstwa wieloosobowego, po otrzymaniu i opłaceniu faktury za paliwa gazowe.

Z tej formy wsparcia skorzystało 39 rodzin. Gmina wypłaciła łącznie 94 świadczenia na kwotę 16 366,11 zł. Realizacja świadczenia w 100% finansowana była z budżetu państwa.

14.8. Zadania realizowane przez MGOPS wynikające z innych ustaw

Zadania, które MGOPS realizuje na podstawie innych ustaw to:

1. prowadzenie postępowań, wydawanie decyzji i wypłacanie świadczeń rodzinnych;
2. prowadzenie postępowań, wydawanie decyzji i wypłacanie zasiłków dla opiekunów;
3. prowadzenie postępowań, wydawanie rozstrzygnięć i decyzji oraz wypłata świadczeń wychowawczych;
4. prowadzenie postępowań, wydawanie decyzji i wypłacanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
5. prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych.

14.8.1. Świadczenia rodzinne

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U.2024.323 t.j.) określa warunki nabywania prawa oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych.

Świadczenia rodzinne obejmują:

- zasiłek rodzinny oraz siedem dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka; opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego; samotnego wychowywania dziecka; wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej; kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego; rozpoczęcia roku szkolnego; podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania;
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy;
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka;
- świadczenie rodzicielskie;
- zasiłek dla opiekuna.

Wysokości kryterium dochodowego oraz wysokość poszczególnych rodzajów świadczeń rodzinnych w 2023 roku przedstawia poniższa tabela:

Tabela 47: Wysokości kryterium oraz realizowanych świadczeń rodzinnych w 2023 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE	Kwota
Wysokość dochodu uprawniającego do świadczeń rodzinnych na osobę netto	674,00 zł
- w rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym	764,00 zł
Wysokość zasiłku rodzinnego (miesięcznie):	
- na dziecko do 5 roku życia	95,00 zł
- na dziecko od 5 do 18 roku życia	124,00 zł
- na dziecko od 18 do 24 roku życia	135,00 zł
Wysokość dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w czasie korzystania z urlopu wychowawczego miesięcznie	400,00 zł
Wysokość dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	193,00 zł
- w przypadku dziecka niepełnosprawnego	273,00 zł
Wysokość dodatku z tytułu urodzenia dziecka jednorazowo na każde urodzone dziecko	1 000,00 zł
Wysokość dodatku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (na trzecie i na następne dziecko)	95,00 zł
Wysokość dodatku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	
- dziecko do 5 lat	90,00 zł
- dziecko uczące się w wieku 6 – 24 lat	110,00 zł
Wysokość dodatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, wypłacany raz w roku we wrześniu	100,00 zł
Wysokość dodatku z tytułu nauki dziecka w szkole ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej poza miejscem zamieszkania (od września do czerwca miesięcznie)	

- jeżeli dziecko uczy się i mieszka poza miejscem zamieszkania	113,00 zł
- jeżeli dziecko uczy się poza miejscem zamieszkania	69,00 zł
Wysokość Świadczenia pielęgnacyjnego	2 458,00 zł
Wysokość Zasiłku dla opiekuna	620,00 zł
Wysokość Specjalnego zasiłku opiekuńczego	620,00 zł
Wysokość Zasiłku pielęgnacyjnego	215,84 zł
Wysokość Jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka	1 000,00 zł
Wysokość Świadczenia rodzicielskiego	1 000,00 zł

Ze świadczeń rodzinnych w 2023 roku skorzystały 529 rodziny.

1. **Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami** skierowany jest do rodzin, które nie są w stanie zabezpieczyć potrzeb związanych z ponoszeniem wydatków na utrzymanie dzieci. Zasiłek rodzinny przyznawany jest na okres zasiłkowy od 1 listopada do 31 października następnego roku kalendarzowego.

Prawo do dodatków do zasiłku rodzinnego, oprócz konieczności spełnienia kryterium dochodowego przewidzianego do uzyskania zasiłku rodzinnego, uzależnione jest również od spełnienia szczegółowych kryteriów obowiązujących dla poszczególnych dodatków.

2. **Świadczenia opiekuńcze:**

- **Zasiłek pielęgnacyjny** przyznawany jest w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek ten przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz osobie, która ukończyła 75 rok życia. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia;

- **Świadczenie pielęgnacyjne** przysługuje: matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2024.177 t.j.), innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U.2023.2809 t.j.) ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje bez względu na dochód;

- **Specjalny zasiłek opiekuńczy** przysługuje jeżeli zostanie spełnione kryterium dochodowe. Specjalny zasiłek opiekuńczy jest formą pomocy skierowaną do osób, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji, edukacji;

3. **Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka** przysługuje z tytułu urodzenia się żywego dziecka, jednorazowo w wysokości 1 000,00 zł na jedno dziecko. Jednorazowa zapomoga przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1 922,00 zł, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży (przepisu nie stosuje się do osób będących prawnymi lub faktycznymi opiekunami dziecka, a także do osób, które przysposobiły dziecko).

4. **Świadczenie rodzicielskie** przysługuje osobom, które urodziły lub przysposobiły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego.

Do pobierania tego świadczenia uprawnieni są między innymi: bezrobotni (niezależnie od rejestracji lub nie w urzędzie pracy), studenci, rolnicy, a także osoby wykonujące prace na podstawie umów cywilnoprawnych oraz osoby zatrudnione lub prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, jeśli nie pobierają zasiłku macierzyńskiego. Świadczenie rodzicielskie nie jest uzależnione od kryterium dochodowego i przysługuje w wysokości 1 000,00 zł miesięcznie (jest to kwota netto i nie podlega opodatkowaniu ani innym obciążeniom). Wsparcie finansowe w postaci świadczenia rodzicielskiego przysługuje przez rok, tj. 52 tygodnie po urodzeniu dziecka, a w przypadku urodzenia wieloraczków okres ten wynosi 71 tygodni.

5. **Zasiłek dla opiekuna** przysługuje osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku, w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej świadczenie pielęgnacyjne. Należy podkreślić, iż zasiłek dla opiekuna przysługuje bez kryterium dochodowego, bez konieczności rezygnacji z zatrudnienia dla osób ubiegających się o ww. pomoc. Warto również wskazać, iż zasiłek ten przysługuje rolnikom, małżonkom rolników oraz domownikom, którzy potwierdzili stosownym oświadczeniem, złożonym pod rygorem odpowiedzialności karnej, zaprzestanie prowadzenia przez nich gospodarstwa rolnego lub zaprzestanie wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym. W 2023 roku z wyżej wymienionej pomocy nie skorzystała żadna rodzina.

14.8.2. Fundusz alimentacyjny

Ośrodek Pomocy Społecznej jest realizatorem ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U.2023.1993 t.j.).

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo. W przypadku ukończenia przez osobę uprawnioną szkoły wyższej w trakcie ostatniego roku studiów prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego przysługuje do zakończenia tego roku studiów, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę uprawnioną 25 roku życia.

W 2023 roku kryterium dochodowe uległo zmianie. W okresie od 1 stycznia 2023 roku do 30 września 2023 roku kryterium dochodowe wynosiło 900,00 zł. Od 1 października

2023 roku świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1 209,00 zł. Od 1 października 2020 roku przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego obowiązuje tzw. mechanizm „złotówka za złotówkę”. Oznacza to, iż w przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę kryterium dochodowego, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie. W przypadku, gdy wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej jest niższa niż 100,00 zł świadczenie to nie przysługuje.

W ustawie określono, że w przypadku bezskuteczności egzekucji państwo zastępczo wypłaca osobom uprawnionym świadczenia pieniężne w wysokości zgodnej z wyrokiem sądowym, nie więcej jednak niż 500 zł na dziecko.

Uregulowania zawarte w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przewidują dwa rodzaje zadań, których wykonanie spoczywa na organie właściwym wierzyciela oraz na organie właściwym dłużnika. Przy czym właściwość organów oznacza miejsce zamieszkania odpowiednio wierzyciela lub dłużnika alimentacyjnego.

Obowiązki organu właściwego wierzyciela obejmują ustalanie uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wypłatę tych świadczeń, a także:

1. przekazywanie informacji o przyznaniu świadczeń do komornika sądowego, a także o wysokości zobowiązań dłużnika wobec skarbu państwa do dłużnika i do organu właściwego dłużnika;
2. ustalanie organu właściwego dłużnika alimentacyjnego;
3. wnioskowanie do organu właściwego dłużnika o podjęcie wobec dłużnika działań aktywizacyjnych;
4. ustalanie należności dłużnika alimentacyjnego z tytułu wypłaconych świadczeń funduszu alimentacyjnego łącznie z ustawowymi odsetkami;
5. przekazywanie informacji o stanie zobowiązań dłużnika alimentacyjnego na rzecz Skarbu Państwa do Biur Informacji Gospodarczej.

W 2023 roku pomocą w formie świadczeń z funduszu alimentacyjnego objęto 46 rodzin, którym przyznano 609 świadczeń na łączną kwotę 259 682,08 zł. Wydatki na świadczenia w poszczególnych kategoriach osób uprawnionych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 48: Świadczenia wypłacone z funduszu alimentacyjnego

Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego, z tego na osobę uprawnioną w wieku:	609	259 682,08 zł
0 – 17 lat	551	235 001,01 zł
18 – 24 lata	58	24 681,07 zł

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej do alimentów łącznie z ustawowymi odsetkami.

W 2023 roku na skutek prowadzonej przez komornika sądowego egzekucji alimentów oraz wpłat dokonywanych przez dłużników wyegzekwowano łącznie 170 817,23 zł, w tym kwota odsetek 90 407,42 zł. Zwroty od dłużników z tytułu zaliczki alimentacyjnej wyniosły 6 683,75 zł. Wyegzekwowana należność główna stanowi ok. 1,92 % kwoty wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i została zgodnie z zapisem ustawy przekazana na dochody:

- 1) budżetu państwa – 141 995,22 zł, w tym z tytułu:
  - świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 48 245,93 zł;
  - odsetek - 90 407,42 zł;
  - zaliczki alimentacyjnej - 3 341,87 zł,
- 2) budżetu gminy – 35 505,76 zł, w tym z tytułu:
  - świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 32 163,88 zł;
  - zaliczki alimentacyjnej - 3 341,88 zł.

W roku sprawozdawczym zmarło 3 dłużników alimentacyjnych wobec powyższego wygaszono należności w łącznej wysokości 136 980,80 zł, z czego:

- z funduszu alimentacyjnego - 114 636,80 zł;

- z zaliczki alimentacyjnej - 22 344,00 zł.

W 2023 roku Ośrodek podejmował działania wobec 62 dłużników alimentacyjnych, w tym działania wobec 32 dłużników podejmowane były na wniosek innego organu.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wydatkował na świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz zasiłek dla opiekuna 5 505 878,89 zł dla 575 rodzin, w tym na składki społeczne opłacane za świadczeniobiorców kwotę 454 567,39 zł. W związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie w 2023 roku wypłacono świadczenia rodzinne dla 11 rodzin obywateli Ukrainy na łączną kwotę 34 453,90 zł.

14.8.3. Świadczenia wychowawcze

W 2023 roku Gmina realizowała świadczenie wychowawcze ustalone przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, jako organ właściwy ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy.

Wysokość przekazanych środków finansowych z Urzędu Wojewódzkiego na realizację świadczenia wychowawczego wyniosła 40 657,00 zł, z czego na wypłaty świadczeń wydatkowano kwotę 38 657,00 zł, na koszty obsługi wydatkowano kwotę 2 000,00 zł. Realizacja świadczenia w 100% finansowana była z budżetu państwa.

14.8.4. Rozliczenie zadań zleconych gminie wynikających z innych ustaw za rok 2023

Tabela 49: Rozliczenie zadań zleconych

Zadania zlecone	Liczba świadczeń	Kwota
Budżet centralny z przeznaczeniem na:	5 644 921,15 zł	
1. Zasiłki rodzinne	4 927	548 138,88 zł
2. Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:		290 549,70 z
2.1. Urodzenia dziecka	25	22 092,67 zł
2.2. Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	38	10 004,00 zł
2.3. Samotnego wychowania dziecka	431	61 403,16 zł

2.4. Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, w tym:	385	38 027,92 zł
2.4.1. Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	76	6 359,30 zł
2.4.2. Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	309	31 668,62 zł
2.5. Rozpoczęcia roku szkolnego	655	26 511,30 zł
2.6. Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, w tym:	721	45 458,23 zł
2.6.1. Na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	41	3 913,48 zł
2.6.2. Na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	680	41 544,75 zł
2.7. Wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	971	87 052,42 zł
3. Świadczenia opiekuńcze, w tym:		3 649 367,34 zł
3.1. Zasiłek pielęgnacyjny	2 815	604 567,84 zł
3.2. Świadczenie pielęgnacyjne	1 250	3 044 799,50 zł
3.3. Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0,00 zł
4. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	41	41 000,00 zł
5. Świadczenie rodzicielskie	289	262 573,50 zł
6. Fundusz alimentacyjny	609	259 682,08 zł
7. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	719	454 567,39 zł
7.1.*Składki na ubezpieczenie zdrowotne	405	88 385,26 zł
8. Zasiłek dla opiekuna	0	0,00 zł
8.1. Odsetki od zasiłku dla opiekuna	0	0,00 zł
8.2. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	0	0,00 zł
8.3. *Składki na ubezpieczenie zdrowotne	0	0,00 zł
9. Świadczenie wychowawcze	84	38 657,00 zł
10. Jednorazowe świadczenie „za życiem”	3	12 000,00 zł

14.9. Świetlica socjoterapeutyczna

Świetlica Socjoterapeutyczna w Kowalewie Pomorskim jest placówką wsparcia dziennego, miejscem azylu - bezpiecznego pobytu, alternatywą na patologiczną sytuację rodzinną, miejscem w którym dziecko uzyskuje akceptację i zrozumienie, kształtuje odpowiednie postawy i zachowania zgodne z zasadami życia społecznego. Wychowankowie uczą się odpowiedzialności, samodzielności i obowiązkowości, by móc wykorzystać zdobyte umiejętności w dorosłym życiu. Oferta różnych zajęć: edukacyjnych, profilaktycznych, kulinarnych, plastycznych i sportowo-rekreacyjnych daje możliwość rozwijania zainteresowań.

W roku kalendarzowym 2023 Świetlica Socjoterapeutyczna w Kowalewie Pomorskim liczyła 53 wychowanków.

Pracę placówki w ramach wolontariatu wspierała była wychowanka. W Świetlicy Socjoterapeutycznej w roku 2023 zatrudnione były 3 osoby na umowę o pracę oraz jedna osoba w ramach prac społecznie użytecznych.

14.9.1. Realizacja programów: profilaktycznego, rozwojowego, sportowego

W ramach działań profilaktycznych placówka przy współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Ochrony Zdrowia w Kowalewie Pomorskim pozyskała dofinansowanie z **Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego** w wysokości 6 000,00 zł (całkowity koszt programu 8 000,00 zł) na realizację zadania pn. „**Porozmawiajmy o emocjach**”.

Realizowany był cykl cotygodniowych spotkań w oparciu o program wspierania rozwoju inteligencji emocjonalno-społecznej, tak aby pomóc wychowankom Świetlicy Socjoterapeutycznej w ich przyszłej drodze - starcie w dorosłość. Program zakładał 25 spotkań w wymiarze po 1,5 godziny dla wszystkich uczestników. Program realizowany był od kwietnia do listopada 2023 roku.

Celem zadania było, aby dzieci od najmłodszych lat potrafiły rozmawiać o emocjach, aby dobrze sobie z nimi radziły, a w konsekwencji wyrosły na osoby pewne siebie, posiadające stabilne poczucie swojej wartości. Program miał za zadanie stworzenie szansy, by start w dorosłość zaczął się z uporządkowanymi emocjami, w oparciu o stabilne wzorce

i społecznie akceptowane zachowania, które okażą się przydatne w dorosłym życiu rodzinnym i zawodowym.

Fot. 66: Zajęcia edukacyjne

Fot. 67: Zajęcia edukacyjne

Kowalewska placówka przy współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Ochrony Zdrowia, pozyskała dofinansowanie z **Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego** w wysokości 7 500,00 zł (całkowity koszt programu 9 300,00 zł) na realizację zadania pn. „**Świetlicowe Bystrzaki**”.

Celem zadania były zajęcia ukierunkowane na poszerzenie wiedzy i zainteresowań dzieci i młodzieży, umożliwienie młodym osobom eksploracji świata, poszerzenia horyzontów myślowych, ukazania wielu pozytywnych aspektów życia i zbliżenie do aktywnego w nim udziału. Proponowane zajęcia były jednocześnie alternatywą dla używek i wszelkiego rodzaju zachowań ryzykownych.

Wychowankowie Świetlicy Socjoterapeutycznej od maja do września 2023 roku w sposób aktywny spędzali czas pozalekcyjny. Zaplanowane zostały zajęcia w głównej mierze warsztatowe, tj.: warsztaty szycia, warsztaty świecowe oraz warsztaty tworzenia łapaczy snów, rejs po Wiśle z flisakami i wizyta w Parku Trampolin w Toruniu, warsztaty konstrukcyjne w Centrum Kreatywności B4K w Toruniu, a także wizyta w Parku linowym na Barbarce. Wszystkie wymienione zadania miały na celu rozwijać zdolności i umiejętności dzieci i młodzieży, otwierając im nowe horyzonty myślowe.

Fot. 68: Zajęcia - klocki lego

Fot. 69: Rejs łodzią flisacką

Świetlica Socjoterapeutyczna przy współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Ochrony Zdrowia pozyskała dofinansowanie z **Urzędu Miejskiego** na realizację zadania pn. „**Czas na sport**” w wysokości 5 000,00 zł (całkowity koszt programu 5 885,00 zł) – w ramach otwartego konkursu ofert pn. „Organizacja działań w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu na terenie miasta i gminy Kowalewo Pomorskie w roku 2023”.

Celem niniejszego zadania było zaproponowanie wychowankom świetlicy zajęć sportowych, które będą odskocznią od nauki i wytężonego wysiłku umysłowego – promujące zdrowy, aktywny styl życia – z pożytkiem dla ciała, zdrowia i umysłu, rozbudzając tym samym wśród dzieci i młodzieży zainteresowanie i podejmowanie działań na rzecz własnego zdrowia i zdrowia innych. W ramach zadania odbyły się zajęcia basenowe pod okiem instruktora nauki pływania na kowalewskiej pływalni oraz cykl zajęć nauki jazdy na rolkach, gdzie wychowankowie szkolili swoje umiejętności jazdy na rolkach i wrotkach.

14.9.2. Organizacja czasu wolnego - zajęcia zimowe

W okresie od 31 stycznia do 9 lutego 2023 roku Świetlica Socjoterapeutyczna prowadziła zajęcia zimowe. Uczestnikom zapewniono szerokie spektrum zajęć. Oprócz tych prowadzonych na miejscu zorganizowano atrakcje wyjazdowe. W zajęciach zimowych uczestniczyło łącznie 14 dzieci.

Podczas zajęć na miejscu dzieci i młodzież własnoręcznie malowały swoje bawełniane koszulki, formowały z gliny magnesy na lodówkę oraz za pomocą młotka, gwoździ i kolorowej nitki tworzyły obrazy na drewnie, a także współtworzyli zajęcia chemiczne

dotyczące eksperymentów z produktów spożywczych. Wiele radości przyniosła wizyta na kowalewskiej pływalni, gdzie wychowankowie pokonywali w pocie czoła dmuchany tor przeszkód. Uczestnicy mieli okazję zapoznać się z zawodem dietetyka i trenera personalnego oraz wziąć udział w treningu siłowym pod czujnym okiem instruktora. Wychowankowie skorzystali również z warsztatów wypiekania własnej pizzy. Dzieci i młodzież w ramach współpracy międzypokoleniowej wspólnie z uczestnikami Dziennego Domu Pobytu spędzili razem przedpołudnie na wspólnych tańcach i zbaw.

Uczestnicy ferii zimowych odwiedzili również kino Cinema City w Toruniu. Kolejny wyjazd obfitował w walory edukacyjne, dzieci i młodzież zwiedziły Muzeum Piernika, Ratusz Staromiejski, a także Kamienicę pod Gwiazdą w Toruniu. Podczas wyjazdu atrakcją okazała się wizyta w Manufakturze Cukierków oraz w „Open the Door – pokoju zagadek”.

Wyzwaniem, ale i atrakcją okazał się środek transportu, gdyż uczestnicy ferii zimowych na wyjazdy do Torunia udali się komunikacją publiczną – autobusem PKS. Było to dla wielu pierwsze zetknięcie się z taką formą transportu.

Zajęcia zimowe współfinansowane były ze środków gminnych oraz środków pozyskanych od sponsorów w kwocie 1 700,00 zł.

Fot. 70: Zajęcia plastyczne

Fot. 71: Wyjazd od kina

Fot. 72: Wyjście na pływalnię

Fot. 73: Wizyta w Muzeum Piernika

14.9.3. Codzienna działalność placówki

Młodzież z grupy starszej celebrowała tłusty czwartek, wcielając się w cukierników i przy pomocy wychowawców własnoręcznie przygotowała pączki, które zostały starannie udekorowane, a na koniec zjadane ze smakiem i uśmiechem. Dla wielu wychowanków było to pierwsze zetknięcie się z tradycją wypiekania domowych pączków.

Fot. 74: Zajęcia kulinarne - Tłusty czwartek

Fot. 75: Zajęcia kulinarne - Tłusty czwartek

Wychowankowie świetlicy uczcili walentynki, podczas których przygotowali kartki walentynkowe, które rozniósł świetlicowy kupidyn. Grupa starsza skorzystała z możliwości wykonania sobie zdjęć przy miejskich dekoracjach walentynkowych. Grupa młodsza przeniosła się w wir walentynkowych bajkowych zabaw. Na obie grupy czekała słodka walentynkowa niespodzianka.

Fot. 76: Obchody walentynek

Fot. 77: Obchody walentynek

Według wieloletniej świetlicowej tradycji, 8 marca to dzień dedykowany małym kobietkom, które z niecierpliwością czekają na tą chwilę by móc razem świętować. Niespodzianką okazały się warsztaty kosmetyczne, podczas których dziewczynki własnoręcznie przygotowały dla siebie mydełka glicerynowe, kule do kąpieli oraz brokatowy błyszczek. Tego dnia świetlicowi chłopcy pamiętali również o paniach pracujących w Miejsko Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, którym złożyli życzenia i przekazali drobne upominki.

Fot. 78: Warsztaty dla dziewczynek

Fot. 79: Upominki dla Pań

W Świetlicy kultywowana jest tradycja Śniadania Wielkanocnego. Był to wyjątkowy czas, w którym dzieci bardzo chętnie dzieliły się tradycjami oraz zwyczajami panującymi w ich domach. Uczestnicy aktywnie włączyli się do przygotowywania świątecznych potraw. Na stole pojawiły się tradycyjne smakołyki takie jak żurek, babka wielkanocna i nie tylko. Nie zabrakło również symboli wielkanocnych oraz stroików, które dopełniły świąteczną

atmosferę. Podczas spotkania dzieci przedstawiły układ taneczny wprowadzający w nastój wiosenno – świąteczny. Zwieńczeniem uroczystości była niespodzianka w postaci ukrytych paczek.

Fot. 80: Uroczyste Śniadanie Wielkanocne

Fot. 81: Poszukiwanie upominków

W miesiącu kwietniu ubiegłego roku wychowankowie Świetlicy Socjoterapeutycznej mieli możliwość spotkania się z przedstawicielami Koła Myśliwskiego „Grzywacz”. Podczas pogawędki dzieci i młodzież dowiedziały się jak dbać o zwierzęta, jak zachowywać się w lesie oraz jaka jest misja i rola myśliwego. Przeprowadzony został quiz wiedzy o zwierzętach leśnych. Nasi goście przywieźli ze sobą trofea myśliwskie w postaci bażanta, norki oraz dzika. Drugim gościem była pani Magdalena Siennicka, która wprowadziła wychowanków w świat makramy. Było to wspólne spotkanie świetlicowej młodzieży z młodzieżą ze Szkolnego Koła Wolontariatu ze Szkoły Podstawowej w Kowalewie Pomorskim. Uczestnicy warsztatów poznali podstawowe sploty makramy, a efektem końcowym były własnoręcznie wykonane breloczki. W majowe popołudnie wychowankowie mieli okazję spotkać się z panem Jarosławem Kaptajn, który z entuzjazmem opowiadał o swojej pasji do rowerowych podróży. Dzieci i młodzież ze skupieniem wpatrywali się w kolejne zdjęcia z rowerowej podróży dookoła Polski.

Fot. 82: Warsztaty z makramy

Fot. 83: Spotkanie edukacyjne z myśliwymi

Fot. 84: Spotkanie z panem Kaptajn

W dniu 9 maja 2023 roku wychowankowie Świetlicy Socjoterapeutycznej wraz z wychowawcami odwiedzili kowalewską Bibliotekę Publiczną. Dzieci i młodzież wzięli udział w lekcji bibliotecznej, która miała na celu zapoznanie uczestników z rolą biblioteki, zasadami funkcjonowania instytucji kultury, zasobami, które posiada, a także pracą bibliotekarek. Temat ten inspirowany był Tygodniem Bibliotek, pod hasłem „Moja, Twoja, Nasza – Biblioteka”.

Fot. 85: Spotkanie w bibliotece miejskiej

Fot. 86: Spotkanie w bibliotece miejskiej

Wychowankowie świetlicy wiosną postanowili spróbować swoich sił w ogrodnictwie wskutek czego zrodził się pomysł świetlicowego warzywnika. Dzieci i młodzież wspólnie zasadzili ogórki, rzodkiewkę, sałatę, cebulę, buraczki, marchewkę, a także dynię. Chłopcy przygotowali skrzynie, a dziewczynki przygotowały podłoże pod nasiona. Każdego popołudnia wyznaczony dyżurny podlewał warzywka. To zadanie nauczyło dzieci i młodzież odpowiedzialności za podjęte działanie.

Fot. 87: Świetlicowy warzywniak

Fot. 88: Świetlicowy warzywniak

Wychowankowie Świetlicy Socjoterapeutycznej we wrześniu 2023 roku wzięli udział w spotkaniu z profesjonalnym fotografem, który od najmłodszych lat pasjonuje się fotografią oraz zwierzyną leśną. Podczas spotkania dzieci i młodzież miały możliwość zapoznania się z profesjonalnym sprzętem fotograficznym. Spotkanie minęło w miłej atmosferze i przyniosło uczestnikom wiele radości.

*Fot. 89: Spotkanie z fotografem**Fot. 90: Spotkanie z fotografem*

14.9.4. Współpraca z rodzinami wychowanków

W ramach współpracy z rodzinami wychowanków 26 maja 2023 roku zorganizowany został Dzień Rodziny. Tego dnia dzieci wspólnie z rodzicami tworzyli glicerynowe mydélka. Rodzice i dzieci zmierzyli się z quizem na temat wzajemnej wiedzy o sobie. Okazało się, że dzieci bardzo dobrze znają swoich rodziców, zaś rodzice z zaskoczeniem wpatrywali się w odpowiedzi swoich dzieci. Wiele radości przyniosła zabawa z tabliczkami, która ukazywała, kto w rodzinie jest największym śpiochem, czy bałaganiarzem, a także kto częściej się denerwuje, czy dłużej rozmawia przez telefon. Na zakończenie wspólnego świętowania rozegrano konkurencję – dzieci kontra rodzice, która polegała na jak najszybszym ułożeniu wieży z drewnianych bloczków. Okazało się, że większym opanowaniem wykazali się rodzice, którzy w mgnieniu oka wybudowali wieżę. Wspólne spotkanie zwieńczył słodki poczęstunek.

Fot. 91: Wspólne zabawy wychowanków z rodzicami

Fot. 92: Wspólne zabawy wychowanków z rodzicami

„Jak postępować z nastolatkiem eksperymentującym z substancjami psychoaktywnymi, w tym z dopalaczami, narkotykami i innymi substancjami zmieniającymi świadomość”- pod takim hasłem rodzice wychowanków wraz z pracownikami socjalnymi oraz przedstawicielami policji wzięli udział w spotkaniu z psychologiem klinicznym panem Januszem Zimak z Fundacji Na Rzecz Zapobiegania Narkomanii MARATON. Uczestnicy szkolenia dowiedzieli się o popularnych wśród młodzieży środkach psychoaktywnych, możliwych ścieżkach dystrybucji tych środków, charakterystycznych zachowaniach dziecka po wybranych grupach narkotyków, metodach rozpoznawania u dzieci zachowań po zażyciu narkotyków, dopalaczy i innych środków psychoaktywnych oraz sposobach jak udzielić dziecku wsparcia i gdzie szukać pomocy.

Fot. 93: Spotkanie z psychologiem klinicznym

Fot. 94: Spotkanie z psychologiem klinicznym

Fot. 95: Spotkanie z psychologiem klinicznym

14.9.5. Organizacja czasu wolnego – zajęcia letnie

W dniach od 3 do 14 lipca 2023 roku Świetlica Socjoterapeutyczna przy współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Ochrony Zdrowia w Kowalewie Pomorskim, zorganizowała zajęcia letnie pn. „Wypoczynek letni 2023 w Świetlicy”. Łącznie w zajęciach uczestniczyło 33 dzieci, w tym 17 dzieci spoza placówki.

Środki finansowe na organizację zajęć letnich zostały pozyskane przez Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony Zdrowia w Kowalewie Pomorskim w ramach uzyskanej dotacji z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na zadanie pn. „Świetlicowe

Bystrzaki”. Pozyskana dotacja wyniosła 7 500 zł (całkowity koszt zadania 9 300 zł). Z dotacji pozyskanej z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim zrealizowano jedno działanie w ramach programu „Czas na sport”.

W ofercie zajęć letnich skierowanej do uczestników znalazły się:

- warsztaty nauki jazdy na rolkach (warsztaty w ramach programu „Czas na sport”);
- warsztaty konstrukcyjne prowadzone przez instruktorów z Centrum Kreatywności z Torunia – klocki lego;
- rejs łodzią flisacką po Wiśle oraz zabawy rycerskie przy Zamku Dybów w Toruniu;
- zajęcia taneczne – ZUMBA (spotkanie bezpłatne);
- warsztaty kreatywne prowadzone przez Manufakturę Kreatywnego rozwoju z Wąbrzeźna – tworzenie łapaczy snów, szycie ręczne oraz wytwarzanie świec sojowych;
- spotkanie w Ochotniczej Straży Pożarnej w Kowalewie Pomorskim (spotkanie bezpłatne);
- wyjście na kowalewską pływalnię (wejście bezpłatne);
- wizyta w Parku Trampolin w Toruniu;
- wizyta w Parku Linowym na Barbarce;
- zajęcia plastyczne: malowanie kamieni, własnoręczne dekorowanie porcelanowych kubków;
- zajęcia sportowe poprowadzone przez trenera personalnego (spotkanie bezpłatne);
- spotkanie z myśliwymi z Koła Łowieckiego „Grzywacz” na strzelnicy w Kiełpinach (spotkanie bezpłatne);
- gry i zabawy integracyjne.

Fot. 96: Rejs łodzią flisacką

Fot. 97: Warsztaty plastyczne

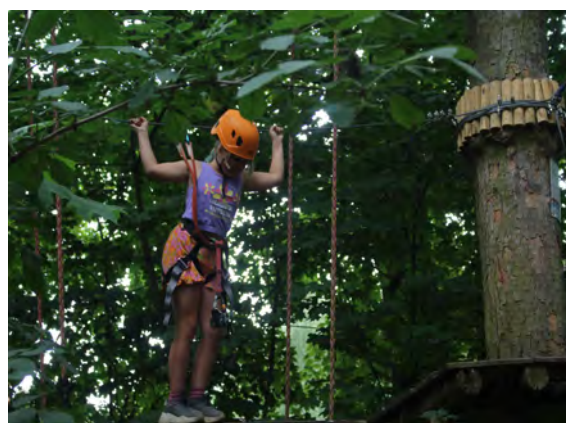
Fot. 98: Spotkanie z trenerem personalnym

Fot. 99: Spotkanie z myśliwymi na Strzelnicy w Kiełpinach

Fot. 100: Wizyta w Parku Trampolin

Fot. 101: Wycieczka do Parku Linowego

Fot. 102: Wizyta w OSP w Kowalewie Pomorskim

14.9.6. Posiedzenie Społecznej Komisji

W dniu 17 października 2023 roku odbyło się posiedzenie Społecznej Komisji działającej przy Świetlicy Socjoterapeutycznej. Decyzją członków Komisji zostało przyjętych 6 wychowanków. W trakcie roku szkolnego na wniosek pedagogów szkolnych uczestnictwo w zajęciach świetlicowych rozpoczęło 5 wychowanków.

14.9.7. Spotkania z psychologiem

Zarówno wychowankowie, jak i ich rodzice oraz opiekunowie prawni mają możliwość korzystania ze spotkań z psychologiem i uzyskania pomocy w sytuacjach wymagających wsparcia.

14.9.8. Akcje społeczne i charytatywne

Jak co roku wychowankowie wzięli udział w akcji Sprzątanie Świata. Troje dzieci wspierało pracę Świętego Mikołaja podczas Mikołajek jako asystenci – elfy. Corocznie Sztab Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy może liczyć na wsparcie wychowanków placówki.

W ramach programu Narodowe Czytanie wychowankowie odwiedzają grupy przedszkolne w Publicznym Przedszkolu oraz Niepublicznym Przedszkolu „Entliczek Pentliczek”, by wspólnie z maluchami spędzić czas czytając im krótkie bajki, wierszyki czy rymowanki. To doświadczenie przynosi wychowankom wiele satysfakcji, uczy ich empatii a zarazem przyczynia się do poprawy ich umiejętności czytania.

Świetlica Socjoterapeutyczna nawiązała współpracę ze Szkolnym Kołem Wolontariackim działającym przy Szkole Podstawowej w Kowalewie Pomorskim oraz kontynuuje współpracę z Dziennym Domem Pobytu w Kowalewie Pomorskim. Wychowankowie odwiedzili również uczniów ze Szkoły Podstawowej w Pluskowędach w ramach programu „Matematyka wokół Kopernika”.

Fot. 103: Czytanie w przedszkolu

Fot. 104: Akcja sprzątanie świata

Fot. 105: Spotkanie ze św. Mikołajem

Fot. 106: Wizyta uczniów w SP Pluskowęsy

14.9.9. Spotkanie wigilijne

Zgodnie z wieloletnią tradycją wychowankowie Świetlicy Socjoterapeutycznej spotkali się przy stole wigilijnym. Z powodu wzmożonej zachorowalności odbyło się jedno spotkanie. Dla wychowanków zostały przygotowane paczki świąteczne.

Wychowankowie nie zapomnieli o osobach starszych i samotnych przygotowując dla nich drobne upominki w postaci smakowitych pierniczków oraz wystąpili z programem świątecznym podczas wigilii dla osób starszych.

Fot. 107: Spotkanie wigilijne

Fot. 108: Spotkanie wigilijne

14.9.10. Współpraca ze Stowarzyszeniem na Rzecz Ochrony Zdrowia w Kowalewie Pomorskim

Dzięki współpracy Świetlicy ze Stowarzyszeniem w roku 2023 łącznie pozyskano środki finansowe w wysokości 18 500 zł na realizację programów.

14.10. Dzienny Dom Pobytu

14.10.1. Główne zadania Dziennego Domu Pobytu

Dzienny Dom Pobytu świadczy usługi bytowe, opiekuńcze i wspomagające osobom zamieszkałym na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie, które ze względu na samotność, wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność wymagają pomocy w codziennym funkcjonowaniu.

Działalność placówki w 2023 roku finansowana była ze środków własnych gminy oraz pozyskanych od sponsora w kwocie 3 000,00 zł. Od stycznia 2022 roku wprowadzona została odpłatność za pobyt.

Dom jest czynny przez 5 dni w tygodniu, od poniedziałku do piątku, w godzinach od 7.30 – 15.00. Dla uczestników zagwarantowane są trzy posiłki, dowóz, zajęcia rehabilitacyjno-ruchowe, terapeutyczne, pomoc psychologiczna, zajęcia edukacyjne, kulturalno-rozrywkowe, spotkania okolicznościowe, wyjazdy rekreacyjne etc.

Od drugiego turnusu, który rozpoczął się 1 sierpnia 2022 roku placówka dysponuje 24 miejscami.

Kadrę Domu stanowi: 2 terapeutów, 2 opiekunów, pomoc kuchenna, osoba sprzątająca, a także osoby dodatkowo współpracujące, tj. rehabilitant (8 godz. miesięcznie) oraz psycholog (6 godzin miesięcznie).

14.10.2. Codzienne zajęcia prowadzone w Dziennym Domu Pobytu w 2023 roku

Codzienne zajęcia prowadzone w Dziennym Domu służące wzmocnieniu, rozwijaniu sprawności i samodzielności uczestników, a także ich aktywizacji obejmowały:

1. Treningi funkcjonowania w życiu codziennym/samodzielności/zaradności życiowej – m.in. zajęcia z elementami treningu higienicznego, ekonomicznego, dyżury na jadalni, pielęgnacja kwiatów, drobne prace porządkowe, przygotowywanie informacji na temat pogody, wiadomości z kraju i ze świata;
2. Treningi pamięci – ćwiczenia usprawniające pamięć, funkcje poznawcze;
3. Zajęcia ogólnousprawniające – podnoszące sprawność fizyczną: m.in. zajęcia rehabilitacyjno – ruchowe z rehabilitantem, gimnastyka poranna, gry i zabawy sportowe, spacer, ćwiczenia oddechowe, zajęcia relaksacyjne;
4. Indywidualne konsultacje psychologiczne;
5. Terapia zajęciowa obejmująca: arteterapię; zajęcia kulinarne; biblioterapię, w tym cykliczne wizyty w Publicznej Bibliotece Miejskiej; muzykoterapię; filmoterapię; zajęcia z wykorzystaniem elementów choreoterapii i teatroterapii; ludoterapię - gry stolikowe, gry karciane, gry i zabawy zespołowe (quizy, teleturnieje), zabawy konstrukcyjne z wykorzystaniem puzzli, klocków; socjoterapię, w tym zajęcia z elementami TUS;
6. Organizacja czasu wolnego – zajęcia kształtujące umiejętność organizowania czasu wolnego, rozwijające zainteresowania, zaspokajające potrzeby społeczne, towarzyskie i kulturalne:
  - a) zajęcia edukacyjne/ogólnorozwojowe – zajęcia o tematyce prozdrowotnej, proekologicznej; pogadanki na temat zagrożeń czyhających na Seniora; pogadanki dotyczące ofert i świadczeń dla Seniorów, jak i zajęcia o innej tematyce dostosowane do spotkań okolicznościowych czy tzw. nietypowych świąt;

- b) zajęcia kulturalno rozrywkowe oraz wyjazdy rekreacyjne:
- oglądanie programów rozrywkowych – m.in. koncerty muzyki rozrywkowej, koncerty operetkowe, gale piosenki biesiadnej;
  - wizyty w placówkach kultury, wyjazdy integracyjno–rekreacyjne: wyjazd integracyjny do Muzeum Piśmiennictwa i Drukarstwa w Grębocinie połączony z wyjściem do kawiarni i obiadem w restauracji (koszty przejazdu pokrył sponsor); wizyta integracyjna w Sołectwie Piątkowo;
  - udział w szkolnej akademii z okazji Święta Odzyskania Niepodległości oraz obchodów Konstytucji 3 Maja – na zaproszenia dyrekcji Szkoły Podstawowej w Kowalewie Pomorskim;
  - udział w konkursach organizowanych przez M-GOK: Konkurs Wielkanocny na Palmę Wielkanocną; konkurs mody ekologicznej oraz konkurs plastyczny w ramach EKOBIESIADY”, „Bombka Bożonarodzeniowa” w ramach konkursu świątecznego.

Kontynuowana była współpraca ze środowiskiem lokalnym, tj. z Polskim Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Warsztatami Terapii Zajęciowej, Publiczną Biblioteką Miejską oraz z Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Kultury; ze Szkolnym Kołem Wolontariatu przy Szkole Podstawowej w Kowalewie Pomorskim; Świetlicą Socjoterapeutyczną; z Niepublicznym Przedszkolem Terapeutycznym; Przedszkolem Publicznym w Kowalewie oraz z Sołectwem Piątkowo. Corocznie odbywa się spotkanie z władzami miasta wieńczące turnus.

Od 2023 roku rozpoczęto współpracę ze Szkołą Podstawową im. Ireny Sendlerowej w Wielkiej Łące, tj. ze Szkolnym Kołem Caritas, Publiczną Szkołą Muzyczną I stopnia w Kowalewie Pomorskim oraz Centrum Piękna i Rozwoju w Toruniu.

Uczestnicy Dziennego Domu Pobytu aktywnie brali udział w akcjach społecznych i charytatywnych organizowanych w Gminie Kowalewo Pomorskie: w XXXI finale WOŚP – kwestowanie do puszek; zebrana kwota 2 813,07 zł oraz wystawienie prac uczestników na licytację; przyłączenie się do akcji charytatywnej na rzecz mieszkanki gminy Amelki Grześlak; udział w akcji Sprzątanie Świata 2023; w 12 edycji Narodowego Czytania „Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej; ponadto udział w XXVII Sportowych Spotkaniach Osób Niepełnosprawnych połączonych z akcją charytatywną na rzecz zwierząt z Fundacji Inter Pares; całoroczna zbiórka nakrętek plastikowych na cele charytatywne; podarowanie słodczy

dzieciom i młodzieży z okazji Dnia Dziecka oraz przygotowanie upominków z okazji Świąt Bożego Narodzenia.

Ponadto beneficjenci Dziennego Domu Pobytu brali udział w dwukrotnym pokazie biżuterii na terenie obiektu zorganizowanego przez właścicielkę Sklepu Jubilerskiego „LARIMAR”.

W listopadzie 2023 roku celebrowano Dzień Życzliwości i Pozdrowień, czego owocem było nagranie filmiku z życzeniami dla mieszkańców Gminy.

Wśród uroczystości i spotkań okolicznościowych należy wymienić:

- comiesięczne celebrowanie imienin i urodzin pensjonariuszy połączone z koncertem życzeń, w tym świętowanie „100” urodzin najstarszej pensjonariuszki;
- Tłusty Czwartek; Zabawa Karnawałowa; Walentynki; Dzień Kobiet; Dzień Mężczyzny, Międzynarodowy Dzień Osób Starszych; Andrzejki; Mikołajki, Dzień Personelu; Święta Narodowe: 1 i 3 Maja, 11 Listopada – śpiewanie pieśni patriotycznych i złożenie kwiatów pod pomnikiem Poległych i Pomordowanych;
- uroczyste Śniadanie Wielkanocne z udziałem gości;
- spotkanie świąteczno-noworoczne z Kolędą.

Jeden dzień w tygodniu przeznaczony jest na aktywność własną uczestników tzw. Dzień aktywności własnej.

Fot. 109: Udział w XXVII Sportowych Spotkaniach Osób Niepełnosprawnych

Fot. 110: Udział w spektaklu z okazji "Dnia Niepodległości" w Szkole Podstawowej w Kowalewie Pomorskim

Fot. 111: Udział w akcji „Żonkil”

Fot. 112: Rehabilitacja grupowa

Fot. 113: Zajęcia ogólnorozwojowe zabawa "Prawda-falsz"

Fot. 114: Integracja z dziećmi z Niepublicznego Przedszkola Terapeutycznego

Fot. 115: Wyjazd integracyjno - edukacyjny do Muzeum Piśmiennictwa i Drukarstwa w Grębocinie

Fot. 116: Uroczyste "Śniadanie Wielkanocne"

Fot. 117: Zajęcia kulinarne w ramach ergoterapii

Fot. 118: Zabawa Karnawałowa

Fot. 119: Zabawy integracyjne w grupie

Fot. 120: Wizyta św. Mikołaja

Fot. 121: Wizyta Burmistrza w mundurze galowym górnika

Fot. 122: Zajęcia grupowe z psychologiem

Fot. 123: Wizyta w Sołectwie Piątkowo

*Fot. 124: Uroczyste świętowanie
"Międzynarodowego Dnia Osób Starszych"*

*Fot. 125: Świętowanie urodzin i imienin
uczestników*

*Fot. 126: Wystawa prac uczestników
podczas dożynek w Wielkiej Łące*

*Fot. 127: Wizyta pań z Centrum Piękna i
Rozwoju w Toruniu*

Dzienny Dom Pobytu finansowany jest wyłącznie ze środków własnych gminy. Na działalność dziennego domu w 2023 roku poniesiony został wydatek w kwocie 784 077,53 zł.

14.11. Podsumowanie

Wizerunek pomocy społecznej od wielu lat ulega przeobrażeniom. Nowy model polityki społecznej to model aktywny, który adresowany jest nie tylko do osób zagrożonych marginalizacją czy wykluczeniem społecznym, ale także do pozostałych obywateli w celu pobudzenia ich działań na rzecz środowiska lokalnego.

Pomoc społeczna jest szeroko rozumianą instytucją polityki społecznej. Jej głównym zadaniem jest pomoc osobom i rodzinom w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach życiowych, jakich nie mogą one same pokonać przy wykorzystaniu swoich możliwości, uprawnień i środków. Tutejszy Ośrodek realizuje zadania polityki społecznej na wielu płaszczyznach. Do tych działań należy zaliczyć pomoc społeczną, która wymaga ogromnego nakładu pracy pracowników socjalnych oraz pracowników z pozostałych działów w celu sprawnej realizacji. Ponadto w Ośrodku realizowane są zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego, Karty Dużej Rodziny, programu „Czyste Powietrze 2.0” i innych zadań zleconych przez Burmistrza do wykonania. Prowadzona jest również Świetlica Socjoterapeutyczna dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, a dla osób niesamodzielnych prowadzony jest Dzienny Dom Pobytu.

Od kilku lat zaobserwować można stopniowy spadek liczby rodzin, którym udzielano pomocy w formie świadczeń finansowych z pomocy społecznej. Z analizy danych przeprowadzonej w tutejszym Ośrodku wynika, że zaistniałą sytuację generuje wiele czynników, które wpłynęły na poprawę sytuacji finansowej tych rodzin m.in.: praca socjalna, rynek pracy, programy wspierające rodziny.

Ośrodek Pomocy Społecznej od wielu lat pozyskuje środki zewnętrzne skierowane na rozwój usług i wsparcie klientów pomocy społecznej. Umożliwia to tworzenie odpowiednich narzędzi i organizowanie pracy tak, aby była ona skuteczna i docierała do najbardziej potrzebujących. W roku 2023 na realizację programów i projektów pozyskaliśmy łącznie kwotę w wysokości 826 064,07 zł (nie licząc kwoty wydatkowanej na

dodatek węglowy, niektóre źródła ciepła, dodatek gazowy, dodatek elektryczny – 62 266,11 zł).

Budżet Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim na 2023 rok zamknął się w kwocie 11 839 941,71 zł, w tym 4 743 191,86 zł stanowiły środki własne, natomiast kwota 7 096 749,85 zł została pozyskana z budżetu państwa oraz programów, projektów i darowizn realizowanych przez tutejszy Ośrodek.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim w okresie od 1 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku wydał łącznie 1 883 decyzje oraz informacje przyznające (świadczenia z pomocy społecznej, decyzje ze świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, Karty Dużej Rodziny, dodatek mieszkaniowy, dodatek węglowy, dodatek elektryczny, dodatek gazowy oraz dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła). Decyzji odmownych w tym okresie wydano łącznie 291.

Rozdział XV. Kultura i sztuka

15.1. Wprowadzenie

Zadaniem priorytetowym Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury im. Władysława Stanisława Reymonta w Kowalewie Pomorskim jest integracja osób z różnych środowisk i grup społecznych oraz pozyskiwanie nowych odbiorców działalności w zakresie kulturalno-artystycznym, utrwalanie poczucia tożsamości kulturowej i regionalnej. Zarówno koncerty, inscenizacje, wystawy, kiermasze, jak i imprezy towarzyszące mają charakter otwarty, umożliwiając udział w nich wszystkim zainteresowanym odbiorcom bez ograniczeń wiekowych. Baza lokalowa w roku 2019 powiększyła się o amfiteatr oraz salę wielofunkcyjną zrealizowaną w ramach Programu Rewitalizacji, dzięki czemu obiekt stał się ważnym elementem rewitalizacji społecznej miasta.

Organizacja imprez kulturalno-rozrywkowych M-GOK opiera się na kalendarzu imprez miasta i gminy opracowywanym corocznie wspólnie z wszystkimi placówkami oświatowymi i organizacjami działającymi na ich terenie. Celem jest dopasowanie charakteru organizowanych wydarzeń do potrzeb lokalnej społeczności.

15.2. Działalność kulturalna i edukacyjna

15.2.1. Imprezy, konkursy i spotkania autorskie organizowane lub współorganizowane przez M-GOK

W roku 2023 M-GOK zorganizował następujące wydarzenia:

- 1) **XXV Festiwal Kolęd, Pastorałek i Piosenek Świątecznych (7 styczeń 2023 rok)** – do edycji konkursu wpłynęły 123 zgłoszenia. Grand Prix Festiwalu zdobyła Karolina Zielińska z Kowalewa Pomorskiego. Gościnnie na Festiwalu wystąpili przyjaciele z Ukrainy Alona Syvokha -Ivanenko i Ivan Gaidychuk.

Fot. 128: Laureaci XXV Festiwalu Kolęd, Pastoralek i Piosenek Świątecznych

- 2) **Wesoła Kawiarenka u Babci i Dziadka (20 styczeń 2023 rok)** - z udziałem laureatów konkursu piosenki bajkowej oraz zespołu tanecznego „Fan” ze Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim. Wszystkie dzieci otrzymały upominki.
- 3) **XXXI Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy (29 styczeń 2023 rok)** - zebrano kwotę: 27 202,59 zł. Hasło finału brzmiało: „Żyj zdrowo w zdrowym świecie”. Sztab WOŚP, jak co roku, utworzony został przy M-GOK z udziałem 20 wolontariuszy z: Przedszkola Publicznego, SP w Kowalewie Pomorskim, SP w Wielkim Rychnowie, Dziennego Domu Pobytu, Świetlicy Socjoterapeutycznej, Centrum Rekreacji i Sportu, Strażaków OSP Kowalewo Pomorskie i OSP Sierakowo, Radnych Rady Miejskiej i pracowników M-GOK. Do finału przystąpiły również koła gospodyń wiejskich z Sierakowa i Bielska przygotowując poczęstunki dla zgromadzonej licznie publiczności. Po koncercie finałowym odpalono „światelko do nieba”. Szefem sztabu był p. Daniel Brożek – Prezes Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Toruniu.

- 4) **Artystyczne ferie zimowe (31 styczeń – 3 luty 2023 rok)** - zorganizowane dla dzieci z terenu miasta i gminy Kowalewo Pomorskie w wieku od 6 lat. Podczas warsztatów uczestnicy wykonywali prace plastyczne z wykorzystaniem różnych technik, dzieci brały również udział w zajęciach kulinarnych i wokalnych.

Fot. 129: Zajęcia plastyczne podczas artystycznych ferii zimowych

- 5) **Bal Karnawałowy Czytelnika (1 luty 2023 rok)** – oprócz balu przebierańców i świetnej zabawy dzieci podziwiała występ iluzjonisty, który oczarował je swoimi umiejętnościami.
- 6) **Koncert walentynkowy „Miłość niejedno ma imię”(11 luty 2023 rok)** – przed licznie zgromadzoną publicznością wystąpili Karolina Zielińska i Marek Piątkowski.
- 7) **Dzień Kobiet w PZERiI (9 marzec 2023 rok)** – pomoc w organizacji.
- 8) **Gminny Dzień Kobiet „Ale festiwale bis” (11 marzec 2023 rok)** – z programem artystycznym dla Pań wystąpili artyści sceny poznańskiej i gwiazda polskiej piosenki Eleni.

Fot. 130: Koncert gwiazdy polskiej piosenki Eleni

- 9) **KONKURS WIELKANOCNY I KONKURS PLASTYCZNY „OZNAKI WIOSNY” (2 kwiecień 2023 rok)** - do konkursu wielkanocnego przekazano 102 prace. Konkurs składał się z trzech kategorii: Palma, Pisanka i ciasto świąteczne. Do konkursu „Oznaki wiosny” wpłynęły 52 prace plastyczne. Powołana przez organizatora komisja nagrodziła większość przekazanych prac. W programie artystycznym wystąpiła Antonina Moszkowicz -laureatka konkursu piosenki bajkowej.
- 10) **Światowy Dzień Inwalidy i Osób Niepełnosprawnych (20 kwiecień 2023 rok)** – współorganizacja imprezy.
- 11) **Przedszkolny Konkurs Wiersza Ekologicznego (21 kwiecień 2023 rok)** – pomoc w organizacji.
- 12) **Konkurs Wiolonczelowo – Kontrabasowy (24-25 kwiecień 2023 rok)** – pomoc w organizacji.
- 13) **Mini – plener z okazji Święta Flagi (2 maj 2023 rok)** – plener dla dzieci z wykorzystaniem biało-czerwonych barw.

- 14) **232 Rocznicą Uchwalenia Konstytucji 3 Maja (3 maj 2023 rok)** – koncert piosenki filmowej.
- 15) **75-lecie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kowalewie Pomorskim (12 maj 2023 rok)** – w ramach XX Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek pod hasłem „Moja Twoja Nasza Biblioteka! Zaprezentowano wystawę o tematyce bibliotecznej, rys historyczny naszej biblioteki. Dla wszystkich zaproszonych gości wystąpił Kabaret Trójka z Bydgoszczy.
- 16) **Przedstawienie teatralne „Żona do adopcji” (19 maj 2023 rok)** – w wykonaniu artystów Teatru Old Times Garage.
- 17) **Dzień Matki (26 maj 2023 rok)** – wystawa i wernisaż Klubu Młodego Plastyka działającego przy M-GOK połączone ze spotkaniem okolicznościowym.
- 18) **Ekobiesiada 2023 (4 czerwiec 2023 rok)** - coroczna impreza o tematyce ekologicznej, konkursy: plastyczny, pokaz mody ekologicznej, kulinarny. Dodatkowo, jak co roku wytypowani zostali także „Super szefowie Kuchni Kowalewa Pomorskiego 2023”. Udział w ekobiesiadzie wzięli: uczniowie SP Kowalewo Pomorskie i SP Wielkie Rychnowo, Zespół Szkół w Kowalewie Pomorskim, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Niepubliczne Przedszkole Terapeutyczne, Świetlica Socjoterapeutyczna i Dzienny Dom Pobytu.

Fot. 131: Uczestnicy konkursu kulinarnego podczas Ekobiesiady 2023

- 19) **Tournee Chóru 730-lecia Kowalewa Pomorskiego (7-10 czerwiec 2023 rok)** – na zaproszenie Proboszcza Parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Sasinie ks. Krzysztofa Szykownego.
- 20) **XXVII Sportowe Spotkania Osób Niepełnosprawnych „Bądźmy Razem” (17 czerwiec 2023 rok)** - współorganizacja imprezy.
- 21) **Festyn Wakacyjny „Powitanie Lata” (1 lipiec 2023 rok)** - na scenie plenerowej wystąpiły dzieci z koła wokalnno-artystycznego działającego przy M-GOK. Wśród zaproszonych artystów wystąpił zespół bluesowo-rockowy Epizod, włoski piosenkarz Guy Crucillo oraz Kabaret Czesuaf. W trakcie festynu zorganizowano wiele zabaw dla dzieci, wystawę prac plastycznych Klubu Młodego Plastyka oraz Kiermasz Książki Przeczytanej i wesołe miasteczko. Dla wszystkich uczestników festynu przygotowano poczęstunek z grilla.
- 22) **XXX Jubileuszowy Turniej Szachowy (7-9 lipiec 2023 rok)** - do rywalizacji przystąpiło 220 szachistów. W kategorii do 13 lat I miejsce zajęła Wiktoria Laskowska z Kowalewa Pomorskiego. W grupie Open A zwyciężył Michał Teclaf z Kartuz.
- 23) **„Letnia kawiarenka muzyczna” (15 lipiec 2023 rok)** - koncert zespołu Los Companieros.
- 24) **Warsztaty artystyczne (24-28 lipiec 2023 rok)** - dla dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy. W programie warsztatów były plenery malarskie, ceramika artystyczna, zajęcia kulinarne, gry i zabawy oraz wyjazd do Solca Kujawskiego, gdzie dzieci zwiedzały Park Dinozaurów.
- 25) **„Letnia kawiarenka muzyczna” (30 lipiec 2023 rok)** - koncert artysty sceny warszawskiej Jakuba Michalskiego.

- 26) **Warsztaty Artystyczne (7-11 sierpień 2023 rok)** - dla dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy. Uczestnicy warsztatów wzięli udział w plenerze malarskim, zajęciach wokalnno-muzycznych, zajęciach sportowo-rekreacyjnych. W ramach letnich warsztatów zorganizowano także wyjazd do Planetarium w Toruniu.
- 27) **Festyn wakacyjny (15 sierpnia 2023 rok)** - z udziałem Kół Gospodyń Wiejskich Piątkowo i Bielsk. Atrakcje i poczęstunek zapewniony był dla wszystkich uczestników festynu. W programie artystycznym wystąpili: country Drink Bar i Babylon - Boney M. Cover Show.

Fot. 132: Występ zespołu Babylon-Boney M. Cover Show podczas Festynu wakacyjnego

- 28) **Spektakl teatralny „Ratuj się kto rodzi!” (1 wrzesień 2023 rok)** – z udziałem artystów sceny toruńskiej i bydgoskiej.
- 29) **Festyn integracyjny „Zakończenie lata” (2 wrzesień 2023 rok)** - organizowany wspólnie z Kołem Gospodyń Wiejskich w Kowalewie Pomorskim. Do organizacji imprezy włączyła się Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych oraz Stowarzyszenie Integracja i Współpraca pn. „Bezpieczne i Ekologiczne Wakacje”. Dla wszystkich

uczestników festynu przygotowano wiele ciekawych atrakcji. Wspólny poczęstunek przygotowały Panie z KGW.

- 30) **Narodowe Czytanie (8 wrzesień 2023 rok)** - tegoroczna odsłona akcji czytania odbyła się jak co roku w sali widowiskowej M-GOK, a czytana lekturą było „Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej. Do kowalewskiej akcji włączyli się Burmistrz Miasta Kowalewo Pomorskie, aktorzy sceny bydgoskiej Wanda i Eugeniusz Rzyscy, uczestnicy Dziennego Domu Pobytu, uczniowie szkół podstawowych wraz z dyrektorami, uczniowie Zespołu Szkół, uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej, członkowie Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów.
- 31) **Koncert „Piosenka jest dobra na wszystko” (23 wrzesień 2023 rok)** – z udziałem oktetu wokalnego The Office Singus z Bydgoszczy.
- 32) **Noc Bibliotek (16 październik 2023 rok)** - hasłem przewodnim kolejnej ogólnopolskiej edycji było „Absurd nie czytać”. Udział w niej wzięli czytelnicy Miejskiej Biblioteki Publicznej, były gry planszowe, karciane oraz seans filmowy.
- 33) **XXIII DZIEŃ PAPIESKI „Jan Paweł II – cywilizacja życia” (7 październik 2023 rok)** - z udziałem Chóru 730-lecia Kowalewa Pomorskiego pod kierunkiem Justyny Narewskiej. Na kowalewskiej scenie gościnnie wystąpili także Karolina Zielińska i Marek Piątkowski. Rozstrzygnięto konkurs plastyczny dla dzieci i młodzieży pn. „Św. Jan Paweł II - Pielgrzym Wszech Czasów”.
- 34) **Dzień Papieski w Parafii pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Kielbasinie (15 październik 2023 rok)** - na zaproszenie ks. Proboszcza Chór 730 - lecia Kowalewa Pomorskiego pod kierunkiem Justyny Narewskiej wystąpił z koncertem w kościele.

- 35) **Dzień Seniora (19 październik 2023 rok)** – współorganizacja imprezy.
- 36) **Wystawa pajaków (24-29 październik 2023 rok)** – w sali M-GOK można było zobaczyć, a także wziąć do ręki pająki zamieszkujące lasy tropikalne.
- 37) **Zaduszki Bluesowo-Jazzowe (4 listopad 2023 rok)** – zorganizowane w ramach Festiwalu Muzyki Polskiej Powiatu Golubsko-Dobrzyńskiego wspólnie ze Szkołą Muzyczną I Stopnia w Kowalewie Pomorskim.

Fot. 133: Zaduszki Bluesowo-Jazzowe

- 38) **Narodowe Święto Niepodległości (11 listopad 2023 rok)** – w sali widowiskowej odbył się koncert patriotyczny „Wojenko, wojenko” w wykonaniu Radosława Elisa i zespołu Polonia Quartet.
- 39) **XXX Jubileuszowy Festiwal Pieśni i Piosenki Religijnej (18 listopad 2023 rok)** -
Motto festiwalu: „Cywilizacja życia”. Diecezjalne festiwale odbywały się od 1992 roku, udział w nich wzięło 4 242 młodych wykonawców. Grand Prix XXX Festiwalu zdobyła Lena Lewandowska ze Szkoły Muzycznej w Czernikowie, w kat. solista do 12 lat I miejsce Antonina Moszkowicz z Mlewa - reprezentująca Parafię w Kielbasinie.

- 40) **„Mieczysław Fogg Powróćmy jak za danych lat” (17 listopad 2023 rok)** – koncert w ramach Festiwalu Muzyki Polskiej Powiatu Golubsko-Dobrzyńskiego wspólnie ze Szkołą Muzyczną I Stopnia w Kowalewie Pomorskim.
- 41) **Obchody Światowego Dnia Pluszowego Misia (26 listopad 2023 rok)** – pod hasłem „Nie obejdzie się bez misia”. Dla dzieci, rodziców i opiekunów warsztaty artystyczne przygotowali animatorzy z Modra Sova i instruktorzy M-GOK. Dzieci tworzyły wspólnie z opiekunami puzzle, szyły pluszaki oraz malowały eko-torby. Dla wszystkich uczestników przygotowano słodki poczęstunek.
- 42) **Mikołajki 2023 (6 grudnia 2023 rok)** - corocznie Mikołaj wraz z Elfami przemierza ulicami miasta częstując dzieci słodyczami. Uroczystego odpalenia choinki dokonano w ogródku przy M-GOK. Przed budynkiem M-GOK zorganizowano wraz z Urzędem Miejskim Jarmark Bożonarodzeniowy, w którym swoje wypieki, potrawy wigilijne prezentowały koła gospodyń wiejskich zachęcając do zakupu. Warsztaty Terapii Zajęciowej i Zespół Szkół prezentowały swoje prace rękodzielnicze. Meta IV Charytatywnego Marszobiegu Mikołajkowego Zespołu Szkół mieściła się również przy M-GOK. Wręczone zostały nagrody za konkurs na „Najpiękniejszą kartkę Bożonarodzeniową”. Dla wszystkich dzieci w sali widowiskowej zorganizowano przedstawienie teatralne „Jak kominiarz chciał zostać św. Mikołajem”. Po przedstawieniu wszystkich przybyłych zaproszono na koncert Mikołajkowy w wykonaniu uczniów i nauczycieli Publicznej Szkoły Muzycznej I Stopnia w Kowalewie Pomorskim.
- 43) **Wieczór Świąteczny (17 grudnia 2023 rok)** – połączony jak co roku z konkursem bożonarodzeniowym. Chór 730-lecia Kowalewa Pomorskiego pod kierunkiem Justyny Narewskiej zaprezentował koncert kolęd. Gościnnie wystąpili także Karolina Zielińska i Marek Piątkowski oraz dzieci z koła wokaln-teatralnego działającego przy M-GOK. Rozstrzygnięto i wręczono nagrody w konkursach na „Najpiękniejszą bombkę i szopkę bożonarodzeniową”.

44) **Wigilia dla samotnych (24 grudzień 2023 rok)** – pomoc w organizacji.

45) **Powitanie Nowego Roku (31 grudnia 2023 rok)** - na placu za budynkiem M-GOK przywitano Nowy Rok z udziałem mieszkańców Kowalewa Pomorskiego przy zespole muzycznym Feniks. Z Górki Zamkowej odpalone zostały fajerwerki.

15.3. Organizacje i koła zainteresowań działające w M-GOK

W Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Kowalewie Pomorskim działają następujące organizacje i koła zainteresowań:

- 1) Wielopokoleniowy 4-głosowy Chór 730-lecia Kowalewa Pomorskiego;
- 2) „Klub Młodego Plastyka”
- 3) Koło Rękodzieła Artystycznego;
- 4) Zajęcia Śpiewu Rozrywkowego;
- 5) Joga i Pilates;
- 6) Zajęcia wokalnno-teatralne;
- 7) Kowalewski Dyskusyjny Klub Książki;
- 8) Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów;
- 9) Koło Gospodyń Wiejskich;
- 10) Stowarzyszenie Artystów Amatorów ARS;
- 11) Stowarzyszenie Kujawsko – Pomorski Ośrodek Wsparcia Inicjatyw Pozarządowych TŁOK;
- 12) Koło Szachowe.

15.4. Działalność usługowa

15.4.1. Usługi nieodpłatne świadczone w M-GOK

- Gminne Centrum Informacji;
- Punkt Informacji Turystycznej;
- Punkt Pomocy Prawnej;
- Udostępnianie pomieszczeń organizacjom, stowarzyszeniom, szkołom.

15.4.2. Oferty i usługi płatne świadczone w M-GOK

- Usługi kserograficzne;
- Laminowanie dokumentów;
- Wydruki papierowe na ploterze;
- Wynajem pomieszczeń;
- wydruk i kolportaż czasopisma „Goniec Kowalewski”.

15.5. Miejska Biblioteka Publiczna i Filie Biblioteczne

W roku 2023 Miejska Biblioteka Publiczna i filia biblioteczna w Wielkim Rychnowie prowadziły działalność czytelniczną, popularyzację książek oraz działalność informacyjno-bibliograficzną. Miejska Biblioteka Publiczna organizowała konkursy, lekcje biblioteczne, głośne czytanie książek, kiermasze książek, prowadziła Dyskusyjny Klub Książki, włączyła się jak co roku w akcję „Narodowe czytanie”, Finał WOŚP i wszystkie imprezy organizowane w M-GOK. Cykliczne organizowane są spotkania z uczestnikami Dziennego Domu Pobytu, Warsztatami Terapii Zajęciowej, Świetlicy Socjoterapeutycznej oraz dziećmi z Przedszkoli z terenu miasta i gminy.

W Miejskiej Bibliotece Publicznej w Kowalewie Pomorskim i filii bibliotecznej w Wielkim Rychnowie stan księgozbioru w 2023 roku wyniósł 24 232 vol. Biblioteka posiadała dostęp do książek elektronicznych Legimi w ilości 24 300 vol. (5 kodów dostępu). Biblioteki ogółem odwiedziło ogółem 6 938 czytelników.

W roku 2023 udostępniono czytelnikom 12 712 vol. i 5 kodów elektronicznego dostępu.

Ogółem zakupiono 752 vol. na kwotę 21 752,00 zł, w tym z Dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie 223 vol. na kwotę 6 736,00 zł. Wśród zakupionych książek znajdują się nowości wydawnicze z literatury popularno-naukowej, literatury pięknej oraz literatura dla dzieci i młodzieży. Zakupiono dostęp do licencjonowanych zbiorów elektronicznych - 5 kodów dostępu na kwotę: 1 344,00 zł. (dotacja z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego).

Dodatkowo Miejska Biblioteka Publiczna w Kowalewie Pomorskim w 2023 roku czynna była również w niektóre soboty (warunek otrzymania dotacji z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego - 26 sobót czynnych).

15.6. Pozyskane dofinansowane

W 2023 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury im. Władysława Stanisława Reymonta w Kowalewie Pomorskim pozyskał następujące dodatkowe środki finansowe:

- Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie - dotacja na zakup nowości wydawniczych dla bibliotek: 6 736,00 zł, dotacja na kody dostępu do wydań elektronicznych: 1 344,00 zł.
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu: 2 744,34 zł;
- od sponsorów prywatnych: 11 600,00 zł;
- z wynajmu pomieszczeń, namiotów, stołów i krzeseł uzyskano kwotę: 20 910,00 zł;
- zakup systemu elektronicznego plakatu (wyświetlacz digital signage) ze środków Urzędu Marszałkowskiego: 33 162,75 zł;
- reklamy w „Gońcu Kowalewskim”: 193,00 zł

15.7. Dopuszczenie M-GOK

W 2023 roku zakupiono i wymieniono rolety w sali widowiskowej i garderobach sceny plenerowej na kwotę 6 900,00 zł.

15.8. Podsumowanie

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Kowalewie Pomorskim jest organizatorem i współorganizatorem wielu imprez kulturalnych, edukacyjnych i sportowych w Gminie Kowalewo Pomorskie. Celem działań M-GOK jest wzmocnienie lokalnej wspólnoty, jak również inicjowanie aktywności kulturalnej poprzez działania edukacyjno-animacyjne stymulujące kreatywność i aktywizację twórczą uczestników wszystkich grup wiekowych.

Organizacja przedsięwzięć z zakresu kultury i edukacji artystycznej proponowanych przez M-GOK w najbliższych latach będzie miała na celu zwłaszcza pobudzanie świadomości

kulturalnej uczestników poprzez zachęcanie do udziału w proponowanych wydarzeniach artystycznych oraz pozyskiwanie nowych odbiorców swojej działalności.

W 2023 roku M-GOK odwiedziło 22 798 osób (wliczając: bibliotekę, spotkania, zebrania i imprezy).

Rozdział XVI. Działania promocyjne

16.1. Wprowadzenie

Na promocję gminy w roku 2023 wydano kwotę 97 909,10 zł z przeznaczeniem na rozpowszechnianie informacji dotyczących Gminy Kowalewo Pomorskie oraz działalności Urzędu Miejskiego. Wydatkowana kwota w szczególności dotyczyła publikacji w prasie i mediach, zakupu materiałów i gadżetów promocyjnych, wsparcia finansowego i rzeczowego oraz zakupu nagród w związku z organizacją konkursów. Działania promocyjne Gminy Kowalewo Pomorskie w 2023 roku ukierunkowane były na czynną komunikację z mieszkańcami, organizację wydarzeń gminnych, promowanie oferty rekreacyjno-sportowej miasta oraz angażowanie się w akcje organizowane przez inne podmioty.

16.2. Promocja Gminy w serwisach internetowych

Publikowanie wiadomości dotyczących planowanych przedsięwzięć, jak i odbytych już wydarzeń na stronie internetowej www.kowalewopomorskie.pl daje mieszkańcom możliwość bieżącego śledzenia aktywności Urzędu oraz zapoznania się z przygotowaną ofertą kulturalną. Administrowana strona internetowa jest bazą informacji z zakresu pracy poszczególnych referatów Urzędu Miejskiego oraz jednostek podległych.

16.3. Publikacje własne i współpraca z partnerami zewnętrznymi

Promocja Gminy Kowalewo Pomorskie to także publikowanie wiadomości o podjętych inicjatywach i działaniach w lokalnej prasie. W ramach współpracy z redakcją Gońca na bieżąco przekazywane są do publikacji wszystkie informacje o planowanych uroczystościach czy też zorganizowanych akcjach.

W 2023 roku dalej kontynuowano współpracę z miastem Golub-Dobrzyń przy tworzeniu miesięcznika Ziemia Golubsko-Dobrzyńska. W ramach współpracy Gminie Kowalewo Pomorskie przysługują 3 strony na publikację artykułów z życia Gminy oraz nakład 300 sztuk egzemplarzy do bezpłatnej dystrybucji mieszkańcom. Gazeta jest udostępniona również w siedzibie Urzędu Miejskiego i jednostkach podległych. Pomimo przepływu informacji drogą internetową gazeta cieszy się sporym zainteresowaniem.

Miesięcznik jest dobrym źródłem informacji m.in. na temat pracy Rady Miejskiej, instytucji kultury, czy placówek oświatowych. Materiały przekazywane do gazety poruszają sprawy lokalne – istotne dla społeczności. Ważną ich częścią są informacje o planowanych lub zrealizowanych inwestycjach Gminy Kowalewo Pomorskie.

Z wielu podjętych działań promocyjnych i organizowanych uroczystości w Kowalewie Pomorskim ukazały się także artykuły w lokalnej prasie np. Gazeta Pomorska, CGD.

Fot. 134: Publikacje w Miesięczniku Ziemia Golubsko-Dobrzyńska

16.4. Akcje promocyjne

W 2023 roku odbyła się kolejna edycja konkursu plastycznego na kartkę bożonarodzeniową promującą Gminę Kowalewo Pomorskie. W konkursie corocznie biorą udział dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym z placówek oświatowych Gminy Kowalewo Pomorskie. Zwycięskie prace zostały oficjalnymi kartkami świątecznymi Gminy, które zostały rozesłane do współpracujących z Urzędem jednostek samorządowych oraz organizacji. W ubiegłym roku na konkurs wpłynęły łącznie 134 prace plastyczne. Spośród wszystkich narodzeni zostali:

Kategoria I (dzieci w wieku 3-4 lata):

- laureat – Marcelina Poklękowska - Przedszkole Publiczne im. Jana Brzechwy w Kowalewie Pomorskim;
- wyróżnienie – Artur Czarnecki – Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie oraz Iga Radko - Przedszkole Publiczne im. Jana Brzechwy w Kowalewie Pomorskim;

Kategoria II (dzieci w wieku 5-6 lat):

- laureat – Franciszek Lewandowski - Przedszkole Publiczne im. Jana Brzechwy w Kowalewie Pomorskim;
- wyróżnienie – Tomasz Zalewski - Przedszkole Publiczne im. Jana Brzechwy w Kowalewie Pomorskim oraz Łukasz Sadakiewski – Przedszkole Publiczne im. Jana Brzechwy w Kowalewie Pomorskim;

Kategoria III (uczniowie klas I-III szkoły podstawowej):

- laureat – Agata Taborek - Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim;
- wyróżnienie – Lidia Wróblewska - Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie oraz Iga Dunajska - Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim;

Kategoria IV (uczniowie klas IV-VI szkoły podstawowej):

- laureat – Julia Szczerba - Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie;
- wyróżnienie – Nikola Beck - Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim oraz Kinga Lewandowska - Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego Pluskowęsach;

Kategoria V (uczniowie klas VII-VIII szkoły podstawowej):

- laureat – Agata Makowska - Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim;
- wyróżnienie – Tykhon Chukhraiev - Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim oraz Kamila Błaszkievicz - Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie.

Nagrodami za uzyskanie tytułu laureata w konkursie były bony zakupowe o wartości 500 złotych, a dla wyróżnionych bony zakupowe o wartości 300 złotych w każdej kategorii.

Fot. 135: Zwycięska praca

Fot. 136: Zwycięska praca

Fot. 137: Zwycięska praca

Fot. 138: Zwycięska praca

Fot. 139: Zwycięska praca

16.5. Działania wewnętrzne ukierunkowane na rozwój promocji Gminy Kowalewo Pomorskie

W tutejszym Urzędzie dostępne są materiały promocyjne Gminy Kowalewo Pomorskie tj. kubki, smycze, magnesy, długopisy, notesy, torby bawełniane, pocztówki. Wspomniane gadzety są wręczane i przekazywane podczas różnych wydarzeń, jak np. wizyta przedstawicieli władz samorządowych i rządowych w naszym mieście, odwiedziny Burmistrza Miasta u seniorów z terenu Gminy z okazji urodzin, w czasie organizacji uroczystości i innych okazji. Na potrzeby związane z zakupem i dystrybucją gadżetów promocyjnych w 2023 roku wydatkowano kwotę 25 496,91 zł.

16.6. Wsparcie finansowe i rzeczowe w 2023 roku

W 2023 roku w ramach promocji Gminy Kowalewo Pomorskie, na podstawie zawartych umów promocyjnych udzielono wsparcia finansowego dla:

- 1) Wiktorii Laskowskiej – uczennicy Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim – dofinansowanie na kwotę 1 750,00 zł na opłaty związane z przejazdem, opłatą wpisową oraz zakwaterowaniem w związku z udziałem w X Międzynarodowym Festiwalu Szachowym „Gwiazda Północy”;
- 2) Heleny Szotowicz – uczennicy Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim – dofinansowanie na kwotę 1 750,00 zł na opłaty związane z przejazdem, opłatą wpisową oraz zakwaterowaniem w związku z udziałem w X Międzynarodowym Festiwalu Szachowym „Gwiazda Północy”;
- 3) Jana Jastrzębskiego – ucznia Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim – dofinansowanie na kwotę 840,00 zł na opłaty związane z zakwaterowaniem i zakupem stroju w związku z udziałem w Mistrzostwach Europy IKO Nakamura;
- 4) Polskiego Związku Hodowców Gołębi Poczтовых z siedzibą w Kowalewie Pomorskim – dofinansowanie na kwotę 1 500,00 zł na zakup pucharów i nagród w związku z organizacją zawodów lotowych;

Ponadto udzielono wsparcia finansowego i rzeczowego na:

- 1) organizację VII Edycji Międzynarodowego Konkursu Wiedzy Historycznej Polska-Szwecja między rywalizacją i współpracą, który odbył się na Zamku Golubskim – wsparcie finansowe na kwotę 150,00 zł;
- 2) organizację Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy Historycznej – przekazanie gadżetów promocyjnych;
- 3) organizację Światowego Dnia Inwalidy przez PZERI oddział w Kowalewie Pomorskim – wsparcie finansowe na kwotę 500,00 zł;
- 4) organizację wyjazdu BHT Konkret Byczki na Finałowy Turniej Najlepszych Zespołów Europy w sezonie 2020 – wsparcie finansowe na kwotę 1 300,00 Euro;
- 5) organizację Zebrania Sprawozdawczo-Wyborczego PZERI – wsparcie finansowe na kwotę 300 zł;
- 6) organizację 21 edycji Przeglądu Zespołów Ludowych – wsparcie finansowe na kwotę 150,00 zł;
- 7) organizację Wyścigu Kolarskiego o Puchar Burmistrza Miasta Kowalewo Pomorskie – przekazanie gadżetów promocyjnych;
- 8) organizację VIII Grilla Seniorów – wsparcie finansowe na kwotę 500,00 zł;
- 9) organizację Dnia Seniora – wsparcie finansowe na kwotę 1 000,00 zł;
- 10) organizację Powiatowych Eliminacji do XXXIII Olimpiady Wiedzy Rolniczej – wsparcie finansowe na kwotę 150,00 zł;
- 11) organizację wyjazdu zespołu BHT Konkret Byczki na Klubowe Mistrzostwa Europy Champions Cup – wsparcie finansowe na kwotę 2 100,00 Euro;
- 12) organizację XII edycji rajdu rowerowego „Tour de Kowalewo Pomorskie” – zakup artykułów spożywczych na kwotę 3 066,00 zł, zakup medali na kwotę 2 099,00 zł, zakup gadżetów na kwotę 4 409,00 zł sfinansowanie nagród finansowych dla uczestników na kwotę 1 100,00 zł oraz nagrody dla najbardziej licznych sołectwa o wartości 1 500,00 zł.

16.7. Organizacja imprez promujących Gminę

16.7.1. Gminny Dzień Dziecka

W 2023 roku poza imprezami, które na stałe wpisały się do kalendarza imprez, udało się podjąć nowe przedsięwzięcie. Wyjątkowym wydarzeniem był Gminny Dzień Dziecka.

Impreza dedykowana najmłodszym mieszkańcom Gminy przyciągnęła wielu zainteresowanych. Organizator przygotował mnóstwo atrakcji i niespodzianek, które czekały na najmłodszych. Dzięki uprzejmości przedstawicieli służb mundurowych i medycznych na imprezie gościli funkcjonariusze z Komendy Powiatowej Policji z Golubia-Dobrzynia, Posterunku Policji w Kowalewie Pomorskim, Komendy Miejskiej Policji w Toruniu – Zespół Prewencji na Wodach i Terenach Przywodnych Wydziału Prewencji, Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej z Golubia-Dobrzynia, Ochotniczej Straży Pożarnej z Kowalewa Pomorskiego oraz Ratownictwa Medycznego z Golubia-Dobrzynia. Poprzez współpracę z Kołami Gospodyń Wiejskich z Borówna, Bielska, Kiełpin, Kowalewa Pomorskiego, Piątkowa, Pluskowęs wraz ze Stowarzyszeniem oraz Sierakowa został przygotowany poczęstunek dla dzieci. Finałem imprezy był koncert zespołu Manchester. Korzystanie z atrakcji, strefy gastronomicznej oraz udział w koncercie był ogólnodostępny i bezpłatny dla wszystkich mieszkańców.

Fot. 140: Gminny Dzień Dziecka

Fot. 141: Gminny Dzień Dziecka

16.7.2. Dożynki Gminno – Parafialne

Najważniejszą i największą uroczystością w Gminie są dożynki. W 2023 roku Dożynki Gminno-Parafialne odbyły się w Wielkiej Łące. Organizatorami byli Burmistrz Miasta Jacek Żurawski, Sołtys Sołectwa Wielka Łąka Tomasz Matusewicz oraz Proboszcz Parafii pw. Świętych Katarzyny i Małgorzaty ks. Grzegorz Malinowski. Funkcję Starostów objęli Justyna Regulska i Piotr Nagórka, a Gospodarzami byli Wioleta Zarębska i Mariusz Majewski. Podczas imprezy tradycyjnie zostały wręczone odznaczenia „Zasłużony dla rolnictwa”. Przeprowadzono oraz ogłoszono konkursy na witacz, wieniec i ozdobę dożynkową. Przygotowano także bogaty program artystyczny. W godzinach wieczornych odbyła się zabawa taneczna dla mieszkańców.

Fot. 142: Wieńce i ozdoby dożynkowe

Fot. 143: Koncert Gwiazdy Wieczoru - Narcyzz

16.7.3. Jarmark Bożonarodzeniowy

Kolejnym nowym wydarzeniem, które wpisało się do kalendarza zeszłorocznych imprez i zostało pozytywnie odebrane przez społeczeństwo był Jarmark Bożonarodzeniowy. Dzięki uprzejmości pań z Kół Gospodyń Wiejskich z Kowalewa Pomorskiego, Pluskowęs, Piątkowa i Szewy mieszkańcy mieli możliwość zakupić różnorodne potrawy świąteczne. Natomiast członkinie KGW z Wielkiego Rychnowa oraz przedstawiciele Warsztatów Terapii Zajęciowej z Kowalewa Pomorskiego przygotowali ozdoby świąteczne. W 2023 roku Jarmark połączony został z uroczystością Mikołajek Gminnych. Impreza cieszyła się sporym zainteresowaniem,

dlatego też planowana jest jej kontynuacja w kolejnych latach. W zależności od zainteresowania wystawców i przedstawionej oferty sprzedażowej, organizator podejmie decyzję czy dalej Jarmark będzie połączony z imprezą Mikołajkową, czy będzie odrębnym przedsięwzięciem.

Fot. 144: Wystawa ozdób świątecznych

Fot. 145: Potrawy świąteczne

16.7.4. Sołecki Turniej Piłki Nożnej o Puchar Burmistrza Miasta Kowalewo Pomorskie

Po kilku latach przerwy spowodowanej pandemią dnia 5 sierpnia 2023 roku na boisku „Orlik” w Kowalewie Pomorskim rozegrany został Sołecki Turniej Piłki Nożnej o Puchar Burmistrza Miasta Kowalewo Pomorskie. Do rywalizacji stanęło 12 drużyn piłkarskich, których zawodnicy reprezentowali sołectwa i samorządy osiedlowe z terenu Gminy, w tym: Szychowo, Frydrychowo, Lipienica, Mariany, Szewa, Srebrniki, Pluskowęsy, Mlewiec, Wielka Łąka, Bielsk, Samorząd Osiedlowy Osiedle Brodnickie i Osiedle Jana Kochanowskiego. Po zaciętej walce ostatecznie miejsca na podium zajęli:

- I miejsce Sołectwo Frydrychowo;
- II miejsce Sołectwo Wielka Łąka;
- III miejsce Sołectwo Mlewiec.

Najlepszym zawodnikiem Turnieju został Łukasz Kwiatkowski reprezentujący Sołectwo Wielka Łąka, a najlepszym bramkarzem Patryk Stankiewicz z Sołectwa Frydrychowo.

16.7.5. Turniej Sołecki

Po trzyletniej przerwie dnia 16 września 2023 roku na strzelnicy im. Waldemara Balcerka w Kiełpinach odbyły się XXIV Gminne Zawody Strzeleckie oraz VI Miejsko-Gminne Zawody Strzeleckie Strażaków OSP o Puchar Burmistrza Miasta Kowalewo Pomorskie.

Do rozgrywek przystąpiło łącznie 30 drużyn, w tym: 22 drużyny reprezentujące sołectwa, KGW, jednostki budżetowe oraz prywatne przedsiębiorstwa oraz 8 drużyn reprezentujących jednostki OSP z terenu gminy. Nad prawidłowym przebiegiem zawodów czuwał Klub Strzelecko – Kolekcjonerski LOK „Strażak” z siedzibą w Golubiu – Dobrzyniu. W 2023 roku najlepsze wyniki w klasyfikacji generalnej otrzymali:

- I miejsce – Sołectwo Szewa – 136 pkt.;
- II miejsce – Sołectwo Piątkowo – 130 pkt.;
- III miejsce – Sołectwo Sierakowo – 129 pkt.

W kategorii zespołowej jednostek OSP:

- I miejsce – OSP Kiełpiny – 128 pkt.;
- II miejsce – OSP Srebrniki – 121 pkt.;
- III miejsce – OSP Mlewo – 118 pkt.

Zgodnie z regulaminem zawodów Organizator nagrodił 3 najlepszych strzelców w klasyfikacji kobiet i mężczyzn.

Spośród Pań najlepsze strzały oddały:

- I miejsce – Helena Okurowska KGW Wielka Łąka – 44 pkt.,
- II miejsce – Marta Michalska OSP Srebrniki – 42 pkt. (więcej przestrzelonych 9),
- III miejsce – Małgorzata Murzynowska-Lipińska sołectwo Mariany – 42 pkt.

Natomiast wśród mężczyzn na podium uplasowali się:

- I miejsce – Jakub Barański sołectwo Szewa – 49 pkt.,
- II miejsce – Benedykt Karczewski OSP Wielkie Rychnowo – 47 pkt. (więcej przestrzelonych 10),
- III miejsce – Mateusz Leśnikowski sołectwo Piątkowo – 47 pkt.

Zawody strzeleckie są imprezą, która przyciąga dużą ilość mieszkańców Gminy. Poza drużynami sołeckimi oraz Ochotniczych Straży Pożarnych w rozgrywkach biorą udział lokalni przedsiębiorcy.

16.8. Podsumowanie

Samorząd gminny nieustannie dąży do wzbogacenia oferty promocyjnej gminy. Organizując uroczystości oraz imprezy, które na stałe wpisały się w kalendarz imprez, a także podejmując nowe inicjatywy, dąży do pobudzenia integracji społecznej mieszkańców. Różnorodność form oferowanych wydarzeń dedykowana jest odbiorcom w każdy wiek. Przygotowane atrakcje mają na celu prezentację walorów turystycznych i kulturowych gminy, a także dbałość o pamięć, patriotyzm i właściwą postawę obywatelską. Poprzez współpracę z podmiotami zewnętrznymi opartą na tworzeniu nowych publikacji książkowych i folderów promocyjnych, samorząd skupia się na prezentacji walorów Gminy pod kątem gospodarki, rozwoju i turystyki.

Rozdział XVII. Podsumowanie udziału w projektach

17.1. Wprowadzenie

W roku sprawozdawczym Gmina Kowalewo Pomorskie realizowała wiele programów oraz projektów. Za pomocą poniższych tabel przedstawiono zestawienie złożonych oraz realizowanych projektów i programów, na które otrzymano dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej oraz innych źródeł:

Tabela 50: Zestawienie złożonych, realizowanych projektów i programów, na które otrzymano dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w 2023 roku (dane wg wniosków o dofinansowanie lub jeżeli zostało zakończone postępowanie przetargowe - wartości wg podpisanej umowy/promesy)

Nazwa projektu	Okres realizacji projektu	Wartość projektu wg umowy o dofinansowanie lub wniosku [zł]	Kwota dofinansowania [zł]	Wkład własny do projektu [zł]	% dofinansowania	Projekt zakończony i rozliczony z UM TAK/NIE*
Ograniczenie emisji spalin poprzez rozbudowę sieci dróg rowerowych, znajdujących się w koncepcji rozwoju systemu transportu Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego dla: Części nr 1 - Nawra - Kończewice - Chełmża - Zalesie - Kielbasin - Mlewo - Mlewiec - Srebrniki - Sierakowo w ciągu dróg wojewódzkich nr 551, 649 i 554	09.10.2017-30.06.2023	całkowita wartość 15 689 802,15 zł	całkowite dof. 8 093 118,94 zł	2 118 967,89 dla Gminy Kowalewo Pomorskie	51,58%	TAK
EU-geniusz w świetle 3D	01.05.2019 – 31.12.2023	Wartość całego projektu partnerskiego 5 060 865,95 zł Ostateczna wartość dla Gminy Kowalewo Pomorskie – 352 680,09 zł	Dla całego projektu partnerskiego – 4 301 736,05 zł Ostateczna wartość dla Gminy Kowalewo Pomorskie – 299 778,08 zł	Dla całego projektu partnerskiego – 759 129,90 zł Ostateczna wartość dla Gminy Kowalewo Pomorskie – 52 902,01 zł	85%	TAK
Modernizacja gospodarki osadowej III etap – Zdalny	01.08.2020 – 30.06.2023	617 583,00 zł	351 737,82 zł	265 845,18 zł	57%	TAK

system monitoringu						
Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR	2022-2023	397 220,00 zł	388 030,84 zł	9 189,16 zł	97,69%	TAK
Grant Cyfrowa Gmina	2022-2023	342 480,00 zł	342 431,80 zł	48,20 zł	99,99%	TAK
Grant Cyberbezpieczny Samorząd	2024-2026	850 000,00 zł	850 000,00 zł	0,00	100%	NIE
Przebudowa drogi gminnej nr 110167C w m. Bielsk, Gmina Kowalewo Pomorskie	2022-2024	1 146 836,55 zł	722 507,00 zł	424 329,55 zł	63%	NIE
Dostępny Urząd Miejski w Kowalewie Pomorskim	01.06.2022- 30.09.2023	78 388,90 zł	61 877,98 zł	0,00 zł	100%	TAK
Budowa kompleksu rekreacji i aktywności międzypokoleniowej w miejscowości Kowalewo Pomorskie	01.12.2021- 30.06.2024	845 886,84 zł	500 000,00 zł	345 886,84 zł	59%	NIE
„INFOSTRADA KUJAW I POMORZA 2.0” gmina jako Partner	2017-2023	286 026,14 zł	243 122,22 zł	42 903,92 zł	85%	TAK
Przebudowa drogi gminnej w m. Chelmoniec, gmina Kowalewo Pomorskie	01.06.2024- 31.10.2024	423 322,84 zł	211 661,42 zł	211 661,42 zł	50%	Wniosek w trakcie oceny
Budowa placu zabaw w miejscowości Mlewiec, gmina Kowalewo Pomorskie	01.01.2024- 30.06.2024	50 544,21 zł	32 161,00 zł	18 383,21 zł	63,63%	W dniu 24.04.2024 r. podpisano umowę o dofinansowanie
„Kujawsko-Pomorska Teleopieka”	2021-2023	38 930,41 zł	16 925,41 zł	22 005,00 zł	43,48%	TAK

Tabela 51: Zestawienie złożonych, realizowanych projektów i programów z dofinansowaniem z innych źródeł w 2023 roku (dane wg wniosków o dofinansowanie lub jeżeli zostało zakończone postępowanie przetargowe - wartości wg podpisanej umowy/promesy)

Nazwa projektu	Źródło finansowania	Okres realizacji projektu	Wartość projektu wg umowy o dofinansowanie lub wniosku	Kwota dofinansowania	Wkład własny do projektu	% dofinansowania	Projekt zakończony i rozliczony TAK/NIE*
Budowa centrum kultury i integracji społecznej w Wielkiej Łące	Dotacja celowa z budżetu państwa Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	2022-2024	4 619 593,02 zł	4 384 344,48 zł	235 248,54 zł	94,91%	NIE
Poprawa jakości życia społeczności z	Rządowy Fundusz Inwestycji	2021-2023	979 538,64 zł	600 000,00 zł	379 538,64 zł	61,25 %	TAK

miejsowości Chelmonie, terenu po byłym PGR w Gminie Kowalewo Pomorskie, poprzez modernizację obiektu pełniącego funkcję społeczno – kulturalną wraz z kształtowaniem i zagospodarowaniem przestrzeni publicznej	Lokalnych - Wsparcie gmin popegeerowskich						
Spółeczne Inicjatywy Mieszkańców	Rządowy Fundusz Rozwoju Mieszkalnictwa	2020-2025	Na chwilę obecną brak ostatecznej kwoty	4 180 730,00 zł	Prawo własności niezabudowanej nieruchomości (833 550,00 zł)	-	NIE
Przebudowa (modernizacja) stacji uzdatniania wody we wsi Piątkowo	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	2022-2023	4 658 130,43 zł	3 895 000,00 zł	763 130,43 zł	83,62%	TAK
Prowadzenie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego Czyste Powietrze	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	2023-2024	52 309,62 zł	52 309,62 zł	0,00 zł	100%	NIE
Demontaż, transport i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kowalewo Pomorskie	Wojewódzkiego Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	2023	63 167,96 zł	60 000,00 zł	3 167,96 zł	94,98 %	TAK
Aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie	Ministerstwo Rozwoju i Technologii	2023	15 867,00 zł	12 200,00 zł	3 667,00 zł	76,89 %	TAK
Usuwanie odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów,	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	2023	23 480,92 zł	10 176,85 zł	13 304,07 zł	43,34 %	TAK

opakowań po nawozach i typu Big Bag							
Nabycie wyposażenia i sprzętu ratownictwa w imieniu własnym na rzecz: Ochotniczej Straży Pożarnej Mlewo	Ministerstwo Sprawiedliwości	2023	15 152,00 zł	15 000,00 zł	152,00 zł	99,00 %	TAK
Nabycie wyposażenia i sprzętu ratownictwa w imieniu własnym na rzecz: Ochotniczej Straży Pożarnej Sierakowo i Ochotniczej Straży Pożarnej Wielkie Rychnowo	Ministerstwo Sprawiedliwości	2023	30 500,00 zł	30 000,00 zł	500,00 zł	98,36 %	TAK
Poznaj Polskę	Ministerstwo Edukacji i Nauki	2023	9 924,00 zł	7 254,39 zł	2 669,61 zł	73,09%	TAK
Aktywna Tablica	Rządowy Program rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych	2023	43 750,00 zł	35 000,00 zł	8 750,00 zł	80%	TAK
Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	2023	23 778,23 zł	19 000,00 zł	4 778,23 zł	79,90 %	TAK
Ekopracownia – zielone serce szkoły	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	2023	112 000,00 zł	100 000,00 zł	12 000,00 zł	89,29 %	TAK
Przebudowa (modernizacja) stacji uzdatniania wody we wsi Mariany	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	2022-2024	4 330 312,85 zł	3 989 585,65 zł	340 727,20 zł	92,13%	NIE
Budowa drogi gminnej w miejscowości Bielsk	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji	2022-2024	5 000 000,00 zł	4 750 000,00 zł	250 000,00 zł	95%	NIE

RAPORT O STANIE GMINY KOWALEWO POMORSKIE 2023

	Strategicznych						
Budowa świetlicy wiejskiej w Bielsku	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	2022-2024	1 576 701,69 zł	1 545 167,66 zł	31 534,03 zł	98,00%	NIE
Dostępny Urząd Miejski w Kowalewie Pomorskim	Dotacja celowa	01.06.2022-30.09.2023	78 388,90 zł	11 541,54 zł	0,00 zł	100%	TAK
Modernizacja i przebudowa WDK Sierakowo	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	2024-2025	2 000 000,00 zł	1 960 000,00 zł	40 000,00 zł	98%	NIE
Budowa i modernizacja infrastruktury wodno - kanalizacyjnej na terenie gminy Kowalewo Pomorskie	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	2024-2025	4 210 528,00 zł	4 000 000,00 zł	210 528,00 zł	95%	NIE
Modernizacja istniejącego oświetlenia na terenie gminy Kowalewo Pomorskie.	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	2024-2025	300 000,00 zł	240 000,00 zł	60 000,00 zł	80%	NIE
Budowa podjazdu dla osób niepełnosprawnych, wózków inwalidzkich i wózków dziecięcych wraz z poszerzeniem otworu drzwiowego – usunięcie istniejących przeszkód i wad w w dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami przy budynku MGOPS w Kowalewie Pomorskim	Projekt dofinansowany przez Powiat ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” w obszarze B, w 2023 roku	2022-2023	41 269,55 zł	13 560,24 zł	27 709,31 zł	32,86%	TAK
Program „Opieka 75 +”	Dotacja celowa z budżetu państwa	2023	36 025,00 zł	21 615,00 zł	14 410,00 zł	60 %	TAK
Program „Asystent osobisty osoby	Fundusz Solidarnościowy	2023	383 283,31 zł	383 283,31 zł	0,00 zł	100%	TAK

RAPORT O STANIE GMINY KOWALEWO POMORSKIE 2023

niepełnosprawne j”- edycja 2023							
Program „Opieka Wytchnieniowa” - edycja 2023	Fundusz Solidarnościowy	2023	45 206,00 zł	31 350,58 zł	0,00 zł	100%	TAK
Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023	Dotacja celowa z budżetu państwa	2023	39 000,00 zł	22 588,00 zł	16 412,00 zł	57,92 %	TAK
„Program asystent rodziny w 2023 roku”	Fundusz Pracy	2023	13 597,27 zł	11 096,17 zł	2 501,10	18,39 %	TAK
„Program posiłek w szkole i w domu w 2023 roku”	Dotacja celowa	2023	463 626,00 zł	335 757,95 zł	127 868,05	27,58%	TAK
„Porozmawiajm y o emocjach”	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko- Pomorskiego	01.04. 2023- 30.11. 2023	8 000,00 zł	6 000,00 zł	2 000,00 zł	75%	TAK
„Świetlicowe Bystrzaki”	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko- Pomorskiego	01.05. 2023- 30.09. 2023	9 300,00 zł	7 500,00 zł	1 800, 00 zł	80,65%	TAK
„Czas na sport”	Urząd Miejski w Kowalewie Pomorskim	01.05. 2023- 31.10. 2023	5 585,00 zł	5 000,00 zł	885,00 zł	84,96%	TAK

Rozdział XVIII. Przegląd wydarzeń minionego roku

18.1. Wprowadzenie

Podsumowanie wydarzeń, które miały miejsce w 2023 roku, przedstawiono za pomocą poniższej galerii zdjęć. Jest to całoroczny przegląd uroczystości i podejmowanych inicjatyw m.in. o charakterze patriotycznym, kościelnym i kulturalnym, wydarzeń związanych z działalnością Urzędu Miejskiego, akcji o charakterze promocyjnym i charytatywnym, czy też wydarzeń z życia placówek oświatowych, sołectw i OSP.

Wydarzenia patriotyczne, kościelne i kulturalne

Tabela 52: Kalendarium wydarzeń patriotycznych, kościelnych i kulturalnych - zestawienie zdjęć

19 stycznia   Obchody 103.
rocznicy powrotu
Kowalewa
Pomorskiego do RP

1 marca   Upamiętnienie
Narodowego Dnia
Pamięci Żołnierzy
Wyklętych

11 marca Uroczystości z okazji
Dnia Sołtysa
w Bydgoszczy

2 kwietnia Obchody 18.
rocznicy śmierci
św. Jana Pawła II

10 kwietnia Obchody 83.
rocznicy mordu
katyńskiego
i 13. rocznicy
katastrofy samolotu
rządowego
pod Smoleńskiem

1 – 3 maja Uroczystości majowe
w Gminie Kowalewo
Pomorskie

8 maja Upamiętnienie
78. rocznicy
zakończenia
II Wojny Światowej

18 maja Wspomnienie
103. rocznicy
urodzin
Jana Pawła II

2 czerwca Gminny Dzień Dziecka

15 sierpnia Obchody Święta Wojska Polskiego

19 – 20 sierpnia Szkolenie dla kobiet w ramach projektu „Samoobrona kobiet – zaufaj wojsku”

26 sierpnia   Dożynki Gminno
Parafialne
w Wielkiej Łące

31 sierpnia   Obchody Dnia
Solidarności i
Wolności

1 września   Obchody 84.
rocznicy wybuchu
II Wojny Światowej

16 września XXIV Gminne
Zawody Strzeleckie
oraz VI Miejsko-
Gminne Zawody
Strzeleckie
Strażaków OSP
o Puchar Burmistrza
Miasta Kowalewo
Pomorskie

7 XXIII Dzień Papieski
października

16 Obchody 45.
października rocznicy wyboru
arcybiskupa
krakowskiego
kardynała Karola
Wojtyły na papieża

11 listopada   Obchody
Narodowego Święta
Niepodległości

6 grudnia   Gminne Mikołajki
połączone
z Jarmarkiem
Bożonarodzeniowym

25 grudnia   Upamiętnienie
30. rocznicy śmierci
ks. kan. Franciszka
Okroya

Wydarzenia z życia Urzędu

Tabela 53: Kalendarium spotkań i wizyt Burmistrza - zestawienie zdjęć

27 stycznia Podpisanie umowy na dofinansowanie projektu pn. „Rekultywacja przestrzeni publicznej i terenów zielonych na obszarze miasta Kowalewo Pomorskie - etap II „

31 stycznia Spotkanie robocze w sprawie realizowanej przez SIM „KZN-Toruński” Sp. z o.o. inwestycji w Kowalewie Pomorskim przy ul. Kościuszki.

15 lutego Podpisanie umowy na realizację zadania pn. „Budowa świetlicy wiejskiej w Bielsku”

15 lutego Podpisanie umowy na „Przebudowę stacji uzdatniania wody w Marianach” w ramach Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych

15 lutego Podpisanie umowy na „Modernizację gospodarki osadowej – III Etap” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

22 lutego Podpisanie umowy na realizację zadania pn.: „Budowa drogi gminnej w miejscowości Bielsk”

7 marca Spotkanie dotyczące organizacji Gminnego Dnia Dziecka

7 marca Podpisanie umowy na dostawę używanej samojezdnej równiarki drogowej

15 marca XIV posiedzenie
Konwentu
Burmistrzów
Województwa
Kujawsko -
Pomorskiego

9 maja Protokolarny odbiór
inwestycji
pn. „Modernizacja
gospodarki osadowej
– III etap”.

21 czerwca Spotkanie z
przedsiębiorcami
z terenu Gminy
Kowalewo Pomorskie

27 czerwca Podpisanie umowy na realizację zadania pn. „Remont drogi gminnej nr 110136C relacji Kowalewo Pomorskie – Szychowo”

19 lipca Spotkanie dotyczące realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Budowa drogi gminnej w miejscowości Bielsk”

27 lipca Podpisanie umowy o dofinansowanie na realizację projektu pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 110167C w m. Bielsk”

28 lipca Podpisanie umowy na realizację zadania pn. „Wiata biesiadna w Napolu”

18 sierpnia Podpisanie umowy na realizację inwestycji pn: "Termomodernizacja hali sportowej i łącznika w zakresie ocieplenia dachu oraz wykonanie fundamentów wzmacniających w hali sportowej – realizacja w etapach"

18 września Odebranie promesy na dofinansowanie realizacji inwestycji pn. „Modernizacja i przebudowa Wiejskiego Domu Kultury w Sierakowie”

26 września Spotkanie z mieszkańcami w sprawie gospodarki wodno - kanalizacyjnej

26 września Udział w uroczystej gali w Sali Balowej Zamku Królewskiego w związku z otrzymanym dofinansowaniem z fundacji LOTTO projektu pn. "Termomodernizacja hali sportowej i łącznika w zakresie ocieplenia dachu oraz wykonanie fundamentów wzmacniających"

2 października Odebranie promes z rąk Wicewojewody Kujawsko-Pomorskiego

- 11 października Odebranie promesy na realizację zadania pn.: „Budowa i modernizacja infrastruktury wodno – kanalizacyjnej na terenie gminy Kowalewo Pomorskie”

- 13 października Podpisanie umowy na realizację zadania pn. „Remont drogi gminnej nr 110116C relacji Elzanowo - Mariany"

- 10 grudnia Odebranie nagrody w ramach konkursu „Promowanie i upowszechnianie aktywności fizycznej poprzez wyróżnienie najlepszych projektów realizowanych w środowisku wiejskim"

Akcje promocyjne oraz charytatywne

Tabela 54: Kalendarium wydarzeń promocyjnych i charytatywnych – zestawienie zdjęć

29 stycznia XXXI Finał
Wielkiej
Orkiestry
Świątecznej
Pomocy

15-17
września Udział w
Akcji „Sprzątanie
Świata – Polska”

19
października Bezpłatne
badania
mammograficzne

Wydarzenia z życia Seniorów

Tabela 55: Kalendarium uroczystości i akcji organizowanych dla seniorów- zestawienie zdjęć

Styczeń   Wizyty
urodzinowe
u seniorów
zamieszkujących
Gminę
Kowalewo
Pomorskie

20 styczeń   Kawiarenka
u Babci i Dziadka

Marzec   Wizyty
urodzinowe
u seniorów
zamieszkujących
Gminę
Kowalewo
Pomorskie

Kwiecień   Wizyty
urodzinowe
u seniorów
zamieszkujących
Gminę
Kowalewo
Pomorskie

28 kwiecień   Medale za
Długoletnie
Pożycie
Małżeńskie

Maj   Wizyty
urodzinowe
u seniorów
zamieszkujących
Gminę
Kowalewo
Pomorskie

Maj   Spotkania
organizowane
przez KGW
Sierakowo
w ramach
Programu
Fundacji
Biedronka
„Danie
Wspólnych
Chwil”

6 czerwiec 10 – lecie
filii UTW
w Kowalewie
Pomorskim

Czerwiec Wizyty
urodzinowe
u seniorów
zamieszkujących
Gminę
Kowalewo
Pomorskie

Lipiec Wizyty
urodzinowe
u seniorów
zamieszkujących
Gminę
Kowalewo
Pomorskie

Sierpień   Wizyty
                                      urodzinowe
                                      u seniorów
                                      zamieszkujących
                                      Gminę
                                      Kowalewo
                                      Pomorskie

Wrzesień   Wizyty
                                      urodzinowe
                                      u seniorów
                                      zamieszkujących
                                      Gminę
                                      Kowalewo
                                      Pomorskie

Październik   Wizyty
                                      urodzinowe
                                      u seniorów
                                      zamieszkujących
                                      Gminę
                                      Kowalewo
                                      Pomorskie

Wydarzenia z życia szkół i przedszkoli

Tabela 56: Kalendarium wydarzeń z życia szkół i przedszkoli – zestawienie zdjęć

20 kwietnia   Doświadczenia
                                 z wodą
                                 w Przedszkolu
                                 Publicznym
                                 w Kowalewie
                                 Pomorskim

21 kwietnia   XVIII
                                 Przedszkolny
                                 Konkurs Wiersza
                                 Ekologicznego

Czerwiec   Realizacja nagród
                     – konkurs
                     ekologiczny
                     „Ekowypady za
                     elektroodpady”

5 czerwca   Konkurs
                     Recytatorski
                     pt „Wiersze Jana
                     Brzechwy”
                     w Przedszkolu
                     Publicznym
                     w Kowalewie
                     Pomorskim

15 czerwca   Uroczystość
                     nadania imienia
                     i przekazanie
                     poświęconego
                     sztandaru
                     Przedszkolu
                     Publicznemu
                     w Kowalewie
                     Pomorskim

4 września   Wręczenie
Stypendiów
Burmistrza Miasta
Kowalewo
Pomorskie

12-13
października   Dzień Edukacji
Narodowej

12
października   Otwarcie
Ekopracowni
w Szkole
Podstawowej
w Wielkim
Rychnowie

10 listopada Obchody Dnia
Niepodległości
w Przedszkolu
Publicznym
w Kowalewie
Pomorskim

wrzesień –
grudzień Realizacja
Projektu
„Matematyka
wokół Kopernika”

Wydarzenia z życia jednostek OSP i Sołectw

Tabela 57: Kalendarium wydarzeń z życia jednostek OSP i Sołectw – zestawienie zdjęć

18 luty   Bal Karnawałowy
na Osiedlu
Brodnickim

Marzec   Dzień Kobiet
w Sołectwach

17 marca   Spotkanie z
Sołtysami
i Przewodniczącymi
Komitetów
Osiedlowych

13 kwietnia 95 – lecie Koła
Gospodyń Wiejskich
w Kowalewie
Pomorskim

13 maja 100 – lecie istnienia
OSP Chełmoniec

Czerwiec Obchody
Dnia Dziecka
w sołectwach na
terenie Gminy
Kowalewo
Pomorskie

10 czerwca   Uroczyste otwarcie
światlicy wiejskiej
w Chełmoniu

16 czerwca   Próbne ćwiczenia
jednostek OSP
z terenu Gminy
Kowalewo
Pomorskie

17 czerwca   Festyn Rodzinny
w Piątkowie

23 czerwca Przekazanie wozu
strażackiego OSP
Chełmoniec do
Szkolnego Muzeum
Motoryzacji

1 lipca Festyn Rodzinny na
Osiedlu Brodnickim

1 lipca Miejsko – Gminne
zawody sportowo
pożarnicze

5 sierpnia   Sólecki Turniej Piłki
                                Nożnej
                                o Puchar Burmistrza
                                Miasta Kowalewo
                                Pomorskie

3   Oficjalne
października   przekazanie promesy
                                jednostkom OSP
                                Mlewo, OSP
                                Sierakowo i OSP
                                Wielkie Rychnowo

4 listopada   Zaduszki Strażackie

25 listopada Wieczór literacko –
muzyczny „Odcienie
miłości” na Osiedlu
Brodnickim

8 grudnia Choinka dla dzieci
w Sołectwie
Srebrniki

8 grudnia Nagroda dla
Sołectwa Napole
za udział w
projekcie
„Czyste Sołectwo”

8 grudnia Spotkanie
Mikołajkowe w
Wielkim Rychnowie

17 grudnia Spotkanie
Mikołajkowe
Sołectwa
Frydrychowo
i Pluskowęsy

18.2. Podsumowanie

Powyższa galeria powstała w oparciu o materiały oraz zdjęcia opublikowane na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim w roku sprawozdawczym. Wszystkie zaprezentowane wydarzenia składają się na proponowaną przez Gminę ofertę kulturalną, rozrywkową, edukacyjną, sportową, a także wpływają na budowanie świadomości i postaw obywatelskich wśród społeczności lokalnej poprzez udział w organizowanych imprezach o charakterze patriotycznym.